

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 11 november 2004

§ 1 Upprop

Anförande nr 1

O r d f ö r a n d e n : Jag ska, å presidiets vägnar, be att få hälsa alla ledamöter, representanter för pressen, åhörare och tjänstemän hjärtligt välkomna till årets budgetdebatt.

Jag har en vädjan till er redan från början. Vi har en församlad press här. Om det inte står någonting i tidningarna och morgon så beror det på att pressens representanter inte hör vad vi säger. Om man står och pratar vid sidan om den officiella debatten så hör de inte uppe på läktaren. Tänk på att respektera villkoren så att åtminstone pressen hör de kloka ord och de kloka beslut som under de här två dagarna kommer att fattas här. Välkomna hit!

§ 3 Tillfällig vice ordförande i kommunfullmäktige (utl. 2004:155)

Anförande nr 2

O r d f ö r a n d e n : Vi måste för tiden fram till den 31 december välja en ny tillfällig vice ordförande.

Anförande nr 3

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag föreslår att vi väljer Maria Hannäs.

§ 4 Förslag till budget 2005 för Stockholms stad och inriktning för 2006 o 2007 samt ägardirektiv 2005–2007 för koncernen Stockholms Stadshus AB (budgetutl.)

Anförande nr 4

O r d f ö r a n d e n : Jag ska be att få föredra ett förslag till behandling av budgetförslagen för år 2005 samt inriktning för 2006 och 2007. Följande föredragsordning föreslås.

Budgeten behandlas i princip nämnd för nämnd, och avslutas med avsnittet Finansförvaltning med mera. Beträffande stadsdelsnämnderna behandlas de olika verksamhetsområdena enligt den utdelade tidsplanen inom respektive rotel.

De kommunala bolagens verksamhet behandlas under rotel I utom de bolag som i tidsplanen redovisas under annan rotel. Ägarfrågor behandlas under rotel I i samtliga fall.

Eventuella yrkanden, utöver dem som respektive partier framlagt i det tryckta budgetförslaget, framställs skriftligen. Detta gäller också om ett parti vill instämma i ett annat partis yrkande.

Den överenskomna debattordningen har utdelats till fullmäktige och innebär i huvudsak följande. Efter den inledande gruppleddardebatten behandlas avsnittet Utom rotelindelning. Därefter behandlas rotlarna I, VIII och III. En gemensam bostadsdebatt sker under rotlarna III, II och VI men besluten kommer att fattas under respektive rotel. Därefter behandlas rotel II, avsnittet Stadsdelsnämnder övergripande, rotel I, rotlarna VII, VI, V och IV. Slutligen behandlas Central medelsreserv och Finansförvaltning.

Förslag till nya nämnder behandlas under respektive rotel. Om ett förslag berör flera rotlar behandlas det under den sista roteln enligt behandlingsordningen.

Fullmäktiges ledamöter erinras om att de avsnitt av budgeten som inte är färdigbehandlade när den tilldelade tiden är slut kommer att tillfälligt bordläggas. Den fortsatta behandlingen äger rum sist på torsdagen respektive fredagen. Besluten anses preliminära intill dess att budgeten är färdigbehandlad.

Under alla de stjärnmärkta avsnitten kommer ordet att lämnas fritt när de inledande talarna är klara. Då får alla trycka för att begära ordet. Denna regel syftar till att ge gruppleddarna en chans att göra ett andra inlägg innan övriga ledamöter deltar i debatten. De som fuskar och trycker på knappen för att begära ordet för tidigt kommer att raderas från talarlistan. Vi kommer att påminna er om detta under hela debatten.

Inledning

Anförande nr 5

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det var faktiskt väldigt härligt att få vakna upp till tidningarnas rubriker i morse. Metro skriver: Det vänder för Stockholm. Dagens Industri skriver: Stockholm är äntligen ute ur telekomkrisen. DN skriver: Stockholmsregionen tar tåten i tillväxtligan. Svenska Dagbladet skriver: Ny fart på tillväxten i Mälardalsregionen. De dystra åren är över, nu växer Stockholm snabbast igen.

Allt detta är naturligtvis föranlett av Nordeas rapport om regional ekonomi. Vi har tidigare mottagit två konjunkturrapporter, dels från Konjunkturinstitutet, dels från Handelskammaren. De har sett de här trenderna. Nu får vi ytterligare ett exempel på att konjunkturen efter ett antal års lågkonjunktur med all sannolikhet vänder uppåt igen. Detta är självklart föranlett av ett väldigt hårt arbete i det privata näringslivet och i offentlig sektor. Det arbetet möjliggör det som Nordea förutspår, nämligen tillväxt de närmaste åren både i produktionen och i antalet sysselsatta. Hurdant är då läget i Stockholm?

Vi har en ekonomi i balans och våra bolag, förvaltningar och framför allt våra stadsdelsnämnder har gjort och gör ett mödosamt arbete för att klara att genomföra både uppdragen och reformerna och att ta ansvar för ekonomin samtidigt som vi prioriterar satsningar på barn och ungdomar för att på det sättet ta ansvar för den generella välfärden. Alla vet vi ju att två tredjedelar av Stockholms stads budget är hänförlig till stadsdelsnämndssektorn.

När det gäller vårt både-och-perspektiv, alltså att inte enbart se till den generella välfärdsutvecklingen utan också till tillväxten, så sker fantastiskt positiva saker. Vi har planberedskap för 20 000 lägenheter, vi bygger blandat, vi bygger för vissa kategorier och vi är på väg att få ett starkt genombrott när det gäller att inte bara bygga bra utan att också bygga billigt. Det var länge sedan Stockholm satsade så starkt på infrastrukturen, och några av oss var med vid öppnandet av Södra länken för ett antal veckor sedan.

Nästa år tar vi första spadtaget för Norra länken, vi får motorvägsstandard på E18 och väg 73. Vi breddar Klarastrandsleden och vi får snart en finansieringslösning för den viktiga spårutbyggnaden av Mälartunneln.

Miljöpolitiskt jobbar vi både centralt och lokalt. Vi fullföljer arbetet med Agenda 21 lokalt, vi gör ett stadsövergripande och stort arbete framför allt med rening av våra markområden, vattendrag och sjöar.

När jag har formulerat mig på så sätt att vi har gjort en fantastisk resa så gör jag det i det perspektivet av det strategiska ärendet i våras med ett prognostiserat underskott på 500 miljoner. I dag lägger vi fram ett budgetförslag där vi i dag kan satsa 700 miljoner kronor. Vi har gått från minus 500 till plus 700 miljoner; det är ett spann på 1,2 miljarder. Vi gör en omfördelning av medel från våra facknämnder till SDN-sektorn, återigen med prioritering av barn och ungdomar. Staten får äntligen

utrymme i sin ekonomi att öka statsbidragen till kommuner och landsting, vilket är oerhört viktigt.

Allt detta är en fantastisk resa. Det är en oerhört positiv tid vi kommer att gå till mötes, och naturligtvis kommer Vänsterpartiet, Miljöpartiet och vi i Socialdemokraterna att fullfölja våra tidigare prioriteringar för rättvisa, för utveckling och för ekonomisk hållbarhet. Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 6

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Stockholm är en fantastisk stad! Det är väl den enda staden i Sverige som kan kallas storstad. Här finns ett enormt kulturutbud, här finns människor från all världens hörn. Stockholmare har både kreativitet, drivkraft och innovationsförmåga. Anledningen till att Stockholm har blivit en storstad är att det är en naturlig konsekvens av att staden har lockat till sig människor som har varit beredda att göra en satsning och ta risker för att förbättra sin situation. Därför har staden fyllts av fantastiska, initiativrika människor först från hela landet, men nu även från hela Europa och hela världen.

Det sägs ofta att USA:s höga andel av företagande och tanken om *The American Dream* beror på att det är en nation som har fyllt av människor från hela världen, som har emigrerat för att skapa något nytt. På det sättet är Stockholm ett USA i miniatyr. Stockholm är också en smältdegel för skapande människor. Stockholmare i dag kommer från 150 olika länder. Detta skapar en mångfald som tar sig otroligt många uttryck. Stockholm hade till exempel förra året 205 714 företag. Kulturutbudet är fantastiskt. Vi har bio, teatrar, opera, böcker, konstupställningar, musikgrupper. I Stockholm finns väl mer för det estetiska sinnet än i någon annan del av Sverige. Stockholm är också en otroligt vacker stad, Nordens Venedig, som vi brukar säga, fast med mycket renare vatten.

Det är den bakgrunden vi ska ha när vi de här dagarna tar ställning för Stockholm och den budget som vi ska anta. Det är den bakgrunden vi måste ha i åtanke när vi ska fatta beslut om hur vi kan göra Stockholm ännu bättre, ännu mer fantastiskt och erbjuda stockholmare ännu bättre service. Vad behöver till exempel företagarna för att kunna anställa ännu fler människor? Vad behövs för att människor över huvud taget ska starta företag och hur ska vi bygga staden för att den ska bli bättre?

Svaren är ganska tydliga. Det behövs satsningar på vägar och infrastruktur, det behövs bostäder. Men det viktigaste av allt är kanske att stockholmare själva faktiskt har råd att handla och gå på våra kulturinstitutioner och även att fler kan investera. Det behövs ett annat ledarskap.

Den allra viktigaste frågan när vi förra veckan träffade företagare och frågade vad de behöver var ett annat skattetryck. Genom skattechocken som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har genomfört i vår stad har köpkraften för stockholmare de senaste åren reducerats med mellan 6 och 8 miljarder. Självfallet slår detta undan benen för företagarna och dem som vill starta nya företag.

Det finns tydliga alternativ och förslag till hur Stockholm kan bli bättre. Tyvärr ställer Annika Billström och Socialdemokraterna inte upp bakom de förslagen. Men vi har ett annat alternativ som vi under de här två dagarna kommer att presentera, ett alternativ som handlar om lägre skatter, som handlar om satsningar på infrastruktur, om byggande av bostäder och som erbjuder ett annat ledarskap. Jag yrkar bifall till Moderaternas förslag till budget för år 2005.

Anförande nr 7

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Vilken majoritet som än hade styrt Stockholm så hade det kommunalekonomiska läget varit kärvt. Skillnaden mellan en rödgrön koalition och en borgerlig koalition är ju inte att den ena sidan har mer pengar att fördela än den andra, utan i att man gör olika prioriteringar.

Ni inrättar just nu nya politiska förvaltningar – vi ökar satsningarna på skolan. Ni öronmärker resurser till stadsdelsnämnderna till exempel för Agenda 21-handläggare – vi öronmärker resurserna till barnomsorgen. Ni tycker att vårdpersonalen ska arbeta två timmar mindre varje dag – vi ökar vårdpersonalen storlek så att de äldre kan gå ut varje dag. Ni skär ned på särskolan för utvecklingsstörda barn – vi skär ned på stadsdelsbyråkratin.

Era prioriteringar är i lång mening obegripliga. I valrörelserna talar ni om vård, skola och omsorg – när ni styr så skär ni ned på de områdena och satsar på politik, förvaltningar och stadsledningskontor. Vi utsätts väl alla som politiker för på tryckningar och lobbying från olika grupper, och en del av de påtryckningarna är motiverade och andra är mindre motiverade. Jag skulle tro att jag under mina år som borgarråd har fått kanske 20 000 e-brev och telefonsamtal från allmänheten. Jag måste avslöja att inte en enda av de människor som hört av sig under dessa tio år har krävt en kommunal konsumentförvaltning.

I Folkpartiets budget, som jag yrkar bifall till, satsar vi mer pengar på främst grundskolan och äldreomsorgen och genomför stora besparingar på den politiska och administrativa organisationen.

Herr ordförande, fullmäktige, vi upplever just nu en internationell högkonjunktur. Hjulén runt omkring oss snurrar för fullt. Den globala tillväxttakten har nästan aldrig varit högre. Förutsättningarna borde vara fantastiska. Men ändå, när man tittar på Stockholm, så ser vi att arbetslösheten ökar. För varje månad är det ytterligare några stockholmare som inte kan försörja sig på sin egen lön. Omvärldens ekonomier växer så att det knakar, men i Stockholm knakar ekonomin utan att växa.

När jag lyssnar på Billström får jag intrycket att det är förskolan som är den stora satsningen i budgeten, det säger hon i tidningen – men sanningen är en annan. Den stora satsning ni gör är ju höjningen av anslaget till socialbidrag, för det ökar med hela 20 procent. Det är den enskilt största satsning ni gör – ni betalar ut bidrag till folk som inte arbetar.

Den stora frågan vi borde diskutera här är inte hur vi ska fördela ytterligare besparingar – det är hur vi ska få fler människor att arbeta och betala skatt. Vi behöver inte högre skatter, vi behöver fler skattebetalare.

Ibland överraskar Socialdemokraterna och Miljöpartiet, sällan här men när man ser vad som händer i hela Sverige så händer det. Titta på Trollhättan. Där står man inför hotet att förlora jobb och risken att ännu fler människor ska behöva leva på bidrag. Vad gör Socialdemokraterna och Miljöpartiet då? Jo, då kommer man överens om ett särskilt Trollhättan-bidrag i riksdagen. Och vad är punkt nr 1? Jo, det är nya motorvägar. Det skulle vara intressant att få Miljöpartiets kommentar till detta. Varför tror ni att detta ökar attraktionskraften i Trollhättan?

Den fråga som Annika Billström och miljöpartisterna borde fundera över är denna: Hur kommer det sig att Göran Perssons och Peter Erikssons brev till ledningen för General Motors med smakliga satsningar i Trollhättan inte som första punkt innehåller att Trollhättan kommer att få förmånen att införa biltullar? Varför skriver man inte det?

Jag föreslår att vi testar vår konkurrenskraft – och detta är den enskilt viktigaste punkten om hur vi ska få ett bättre företagsklimat i Stockholm. Jag föreslår att vi också skickar ett brev till General Motors och skriver att vi också vill ha en Saab-fabrik. Vi tar en kraftmätning med Trollhättan och Rüsselsheim, vi kan tänka oss att få en Saab-fabrik här i Stockholm. Jag antar av vi måste skriva offerten ungefär så här.

Vi är en region där kommun- och landstingsskatten nyligen har höjts med två kronor, där det ska införas skyhöga biltullar, där det inte byggs bostäder så att det räcker, där två av tre koalitionspartier vill stoppa alla nya motorvägar och där kommunledningen vill lägga ned flygplatsen. Har vi någon chans? Hälsningar Annika.

Anförande nr 8

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Stockholm är en fantastisk stad men alltför många stockholmare saknar fortfarande arbete. Alltför många har ingen bostad, i alltför många stadsdelar lever barn under villkor som är mycket sämre än dem som barn i andra delar av vår stad har.

I det här läget finns det lite förenklat två vägar att gå. Den ena vägen är att göra Stockholm fattigare genom att sänka skatten med hundratals miljoner och mindre demokratiskt genom att privatisera det som vi äger tillsammans. Det är den borgerliga vägen, en väg åt höger. Den högersvängen är jag glad att slippa.

Vi kan välja en annan väg, en väg som går mot ett Stockholm där vi bekämpar segregation, kvinnoförtryck och klassklyftor, ett Stockholm där inte storleken på plånboken bestämmer var du ska bo eller kvaliteten på våra barns skolor. Vi i vår majoritet har en vision om ett rättvist Stockholm.

Ordförande, fullmäktige, det här är ingen renodlad Vänsterpartibudget. Vi hade gärna tillskjutit mer pengar till välfärden genom en skattehöjning, vi har ju Sveriges näst lägsta kommunalskatt. Men det finns många viktiga exempel i vår budget som

ökar välfärden och rättvisan. Vi satsar 500 miljoner kronor på välfärden i stadsdelarna, 30 miljoner på att förbättra för de hemlösa. Vi avsätter 200 miljoner kronor ur kompetensfonden på arbetstidsförkortning. Det är den största satsningen på arbetstidsförkortning i alla kommuner i hela Sverige, och vi höjer lönerna i de kvinnodominerade låglöneyrkena.

Jag tycker att det är viktigt att den här budgetdebatten blir ideologisk. Jag tycker att stockholmarna ska se skillnad mellan höger och vänster, mellan de olika partiernas alternativ. Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna vill sälja ut det som vi äger tillsammans. Genom att privatisera Stockholms hem, Centrumkompaniet, Stokab och Globen får man förvisso in mer pengar – men sedan då? När ni har sålt allt, vem ska då bestämma var vi ska bo, bestämma om våra bostäder, om våra mötesplatser? Vem ska bestämma vad det ska kosta för våra barn att spela hockey eller rida? Ordet privatisera kommer från latinets *privare*, som betyder beröva. Det är precis vad det handlar om, vi berövas inflytande över de områden som privatiseras. Vi berövas möjligheten att ha en hög ambition om att alla ska ha samma rättigheter. Vi berövas också de vinster som flera av våra kommunala bolag faktiskt drar in.

Moderaterna vill sänka skatten med 714 miljoner kronor. Det är inga småsummor. Det motsvarar 2 500 anställda vårdbiträden i äldreomsorgen eller hela socialtjänstnämndens budget. En sak ska jag säga till er moderater: det hedrar er att ni öppet berättar vad ni vill skära ned på. Det är ingen tvekan om vilka stockholmarna ni företräder. Ni minskar försörjningsstödet sanslöst mycket, med 100 miljoner kronor. Ni avskaffar SL-kortet för de fattigaste. Ni gör en totalslakt på kulturen.

För att få ihop till er skattesänkning kör ni med bluffbesparingar. Den största bluffen är skrotandet av stadsdelsnämnderna; det ska spara 250 miljoner redan nästa år. Den summan ska ni spara på nämnder som är slimmade in till det sista gemet. Om det är något som utvärderingen av stadsdelsnämnderna visar så är det att de är effektiva, de tjänar stora pengar åt staden. De kolosser som ni föreslår i er budget är inte effektiva.

Jag tror att ni moderater vill skrota stadsdelsnämnderna av en helt annan anledning. Det är en sak att sitta här i Stadshuset i Stockholms stad och bestämma om nedskärningar bakom slutna dörrar. Det är en helt annan sak att träffa kassörskan i närbutiken och ungdomar från fritidsgården på ett öppet nämndmöte. Det är den lokala demokratiska möjligheten för medborgarna att påverka som ni moderater är rädda för och som ni inte vill ha.

Ordförande, fullmäktige, vår majoritet satsar på barn och ungdomar, vi satsar på stadens personal och vi utvecklar den lokala demokratin. Moderaterna, Kristdemokraterna och Folkpartiet vill göra Stockholm ekonomiskt svagare och mindre demokratiskt. Det är skillnad mellan vår rättvisepolitik och er skattedumpningsfundamentalism. Vår budget är ett steg i riktning mot ett rättvist Stockholm. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 9

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Herr ordförande, fullmäktige och stockholmarna! Det är med stor tillfredsställelse som vi gröna i dag tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet lägger fram förslaget till budget för år 2005.

Det är ett budgetförslag som handlar både om dagsaktuella verksamheter och som är framtåsyftande och där gröna framtidsfrågor, miljö-, konsument- och barn- och ungdomsfrågor har en framskjuten plats. Det jag särskilt vill framhålla är miljö-satsningarna, satsningar på Agenda 21 för att tillsammans med stockholmarna skynda på det viktiga arbetet för en hållbar utveckling i Stockholm. Vi satsar på nya återvinningscentraler, satsningar på solceller, ökade satsningar på livsmedelstillsyn och kvalitetsmärkning av restauranger i syfte att åstadkomma förbättrad hälsa och högre livskvalitet för stockholmarna.

Vi ökar satsningarna på konsumentverksamheten, både på central och på lokal nivå, på fler konsumentvägledare, för att ge stockholmarna större möjlighet att påverka sin vardag, framtid och livsstil.

Av de många sociala förslagen är vi glada över nysatsningen på Projekt Supporter som har till syfte att verka för ett förebyggande arbete bland ungdomar i riskzonen i samband med idrottsevenemang.

En viktig framtidssatsning är ett ungdomsråd under kommunfullmäktige för att öka ungdomars inflytande i stadens demokratiska beslutsprocesser. En annan är en extra satsning på resurser till treåringar i stadsdelsnämnderna; dessa pengar ska kunna användas till exempelvis utveckling av olika typer av pedagogiska gruppverksamheter, öppna förskolor, parklekar, språkförskolor med mera.

För oss är det viktigt att förslaget till budget är framtåsyftande. Det ska finnas en budget för både de dagsaktuella verksamheterna och som en investering för framtiden. Några exempel: trängselavgifter/miljöavgifter är ett viktigt steg för att lösa trafik- och miljöproblem som Stockholm brottas med, arbetstidsförkortning inom först äldreomsorgen som vi vet kommer att ge flera positiva effekter, till exempel minskade sjukskrivningar och fler i arbete, friår för att ge personalen tid att hämta kraft, arbeta fram till pensionsåldern och återkomma med nya idéer till sin gamla arbetskraft eller kanske byta yrkesbana eller starta företag.

Det grönröda budgetförslaget har en helhetssyn som vi är övertygade om skapar en långsiktigt säker och stabil ekonomi för stadens verksamheter. Det borgerligas budgetar, särskilt Moderaternas och Folkpartiets budgetförslag, präglas av det motsatta. Några exempel: ni borgerliga talar och skriver mycket men det räcker inte att bara prata om det. Ekonomisk tillväxt måste vara hållbar, den måste vara långsiktig och ha substans, annars blir det lätt ”upp som en sol och ned som en pannkaka”. Ni talar om att fler måste komma i arbete, men ni ondgör er över vår satsning på arbetstidsförkortning som ju leder till ökad sysselsättning.

På riksplanet talar Folkpartiet till och med om att öka arbetstiderna, det vill säga att färre ska arbeta mer. Det leder till att ännu fler ställs utanför arbetsmarknaden.

Ni ondgör er också över förslaget om friår. Denna liberala frihetsreform som ger en anställd möjlighet att göra det han vill under tre, sex eller tolv månader samtidigt som en arbetslös får möjlighet till arbete med arbetslivserfarenhet.

Ert budgetförslag syftar till en minskning av antalet anställda i Stockholms stad men utan rätt att återkomma till staden. Är detta Folkpartiets variant på friår, en fot i ändan?

Ni talar om vikten av kunskap och föreslår avskaffande av konsumentnämnden som har till uppgift att just förmedla kunskap. Det är väl inte konstigt om människor som är intresserade av konsumentfrågor inte ringer till Folkpartiet, för de vet att ni inte kommer att lyfta ett finger när det gäller konsumentfrågorna.

Ni ondgör er över försöket med trängselavgifter och kallar det för kostad och tillväxthämmande, när kostnaden i dag utan trängselavgifter ligger på 6–8 miljarder kronor. Bilköerna är inte gratis och inte är de bra för tillväxten. Trots att ni minskar stadens verksamheter med exempelvis utförsäljningar så får ni inte pengar över till de lagstadgade kärnverksamheterna eftersom ni också föreslår skattesänkningar, dyra centraliseringar och omorganisationer. Ni talar om att minska byråkratin, men med centraliseringar följer byråkratiseringar och kostnader.

Ordförande, medborgare, jag kan inte finna annat än att det i dag på fullmäktiges bord endast finns ett budgetförslag som förenar kvalitativa satsningar på kommunens dagsaktuella verksamheter samtidigt som det ger en inriktning mot framtiden som är hållbar utifrån ett ekologiskt, demokratiskt och socialt perspektiv. Därför vill jag å det varmaste yrka bifall till Miljöpartiets, Socialdemokraternas och Vänsterpartiets budgetförslag för år 2005!

Anförande nr 10

Ewa Samuelsson (kd): Fullmäktiges ordförande, ledamöter och åhörare! Människans vilja att ta makten över sitt eget liv kommer ur ett socialt behov och en ovilja att passivt se på när andra bestämmer över det liv som man själv ska leva. Historien är full av exempel på människor som gått samman för att lösa gemensamma problem. Under de framgångsrika 1950- och 60-talen formade socialdemokratins ingenjörskonst de stora offentliga systemen. Folkhemmet fick sina praktiska exempel i bostäder, pension, sjukvård, skolor och daghem och organiserad fritid.

Men det starka samhället drevs för långt. Systembyggandet blev ett självändamål, besluten flyttades längre och längre bort från folket till politiker och tjänstemän i den offentliga förvaltningen. Sådant som tidigare sköts av människor i samverkan blev i stället kommunala angelägenheter och medborgaren blev en klient i stället för myndig, och närheten till makten försvann i kommunhusens Kafkakorridorer.

Jag kunde inte ha sagt det bättre själv, men det är inte mina ord. Det är ett citat av Karl-Petter Thorwaldsson, en gång SSU-ordförande. Han fortsätter: Dikeskörningen som Socialdemokraterna gjorde sig skyldiga till ledde till att de glömde den enskilde och byggde ett samhälle vars grundfundament var staten som fostrare, utbildare och omhändertagare. Ingen i partiledningen verkar ha lyssnat, och "sossefieringen" av vårt fantastiska land är tyvärr ett faktum.

Sverige och dess huvudstad förtjänar bättre, och vi kristdemokrater vill arbeta för att möjliggöra detta. Framtidshopp och tillväxt ska prägla staden och dess invånare. Vi

vill se ett samhälle där alla människor räknas och där de får tillbaka makten över sina liv, där föräldrar får bestämma över vilken barnomsorg de vill ha, där de äldre får bestämma vem som ska hjälpa dem hemma och vilket stöd de ska få och där de också ska få möjlighet att välja boende. Vi vill att alla de medborgare som engagerar sig ideellt ska känna samhällets stöd.

Trygghet är ett begrepp som står högt på medborgarnas agenda. Det gäller barnomsorgen, äldreomsorgen och tryggheten på gator och torg. Man kan tyvärr konstatera att det budgetförslag från majoriteten som vi diskuterar och fattar beslut om i dag inte ger någon ökad makt eller trygghet till enskilda människor och inte heller förbättrar utsikterna för tillväxt i staden. Den nya vård- och äldreomsorgsministern Ylva Johansson har i ett TT-telegram sagt att hon är missnöjd med äldreomsorgen och att vi inte har en tillräckligt hög lägstanivå. Hur ser då vänstermajoriteten på behoven inom äldreomsorgen som vi näst intill dagligen kan läsa om i medierna? Vilka satsningar gör de i sin budget? De ger äldreomsorgen ett påslag om cirka 1 procent – bara lönerörelsen kommer väl att kosta 3 procent.

I vissa stadsdelar föreslår man att de äldre inte längre ska få gå med hemtjänstpersonalen och handla – det blir för dyrt, det tar för lång tid.

Är Annika Billström, som är ytterst ansvarig, nöjd med utvecklingen inom äldreomsorgen? Hur är det i förskolan? Har gruppstorleken minskat? Jag hörde en socialdemokratisk ledamot i en stadsdelsnämnd säga: Det var tur att mätningen gjordes vid det specifika tillfället annars hade det sett illa ut. Föräldrar hör av sig och undrar vad löftet om färre barn i barngrupperna betyder eftersom de inte ser någon skillnad. Skolborgarrådet hävdar att man i halvtid lyckats minska med ett halvt barn per grupp, hur nu den räkningen går till. Det blir att skynda på under nästa halva av mandatperioden!

Efter två år med vänstermajoritet i Stockholm står det klart att bidragsberoendet ökar trots högkonjunkturen. Ekonomin befinner sig på ett starkt sluttande plan, trots höjda skatter, och de resurser som vi hade samlat i ladorna är nu på väg att ta slut. Ungdomsarbetslösheten är stor och i stället för riktiga jobb blir det åtgärder som erbjuds. Bostadsbyggandet når inte de utlovade höjderna.

Den här mandatperioden kommer att bli ihågkommen som svekens mandatperiod. Jag kan förstå att Socialdemokraterna nog inte räknade med att komma till makten år 2002 och därför satte upp de 99 vallöften som nu sviks ett efter ett, och störst av dem alla är trängselskatterna som vi kommer att få möjlighet att debattera senare. Socialdemokrater och vänsterfolk över huvud taget har en sällsynt ambition att försöka leva upp till alla goda gåvors givare. Därför satsar de på kompetensfond, miljömiljard och stadsdelsförnyelse vid sidan av budgeten. Det är en kompetensfond som till stor del ger pengar till sådant som borde vara ordinarie verksamhet, en miljömiljard som betalar saneringar som är statens ansvar och stadsdelsförnyelsepengar i en julklappssäck som i hög grad handlar om social kosmetika. Jag yrkar bifall till Kristdemokraternas förslag!

Anförande nr 11

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag har beskrivit den resa som vi har gjort det senaste halvåret och måste få ställa frågan till Axén Olin vilken resa du har gjort när det gäller ditt uppdrag som andre vice ordförande i Moderaterna.

Vi vet att Moderaterna på det nationella planet rejält har omprövat både sin ekonomiska politik och sin skattepolitik. Riksdagens utredningstjänst har ju riktat svidande kritik mot Moderaternas lättsinne i just ekonomiska frågor. Din partiordförande, Fredrik Reinfeldt, har presenterat en budget i balans, och svängt i frågan om de gigantiska skattesänkningarna. Du är gruppleddare i Stadshuset, Moderaternas andre vice ordförande och talar med kluven tunga.

Vi är väldigt nyfikna på hur du får det att gå ihop att presentera en skuggbudget på det nationella planet och sedan lägga en luftpastej av besparingar i en budget på kommunal nivå. Er skattesänkning på 715 miljoner kronor innebär att 600 miljoner kronor är totalt ofinansierade. De pengarna finns inte, men ni gör ändå satsningar på 120 miljoner kronor. Det är klart att detta inte stämmer.

Alla undrar för det första om du är ovän eller oense med din partiledning; eller går det att föra två helt disparata moderata skattepolitiska uppfattningar – en på nationell nivå, för då tar du på dig den hatten, och en annan skattepolitik på lokal, kommunal, nivå? Jag tycker att detta är allvarligt, för det här är det tredje budgetförslaget ni moderater lägger där ni talar om byråkratirationaliseringar och samordningsvinster. Jag trodde att ni hade lärt er något av Ralph Lédel och den ekonomi i moras som ni lämnade efter er. Jag trodde att ni moderater orkade visa ansvar och ledarskap.

Upp till bevis, Axén Olin, och tala om hur du ska klara av en skattesänkning på 715 miljoner kronor och helt ”luftbespara” drygt 600 miljoner kronor, det har ni inte definierat för någon i den här salen! Vi har två dygn på oss och vi ska nagelfara varje nämnd och gå igenom varje besparing noggrant, för det här är otroligt viktig information till väljarna.

Anförande nr 12

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande och fullmäktige! Jag är otroligt tacksam över att Annika Billström bjuder på detta tillfälle att presentera Moderaternas politik. Jag är otroligt glad och stolt över den politik som vi för både nationellt och lokalt.

Jag försökte räkna på konsekvenserna för några typfamiljer av den skattechock som ni har genomfört i Stockholms stad och i Stockholms läns landsting. Vi räknade ut vad er skattechock har inneburit. Om man räknar på en familj som tjänar 50 000 kronor per månad, Pia och Niklas, med två barn, så har de förlorat i kommunen 1 225 kronor per månad på sossarnas skattehöjningar. Hade däremot Moderaternas skattesänkning fått genomföras så skulle den här familjen tjäna 5 100 kronor bara i kommun- och landstingsskattesänkning. Skulle vi dessutom få en moderatstyrd regeringen skulle den tvåbarnsfamiljen få ytterligare 33 000 kronor i lägre skatt.

Anförande nr 13

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Vi tackar för det icke-beskedet, för det var ju inget besked! Det är kluvna tungor, det är dubbla budskap. Du har en ledarroll där, du har en annan ledarroll här, och det du förmedlar är synpunkter på vår skattepolitik. Jag kan vår skattepolitik, jag kan den på den regionala nivån, jag kan den på nationellt plan – men du verkar inte behärska Moderaternas egen skattepolitik. Det enda som är viktigt nu, mina vänner, är att få tydliga, klara, ärliga och uppriktiga besked av Axén Olin: Hur är det, är det den nationella moderata politiken som gäller eller är det den kommunala politiken som gäller? Stockholmarna är jätteintresserade.

Anförande nr 14

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Vi ser i opinionssiffrorna att stockholmarna är jätteintresserade av den moderata politiken, och det är den som gäller nationellt och lokalt om jag får välja. Det hänger samman.

Det som Stockholm behöver nu är att stockholmarna får fart på tillväxten. Vi skulle kunna rabbla otroligt många siffror, och ni har hört dem så många gånger tidigare. Men det förtjänar påminna om att staden för bara två år sedan hade en arbetslöshet på 3,8 procent, nu är den 5,5 procent. Precis som Jan Björklund sade ökar den hela tiden, till skillnad från vad som gäller i övriga landet.

Socialbidragsberoendet, en av mina hjärtefrågor, har ökat med 17 procent på två år, och era förslag är friår och sex timmars arbetsdag. Jag blir häpen.

Annika Billström var med och träffade företagsledarna som berättade att den absolut viktigaste frågan för dem är att ni har dragit undan köpkraften för Stockholm med mellan 6 och 8 miljarder. Det stockholmarna behöver är lägre skatter, både kommunalt, på landstingsnivå och nationellt. Den familj jag nämnde skulle få både 33 000 kronor lägre statsskatt och lokalt över 5 000 kronor i kommunal- och landstingsskatt.

Jag kan berätta hur det blir det andra. Om vi tar en sjuksköterska, Johanna, som exempel. Hon tjänar 17 000 kronor i månaden, och hon har förlorat 410 kronor i månaden på er skattehöjning medan hon skulle vinna 1 734 kronor år 2005 med moderat styre i staden och landstinget. Skulle vi dessutom få en moderatledd regering så skulle hon få ytterligare 10 000 kronor i skattesänkning.

Jag kan rabbla familj efter familj som exempel. Det som stockholmarna behöver är lägre skatter så att de kan handla och konsumera mera, för då kommer det också att påverka företagen, näringslivet, så att de kan anställa fler. Då får staden också lägre socialbidragskostnader. Därför kan vi faktiskt räkna med att vi kommer att kunna sänka socialbidragsberoendet; med vår jobbgaranti kan vi nämligen erbjuda människor arbete inom fem dagar i stället för socialbidrag. Vi kommer också att få fart på Sverige, få fart på Stockholm vilket leder till lägre socialbidragskostnader.

Slutligen, vill jag säga ett par ord apropå det som Ann-Margarethe Livh sade om demokrati och att vi är odemokratiska. För mig är demokrati inte öppna nämnd-sammanträden. För mig är riktig demokrati att människor hemma vid köksbordet

eller i vardagsrummet kan få bestämma i större utsträckning över sina liv, om vilken skola de ska välja, vilken barnomsorg de vill ha, om de vill vara hemma med sina barn eller om de vill arbeta, vilken äldreomsorg de vill ha, om de vill bo på servicehus eller ålderdomshem eller något annat. Det är för mig demokrati.

Det ni gör nu, Ann-Margarethe Livh, är att ni bland annat med den omorganisation av gatu- och fastighetskontoret som vi kommer att debattera senare, inför ytterligare 36 politiska uppdrag. Den delning av gatu- och fastighetskontoret som ni förbereder genom ett ärende, innebär 36 nya politiker. Är det demokrati för dig, Ann-Margarethe Livh? Det är det inte för mig.

Anförande nr 15

Borgarrådet **B i l l s t r ö m** (s): 250 miljoner kronor ska Moderaterna spara på stadsdelsnämnderna. Det motsvarar tusen tjänstemän. Det finns inte tusen anställda tjänstemän på stadsdelsförvaltningarna. Hur hade du tänkt dig att denna luftbesparing skulle genomföras? Det får vara lite seriöst, Axén Olin.

Det får vara någon måtta på vad man vräker ur sig, för det gör du. Det räcker inte med att du rabblar siffror. Vad det handlar om är att svara på frågan om var i budgeten de här 250 miljoner kronorna ska tas. Det finns inte tusen tjänstemän i stadsdelsförvaltningarna.

Ni ska slå samman fackförvaltningarna och skapa nya byråkratier och nya tjänster. Det vi gör i vårt budgetförslag i och med att vi för ut medel från fackförvaltningarna till SDN är just att spara. Vi sparar på byråkrati för att frigöra ekonomi till verksamheterna.

Anförande nr 16

Borgarrådet **A x é n O l i n** (m): Herr ordförande! Vi visade 1998–2002 att det går. Då lämnade vi över en stad med 2 miljarder i överskott och en budget i balans. Det går att prioritera. Vi ökade anslagen till äldreomsorgen, skolan, handikappomsorgen och hemlösheten, och vi minskade socialbidragsberoendet och skar i byråkratin.

Självklart, Annika, går det att spara in på massor av saker inom stadsdelsnämnderna. Vi har två dagar till att prata om detta. Bara stadsdelsnämndernas administration kostar 750 miljoner. Jag menar inte att det bara är på detta vi kan spara. Jag har ytterligare exempel. I Farstas stadsdelsnämnd beslutade man på ett och samma stadsdelsnämndsmöte att av besparingsskäl lägga ned den öppna förskolan och satsa pengar på att inrätta en konsthall i centraltvätteriet i Hökarängen för att öka närdemokratin! Annika, jag är övertygad om att det går och skulle med glädje göra besparingar på stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 17

O r d f ö r a n d e n : Ni skakar på huvudet när jag fördelar ordet. Det här kommer att bli oerhört svårt om ni inte har förtroende för presidiets sätt att fördela repliker.

Vi ska vara så rättvisa som möjligt, men ni måste ändå ha förtroende för oss och inte protestera varenda gång vi försöker göra något hyfsat av den här debatten.

Anförande nr 18

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag vill tala om frågan om stängda nämndsammanträden. Jag skulle vilja fråga Moderaterna. Stängda nämndsammanträden är öppna för politiker och fackliga representanter. Varför tycker Moderaterna att det bara ska vara öppet för politiker och fackliga representanter. Varför ska inte medborgarna ha rätt, om de vill, få komma dit och lyssna, kanske till och med som i stadsdelsnämnderna ställa frågor och prata med politikerna direkt i samband med nämndsammanträdena. Varför ska nämndmötena vara stängda?

Anförande nr 19

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! I den frågan driver inte vi moderater vår standpunkt. För oss är det viktiga att människor i större utsträckningen hemma på olika sätt kan vara med och fatta beslut om det som påverkar dem och deras familj, om de vill.

Anförande nr 20

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Nej, Kristina Axén Olin, Stockholm är inte USA, och det är jag väldigt tacksam över. I USA är det bara 60 procent av medborgarna som tycker att det är värt att gå och rösta. 40 procent känner sig så maktlösa att de känner sig stå utanför det samhället, de avstår från att delta i den demokratiska processen. Så ska Stockholm aldrig bli, i alla fall inte så länge vi har makten i den här staden.

Det är en väldig skillnad på att sitta hemma vid köksbordet och att delta tillsammans i en demokratisk process. Demokrati är ju att vi tillsammans bestämmer om skola, barnomsorg och vården. Det handlar inte om att jag som kund ska köpa mig en plats på det ena eller andra äldreboendet.

Anförande nr 21

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Ann-Margarethe Livh angriper mig för exemplet med USA. Jag tycker att det finns mycket i USA som vi kunde studera.

Det har varit en fantastisk utveckling, inte minst Bill Clinton utträttade stordåd när det gäller socialbidragsberoendet. De har halverat socialbidragsberoendet, de har högre andel företagande, högre andel nystartade företag.

Förvisso är inte valdeltagandet så högt i USA, men då vill jag ställa en fråga till Ann-Margarethe Livh: I Kuba är valdeltagandet nästan 100 procent, är det eftersträvänsvärt?

Anförande nr 22

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Jag funderar på varför Annika Billström så sällan talar om de 99 vallöften. De gånger som de nämns här så är det vi i oppositionen eller massmedierna som gör det. Aldrig i anförandena här berör hon de 99 vallöften. Jag undrar varför.

Det kan ju bero på att det är så få av dem som är uppfyllda. Er meritlista när det gäller löftesbrott är ju oslagbar, det gäller biltullarna, barngrupperna, betygsintagningen till gymnasiet som skulle avskaffas, barn- och ungdomssatsningen, hemlösheten som skulle halveras, mellanstadiefritidsklubbar som skulle inrättas, satsning på ytterstadsskolor och allt möjligt.

Ett av de största löftesbrotten handlar om bostadsbyggandet. Ni har lovat 20 000 nya lägenheter på fyra år. Billström säger att det löftet ska hållas. Då måste jag råda er att skynda på lite, för när halva mandatperioden återstår är 17 000 lägenheter inte byggda. Nu försöker ni manipulera statistiken för att ändra på detta.

Jag har ett råd. Ni kanske skulle öka anslagen till LO kraftigt i Stockholm så att de kan anställa fler. Det verkar nämligen vara det bästa sättet att få en bra lägenhet i den här stan.

Jag tänkte vara lite tråkig och tala om Luther. Grunden för vår välfärd är arbete. Alla som kan jobba och försörja sig själva ska göra det. Det har varit en grundbult i svensk socialdemokrati och inom svensk arbetarrörelse, och detta har kallats för arbetslinjen. En del är sjuka och andra är allvarligt sjuka, och de måste ha bidrag från samhället. Men det kommer alltför många larmsignaler om att folk fuskar och överutnyttjar bidrag i vårt samhälle. Ni såg kanske artikeln om en flygsteward nyligen som var sjukskriven i ett år på grund av flygrädsla. Ingen kom på tanken att fråga honom om han skulle servera på en restaurang på backen i stället. Man har accepterat flygrädsla som argument för ett års sjukskrivning.

Vi har ett stort ansvar att återställa sambandet mellan arbete och välfärd. Pengar kan hämtas i bankomaten, men pengarnas värde skapas inte i bankomaten. Det värdet skapas genom arbete. Nu håller ni på att genomföra ett par bisarra idéer som håller på att luckra upp sambandet mellan arbete och välfärd, mellan arbete och inkomst. Det ena är att vi ska betala människor för att de ska gå hem från jobbet ett par timmar tidigare varje dag, det andra är att vi ska införa något som kallas för friår. Ni verkar själva inte förstå hur allvarligt det är när ni refuserar sambandet mellan arbete och inkomst på det här sättet.

Hela arbetslinjen bygger på att vuxna, arbetsföra, friska människor som vaknar på morgonen ska gå till jobbet och försörja sig själva. Det är det som är arbetslinjen, men idén med friår innebär att vi ska betala vuxna, friska människor som vaknar på morgonen för att de ska vända på kudden och somna om. Det är det som är så allvarligt. Er politik är livsfarlig för den välfärd som ni säger er försvara. Tänk om medan tid är!

Anförande nr 23

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare! Jag har faktiskt aldrig föreslagit att vi ska ha Kuba som modell för hur Stockholm styrs. Det var en ganska fånig replik.

Jag vill återkomma till Moderaternas bluffbudget. Den tycker jag att vi ska ägna mycken tid under den här budgetdebatten. Ett av de mest spännande och sanslösa förslagen är att ni ska spara 45 miljoner kronor på att stoppa arbetet med trängselavgifterna – men det finns inte en krona avsatt för arbetet med trängselavgifter i vår budget. Pengarna kommer från staten. Ni lyckas med det som ingen annan gör – ni sparar 45 miljoner på pengar som inte finns. Det tycker jag är helt sanslöst.

Ni pratar också mycket om p-terrorn. Ni ska minska 30 miljoner kronor på parkeringsövervakningen. Det innebär att ni sparkar hundra personer, men ni ska fixa ett avknopningskansli och kommer väl att ta hand om dem. Det är i alla fall hundra personer som får sparken. En parkeringsvakt drar in ungefär 700 000 kronor i intäkter till staden. Det blir alltså ingen besparing. Det är en ren förlust. Dessutom kommer vi att få ett parkeringskaos utan like.

Jag skulle vilja att ni under budgetdebatten förklarar dessa två besparingar. Det ska bli väldigt intressant att höra hur det ska gå till.

Anförande nr 24

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det som stockholmarna behöver är, som sagt var, inte höjda skatter, fler straffavgifter och fler p-böter. Det som stockholmarna behöver är möjlighet att konsumera mer, att handla mer och gå på kulturinstitutioner oftare, och företagarna behöver kunna anställa fler i stället för att ständigt straffas av er politik genom höjda avgifter, höjda böter och höjda skatter.

Anförande nr 25

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Snälla, Kristina, du svarar inte med ett enda ord på de enkla frågor jag ställde. 45 miljoner och p-terrorn. Hur förklarar ni det?

Anförande nr 26

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag har en fråga till Moderaterna om uttag ur koncernen. Tycker ni att man ska göra uttag ur koncernen under dåliga tider eller under bra tider? Folkpartiet vill ge arbetslöshetsunderstöd till dem som är arbetslösa, såvitt jag förstår. Så har jag tolkat saken. När det gäller friåret så skapas det möjlighet för den som är arbetslös att få arbete och arbetslivserfarenhet samtidigt som en anställd person ges möjlighet att göra något annat som den personen själv får bestämma, inte något som staten bestämmer, inte något som kommunen bestämmer, inte något som arbetsgivaren säger att man ska göra utan det man själv väljer.

Vad är skillnaden? Att få bidrag och få vända huvudet på kudden på morgonen eller att få chansen till arbetslivserfarenhet därför att någon annan tar ett friår?

Anförande nr 27

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Christopher Ödmann, hela poängen är ju att om man skrämmer iväg företagen till Rüsselsheim i stället för till Sverige så kan vi naturligtvis ha friår allihop. Vi ska se till att företagen stannar i Sverige. Vi ska skapa fler jobb i Sverige; det är det som skapar välfärd, det är det som till sist finansierar din Agenda 21-handläggare.

Om ni har rätt i att man uträttar mer på sex timmar än på åtta – för det är nämligen det ni säger, att man är effektivare och så vidare – hur kommer det sig då, Christopher Ödmann, att personalen på Miljöpartiets kansli nästan aldrig går hem på eftermiddagen. Det är ofta tänt på ert kansli på kvällen. Hur kommer det sig? När jag går hem från jobbet vid fem-sex-tiden då lyser flitens lampa på Miljöpartiets kansli. Om det är så, Christopher Ödmann, att man uträttar mer om man går hem klockan 14, varför gör ni inte det?

Anförande nr 28

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag är ledsen, men jag uppfattade inte det sista som verkade vara roligt.

Ni vill att verkligheten ska vara annorlunda än vad den verkligen är. Vi har väldigt många arbetslösa, vi har dem som är sjukskrivna och förtidspensionerade. Hur ska ni göra för att de ska komma i arbete? Ni säger ju nej till allt och vill att vi ska skapa nya jobb på något sätt någonstans.

Man kan väl hjälpa till på olika sätt. Vi kan i kommunen hjälpa till, staten kan säkert bidra, alla kan vara med och bidra, men ni säger nej till väldigt mycket. Det enda ni föreslår är sänkta skatter. Det har ju testats en gång, och det fungerar inte alltid.

När det gäller arbetstidsförkortning så innebär detta att man anställer fler människor. Det innebär inte att man ska jobba fortare på sin arbetsplats; om du tror det så har du totalt missuppfattat idén med arbetstidsförkortningen, vilket egentligen förklarar att du tycker som du gör.

Det är väldigt många saker som vi behöver diskutera betydligt mycket mer, när det gäller arbetslöshet, sjukskrivningar med mera.

Anförande nr 29

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Bidrag och stöd av olika slag är Socialdemokraterna mästare på att konstruera. Man kan undra om vänstermajoriteten vill hålla ett fast tag om medborgarna genom att öka bidragsberoendet bland enskilda, föreningar och samhällsgrupper. Då görs många beroende av fortsatt socialdemokratiskt styre, och man hoppas väl också att få ett fortsatt väljarstöd. Om inte borde skatterna sänkas så att människor kan leva på sin lön. Människor som känner att de har makt över sina liv och möjlighet att fatta egna beslut har lättare att engagera sig. Större livsutrymme och fler valmöjligheter ger ökad välfärd.

Annika Billström har i en intervju sagt att hon 2006 gärna skulle vilja bjuda stockholmarna på en skattesänkning. Är det så hon ser på skattebetalarnas pengar – hon bjuder?

De flesta partier talar om vikten av ekonomisk tillväxt. Kristdemokraterna delar den synen. Men för att fullt ut kunna ha glädje av ekonomisk tillväxt behöver Stockholm också en etisk tillväxt. Vi kristdemokrater menar att det är i familjen, samhällets minsta solidaritetsskola, som grunden ska läggas.

Vi får stöd av Kofi Annan, som vid ett tillfälle sade: ”Att sätta familjen mer centralt i den offentliga beslutsprocessen kommer att kräva ett större politiskt åtagande. De frågor som detta innebär är själva hjärtat för den sociala välfärdsagendan.”

Välfärd är ingen handelsvara, proklamerade Socialdemokraterna på sina valaffischer i senaste valet. Men är det välfärd som Socialdemokraterna och Vänstern erbjuder?

Vi kristdemokrater vill att Stockholm ska kännetecknas av en värdig äldreomsorg, och därför satsar vi 120 miljoner mer till äldreomsorgen. Vi vill ha minskade barngrupper i förskolan, och därför satsar vi 150 miljoner mer. Vi vill också se till att jobben blir fler så att vi kan minska bidragsberoendet.

Jag upprepar frågan till dig, Annika: Är du nöjd med utvecklingen av äldreomsorgen i Stockholms stad?

Anförande nr 30

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ewa Samuelsson, jag ska ge dig ett ordentligt svar lite senare.

Debatten är egentligen meningslös. Jag är otroligt trött på att höra min egen röst. Vill man förändra världen är fullmäktige fel arena.

Detta är citat från Moderaternas finansborgarrådskandidat och nuvarande gruppleddare här i fullmäktige. Jag måste säga att det är ett anmärkningsvärt uttalande från den som vill ta över styrningen och ledningen. Om man tycker att debatten är meningslös ger man signalen och beskedet till 101 ledamöter att ett politiskt förtroendeuppdrag i den här församlingen är noll och intet värt.

Jag tror att den här församlingen, Sveriges tredje största parlament, kanske är den mest spännande, just därför att man kan jobba långsiktigt, visionärt och otroligt konkret. Besluten i den här församlingen blir väldigt tydliga för medborgarna. Staden är också så pass stor att vi skapar oss en konkurrenskraft internationellt och har ett utbyte på det sättet.

Det låter verkligen som om du håller på att tappa sugen, Kristina Axén Olin. Vi socialdemokrater är verkligen inte trötta på att höra din röst. Tvärtom skulle vi önska, eftersom vi den här hösten knappt har hört av dig i debatten i fullmäktige, att du deltog i debatten mer intensivt. Vi är nämligen intresserade av att diskutera och debattera, till exempel budgeten i dag och i morgon.

Du uttrycker dig ungefär så här: Ja, vi har räknat lite på det här. Man undrar om det inte vore bättre om ni räknade ordentligt så att vi kunde få svar på samtliga frågor som vi ställer om ert budgetförslag.

Jag ställer frågan en gång till. För det första: Vad innehåller besparingen på 250 miljoner på stadsdelarna? Är det tusen tjänstemän eller är det inte det? För det andra: Vilken typ av besparingar är de övriga 600 miljonerna? Kommer vi någon gång att få svar?

Anförande nr 31

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag får återkomma i mitt ordinarie inlägg om några minuter och förklara vad vår politik och vårt budgetförslag innebär och var vi lägger besparingar och inte.

Jag är smickrad över att Annika Billström läser intervjuer i tidningen med mig. När jag säger att debatten delvis är meningslös har det att göra med att jag inte tycker att det finns en pragmatisk inställning i den här salen där man ibland ändrar uppfattning och faktiskt ändrar sina beslut. Reservationerna finns ju redan färdigtryckta. Därför tycker jag att de 30 timmar vi lägger på det här möjligen kunde användas bättre.

Jag är inte alls trött på detta, tvärtom! Jag kan försäkra dig att jag är väldigt intresserad av att Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna ska vinna valet 2006 och ta över ledningen här i salen. Men jag är också ganska övertygad om och stolt över att kunna berätta att inget av våra partier kommer att lägga den största energin på att debattera saker i den här salen och ha mera sammanträden. Vi är nog mer intresserade av att faktiskt förbättra för stockholmarna och för Stockholms tillväxt.

Anförande nr 32

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag är väldigt glad över att du inte tycker att det är meningslöst att ha ett politiskt förtroendeuppdrag. Det är nämligen en signal i ledarskap som är oerhört anmärkningsvärd. Att fullmäktige fattar sina beslut är otroligt viktigt, med de 27 miljarder vi har i kommunal budget och med de 11, 12, 13 miljarder vi har i våra kommunala bolag. Det är klart att de här besluten är viktiga.

Politik för mig är möte varannan vecka i fullmäktige, men sedan är vi väl alla, utgår jag ifrån, ute och besöker verksamheter, har debatter och en mängd andra saker.

Det du signalerar är en sak; det du gör i handling är en helt annan. Det är bra att väljarna får tydliga besked om det.

Anförande nr 33

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag blev lovad ett svar när det gällde äldreomsorgen, men jag skulle få det senare. Jag tycker att det är märkligt att jag inte ska kunna få det svaret här i inledningsdebatten.

Annika Billström är ytterst ansvarig som finansborgarråd. Även om vi har ett borgarråd som är ansvarigt för äldreomsorgen skulle jag vilja veta om du är nöjd med utvecklingen inom äldreomsorgen i Stockholms stad.

Anförande nr 34

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Mitt politiska engagemang handlar om att göra saker bättre. Det är klart att äldreomsorgen också är en verksamhet i stadsdelarna som kan bli bättre.

Vi har valt att inte sänka skatten just därför att vi anser att så mycket som möjligt av våra ekonomiska resurser ska läggas på stadsdelsnämnderna där äldreomsorg, barnomsorg och annan omsorgsverksamhet ligger. Du har valt att sänka skatten. Moderaterna väljer att sänka skatten. Folkpartiet väljer att sänka skatten. Oppositionen, tyvärr mest Moderaterna, lägger luftbesparingar som Kristina Axén Olin fortfarande, trots att det gått en timme och sju minuter av den gemensamma gruppledebatten, vägrar att svara på frågor om!

Med den borgerliga politik som du och Kristdemokraterna stöder får du en sämre äldreomsorg, Ewa. Det visar ju reaktionen från förra valet. Väljarna vände er ryggen både när det gällde skattesänkningarna och omsorgen i verksamheterna.

Anförande nr 35

O r d f ö r a n d e n : Man får inte ge sig på Kristina Axén Olin i en replik på Ewa Samuelsson.

Anförande nr 36

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag läste också tidningen i morse och intervjun. Men jag läste också en annan artikel som jag hoppas att Billström också läste: Hemlösa är trötta på att ständigt köras bort. Det är också inslag på TV varje kväll nu om detta.

Antalet hemlösa har ökat sedan 2002 års val trots att Billström lovade att det skulle halveras. Jag noterar att Annika Billström ägnar ett treminutersanförande åt att recensera Axén Olins njutning av fullmäktige, om det är kul eller inte. Det kan man väl göra, men det kanske vore intressantare för väljarna att höra Annika Billströms recension av sina egna 99 vallöften. Jag förstår att inte alla kan kommenteras, så jag nöjer mig med detta om de hemlösa.

När kommer hemlösheten att ha halverats som du lovade, Annika Billström? Just nu ökar den ju bara.

Anförande nr 37

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jan Björklund, det var synd att du inte var här i måndags när dina partikamrater tog upp den frågan, för den är viktig. Den är otroligt viktig.

När hemlösheten kommer att halveras kan jag inte ge besked om i dag. Jag tror att hemlösheten och missbrukarvården kanske är de två allra viktigaste och svåraste frågorna att lösa, jämte frågan om att bekämpa arbetslösheten.

När det gäller mitt 99-punktsprogram har jag inte skrivit kontrakt med vare sig folkpartister eller moderater och kristdemokrater i den här salen. 99-punktsprogrammet är ett program från Socialdemokraterna gentemot väljarna, och det är med dem jag samtalar och kommunicerar om detta. Om du vill ha en redovisning – och skrik inte därifrån, kom upp i stället – så kan du få det på varje fullmäktige, varje kommunstyrelse och varje borgarrådsberedning.

Anförande nr 38

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag är väldigt glad och stolt över vår budget. Det känns roligt att kunna presentera en sådan positiv budget. Jag hoppas att vi kan fortsätta att göra det flera år framöver.

Vi går till val på en skattesänkning, som jag sagt här flera gånger, därför att vi tycker att det är viktigt att få fart på tillväxten i Stockholm. Att få fart på tillväxten i Stockholm handlar mycket, Annika Billström, om att sänka avgifter och skatter och göra så att människor får större möjlighet att handla, att anställa och att göra andra saker.

Sedan har ju som du säkert känner till vi moderater och de andra borgerliga partierna ett delvis helt annat förslag på organisation av verksamheterna i staden. Vi vill att förskolan själv ska få pengarna direkt ut till dagiset. Vi tycker att rektor och skolledning själva ska få pengarna direkt härifrån Stadshuset. Vi vill att äldreomsorgen, servicehusen och ålderdomshemmen ska få pengarna direkt ut till verksamheterna. På det sättet blir stadsdelsnämndsadministrationen delvis överflödigt. I stället vill vi införa sociala distriktsnämnder för den myndighetsutövning som bör ske mer lokalt.

I dag har stadsdelsnämnderna en administration som kostar 730 miljoner eller någonting sådant, enligt SLK:s uppgifter. Jag tror alltså inte alls att det är omöjligt att spara 200 eller 250 miljoner genom att helt enkelt avveckla stadsdelsnämnderna och införa sociala distriktsnämnder och pengsystem i stället.

Den besparing vi har lagt på det som Ann-Margarethe uppfattade som biltullskansliet finns i en att-sats som handlar om att vi vill göra en besparing på SLK på 45 miljoner där bland annat biltullskansliet ingår, som det står uttryckt.

Annika Billström och Ann-Margarethe Livh, vet ni hur många som jobbar på Stadsledningskontoret i dag? Det är 350 personer! Jag tror faktiskt inte att det är så svårt att rationalisera ned det antalet så att staden får en ledning som är lite mer anpassad efter vad stockholmarna har behov av.

Anförande nr 39

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): 250 miljoner i besparing på stadsdelsnämnderna – är det tusen tjänster som ska bort? Tror du att medborgarna inte begriper att detta är en bluff? Ni lägger ned stadsdelsnämnderna och ska organisera sociala

distriktsnämnder. Ni byter byråkrati mot byråkrati, och samtidigt ska ni spara 250 miljoner. Vilken fullkomlig bluff! Vilken fullkomlig oförsämndhet – att lägga fram en budget som inte är finansierad! Det är det minsta krav man har som kommun i dag: att presentera en budget i balans. Inte ens det kan ni göra.

Anförande nr 40

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jag tror inte alls att stockholmarna inte ser vad vi föreslår. Tvärtom får man ju 2006 en möjlighet att välja vilken ledning av den här staden man tror på.

Jag tror inte att stockholmarna är bekymrade över att vi vill minska administrationen och byråkratin i staden med 200 miljoner för att stället kunna lägga en högre peng till äldreomsorgen, förskolan och skolan och kanske dessutom sänka skatterna ännu mer. Jag tror inte att det är ett bekymmer för stockholmarna, möjligen för er socialdemokrater i den här salen.

Anförande nr 41

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Men ni lägger ju inte en högre peng till skolorna och verksamheterna i er budget. Det går helt enkelt inte ihop.

Ska det vara så här under budgetdebatten? Ska det vara så att vi hela tiden går upp och frågar vad ni har för tackning för detta och var ni ska spara och inte får några svar?

Jaha, det var inte miljöavgiftskansliet, fick vi nu reda på, utan ni ska spara 45 miljoner på SLK – jätteintressant! Då skulle jag vilja ha en konsekvensbeskrivning av det. Hur många tjänster försvinner? Vilka arbetsuppgifter kommer inte att genomföras? Det har både vi och stockholmarna rätt att få reda på.

Det jag egentligen ville ta upp i mitt anförande var dock detta med arbetstiden. Argumenten från den borgerliga sidan börjar nämligen bli lite tröttsamma. När man sänker arbetstiden innebär det faktiskt att folk kommer att jobba mer.

Jag ska ta upp ett exempel, Jan Björklund, som du kanske inte tycker är riktigt lika kul. En kompis till mig som heter Nicko och bor i Rinkeby har jobbat i hemtjänsten i fem år. Hon är 30 år och helt utsliten. Hon klarar inte av det tunga jobbet. Om människor som inte klarar av sina tunga jobb får jobba kortare tid orkar de jobba fram till pensioneringen. De orkar jobba mer utan att sjukskriva sig. Vi får fler människor i arbete. Det är ju det som är hela poängen med arbetstidsförkortningen, plus att människor mår bättre och får högre livskvalitet. Fler människor kommer i arbete!

Anförande nr 42

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Ann-Margarethe Livh verkar inte ha lyssnat när jag försökte förklara. Jag tror inte att det är svårt i en budget på nästan 30 miljarder att spara 200 miljoner på administration och byråkrati.

Man kan bland annat göra som vi kommer att göra när ni tar fram ert ärende om GFK, nämligen säga nej till 36 nya politiska uppdrag. Vi vill inte ha den omorganisationen. Vi tycker att det är dumt med 36 nya politiska uppdrag. Det är ett exempel. Vi tror att det går att rationalisera på en massa andra sätt, men inte genom att införa 36 nya politiska uppdrag.

Ann-Margarethe Livh, titta på vad ni har gjort med den här staden! Socialbidragsberoendet har ökat med 17 procent på två år. Vad kostar det i socialbidragskostnader och i minskade skatteintäkter? 17 procent har socialbidragsberoendet ökat med sedan ni tog över den här staden. Vi har 25 000 färre jobb i privat sektor. Vad kostar inte det i minskade skatteintäkter? Er politik blir otroligt dyr.

Jag är i själ och hjärta övertygad om att Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas budgetförslag sammantagna skulle ge en helt annan ekonomisk situation för den här staden och dess näringsliv och få andra effekter på socialbidragsberoendet.

Anförande nr 43

Ann-Margarethe Livh (v): Ja, och i en högkonjunktur använder ni storstadspengar till arbetsmarknadsinsatser för att få ned arbetslöshetssiffrorna.

Om det nu är så förskräckligt enkelt att spara de här 200 miljonerna, ge oss då en konsekvensbeskrivning! Det blir 14 miljoner på varje stadsdelsnämnd. Vilka verksamheter är det som försvinner? Vilken personal är det som försvinner? Ge oss ordentliga konsekvensbeskrivningar när ni håller på och slaktar på område efter område!

Anförande nr 44

Borgarrådet Björklund (fp): Ordförande! Jag tror att vi kan räkna upp hur många exempel som helst på människor som skulle få ökat välmående av att få högre lön och jobba mindre. Det skulle gälla mig själv också, kan jag säga. Jag tror att det gäller alla. Vem skulle inte vilja det? Om du frågar dem som får vara med i detta experiment kommer naturligtvis alla att vara jättepositiva.

För mig får människor också gå ned i arbetstid. Vill man jobba sex timmar, fyra timmar, två timmar eller inte alls får man väl göra det. Frågan är bara: Är det skattebetalarna som ska betala den ökade fritiden? Det är ju det som är kärnfrågan.

Ann-Margarethe Livh tar upp ett fall som låter som en person som borde sjukskrivas på halvtid och få ersättning av sjukvårdsskäl. Det är väl en sak. Då får man väl gå in med ersättning. Men vad vi nu talar om är ju fullt friska och arbetsföra människor som ska få betalt för att gå hem tidigare. Det tror du är gratis, men du tar ju pengarna från äldreården. De anställda i vården ska jobba sex timmar i stället för åtta och ha lika mycket betalt som tidigare, och det betyder att de äldre får sämre vård.

Jag tycker att det är viktigare att de äldsta får gå ut en gång om dagen än att de anställda får gå hem tidigare under dagen.

Anförande nr 45

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ursäkta mig, Jan Björklund, men det är stor skillnad på din arbetssituation och att jobba inom hemtjänsten. Det går nog inte att jämföra, tror jag.

Det är ju det jag säger: Om människor har kortare arbetstid minskar sjukskrivningarna. Då tjänar samhället pengar på det. Om människor orkar jobba fram till pensioneringen tjänar samhället pengar på det. Det är ju det som är poängen, förutom att man naturligtvis får en bättre livskvalitet och att vi delar på jobben så att fler får arbete.

Anförande nr 46

E w a S a m u e l s s o n (kd): Att människor ska ha chans att påverka sin arbetstid, vara delaktiga i planering och så vidare är självklart. Men när ni förespråkar förkortad arbetstid kan man ju undra: Om vi mår bättre ju färre timmar vi arbetar borde ju målsättningen vara att ingen arbetade, för då skulle alla må bra till hundra procent. Är det detta vi är ute efter?

Titta på Kiruna, som var först ute med sex timmars arbetsdag! De går ifrån det nu. Det visade sig att det inte lönar sig, att det inte går. Undersökningar visar också att människor anpassar sig efter nya situationer, och därför blir inte sex timmars arbetsdag heller så mycket bättre än åtta timmars. I stället får du se till arbetssituationen och arbetsmiljön och vad man kan göra åt dem för den här Nicko som du pratar om.

Anförande nr 47

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jaha, så du tycker att man ska jobba tio timmar, eller?

Kiruna är ett ovanligt dåligt exempel. Försöket i Kiruna har utvärderats flera gånger. Det har haft jättepositiva effekter på sjukskrivning, på förtidspensionering, på livskvalitet och på allting. Nu lägger man ned det bara därför att man i stället vill använda de kommunala pengarna till att sänka skatten sedan en ny majoritet tillträtt.

Anförande nr 48

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Vi kan väl lägga på den där offerten till General Motors som jag nämnde tidigare att här i Stockholm jobbar vi sex timmar i stället för åtta, så får vi se om de ser samma fördelar som Ann-Margarethe Livh ser med den här reformen.

I Frankrike införde man de här reformerna när kolleger till er vänsterpartister, socialdemokrater och miljöpartister tog över regeringsmakten för ett antal år sedan. De är avskaffade i dag. Det funkade inte.

Om det här är lönsamt, Ann-Margarethe Livh, varför avsätter ni då extra pengar för att ha råd med sex timmars arbetsdag? Ni borde ju kunna dra in pengar i så fall, om det vore lönsamt. Och varför avgränsar ni det till några få? Om alla i kommunen fick sex timmars arbetsdag gjorde vi ju en ännu större vinst. Vore inte det mycket bättre? Varför gäller det bara några få, och varför kostar det extra pengar om det är lönsamt?

Så var det de 99 löftena. Jag ställer frågan: Kan vi inte prata något om de 99 löftena? Då säger Billström: Det ska man inte prata om i fullmäktige. Det ska man prata med väljarna om. Det är inte mig hon har lovat.

Billström måste väl ändå erkänna att oppositionens roll är att underlätta för väljarna genom att ifrågasätta saker, och det är det vi gör. Jag röstade inte på Billström; det är knappast någon statshemlighet. Däremot är min roll att ifrågasätta och att visa för väljarna att här har ni sagt saker som ni inte infriar. Det ska vi inte tala om i fullmäktige, säger du då.

Sedan kommer du på att det kanske inte var så smart sagt, och då säger du: Vi kan tala om det på varje fullmäktige. Ja, men det är ju det jag vill! Jag vill tala om det nu. Det är väl fullmäktige nu i två dagar. Vi har två dagar på oss. Vi kan väl prata om dina 99 löften. Det var ju det mandatet du sökte och det mandatet du fick. Det är väl rimligt. Finns det något lämpligare fullmäktige att prata om det kan vi väl ta det då, men jag tycker att det är ganska lämpligt när vi talar om kommunens politik att tala om dina 99 löften. Du kan väl berätta hur många du tycker att du har infriat och vilka du har kvar, så ska jag ge min syn.

Ett löfte ni bröt, vilket jag tyckte var bra, var att avskaffa valfriheten inom hemtjänsten. Det var det bra att ni gjorde. Nu är ni i stället emot att de som bor i äldreomsorg ska få valfrihet. Det är alltid någon valfrihetsreform ni är emot. De reformer vi har genomfört accepterar ni i efterhand, men de nya är ni emot.

I grunden beror detta på olika människosyn. Vi liberaler tilltror människan förmågan att själv fatta mer beslut i livet. Ni tror att besluten blir bättre om politikerna fattar dem åt människorna och i stället för människorna. Ni tror på det starka samhället och på de stora systemen. Vi tror på människorna. Ni vill behandla alla människor som om de vore delar i ett kollektiv. Alla människor är i er värld medlemmar i någon svag grupp som måste tas om hand. Och er politik är logisk, för med en stat och kommun som bestämmer allt blir också människorna svaga.

Eftersom majoriteten har växlat varje val de senaste 15 åren är det lätt att studera de politiska förändringarna. Borgerliga perioder är det förnyelse, öppenhet, förändringar, valfrihet och moderniseringar. När ni tar makten stoppar ni förändringarna – men nöjer er med det, för ni vet inte vad ni själva vill göra för förändringar. Ni blickar bakåt och blundar för framtiden.

Anförande nr 49

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Först skulle jag vilja berätta för Jan Björklund och även för Ewa Samuelsson att General Motors stora konkurrent Toyota har infört arbetstidsförkortning, den så kallade Toyotamodellen som vi faktiskt prövar i Stockholm. Och det är inte bara att korta arbetstiden; det handlar också om att förändra organisationen och se till att medarbetarna får större inflytande.

Men Jan Björklund, en poäng med arbetstidsförkortning är också att fler människor får jobb. Vi vill också ha fler människor i arbete, och en av poängerna med arbetstidsförkortningen är just det: Fler människor delar på jobben.

Anförande nr 50

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Låt mig ta Vänsterpartiets partikansli här i Stadshuset som exempel. Ett antal där är anställda på åtta timmars arbetsdag, 40 timmars vecka. Några av dem jobbar över – det är konstigt, det borde de inte behöva. Men varför går ni då inte ned? Låt dem gå hem klockan två på eftermiddagen och ge dem fullt betalt, och så kan ni anställa några till! Det är bara det att då fattas det något. Då går det inte ihop. Det behövs ju mer pengar om man ska anställa några till. Det har ni inte.

Det är därför detta inte är en besparing utan en kraftig fördyring. Om en människa ska jobba sex timmar men ha betalt för åtta och sedan någon annan ska anställas är det ju en 33-procentig kostnadsökning. Det är ju sanningen.

Men om det är så fantastiskt, Ann-Margarethe Livh, genomför det på Vänsterpartiets kansli! Genomför sex timmars arbetsdag och anställ några nya inom den budget ni har, så kommer ni att få se att det inte funkar.

Anförande nr 51

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Arbetstidsförkortningen i Frankrike har enligt utredningar lett fram till 350 000 nya arbeten. Tycker ni i Folkpartiet att det är dåligt att det leder till fler arbetstillfällen? Vi tycker att det är bra och att man absolut bör satsa på det här.

Det verkar som om man måste ta till en väldigt grundlig pedagogik när man ska förklara detta med arbetstidsförkortning. En problematik verkar vara att ni vill att det ska finnas en miljon arbetstillfällen i Sverige, men när de inte finns, vad ska ni då göra? Ska ni vänta år ut och år in på att någonting ska komma någonstans ifrån? Jag får inget svar från er.

Jag tror att det handlar väldigt mycket om politisk vilja. Vi vill minska arbetslösheten. Vi vill få människor i arbete. Detta är *en* viktig del för att få människor i arbete – att korta arbetstiderna och anställa fler människor så att fler får komma med i arbetslivet. Vad vill ni göra?

Anförande nr 52

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Problemet är att ni har en statisk syn på ekonomi och arbete. Tänk om man hade resonerat som Christopher Ödmann 1870! Då hade det förmodligen blivit så här: Kolla, nu ska man modernisera jordbruket. Nej, vi avstår från det, för då försvinner jobben. Eller på 1900-talet: Vi avstår från traktorer och annat, så kan människor gå där och gräva med en spade. Gräver man med tesked blir det förresten ännu mer jobb. Det är just det: Ni har en statisk syn på detta.

Sanningen är ju att jordbruket i princip avskaffats som stor sysselsättare i Sverige. Men folk har nya jobb. Det är det som händer i en dynamisk ekonomi. Det uppstår nya saker, nya behov. IT-sektorer växer fram som man inte hade en aning om för 30 år sedan.

Det finns inte en viss mängd arbete som ska utföras. Mängden arbete kan ökas, men då har det att göra med vilken företagarpolitik man för.

Då kommer jag tillbaka till Trollhättan. Varför tror du att Peter Eriksson föreslår att man ska bygga motorvägar i Trollhättan? Jo, därför att han inser att då kommer det att finnas fler jobb i Trollhättan. Det är precis det som händer. Varför föreslår han inte att vi löser Trollhättans problem med att alla jobbar hälften så mycket så blir ingen arbetslös? Varför har han inte den lösningen, tror du, Christopher Ödmann?

Anförande nr 53

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Janne Björklund, jag ska vara väldigt tydlig så att vi inte missförstår varandra. Vid i stort sett varje fullmäktige sedan vi tog över efter valet 2002 har vi diskuterat 99-punktsprogrammet och olika punkter i detta. Jag tror att de som varit mest pigga och alerta är din fullmäktigegrupp. Man har tagit område efter område, och så har vi diskuterat vad som är gjort, vad som är avböckat eller inte avböckat och så vidare.

Sedan kan vi naturligtvis under budgetdebatten på vartenda område, till exempel i nästa debatt då vi har en specifik fråga som handlar om näringspolitik och Stadshus AB, titta på om vi har böckat av eller har kvar saker att göra.

Jag är oerhört fascinerad över att oppositionen är så fångslad av våra 99 punkter. Det är imponerande att ni lägger så enormt mycket energi på de frågorna. Men vi pratar gärna här i fullmäktigesalen, ute på gator och naturligtvis också med medierna. Låt oss alltså börja. Självklart ska vi göra det!

Anförande nr 54

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Nu har Billström talat i sammanlagt 15 minuter under den här debatten och avslutat varje inlägg med: Låt oss börja prata om val-löften! Men varför börjar du aldrig?

Jag börjar ju här: Hemlösa är trötta på att bli bortkörda. Du lovade att hemlösheten skulle vara halverad 2006. Det var löftet i de 99 punkterna. Nyss ställde jag frågan till dig: När blir den halverad? Du svarar att du inte vet. Men före valet 2002 visste du. 2006 skulle den vara halverad. Nu vet du plötsligt inte. Nu har du bytt vokabulär. Nu handlar det om att det är en viktig fråga att jobba med. Det tror jag att vi alla kan vara överens om. Men du har lovat att den skulle vara halverad 2006. Det sade du före valet. Nu efter valet säger du att du inte vet om du klarar av det. Varför ställer du ut så många löften som du sedan bryter mot?

Det handlar om politisk moral och politisk heder, Annika Billström. Biltullarna är det största sveket, och det har vi pratat om, men det finns många andra punkter på den här listan där du har ställt ut löften till medborgarna som du nu sviker. Skärpning!

Anförande nr 55

Christopher Ödmann (mp): Herr ordförande! Någonstans börjar jag nästan förstå Folkpartiet. Jag börjar förstå varför man egentligen är emot trängselavgifter. Det är naturligtvis ett väldigt smart sätt att komma till rätta med problematiken här, men det leder inte till så oerhört många jobb. Folkpartiets förslag att vi som alternativ ska sitta och gräva motorvägar i 20 års tid kommer säkerligen att leda till mer arbetstillfällen, men frågan är om det är det smartaste och kostnadseffektivaste sättet.

Vad är det för fel med att vi får ökad fritid om vi använder tekniken på ett klokt sätt? Vad är det för fel med att lösa vissa problem med smarta lösningar i stället för de mest arbetskrävande lösningarna för att fler ska få arbete? Vad det egentligen handlar om är hur vi fördelar den här ökade fritiden. Ska några vara helt utanför och några jobba på tok för mycket? Du har ju själv tagit upp sådana exempel. Vi tycker att vi kan dela på både arbetet och fritiden på ett betydligt bättre sätt än i dag.

Jag tror att det handlar om politisk vilja. Vi vill åstadkomma någonting nu. Det är därför vi vill genomföra trängselavgiftsförsöket nu. Det är därför majoritetens politiker vill göra något åt den här problematiken nu.

När det gäller arbetstidsförkortningen måste vi också ta lite hänsyn till hur verkligheten har sett ut. Vi har nu haft hög arbetslöshet i rätt många år. Vi har haft ökade sjukskrivningar i Sverige och i Stockholm. Detta måste vi göra någonting åt nu – inte skjuta problemen framför oss, inte låtsas som om verkligheten ser annorlunda ut, inte hoppas att staten ska rycka in eller att någon annan ska göra jobbet. Här i Stockholm måste vi ta vårt ansvar och göra allt vi kan för att åstadkomma ett bättre Stockholm.

Anförande nr 56

Borgarrådet Björklund (fp): Vad är det för fel på ökad fritid? säger Christopher Ödmann. Ja, inget alls. Det är jätteskönt. Jag skulle gärna ha vänt mig om på kudden i morse och somnat om i stället för att lyssna på majoriteten i dag. Problemet är dock – även om det kanske inte är just våra jobb som skapar den största tillväxten i Sverige – att om väldigt många människor somnar om på morgonen i stället för att gå till jobbet får vi inga resurser till de satsningar Christopher Ödmann vill göra.

Den budget som ni nu lägger fram går ihop därför att ni den sista månaden fick 400 miljoner i ökade statsbidrag. De pengarna lånar staten upp utomlands just nu. Detta beror inte, som någon sade tidigare, på att statens finanser är i ordning. Staten ökar sin upplåning kraftigt just nu, bland annat för att betala de här statsbidragen. Ska de betalas tillbaka, Christopher Ödmann, måste vi arbeta ihop de pengarna. Vi kan inte sova ihop dem. Det kommer aldrig att gå.

Det är detta ni måste förstå. Du vill ha ökade satsningar på än det ena, än det andra i den kommunala budgeten, men pengarna måste skapas. Och de skapas inte i bankomaten, Christopher Ödmann, de skapas genom arbete.

Anförande nr 57

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jan Björklund vill att alla ska vakna samtidigt och gå samtidigt till jobbet på morgonen. Det är inte konstigt att vi har de trängselproblem som vi faktiskt har. Det kanske vore lite smart att fundera på att alla kanske inte behöver gå upp samtidigt utan att man kanske kan gå upp lite senare. Om man använder den här arbetstidsförkortningen på ett flexibelt sätt kan man ytterligare underlätta både morgonens bestyr och hela dagens arbete.

Återigen: Vi tror att det är viktigt att vi släpper in fler människor som i dag står helt utanför. Låt oss dela på arbetet, och låt oss dela på fritiden också.

UTOM ROTELINDELNINGEN

**Kommunfullmäktige m.m., Revisorskollegiet, Valnämnden
Punkt 6-8)**

Anförande nr 58

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Herr ordförande, ledamöter! Det finns en ny rubrik i årets budget som heter Stadsövergripande frågor. Där ryms väldigt många intressanta saker som förtjänar att debatteras. Det kan handla om både kompetensfond, miljömiljard och internationell verksamhet. Jag tror att vi får anledning att återkomma till dem.

En fråga som tyvärr ofta är hemlös gäller det brottsförebyggande arbetet. Man får onekligen intrycket att kriminaliteten ökar i vår stad och att en knutpunkt på Södertörn härvidlag är Gullmarsplan, ett bra exempel att studera på hur otryggheten har brett ut sig de senaste åren. Gullmarsplan är också ett nav för drogförsäljning. Skulle man vilja kartlägga missbruket i Stockholm är en lämplig plats att börja just där.

Nu ska det byggas upp ett brottsförebyggande råd centralt i staden, och det ska antas en brottsförebyggande strategi. Från kristdemokratiskt håll har vi tillstyrkt båda dessa åtgärder. Jag är dock undrande över en sak, och det är att vänsterpartierna privatiserar ordningshållningen på det sätt som sker.

Just i det avseendet är Gullmarsplan ett bra exempel. Där har stadsdelsnämnden, Connex, polisen och företagen i ett gott och lovvärt samarbete hyrt in vaktbolag för att övervaka omgivningen. Det har gett god effekt, och nu gäller det att hitta en fortsättning på samarbetet. Men nog måste väl Socialdemokraterna och Vänsterpartiet känna stor tveksamhet till att privata vaktbolag sköter alltfler uppgifter som polisen borde sköta.

Ann-Margarethe Livh definierade privatisering på grekiska som att beröva någon något. Det här borde väl vara ett gott exempel på det. Gullmarsplan är ett exempel som jag känner till, men det finns många fler.

Nu är det viktigt att jag inte blir missförstådd. Jag menar att de här vaktbolagen i huvudsak sköter sig bra. Men ordningshållningen och brottsförebyggandet borde främst vara uppgifter för offentliga organ med demokratisk kontroll och offentlig insyn.

Jag vill ställa två frågor: Borde inte ansvarigt borgarråd ta oppositionen i hand och traska ned till Rosenbad och i stället kräva fler poliser till Stockholmsområdet? Den andra frågan gäller Kristdemokraternas förslag om att bilda en stadsvakt. Staden borde få möjlighet att ta det huvudsakliga ansvaret för tillsyn och ordning på sina offentliga platser. I stället accepterar och till och med arrangerar majoriteten en privatisering av det som borde vara en offentlig uppgift.

Anförande nr 59

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Man upphör aldrig att förvånas. Det ska man egentligen vara glad över, för det ger livet en extra krydda. Men i det fall

jag tänkte prata om gör det mig bara ledsen och betryckt. Att arbetarrörelsens främsta representanter utnyttjar sin ställning för att gynna sig själva är väl knappast något nytt fenomen i Sverige, men med de senaste dagarnas avslöjanden tycker jag faktiskt att man nått ett bottenrekord i den här ligan.

Stockholms stad är tyvärr inblandad i den här skandalen, som handlar om att personer i en stiftelse har gett bostäder till sig själva och till sina barn.

Eftersom Anna Johansson-Visborgs stiftelse startade med ett vällovligt socialt syfte, att hjälpa kvinnor att få en bostad när de saknar en, har Stockholms stad representanter i styrelsen. Stockholms goda namn används som ett sätt att visa att stiftelsen är seriös och att dess syften uppfylls.

Jag tänker i dag lägga fram en motion där jag vill att stadens revisorer ska göra en total genomgång av samtliga stiftelser och organisationer där Stockholms stad har representation. Vi måste få en total genomlysning av detta för att kunna avgöra vilka som Stockholm fortfarande bör engagera sig i.

Hanteringen i Anna Johansson-Visborgs stiftelse kan göra vem som helst illamående. De ledande personerna i stiftelsen har inte bara uppenbarligen gynnat sig själva; de har också gjort det på bekostnad av de människor som stiftelsens grundare velat hjälpa. Det är djupt omoraliskt och betryckande. Inte heller blir historien bättre av att Stockholms stad stått som garant för att stiftelseurkunden följs.

Stockholms stad bör därför omedelbart, så snabbt det är möjligt, lämna Anna Johansson-Visborgs stiftelse.

Anförande nr 60

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag tycker att det är fruktansvärt obehagligt med dessa konsekventa, drastiska fördömanden. Det vi måste göra från Stockholms stads sida i detta mycket allvarliga ärende är precis det jag kommer att göra i morgon under budgetdebatten. Jag har då kallat de socialdemokratiska – och moderata – ledamöter som sitter i stiftelsens styrelse, och jag kommer också att möta revisorerna, för att få denna genomgång och redovisning. Därefter kan politiken och partierna ta ställning.

Det är oerhört viktigt att se vad som har gjorts och sagts. Jag har inte sett dokument, jag har inte sett beslut och jag har inte sett protokoll. Men att staden tar sitt ansvar och möter dessa personer, som är både socialdemokrater och moderater, är oerhört viktigt.

Anförande nr 61

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det var ju precis det jag krävde – att stadens revisorer får i uppdrag att gå igenom alla de stiftelser och organisationer som vi finns representerade i. Jag kan inte förstå skillnaden.

Så här är det alltid. När enskilda socialdemokrater begår totalt omoraliska handlingar är det aldrig socialdemokratins eller arbetarrörelsens fel gemensamt. Det är alltid de

enskilda individernas fel. De flesta av oss är fullt medvetna om att det är ett systemfel inom arbetarrörelsen som gör att detta gång på gång upprepas.

Anförande nr 62

O r d f ö r a n d e n : Jag hoppas att debatten kan hålla sig omkring Kommunfullmäktige, Revisorskollegiet och Valnämnden så att vi inte svävar ut.

Anförande nr 63

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag skulle vilja ta upp en enskild fråga under den här rubriken, och den handlar om det integrerade ledningssystemet. Det kanske låter lite tråkigt, men det är en väldigt viktig punkt för styrningen av miljöfrågorna.

En gång i tiden hade vi grunden till ett miljöledningssystem här i staden, men under förra mandatperioden slogs det ihop med det integrerade ledningssystemet varvid hela denna styrning försvann. Det har gjort att det blivit väldigt svårt för både nämnder och styrelser, och även för allmänheten, att se hur det egentligen går med miljöledningen och styrningen här i staden.

Jag är väldigt glad att det nu finns ett uppdrag under Kommunfullmäktige m.m. att genomföra ett mer förbättrat ledningssystem inom det integrerade ledningssystemet. Men jag måste också säga att om inte detta förbättras under året tycker jag att vi har förlorat väldigt mycket tid. I så fall menar jag att vi behöver ha en miljöcertifiering av Stockholms stad, såsom föreslås av många andra städer i dag i exempelvis EU.

Det finns olika miljöcertifieringssystem. Vi vet att många av våra bolag redan har detta. De är bättre på det här än kommunen som sådan. Vi måste som stor kommun och föregångare på miljöområdet verkligen se till att vi kan följa upp, utvärdera och presentera vad vi åstadkommer på området.

Det var väldigt tråkigt att vi inte kunde fortsätta att arbeta tillsammans med andra städer i EMA-systemet inom EU. Där finns nämligen en jämförelsemöjlighet.

Jag är beredd att ta ett ledningssystem inom det integrerade ledningssystemet för miljöledning. Det måste dock bli någonting av det under detta år; om inte kommer vi att förlora väldigt mycket i möjligheten att göra jämförelser på miljöområdet.

Anförande nr 64

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Egentligen hade jag gärna velat prata om kompetensfonden och miljöfonden. Jag hade också med förtjusning lyssnat på vad Göran Holmström skulle säga; det var bara det att han inte tog upp dem utan gled över dem. Det är lite tråkigt, eftersom ni samtliga vill lägga ned både kompetensfonden och miljöfonden.

Det intressanta är väl egentligen hur ni framöver tänker sanera de stora gamla miljöskulder som finns här i staden men som ingen är riktigt ansvarig för. Framför allt är det intressant att ni allihop i era budgetar med många ord trycker på hur viktigt det är

att kompetensutveckla personalen, men ni har inga pengar för det och ni lägger ned den fond som faktiskt möjliggör det.

Det är med stadens egna pengar som vi genom detta vill göra extraordinära satsningar både på stadens personal och på miljön. Vi vet att en satsning på personalen också kommer verksamheterna till godo.

Göran Holmström tog i stället upp frågan om vaktbolag på Gullmarsplan och sade att det var en privatisering. Jag kan garantera Göran Holmström att det pågår ett helt annat arbete. Vi har gjort en kartläggning av de öppna drogarenor som finns i Stockholms stad. Den kartläggningen är gjord av Stockholms stad, men lösningen av de problem som vi just nu diskuterar kommer att ske i samarbete mellan Stockholms stad och polisen, Mobilisering mot narkotika och inte minst landstinget.

Detta är ingen privatisering, utan allihop åtnjuter medel från skattebetalarna. Det är offentliga verksamheter som bedrivs av offentliga verksamheter. Det man gjorde vid Gullmarsplan ett kort ögonblick, men inte nu, berodde på att man kände att situationen var så besvärlig att man tog till det.

När det gäller brottsförebyggande arbete har ju i stort sett alla stadsdelar lokala brottsförebyggande råd där polisen ingår och i vissa fall även det lokala företagandet eller frivilligorganisationer. Detta finns utvecklat på många olika sätt runtom i staden. Det är ett bra arbete som bedrivs. Inte heller det är speciellt privat, utan man drar nytta av alla goda krafter och alla medborgares engagemang och intresse.

Med det, herr ordförande, vill jag yrka bifall till majoritetens budgetförslag.

Anförande nr 65

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är väldigt många intressanta frågor. Jag tänkte börja i änden med kompetensutveckling eftersom vi blev påhoppade för att vi inte vill ha kompetensfonden, vilket är mycket riktigt. Däremot håller vi med om att kompetensutveckling är otroligt viktigt. Det är en investering att ständigt jobba med kompetensutveckling och att öka kunskapen hos vår personal. Vi tycker dock att det är livsfarligt att avsätta särskilda öronmärkta pengar för en sådan sak som sedan försvinner. Detta borde självklart alla förvaltningar och bolag göra jämt inom ordinarie ram.

Sedan måste jag hålla med Göran Holmström. Som ordförande för polisstyrelsen i Stockholm tycker jag att det är beklagligt att en socialdemokratisk regering tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet har inneburit att vi har ungefär tusen färre poliser än 1995 trots att den grova brottsligheten – narkotikabrotten, kvinnofridsbroten, våldtäkterna och den grova misshandeln – har ökat kraftigt. Det Göran Holmström beskriver är en mycket krass sanning, nämligen att alltfler väktare och ordningsvakter får ta över det som egentligen borde vara polisens uppgifter beroende på att er regering har nedprioriterat de här verksamheterna.

Anförande nr 66

O r d f ö r a n d e n : Nu var det här en replik på Margareta Olofsson, och hennes parti sitter inte i någon regering – ännu, i alla fall. De kan vara medskyldiga, men de sitter inte i någon regering.

Anförande nr 67

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Icke desto mindre sitter vi i regeringen här, och det är här vi faktiskt har detta samarbete med polisen och tillsammans använder de resurser vi har på ett bra sätt. Det är väl ändå det viktigaste av allt.

Jag vill också kommentera det Kristina Axén Olin säger om kompetensutveckling. Ni kommer de här två dagarna ständigt att få frågan: Var har ni de pengarna? Ni gör ständiga nedskärningar. Ni har inga pengar för kompetensutveckling. Det är klart att man kan fylla sida upp och sida ned med ord, men det är ändå så att ni saknar pengarna.

Anförande nr 68

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Kompetensutveckling tror jag är en av de viktigaste frågorna i framtiden för att kunna behålla för att få en så bra verksamhet som möjligt i Stockholm. Det jag först och främst ser som ett problem med den här kompetensfonden är att ni avsätter pengar under en kort period, och sedan är pengarna slut. De ska göras av med under de här åren.

Det andra stora problem jag ser är att ni fråntar nämnder och styrelser som är satta att ta ansvar för en viss verksamhet deras ansvar för kompetensutvecklingen. Du som ansvarigt borgarråd för de här frågorna, till exempel äldreomsorgen, blir inte längre ansvarig. Det blir ett litet, litet personalutskott som anses kunna ta ansvar för all kompetensutveckling i hela Stockholm.

Jag sitter själv i personalutskottet och vet hur svårt det är. Jag kan ingenting om äldreomsorgsfrågor. Jag kan koncentrera mig på till exempel utbildningsfrågorna. Jag är fullkomligt övertygad om att dessa avgöranden skulle göras mycket bättre av exempelvis Margareta Olofsson i äldreomsorgsberedningen.

Anförande nr 69

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Då kan jag lugna dig med att jag en gång i månaden har en genomgång om just äldreomsorgen.

Även ni har många vackra ord om kompetensutveckling, och inte heller ni har pengarna. Den stora satsningen inom just äldreomsorgen är faktiskt de 1 100 anställda som inte hade någon utbildning alls. Det är dem vi har satsat störst och mest på. Detta gjorde inte ni någonting åt under förra mandatperioden, och ni kommer heller inte att kunna fortsätta att ge dem den grundläggande utbildning som krävs inom äldreomsorgen.

Det kanske är så att ni inom ert parti ska be om goda råd från dem som sysslar med äldreomsorgsfrågorna. De kan tala om för dig att det är mycket goda satsningar som

görs men att det faktiskt krävs pengar också av er för att kompetensutveckla personalen.

Jag lovar att vi kommer att återkomma till detta under morgondagen om inte ni kan plocka fram pengar och på ett bra sätt visa varifrån ni ska ta dem.

Anförande nr 70

Göran Holmström (kd): Det är bra att vi också debatterar miljömiljarden och kompetensfonden. Margareta Olofsson kan ha noterat att vi från kristdemokratiskt håll faktiskt tillstyrkte ungefär hälften av de förslag som nyligen lämnades till kommunstyrelsen om miljömiljarden.

Både när det gäller miljömiljarden och kompetensfonden är det dock trist att ordinarie verksamhet ibland läggs ned och finansieras med pengar från de här fonderna, plus att det finns ny verksamhet som aldrig skulle få finansiering på egna meriter men som nu i stället genomförs med dessa fondmedel. Det visar hur vanskligt det är att lägga särskild finansiering vid sidan om den ordinarie budgeten. Både miljöarbetet och kompetensutvecklingen borde vara delar som finansieras med ordinarie budgetar.

Anförande nr 71

Borgarrådet Olofsson (v): Men Göran Holmström, det var ju det jag sade inledningsvis: Vi gör extraordinära satsningar som ni faktiskt inte skulle klara av att göra. Ni kan inte beta av miljöskulderna utan att ha pengar till att beta av dem. Ni kan inte göra en sådan gigantisk satsning som vi har gjort för att utbilda utbildad personal inom äldreomsorgen. Ni har inte de pengarna.

Självklart ska man sedan fortsätta med kontinuerlig kompetensutveckling. Det ska man alltid göra. Men de här stora, extraordinära satsningarna, som är väldigt viktiga, kan inte ni göra med era budgetar.

Anförande nr 72

Göran Holmström (kd): Om jag nyttjar tiden till en kort replik må det vara mig förlåtet.

Det finns ju ganska många delar i det du kallar mycket viktig verksamhet som aldrig borde ha genomförts och som inte skulle genomföras – det är jag övertygad om – om projekten hade granskats som en del av den ordinarie verksamheten. Ni kan ju inte ha tänkt er att fortsätta att varje mandatperiod avsätta ett par miljarder därför att det ständigt finns nya extraordinära behov på miljö- och kompetensutvecklingsområdet. I så fall skulle vi från kristdemokratiskt håll, och säkert från den övriga oppositionen med, kunna tänka oss ett antal angelägna verksamhetsområden som nog så väl skulle motivera särskilda satsningar.

Åter till min inledningsfråga. Socialdemokraterna undviker att svara på hur man ser på trygghetsfrågorna och det jag kallar privatisering av ordningshållningen. Margareta Olofsson definierar om begreppen i stället. Hon säger att detta inte

handlar om någon privatisering, och för övrigt är det nu nedlagt. Jag ser gärna att de får komma tillbaka i tjänst, för resultatet av det som skedde var väldigt bra just vid Gullmarsplan. Situationen är dock fortfarande väldigt besvärlig. Inte bara vid Gullmarsplan utan i hela Söderort har kriminaliteten ökat kraftigt de senaste åren.

Det som förvånar mig är att vänsterpartierna, som vanligtvis ser fler offentliganställda som svaret på många olika samhällsproblem, i den här frågan, när ni kan få en samlad opposition med på fler offentliganställda inom polisen, inte tycker att det går för sig. Det är obegripligt.

Anförande nr 73

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det vore intressant om Göran Holmström då kunde tala om vad det är för extraordinära behov som finns och som ni inte kan tillfredsställa. Ni kan ju inte göra det med er egen budget i alla fall. Om det är idéer inom miljöområdet går det ju jättebra att komma fram med dem. Är det idéer inom kompetensutvecklingsområdet, kom gärna fram med dem! Lägg fram förslag om dem! Det tycker jag är alldeles utmärkt.

Nej, vi är inte för en statskommunal polis; det är helt riktigt. Det är ju det din fråga handlar om. Däremot tycker vi att det är viktigt att människor känner sig trygga i vår stad. Det är också det förebyggande arbetet vi satsar mest på i våra budgetar ute i stadsdelarna, just för att förebygga otrygghet hos människor och att unga människor hamnar i kriminalitet. Det gör inte ni.

Anförande nr 74

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): I årets budget har Kristdemokraterna avsatt 120 miljoner mer än majoriteten till äldreomsorgen. Det är klart att vi tänker oss att där också ska finnas resurser till kompetensutveckling. I bokslutet 2003 ville vi också avsätta ett antal miljoner – minnet sviker mig på den punkten, men jag tror det var 100 miljoner – till kompetensutveckling, främst inom äldreomsorgen.

Margareta Olofsson väljer nu att prata stadsvakt, vilket jag i och för sig också gjorde i mitt inlägg. Men min ironiska poäng var ju att ni vanligtvis ser fler offentliganställda som lösningen på många samhällsproblem, men när det gäller att uppvakta regeringen om fler poliser tycker ni inte så. Varför?

Anförande nr 75

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Göran, jag ber så mycket om ursäkt. Det var inte alls så att vi försökte hålla oss undan, utan jag var ouppmärksam på att frågan ställdes till oss.

Jag tror inte att man löser det här problemet, till exempel på Gullmarsplan, bara genom att ropa på fler poliser. Precis som Margareta Olofsson säger handlar det också mycket om tydliga förebyggande insatser. Det gäller trygghetsskapande åtgärder men också förebyggande insatser gentemot ungdomsgrupper. Det är därför vi så starkt prioriterar stadsdelsnämndssektorn, för tredje året i rad, i vår budget.

Anförande nr 76

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): De här sakerna står ju inte i motsats till varandra, Annika Billström. Det är inte så att Kristdemokraterna vill avstå från förebyggande arbete, tidiga insatser mot missbrukare eller bättre ungdomsverksamhet. Men vi tror också att det skulle behövas en uppvaktning hos regeringen för att påpeka bristen på poliser och hur denna slår, till exempel med Söderort eller situationen på Gullmarsplan i fokus.

Anförande nr 77

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Göran Holmström, du tar upp miljömiljarden och att vi inte skulle kunna satsa varje period. Ingen skulle bli gladare än jag om vi kunde göra det. Den här miljarden räcker inte på långt när till allting som skulle behöva göras på miljöområdet, men den är en bra demonstration av vad man skulle kunna göra på kort tid när man verkligen avsätter pengar för det.

Självklart kommer vi att fortsätta att kräva att pengar sätts av, antingen i en fond eller i vanliga investeringsmedel, för de åtgärder som behövs för att komma till rätta med gamla miljöskulder. Miljarden handlar ju om att komma till rätta med gamla miljöskulder men också förebygga påspädning med nya miljöproblem. Att det blir en hel räckta olika typer av projekt är bara bra, tycker jag för min del.

Sedan har ni ju själva, Göran Holmström, lagt fram en motion om bad i Årstaviken. Detta skulle aldrig kunna åstadkommas om vi inte nu går in och gör den rening som krävs.

Anförande nr 78

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Efter vad man sett av miljömiljardens projekt tycker jag att den kritik som riktades mot miljömiljarden innan den startades var riktig. Kritiken gick ut på att man med miljömiljardens pengar skulle komma att genomföra det som egentligen är statens ansvar, och det tycker jag att det finns flera exempel på i de projekt som hittills har beslutats. Det finns heller inget som tyder på att det skulle bli annorlunda framdeles.

Sedan tycker jag allmänt att Miljöpartiet gör ett misstag när man försöker lägga miljöpolitiken vid sidan av den ordinarie politiken. På lång sikt är det faktiskt till nackdel för miljöarbetet. Detta måste precis som kompetensutvecklingen motiveras på sina egna meriter och ingå i den ordinarie verksamheten; annars blir det lätt att avskaffa den dag man så vill.

Om miljöledningssystem, kompetensutveckling och olika projekt på miljöområdet är motiverade som en viktig del i alla verksamhetsområden tjänar miljön också på det i förlängningen.

Anförande nr 79

H a r d y H e d m a n (kd): Under rubriken Kommunfullmäktige m.m. finns det en rubrik som heter Ersättningar till utomstående organisationer. Man kan diskutera or-

det "ersättningar". När det gäller diverse organisationer heter det ersättningar; när det gäller personer heter det bidrag.

En av dessa organisationer är den bidragsberoende Handelshögskolan i Stockholm, som år efter år får pengar. Vi har accepterat detta. Som en pendang har vi dock tagit upp att förutom dem som så småningom ger en ekonomisk tillväxt i Stockholm finns det en väldigt viktig organisation som ger en mänsklig tillväxt, och det är Sankt Lukasstiftelsen. De fick pengar under föregående mandatperiod därför att de ger pengar till bidrag till dem som vill ha och behöver psykoterapeutisk hjälp och så vidare. Det är oerhört många av Stockholms stads anställda som deltar i den verksamheten och behöver detta.

Jag tycker alltså att om den bidragsberoende Handelshögskolan i Stockholm ska få pengar utan att detta redovisas som en ersättning så kan gott Sankt Lukasstiftelsen också få 1 miljon.

Anförande nr 80

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Jag vill inte uppfattas som nonchalant gentemot Hardy Hedman. Låt mig säga så här: Vårt budgetförslag ligger, och du vet hur det är när man har förhandlat fram ett budgetförslag. Det här med Sankt Lukasstiftelsen tycker jag dock att vi ska titta på.

Anförande nr 81

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag begärde ordet när borgarrådet Olofsson var uppe och pratade om extraordinära satsningar. Vet borgarrådet Olofsson vad som händer med den här kompetensfonden som har inrättats i staden? Jag råkar sitta i det här personalutskottet, och jag kan lova dig att det inte är några extraordinära satsningar man ger pengar till där. Snarare har varje möte förvandlats till ett maraton i penningutsprutning. Det handlar helt enkelt om att göra av med så mycket pengar som möjligt på så kort tid som möjligt.

Sanningen är att man säger ja till så många projekt som möjligt för att kunna visa att den här kompetensen faktiskt behövs och att pengarna kommer att ta slut. Men det är väldiga problem med att bli av med pengarna, kan jag säga.

Är det till exempel verkligen en extraordinär satsning att idrottsförvaltningens personal ska få kompetensutveckling om folkhälsa, förvaltningens mål och stadens organisation? Är det en extraordinär satsning? Är det en extraordinär satsning att ge extra pengar till en skola för att lära eleverna matte?

Jag trodde att detta var ordinarie verksamhet som naturligtvis skulle täckas av en ordinarie budget. Men Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet klarar uppenbarligen inte av det utan kompetensfondens miljarder.

Anförande nr 82

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ett kort svar är: Ja, jag vet vad man använder pengarna till. Naturligtvis vet jag det särskilt väl inom äldreomsorgen och

socialomsorgen, som är mina områden, men jag vet också i huvudsak vad de i övrigt används till.

Det experiment inom skolan du står här och skämtar över handlar faktiskt om matematikundervisning på olika språk. Det är ett projekt i metodutveckling. Allt det du stod och räknade upp är faktiskt extraordinära insatser. Ni skulle inte kunna satsa på detta, för ni har inte de pengarna. Ni skulle inte kunna satsa på någonting som inte tillhör normal kompetensutveckling, för ni har inte de pengarna.

Detta är extraordinära insatser. Det är saker som man inte kan göra inom den vanliga budgeten men som är kompetensutvecklande. Det kan gälla metodik eller pedagogik. Det är väldigt viktigt att man lär sig nya områden.

Det är stora grupper av människor som jobbar i staden. Det är mycket personal. Självklart försöker man vid extraordinära satsningar också passa på att utveckla metodik och pedagogik.

Anförande nr 83

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Borgarrådet Olofsson, det är ett broderande med ord när det gäller vad som är extraordinära satsningar.

För mig är extraordinära satsningar sådant som inte kan anses löpande. Det är självklart för mig att utlärande av matematik är en av skolans primära uppgifter och ingenting som man ska behöva söka pengar ur en kompetensfond för att göra. Det är självklart att stadens personal i en ordinarie verksamhet ska känna till stadens mål och hur organisationen fungerar. Det är dit pengar från kompetensfonden i dagsläget går.

R I FINANSROTELN

**Stockholms Stads Näringslivskontor AB, AB Stokab, Stockholms Stadshus AB,
S:t Erik Försäkrings AB
Punkt 29, 34, 24, 32)**

Anförande nr 84

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Det här avsnittet kan bli väldigt rörigt, precis som många andra avsnitt, men jag ska i mitt inledningsanförande försöka koncentrera mig på Näringslivsbolaget och Stadshus AB.

Jag börjar med Näringslivsbolaget. Vi hade ju så sent som i måndags ett ärende kring Tillväxt Stockholm, en rapport från Småföretagardelegationen. Vi har på kommunstyrelsen i går fattat beslut om tillväxtprogrammet som är på väg fram till nästa fullmäktigesammanträde, vilket känns väldigt bra.

Det som dock känns allra bäst är det jag började med i morse i inledningsdebatten, nämligen Nordeas rapport om den regionala ekonomiska utvecklingen. Det är alldeles klart att vi är på väg ur den lågkonjunktur som drabbade Stockholm så hårt kring 2000–2001 och som har varit väldigt tung för vår region med tanke på att vi tidigare fokuserade för ensidigt – inte felaktigt men för ensidigt – på IT- och telekomfrågorna.

I rapporten bekräftas också att den breda på näringslivssatsningen med IT-frågorna, biotechfrågorna och designfrågorna är helt rätt angrepps- och arbetssätt för staden, länet och den här regionen.

Jag tycker att det är viktigt att leverera. Vi kommer från Näringslivsbolagets sida att jobba med fyra huvudområden när vi i nästa vecka antar vår verksamhetsplan efter den här budgetdebatten:

- Vi kommer att jobba fokuserat kring service och myndighetskontakter. Det gäller korta ledtider och annat, men också att uppträda gemensamt med *ett* arbetssätt och *ett* förhållningssätt från stadens sida oavsett vilket bolag eller vilken förvaltning som företaget vill ha kontakt med.
- Vi måste gemensamt marknadsföra Stockholm internationellt. Det gäller företaget men också staden och Stockholms styrka som turiststad.
- Det tredje är att fullfölja satsningarna på just besöksnäringen och att se dem också i ett nationellt och internationellt perspektiv.
- Den fjärde stora och viktiga strategiska frågan blir kunskap, alltså att förstärka Stockholm som kunskapsstad där näringsliv, högskola och offentlig sektor jobbar tillsammans för att vidareutveckla vår konkurrenskraft.

Detta kommer att följas upp vid nästa Stockholmsmöte den 2 juni. Vi kommer också att i olika former återrapportera den leverans som sker från det offentliga

gemensamt till företagen inför och under nästa Stockholmsmöte. Jag tycker att det känns väldigt positivt.

När det gäller koncernen är denna och våra bolag absolut lika viktiga som stadens andra verksamheter. Bolagen har ju en strategisk roll framför allt i detta med bostadsförsörjning och infrastruktur av olika slag. Naturligtvis är det också viktigt att fundera över de förtroendevaldas roll. Det är ju inte bara kommunallagen som styr verksamheterna, utan också aktiebolagslagen styr vårt engagemang och arbete.

När det gäller den ekonomiska situationen för koncernen, helt kort, har vi tagit ned uttaget från den oacceptabelt höga nivån 850 miljoner till 600 miljoner. Vi ligger nästa år kvar på 600 miljoner men vill ned till den hållbara nivån 350 miljoner. Vi investerar som aldrig förr och låter bolagens kapital arbeta. Vi har lagt ut effektiviserings- och besparingskrav differentierat upp till 3 procent beroende på vilket bolag det är. På samma sätt som vi gjort översyner av våra förvaltningar gör vi också översyner och förändringar i en del av våra kommunala bolag.

Det är viktigt att fullfölja detta. Ska vi på sikt bli norra Europas mest spännande region och Sveriges tillväxtmotor handlar det om att både garantera en hög kvalitet i välfärden och skapa förutsättningarna för tillväxt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 85

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Ingen skulle vara gladare än jag, Annika, om dina drömmar och visioner om att konjunkturen nu äntligen hade vänt var helt sanna och man kunde lita på dem. Visst finns det undersökningar som tyder på att det kanske har vänt, men det finns tyvärr också andra undersökningar som visar att det inte har vänt och att det absolut inte går lika fort för Stockholm som för andra delar.

Så sent som i går läste jag Luftfartsverkets konjunkturrapport och pressmeddelande som tyvärr visade att Stockholm minskar i attraktionskraft i en internationell ranking där det handlar om flygplan som ska landa på Arlanda, besökare till Stockholm och så vidare.

Vi är dock allihop överens om att vi behöver tillväxt och att vi vill föra en positiv, näringslivsvänlig politik i den här staden. Det vi verkligen borde diskutera är vad vi gör med den femtedel av stockholmarna som i dag inte går till arbetet fastän vi så väl behöver att de gör det, men det kanske finns anledning att återkomma till det.

När vi lämnade över Stockholms Stadshus AB och även staden hade vi ett överskott på 2 miljarder. Arbetslösheten hade minskat med 38 procent och socialbidragsberoendet med 47 procent. Jag har redan tidigare i dag berättat hur det ser ut nu. Ni vet alla att vi har en arbetslöshet på över 5 ½ procent. Ungdomsarbetslösheten har ökat med 25 procent, för att nämna ett exempel. Vi har 5 000 konkurser och 25 000 färre jobb i privat sektor än för två år sedan. Det är klart att jag är bekymrad över den politik som förs i staden.

Du var själv med och träffade ett antal företagsledare i förra veckan, Annika. Vi fick då bland annat höra Astras vd Per From berätta att Astra för att över huvud taget kunna vara kvar i den här regionen själva varit tvungna att bekosta vägen i Södertälje med 60 eller 70 miljoner eftersom regeringen valt att hellre lägga pengar på Norrbotten och Hallandsåsen än på Stockholmsregionens infrastruktur. Det är ett bekymmer.

Det vi borde göra är självklart att satsa på nödvändiga beslut för infrastrukturen. Vi borde använda Stockholms Stadshus AB för att göra de nödvändiga investeringar som vi så väl behöver för att åtminstone påskynda tillväxten och att konjunkturen vänder. Vi borde tidigarelägga Förbifarten och Österleden. Det finns många saker man kan göra.

I stället använder ni delvis Stockholms Stadshus AB för att göra affärer som är riktigt dåliga för stockholmarna men som ni av politiska skäl ändå tvingar fram. För att påminna om några som vi alla här känner väl till: Skatteskrapan, världens dyraste studentlägenheter – är det riktigt att använda pengarna till sådant? Att köpa Carlsbergs fabrik, som i princip är omöjlig att använda för bostäder eftersom Bromma flygfält använder den till inflygning och annat och som skulle vara näst intill omöjlig att sälja på en marknad, är det en bra investering? Att lägga miljarder av skattebetalarnas pengar på biltullar, oavsett om det nu blir staten eller kommunen som får betala slutnotan, är det en bra näringslivspolitik? Nej, jag tycker inte det.

Som sagt: Det vi naturligtvis borde göra är att avbryta biltullsförsöket, sänka skatterna och öka investeringarna i nödvändiga infrastruktursatsningar. Man kan satsa på Stockholm Visitors Board, som vi moderater har gjort. Vi har lagt 10 miljoner mer på att öka besöks- och turistnäringen i Stockholm, som har stor tillväxtpotential.

Jag är bekymrad, Annika, över att du tror att er politik har gjort att konjunkturen har vänt och att vi nu ser ett positivt näringslivsklimat i Stockholm. I praktiken innebär nämligen era beslut någonting annat.

Anförande nr 86

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Vi har en internationell högkonjunktur just nu. Det är högre än någonsin. Finansborgarrådet har rätt när hon säger att även konjunktursiffrorna i Sverige ser ljusa ut. Det märkliga är bara att det när konjunktursiffrorna ser så här ljusa ut inte skapas fler jobb. Vi har en *jobless growth* just nu. Den tillväxt som skapas går åt till att betala bidrag till dem som inte jobbar. Det är det som är det stora problemet.

På Billströms beskrivning låter det som om det skulle vara hennes förtjänst att vi har högkonjunktur, men det är ju en internationell högkonjunktur som just nu sveper över världen. I huvudsak är det situationen i Asien som drar upp tillväxten också i Europa. Problemet är dock att svenskbaserade företag växer i sina bokslutsredovisningar men deras produktion flyttas till Estland, för att förenkla det. Det är detta som händer just nu. Jobben uppstår någon annanstans. Vi får fler bidragstagare, och deras bidrag får betalas med tillväxten. Det håller inte i längden. Det är detta vi måste fundera över.

Konjunkturer är som vädret. De kommer och går. Vad vi måste fundera över är de strukturer vi har, företagsklimatet. Jag har egentligen inte så mycket att invända mot de saker Annika Billström på företagsklimatets sida; det är bara det att det är alldeles för lite. Okej för designår och vad det nu är, men det kommer inte att rädda välfärden. Vi måste ha ett bättre företagsklimat när vi kämpar med Rüsselsheim i Tyskland och andra. Vi måste vara bättre än andra på att dra hit företag. Det är detta som är problemet. Problemet är inte det ni gör; problemet är allt ni inte gör.

Stockholms Handelskammare frågar företagen i Stockholm – de stora, de medelstora och de små – vad som behövs. Svaren är rätt tydliga varje gång: Nej till biltullar, bygg ut ringleden, bevara flygplatsen, sänk skatterna – i huvudsak en lång rad punkter som återfinns i de borgerliga partiernas program. Det är den politiken som skulle skapa mer jobb.

Jag vet att era medlemmar ryser när ni säger att detta är bra för näringslivet. Men säg inte det då! Säg att det är bra för jobben! Det är ju så: Det är bra för jobben, för tillväxten, för välfärden. Om vi inte bara ska leva på friår till slut måste vi få fler jobb.

Herr ordförande! Jag går så över till koncernen. Om utbildningsnämnden skulle investera 400 miljoner i en gymnasieskola i Visby skulle vem som helst i Stockholm kunna överklaga det beslutet, och det skulle ogiltigförklaras därför att det strider mot lokaliseringsprincipen. Hur kommer det sig att Stokab kan bygga en kabel till Gotland för ungefär samma summa utan att någon ifrågasätter detta? Det beror på att det är ett bolag. Bolags beslut kan nämligen inte överklagas. Det är omöjligt. Kommunala nämnders beslut kan överklagas, men beslut som fattas i kommunala bolag kan inte överklagas. Det gör att Stockholms fullmäktige nu får skjuta till 700 miljoner i förlusttäckning till Stokab för de vansinniga affärer man ägnat sig åt.

Det är detta som är själva poängen med vår kritik. Jag vill avskaffa de kommunala bolagen.

Anförande nr 87

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholms Stads-
hus AB har en viktig och sammanhållande funktion för sina 14 dotterbolag och
underkoncerner. Vår majoritets ambition är att göra bolagens verksamhet mer till-
gänglig för stockholmarna, att öka insynen och det demokratiska inflytandet. Mer
detaljerade – och bra, tycker jag – förslag kommer senare när vi ska diskutera
stadens politiska organisation.

De bolag som ingår i koncernen utgör en viktig del av stadens infrastruktur som om-
fattar bostads- och vattenförsörjning, hamnverksamhet, kultur, turistnäring,
skolbyggnader och mycket annat. Denna infrastruktur vill vi utveckla. Det som
däremot kännetecknar de borgerliga partiernas budgetförslag för koncernen kan
sammanfattas i tre ord: avveckling, utförsäljning och privatisering.

Vår majoritet avvisar bestämt förslagen om att sälja ut våra gemensamma tillgångar,
oavsett om det handlar om bostadsbolag, Parkeringsbolaget, Centrumkompaniet eller
Globe Arena. Vi avvisar också bestämt avvecklingen av Sisab eller att göra Stadstea-
tern beroende av sponsring eller höjda biljettpriser.

Bostadsbolagen spelar en aktiv roll när det gäller att få fram fler bostäder och avhjälpa bostadsbristen i Stockholm. De ska också medverka i stadsdelsförnyelsen och i arbetet med att motverka segregationen.

Även den extra satsningen på Stadsteaterns nya scen i Skärholmens gymnasium är ett led i stadsdelsförnyelsen. Vi är särskilt glada att på det här sättet kunna stärka och sprida Stadsteaterns verksamhet och vill att denna satsning ska bli ännu större.

Genom konstruktionen med en gemensam koncern för bolagen har vi möjlighet att finansiera sådana bolags verksamheter som inte själva har möjlighet att skaffa intäkter som täcker kostnaderna. Det är dock helt orealistiskt att tro, som Moderaterna gör i sitt förslag, att man redan nästa år kan öka utdelningen från koncernen genom att sälja ut tillgångar. Det tycker vi är en mycket kortsiktig politik.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 88

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Att organisera delar av en stor kommuns verksamhet i bolag kan vara en form för styrning och hantering av stadens finanser. Det är dock inte ett självändamål att skapa nya bolag eller att sälja bolag av rent finansiella skäl. Vi i Miljöpartiet menar att det är viktigt att använda bolagsformen när den är lämplig, till exempel för avgränsade verksamheter med affärsmässigt innehåll där finansieringen till stor del sker genom intäkterna i den egna verksamheten. Kommunala bolag bör därför i princip inte gå med stora överskott eftersom kommunen då tagit ut överpriser för bolagets tjänster.

Av den anledningen ska inte heller utdelningen från koncernen vara alltför stor. Den ska hållas nere och inte vara en årlig källa till förväntade extrainkomster för kommunen.

Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna gör i sina budgetar stora överuttag på 250, 250 respektive 150 miljoner. Det var också inriktningen under förra mandatperioden. Trots att kommunens ekonomi var god, bland annat genom goda skatteintäkter, gjorde majoriteten ändå stora överuttag. Skillnaden i årets budgetar är bara att fler bolag nu ska säljas. Detta utarmar kommunens ekonomi på sikt.

I s-v-mp-majoriteten har vi varit överens om att trappa ned dessa överuttag stegvis. Vi har nu samma uttag som förra året och hoppas komma ända ned till det som är hållbart på lång sikt.

Den realisation av företag som här har varit, och nu menar jag inte realisation i betydelsen försäljning utan ”ralla”, ställer inte vi upp på. Utförsäljningen har redan förstört möjligheten till långsiktigt hållbara lösningar. Till exempel har utförsäljningen av vårt energibolag Birka lett till att vi nu saknar både insyn i och inflytande över två viktiga försörjningsområden, nämligen energi och fjärrvärme. Snart kommer vi antagligen också att totalt sakna inflytande över fjärrkylan och fossilgasintroduktionen i Stockholm. Ingen har blivit rikare på detta utom finska Fortum. Stockholmsarna får i stället, på grund av den rådande monopolsituationen

vad gäller fjärrvärmeförsörjning, fjärrkyla och eventuellt snart också gas, betala överpriser för detta.

Att nu föreslå utförsäljning av ytterligare viktiga och bra bolag som Stockholmshem, Centrumkompaniet och bredbandsföretaget Stokab är en total missbedömning och ett för högt spel med stockholmarnas förmögenhet. Vi i Miljöpartiet är tveksamma till att viss verksamhet har organiserats i bolagsform, men för närvarande anser vi inte att något av bolagen bör säljas. I stället tror vi att den effektivare styrning som nu kommer att ske i de generella ägardirektiven och de effektiviseringar som ska göras kommer att leda till en för medborgarna bättre och billigare verksamhet.

Vi anser också att höga krav måste ställas på medborgarinsyn i de kommunalägda bolagen. Det är inte vd:nas eller politikernas bolag utan stockholmarnas bolag. Detta bör stockholmarna göras medvetna om. De förslag som nu läggs fram i budgeten om ytterligare åtgärder för att öka insynen i och dialogen om våra bolag är bra. Det har varit alldeles för lite diskussioner om bolagens verksamhet och inriktning i fullmäktige hittills. Det får inte vara så att skötseln sker bakom stängda dörrar i styrelserummen eller att vissa personer kan ta initiativ som leder till ohållbara lösningar för hundratals medborgare.

Vi i Miljöpartiet eftersträvar därför mer öppenhet och diskussion om bolagens verksamhet i fullmäktige såväl som i direkt dialog med medborgarna. Vårt mål, som vi nu tar steg mot, är att hålla bolagsstämman i fullmäktige.

Anförande nr 89

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag hoppas att min taletid inte minskas därför att föregående talare drog över.

Vi borgerliga politiker brukar ofta påpeka vikten av att det krävs politiska beslut för att skapa ett gott näringslivsklimat. Då brukar vänsterföreträdare säga att man inte kan påverka den internationella konjunkturen. I dag har vi nu hört Annika berätta att den internationella konjunkturvändningen beror på ett mödosamt arbete från vänstermajoriteten.

Det är märkligt att beskåda Socialdemokraternas nyväckta intresse för näringslivsfrågor. Så länge det räckte att höja skatten var intresset inte lika stort, då sågs inte minst småföretagare över axeln, men nu har åtminstone Socialdemokraterna vaknat och kommit till insikt om att skatten inte kan höjas ytterligare. Nu när behovet av jobb är stort inser man vikten av att nya företag etableras. Jobben måste skapas inom näringslivet och inte minst inom tjänstesektorn. Privata alternativ inom vård, skola och omsorg kan utvecklas ytterligare, och fler jobb ger nya skatteintäkter, och konkurrens ger effektivitet i olika verksamheter.

Vi kristdemokrater delar många av de förslag som kommer från näringslivet, nu senast ett antal förslag från småföretagardelegationen. Det är viktigt att inte enbart fokusera på de stora företagen – de mindre och medelstora företagen har en väldig utvecklingspotential, och en bred branschrepresentation innebär att staden bättre står emot konjunkturedgångar.

I vänstermajoriteten har det varit mycket prat och lite verkstad. Förvisso börjar man ofta med att prata med varandra och ett samarbete kan starta på det sättet, men det måste också bli mer än prat. Man måste, som det heter i var och varannan mening nu för tiden, också kunna leverera, annars riskerar man att samtalspartnern, alltså näringslivets företrädare, snabbt drar sig ur – och de flesta företag och företagare har ju faktiskt en verksamhet att sköta.

Socialdemokraterna har en så lång historia av att vilja dra i gång förändringsarbete som underlättar för nyföretagande eller för riskkapitalförsörjning och liknande. Delegationerna, kommissionerna, utredningarna har varit många för avreglering, minskad byråkrati och så vidare. Men det har mest stannat vid detta. Därför är det min förhoppning att Socialdemokraterna nu menar allvar.

Annika Billström tycker att oppositionen tar heder och ära av henne och efterfrågar consensus. Jag har några förslag som vi kristdemokrater vill samarbeta kring, men nu ser jag att den röda lampan lyser, så de förslagen återkommer jag till i mitt nästa anförande.

Anförande nr 90

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag måste säga att jag aldrig någon gång har blivit anklagad för att vara otydlig, men om jag nu varit otydlig så låt mig då försöka vara väldigt tydlig.

Självklart är det inte jag eller det socialdemokratiska partiet som har sett till att lågkonjunkturen är i en brytningstid mot en stundande högkonjunktur. Jag tycker att det är för lågt, jag tycker att det är pinsamt för Sveriges tredje största parlament att ledamöterna inte tittar ut genom fönstret, inte läser rapporter och ser hurdant läget är i landet och att konjunkturen faktiskt håller på att vända. Den hemmasnickrade lågkonjunkturen är inte sann. En hemmasnickrad högkonjunktur är heller inte sann.

Vi lever i en globaliserad värld. Vi påverkas naturligtvis av en Europapolitik och av globala internationella beslut. Jag trodde att det fanns en samsyn om åtminstone näringspolitiken i den här staden. Den som sträcker ut handen nu är Jan Björklund som säger att det är så, vi är beredda men det görs för lite. Då blir jag faktiskt glad. Om vi kan göra mer ska vi självfallet göra mer, och jag tror att du har alldeles rätt i att den allra svåraste uppgiften för att lösa och förstärka tillväxten är att bekämpa arbetslösheten. På det området krävs det lokala, nationella insatser från det offentliga och det krävs kraftfulla insatser från det privata näringslivet.

Det vi gör i Stockholms stad, Kristina Axén Olin, är att vi bygger 20 000 lägenheter. Det skapar arbetstillfällen. Det vi gör med infrastruktur är att bygga ut vägar och spår, det skapar arbetstillfällen. Möjligen under miljonprogrammets dagar, men annars inte, har det satsats så mycket i den här staden i investeringar som vi gör gemensamt nu. Varför inte se detta? Jag tror att det är många jobb som kan genereras på det sättet, men självfallet måste vi medverka till att näringslivet, småföretagare, företagare generellt får bättre villkor så att de också väljer att starta företag och stanna kvar i Stockholm.

Anförande nr 91

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Annika Billström, jag tycker också att det är bra att det byggs bostäder, även om vi ännu inte har sett att det blir 20 000 stycken. På den punkten är vi helt överens, alla vill bygga bostäder och gärna billiga och många mindre lägenheter.

Det som gör mig bekymrad är att du ständigt talar om de positiva siffrorna och gärna tar åt dig äran, medan jag vill varna för att det finns siffror som går åt fel håll i Stockholm. Om du jämför Stockholmsregionen med andra regioner i Europa och även i Sverige så ser du att Stockholm inte har utvecklats i den takt som andra regioner har gjort, och detta tror jag delvis beror på den politiska ledningen i det här huset som inte fattar nödvändiga beslut.

Det som jag har sagt till dig, och det som Jan Björklund och andra säger, är att vi vet vad företagen vill, vi vet vad de behöver för att kunna anställa fler och för att kunna stanna kvar med sina kontor i den här regionen. Det är infrastruktur, det är utbyggnad av hela Ringleden, det är satsningar på lägre skatter och lägre arbetsgivareavgifter och det är ett bevarande av Bromma flygfält. De sakerna kommer du aldrig att kunna leverera. Därför är det ingen idé att fortsätta att hyckla. Det är lika bra att du erkänner det.

Anförande nr 92

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Låt mig ta ett exempel. Under förra mandatperioden åstadkom Moderaterna ingenting när det gäller infrastrukturen, ingenting mer än cykelbanorna. Ni har i valrörelse efter valrörelse lovat att bygga Ringen, men ni har inte åstadkommit någonting.

Det som nu händer har jag repeterat vid flera tillfällen. Jag behöver inte göra det nu. Det investeras 16–18 miljarder de kommande åren.

Vad gör då Axén Olin? Hon säger: Tidigarelägg Förbifart Stockholm, tidigarelägg Österleden. Men moderater, folkpartister, kristdemokrater och socialdemokrater i Stockholmsberedningen är ju hundraprocentigt överens om turordningen för dessa projekt. I det läget vill du bryta upp den lilla överenskommelse som ändå finns om vägutbyggnad. Till detta ska man säga att det inte finns en sekun. Det finns inte en tioöring till vare sig Förbifarten eller Österleden.

Anförande nr 93

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Annika du sade att du aldrig har blivit anklagad för att vara otydlig. Det gratulerar jag dig till, för jag tror att de flesta av oss råkar ut för att vara otydliga ibland.

Det citat som jag syftade på var att du i ditt inledningsanförande sade att konjunkturvändningen beror på ett mödosamt arbete inom offentlig sektor bland annat.

När det gäller investeringar så har jag läst pappren i ekonomiutskottet de senaste månaderna och där står det oftast att den förbättrade situationen när det gäller den

ekonomiska situationen beror på minskade investeringar. Det är möjligt att du syftar på statliga investeringar.

Anförande nr 94

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ewa Samuelsson, offentlig sektor är väl inte jag? Offentlig sektor är för Stockholms stads del 47 000 anställda, det är beslut om 20 000 lägenheter, det är beslut om de infrastrukturinvesteringar som jag har nämnt tidigare här i dag. Det är kraftfulla satsningar på tillväxtskapande åtgärder också kopplat till miljöpolitiken som vi just nu levererar.

Det är detta jag menar är offentlig sektors arbetsuppgift när det gäller att skapa förutsättningar, så goda förutsättningar som möjligt för tillväxt. Det är alla de tjänstemän i denna stad, i denna region och nationellt i parlamentet där borta på Helgeandsholmen; det är ett sammantaget mödosamt arbete.

Anförande nr 95

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Jag tycker att det är väldigt bra och att det underlättar väldigt mycket om man är överens om en verklighetsbeskrivning och om vad som är problemen. Sedan kan man gå vidare till nästa steg. Är man då inte överens om vad som är problemet så måste man börja i den ändan och reda ut det. Jag tyckte att vi var rätt överens inledningsvis om att det är en internationell högkonjunktur, men vårt problem är att det inte avspeglas i en ökad sysselsättning i Stockholm.

Vi kan tjafsa hur länge som helst om huruvida det är högkonjunktur eller inte. Det är ointressant. Det vi måste fundera över är varför det inte blir några jobb i Stockholm. Det är den stora frågan, det är det som vi måste tala om.

Då finns det ett par olika strategier. Vi har från borgerligt håll framhållit vad företagarna säger och det måste vi ta hänsyn till om vi tror att jobben ska skapas där, och det tror vi väl, det är väl där de måste skapas.

Då säger de lite olika saker, nämligen nej till biltullar, att ni ska sänka skatterna, bygga ringleder och allt vad det är. Men det ni i majoriteten gör är inte detta. Ni inför friår och sex timmars arbetsdag. Det är det ni gör. Er syn på arbete är ju en annan. Jag inser att det inte är Socialdemokraterna som har tvingat fram den synen, det är era koalitionspartier. Men ni måste säga ifrån. Det är arbetslinjen som ska gälla. Då måste vi locka hit företag. Vi kan inte ägna oss åt att fördela arbetslösheten.

Anförande nr 96

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Handelskammaren säger det du säger. Företagens organisationer säger detta, men när jag möter småföretagare, medelstora företag och de riktigt multinationella företagsledarna så säger de så här: Börja med det som vi har mycket bred politisk enighet om. Det är väldigt bra att ni bygger så mycket som ni gör. Det offentliga tar ansvar för bostadsförsörjning och infrastruktur.

Men eftersom vi är överens om den konjunkturella vändning som är på gång så kan du väl ta ett snack med de andra i den borgerliga oppositionen. Om vi inte har samma verklighetsbeskrivning så kommer vi inte ens till det steg där vi är överens. Du måste ju börja hemma och sopa rent framför egen dörr.

Anförande nr 97

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! När du träffar representanter för företagen, både de små, de medelstora och riktigt stora – som jag ibland träffar samtidigt som du träffar dem, men även träffar på egen hand – så tror de att du ska leverera det som de vill ha. De möter dig och du säger att du vill, och pratar om tillväxt och om att staden ska bli så näringslivsvänlig och så vidare. Men när du väl får dem att konkretisera vad det är de vill, då kommer du inte att kunna leverera det som de vill ha.

Nu pratar du om en fantastisk satsning på 16–18 miljarder i infrastruktursatsningar som vi får från regeringen de närmaste åren. Men sanningen är att det är 5 eller 6 procent av den totala infrastrukturbudgeten på statlig nivå. Du vet också att staten väljer att göra andra prioriteringar än dem som vi gör.

Vi skulle kunna stå här länge och prata om Danviks lösen som håller på att bli ett jättestort problem beroende på bland annat att era partier har bestämt sig för att det är bättre att satsa på Tullinge, på Göran Perssons bostäder på Tullinge, i stället för på tusentals bostäder på Danviks lösen när det gäller infrastruktursatsningar – till exempel.

Det skulle vara intressant att höra dig någon gång konkret leverera det som företagen faktiskt önskar, och vi vet alla så väl vad det är, det är ju samma saker som vi hör hela tiden.

Jag vill också säga några ord om Ann-Margarethe Livh som gick upp i talarstolen igen och pratade om vår budget och orden avveckling, utförsäljning och privatisering. Du riktigt förfasade dig över de här orden. Du pratade tidigare också om en förfasning över de privatiseringar som vi gjorde under den borgerliga perioden. Därför vill jag ge ett exempel.

Det handlar om ett av de härbärgen som stod halvtomt och som vi knoppade av. Personalen lade ett anbud, och i dag bedrivs det i privat regi. De är lyckliga för att de fick den möjligheten. Du själv gav dem stadens kvalitetspris för några veckor sedan. Föreståndaren för det här härbärget, som är otroligt populärt och som är en av våra bästa verksamheter, är nu vald till månadens stockholmare. Det är en av våra förfärliga privatiseringar som vi har gjort.

Avslutningsvis vill jag säga att det för mig är ett bekymmer med kommunala bolag. Jag tycker att det blir gränsdragningsproblem, och därför vill vi i Moderaterna bland annat utreda vilka möjligheter som finns att sälja ut en del av bolagen och privatisera en del av dem. Det blir bekymmer med kommunala bolag som konkurrerar med privat verksamhet eller annan verksamhet som kunde ha utförts av andra lika bra eller till och med bättre. Därför har vi ett antal privatiseringsförslag i vår budget. Det är vi glada och stolta över. Man kan naturligtvis diskutera om det är de rätta

verksamheterna som vi har pekat ut nu eller om det skulle vara några andra bolag. Jag tror i alla fall på privat verksamhet, Ann-Margarethe Livh, jag tycker att det är bra.

Ordningsfråga

Anförande nr 98

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag tycker att det måste vara någon ordning på den här debatten. Renodla det här en gång för alla.

Anförande nr 99

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag fick tidigare frågan från Ann-Margarethe Livh om våra utförsäljningar och privatiseringar under rubriken Stockholms Stadshus AB. Då tog jag ett exempel på en privatisering som vi har gjort med framgång. Annika Billström måste tillåta att jag som gruppleddare för Moderaterna väljer ett sådant exempel även om det råkar vara en socialtjänstverksamhet som Annika Billström är mindre intresserad av att tala om än näringslivspolitik.

Anförande nr 100

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vad det handlar om under det här avsnittet är näringslivsbolaget, Stokab och koncernen. Om du vill prata socialtjänst då ska du göra det när Margareta Olofsson och ni andra gör det. Att prata om privatisering av kommunala bolag tycker jag är alldeles korrekt, och det handlar om utförsäljningar. Men det här gäller privatisering av en kommunal verksamhet, det här handlar om bolagssektorn – upplysningsvis.

Anförande nr 101

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det står under rubriken Övriga bolag. Jag blev påhoppad med argumentet att vi i de borgerliga partierna och framför allt vi i Moderaterna vill göra privatiseringar av bolag. Då måste jag få ta ett sådant exempel även om inte det passar fru Billström.

Anförande nr 102

O r d f ö r a n d e n : Jag uppfattar också att det var på det sättet. Jag beklagar om inte övriga tycker det. Jag delar den uppfattningen. Nu går vi vidare och är överens om att vi debatterar det ämne som behandlas så mycket det går.

Anförande nr 103

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag skulle vilja säga till Kristina Axén Olin så här. Jag får en känsla av att du önskar att vi inte blir framgångsrika i Stockholms stad. När det gäller leveransen till näringslivet, när det gäller leveransen till våra medborgare så är det återigen inte jag som levererar, det är staden. Jag hoppas att det står alldeles klart. Om du vill vara med, samverka och vara delaktig så är du varmt

välkommen, men inte med det förhållningssätt och det agerande som du har nu, för det är bara ren konfrontation.

Anförande nr 104

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Ingen vill mer än jag att det ska gå bra för Stockholm och stockholmarna. Det tror jag att vi är överens om att vi alla vill. Vi har olika medel för att uppnå detta. Jag menar att jag gärna träffar dig tillsammans med företrädare för näringslivet, och det är väldigt bra att du träffar näringslivets representanter och att det håller på att ske en kulturförändring inom socialdemokratin.

Men jag tycker också att man ska vara ärlig. Jag tycker att man ska stå för sina löften och man ska hålla det man lovar. Detta ska även gälla i samtalen med näringslivet.

Anförande nr 105

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tar repliken eftersom det handlar om en social verksamhet och en avknoppning från en förvaltning och just planeringshemmet som vi från socialtjänstnämnden faktiskt förordar.

Däremot förespråkar vi inte avknoppningar generellt. Vi har inget emot att samarbeta med privata vårdföretag, som ju faktiskt finns. Under den här rubriken vill jag ta upp det som är väsentligt, nämligen att ni vill sälja ut Stockholms hem, Stokab, Centrumkompaniet och Globen. Vi tycker att det är viktiga tillgångar för Stockholms stad. Inte minst gäller detta för boendet, för försörjningen inom Stokab och dess nätsystem, och i Centrumkompaniet vill vi inte heller ha några privata bolag med. Globen har många försökt sälja före er, det har man försökt med många gånger men det finns ingen intressent.

Jag återkommer gärna i morgon och talar mer om era avknoppningar och avknoppningskansliet under rubriken Socialtjänstnämnden.

Anförande nr 106

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Nu säger Margareta Olofsson att hon är orolig och inte håller med om våra förslag till försäljningar och avknoppningar beroende på att hon inte vill att de tillgångarna ska försvinna. Därför vill jag visa dig att planeringshemmet är ett så utomordentligt bra exempel på att de här verksamheterna inte försvinner bara för att de drivs av någon annan. Tvärtom är det betydligt fler hemlösa som får del av planeringshemmets verksamhet i dag än när den verksamheten bedrevs i kommunal regi.

Anförande nr 107

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag delar inte avgränsningen i debatten. Förra mandatperioden bildades tvåhundra nya vårdföretag i Stockholm. Det skedde genom avknoppning. Billström vill inte att vi ska få diskutera det utan vi ska bra diskutera designår eller så. Bildandet av nya företag är helt centralt för närings-

livsklimatet i Stockholmsregionen, och det är väl det som vi ska diskutera under den här punkten.

Det är helt centralt att det inom nya sektorer kan öppnas möjligheter att starta småföretag. Många av de tvåhundra vårdföretagen drivs av mycket ambitiösa och framgångsrika kvinnor som tidigare varit anställda inom landstingets vårdsektor.

Ann-Margarethe Livh och Annika Billström blir upprörda när de vill starta eget, men det finns ju ett skäl till det. De tycker att de vill ta mer ansvar, driva verksamheten i egen regi. De har egna idéer som de vill genomdriva. Det är ju detta som har stått för en stor del av tillväxten av nya företag i vår region. Den borgerliga majoriteten under förra mandatperioden tillät privata alternativ inom nya sektorer, verksamheter som traditionellt domineras av kvinnor. Varför ska det bara vara tillåtet att starta företag inom manliga sektorer, varför inte inom sektorer där kvinnor traditionellt varit verksamma?

Annika Billström, vi talar väl alla med ledare för multinationella företag emellanåt. Jag tycker att det är intressant att föra de samtalen, men det intressanta är att samtidigt som vi gör det flyttar de sin tillverkning utomlands. Det hjälper ju inte att snacka med Carl-Henric Svanberg, för hans fabriker flyttar utomlands. Det är det som är problematiken i detta, det handlar inte bara om att bjuda in till möten utan det gäller att lyssna till vad de säger.

Om vi ska vara uppriktiga så bryr sig företag i den dimensionen som Ericsson inte så mycket om ifall vi bygger en väg eller inte, det påverkar inte Ericsson. Det är några få procent av Ericssons mobiltelefoner som säljs i Sverige. Det är inte väsentligt för dem. Det intressanta är villkoren för de små och medelstora företagen. Det är deras villkor som är intressanta, och de är beroende av den politik som vi för här i Stadshuset. Det är till dem ni måste lyssna.

Jag säger det en gång till: det är bra, bjud in företagen till samtal och lyssna på dem, men ta då åt er av vad de säger. De säger nej till biltullar, att staden ska bygga ringleder, behålla flygplatser. Men det blir ju så jobbigt för er, så då svarar ni designår. Vi är överens om Stockholm Designår, det är helt okej, men det räcker inte att göra det vi alla är överens om, vi måste våga diskutera de viktiga frågorna även om vi inte är överens om dem. Vi måste våga ta itu med dem också.

Anförande nr 108

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jan Björklund, vi är ju inte motståndare till kvinnliga småföretagare. Tvärtom, vi stöder resurscentra för kvinnliga företagare som finns på olika håll i landet. Det vi är motståndare till är att vi säljer ut våra gemensamma tillgångar. Det är inte samma sak. Stöd småföretagare, stöd kvinnliga småföretagare, det är jättebra.

Anförande nr 109

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Hur stöder du dem? Om en privat vårdcentral med ett antal sjuksköterskor inte ska få bidrag från det offentliga, då antar jag att ni

menar att folk som ska gå dit ska betala sjukvården själva. På nästa sida på partiprogrammet är ni motståndare till det också, antar jag.

De kommer inte att kunna starta företag med er politik. Det förhållandet att den kvinnliga företagsamheten har ökat så kraftigt i vår region sedan 1998 beror ju på att den borgerliga majoriteten öppnade möjligheter för privata lösningar och privata företag inom vård, skola och omsorg. Det finns naturligtvis kvinnor som startar bensinmackar också, men många fler kvinnor är sysselsatt inom vård, skola och omsorg där det varit landstings- och kommunalt monopol. De har nu fått en ventil att starta företag, att starta eget. Det kan aldrig ersättas med era resurscentra som bara ska stoppa allting.

Anförande nr 110

Borgarrådet **B i l l s t r ö m** (s): Jag tycker inte att du ska fara med osanning, Björklund. Vi svarar inte företagen Designår. Vi svarar företagen: Södra länkens öppnande, Norra länken, breddning av Klarastrandsleden, motorvägsstandard på E 18, Mälartunneln. Räcker det? 20 000 lägenheter.

Att du åter en gång vill prata ringled beror ju på att ni har ett behov av att skapa konflikt. Du vet ju att Österleden ligger på åttonde plats på vår lista, du vet att första detaljplanebeslutet för Förbifarten kan fattas tidigast någon gång 2007–2008. Det viktigaste för företagen är att det inte finns en krona avsatt till byggande av vare sig Förbifarten eller Österleden. När de förstår tidsplanen och prioriteringslistan så säger de att det är jättebra, det är det vi levererar.

Anförande nr 111

Borgarrådet **B j ö r k l u n d** (fp): Det är konstigt att Annika Billström inte i ett enda inlägg – inte utan att vi provocerar henne – nämner ordet biltullar eller trängselskatt eller vad du vill kalla det. Du tar aldrig upp detta ämne själv. Det är ju den största enskilda åtgärd ni inför på trafikområdet, och det är detta som företagarna är livrädda för.

Södra länken och Norra länken behöver vi inte diskutera, vi är ju helt överens om de vägarna. De trafikleder som ni inte har bestämt er för, nämligen Österleden och Västerleden kan vi diskutera. Men det ni gör inom en nära framtid är ju att införa biltullar. Ni inför nya skatter och nya avgifter. Det är det företagen ser. Det är det som de är oroliga för.

Visst kan vi debattera det som vi är överens om, men det är väl roligare att debattera det som vi inte är överens om.

Anförande nr 112

Borgarrådet **S ö d e r l u n d** (m): Herr ordförande! Det här är en väldigt märklig debatt, som handlar om alla möjliga olika saker, men vi får inte prata om det som näringslivets representanter och småföretagarna vill prata om, till exempel avknoppning, till exempel upphandlingsfrågor som är bland de viktigaste som småföretagare nämner när de har kontakt med kommunen. Det ska vi inte prata om.

Annika Billström säger att vi ska prata om koncernfrågor. Då känner jag att man i Sveriges tredje största parlamentariska församling har smugit in näringslivskontoret under ett antal andra bolag. Det känner jag en viss oro inför.

Det ska alltså inte föras någon övergripande diskussion. I landets tredje största parlament har vi vartenda år som jag har varit med – och det är snart femton år – pratat näringslivsfrågor under en särskilt punkt. Det är väl det vi ska göra nästa år, det här blir alldeles för rörigt och komplicerat och man får inte tala om det man vill prata om.

Herr ordförande, det här med åttonde plats, om femton år, om Österleden beror ju på vilka partier som styr i riksdagen. Låt mig få ägna en halv minut åt det. Det är klart att det spelar roll för utvecklingen vilka som styr Sverige. Om man har en majoritet på andra sidan vattnet som har beslutat att det ska byggas Botniabanor och eventuellt ett krispaket vid Trollhättan men som inte gör de stora investeringar som vi måste göra i Stockholm, då kommer de på åttonde plats, då blir det om femton år. Det håller ju inte.

Nu är det ju norra Europas största vändplan där södra länken tar slut i Nacka. Om det inte ska förbli norra Europas största vändplan så måste man sätta i gång planarbete, då måste man sätta i gång förberedelserna. Man kan inte sitta och vänta på att miljöpartisten Peter Eriksson ska ge oss några pengar, han kommer aldrig att ge oss några pengar. Göran Persson kommer aldrig med sitt regeringsunderlag att ge oss några pengar. Då måste vi få en ny regering 2006. Det är klart att det spelar roll.

Om man vill lägga ned kärnkraften, vilket dina partivänner vill, om man inte ens efter fem eller tio år klarar av att leverera småföretagarförenklingar i regelverken så spelar det roll för småföretagarna i Stockholm. Nog spelar riksfrågorna roll alltid, herr ordförande.

Jag ville egentligen tala om kommunpolitikernas attityder till företagande. Det är bra med dialog med näringslivet – men det måste leda till något. Svenskt Näringsliv gör undersökningar och de visar tyvärr att inställningen blir sämre. Attityden bland kommunpolitikerna till företagande sjunker, det är fler som har svårigheter med företag och inte vet vad de gör. Kommunala tjänstemäns attityder till företagande har kommit sämre i rankningen. Kommunens service till företagande har blivit mycket sämre på två år. Kommunala regler och byråkrati har blivit sämre och det är osund konkurrens från kommunen, anser småföretagarna i den här staden.

Vi i oppositionen var inte bäst på det här vi heller när vi styrde. Vi var verkligen inte bäst, då låg staden på 69:e plats när vi styrde och det är inget att skryta med. Men nu ligger Stockholm på 114:e plats. Om du då säger att vi inte får tala om avknoppning, då har du inte riktig förståelse för detta. Jag tycker att vi måste tala om attityder – våra attityder, tjänstemännens attityder och om hur vi alla kan bli bättre. Det är det som vi borde ägna den här debatten åt, herr ordförande.

Anförande nr 113

Tredje vice ordföranden: Ordföranden har uppfattat att det är tämligen fritt att diskutera bolag under nästan vilka former som helst. Däremot har vi

en punkt som heter Stockholms näringslivskontor. Dess uppgift är ju faktiskt att värna företagsamheten i staden. Därför tycker jag att vi kan ha en ganska vid debatt när det gäller bolag, men kanske inte ren socialpolitik. Vi ska inte lägga munkavle på någon, då vore det onödigt att vara här.

Anförande nr 114

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet är ett feministiskt och socialistiskt parti. Vi slår vakt om målet lika lön och motarbetar alla former av diskriminering på arbetsmarknaden och i det övriga samhället. Vi vill verka för att den fulla sysselsättningens politik, alltså arbetslinjen, då vi anser att arbetslöshet inte är en naturlag utan ett strukturproblem. Vi vill slå vakt om det goda arbetet och motverkar därför en dålig arbetsmiljö. Vi vill värna och stärka arbetsrätten. Vi anser att lönearbete är en rättighet för egen försörjning, och mer än det. Lönearbete ger tillhörighet i ett socialt sammanhang och tillfredsställelsen i förvissningen om att bidra med kompetens och förmåga till samhället och dess utveckling.

Arbetsmarknaden lider av orättvis genusstruktur där chefspositioner ofta är besatta av män och kvinnor är hänvisade till de sämre avlönade arbetsuppgifterna. För att i någon mån motverka den situationen ser vi en strategisk kompetensutveckling som en fråga för att öka både kvinnors och mäns trygghet och utveckling i arbetslivet. Diskriminering av människor i arbetslivet innebär att många arbetssökande ställs åt sidan på grund av fördomar och bristande bedömning av deras kompetens. För att i någon mån bryta detta mönster vill vi ge invandrarna en positiv likabehandling. Det ska vara varje arbetsgivares ansvar att skapa en policy för hur man ska komma till rätta med bristerna på mångfald i personalgruppen.

Den offentliga sektorn har i dag ett stort ansvar att minska arbetslösheten och dess effekter på den gemensamma välfärden. Endast en minskad arbetslöshet minskar kommunernas ansvar för försörjning och välfärd för berörda medborgare. Eget företagande kan också vara ett medel i det arbetet, men det förutsätter att det egna företagandet inte bygger på tvång eller kan ses enbart som ett alternativ till arbetslöshet.

Vänsterpartiet anser vidare att det är bra med stöd till dem som har en bärande idé och är beredda till det risktagande som ett nyföretagande innebär. Därför förordar vi att kommunen aktivt i samverkan med staten ska ge starthjälp i form av nyföretagarutbildning, mentorskap, riskkapital, försörjningsstöd och så vidare under företagens uppbyggnadstid.

Det är i det läget helt väsentligt att alla medborgares kreativitet och kunskap tas till vara. Kvinnor är i dagsläget kraftigt underrepresenterade både vad gäller andelen som startar och andelen som driver företag. Vi i Vänsterpartiet är därför särskilt glada åt att majoriteten nu enats om att näringslivskontoret framöver särskilt ska arbeta för att stödja denna företagsamhet och att vi i Vänsterpartiet har tagit initiativ till denna fråga.

Jag yrkar bifall till majoritetens förslag till budget för år 2005!

Anförande nr 115

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag har bara en liten fråga till Torsten Sandgren. I ert partiprogram står det att produktionsmedlen ska övertagas av det allmänna. Det betyder väl att det är vi här eller riksdagen som ska äga företagen. Om man genomför den politiken, hur många nya internationella företagsinvesteringar tror du skulle kunna lockas till Stockholm i så fall?

Anförande nr 116

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Är det inte lustigt egentligen att varje gång vi från vår sida kommer med vettiga åsikter och framför dem så ska kommunistspöket fram på något vis.

I partiprogrammet står mycket annat som är partiets framtid, det som vi strävar efter att uppnå. Det står inte att vi ska göra det i morgon eller nästa år, vi gör det när samhället är moget för det.

Anförande nr 117

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag vill börja med att säga att jag håller med Mikael Söderlund om att den här debatten blev väldigt rörig eftersom man blandar ihop näringslivsfrågor och de egna bolagen på ett väldigt konstigt sätt som jag egentligen inte förstår. Det beror ju på att vi har bolagiserat näringslivskontoret. Därmed blir det ett bolag som vi måste hantera i koncernen och då blir debatten så här rörig.

Vi i Miljöpartiet har inte varit så positiva till att göra ett bolag av näringslivskontoret eftersom vi tycker att det finns lika goda möjligheter att se till att företagande får möjligheter att komma till tals med kommunen och få den behandling de ska i en nämnd som i ett bolag. Här handlar det väl mer om hur man ska finansiera en verksamhet som över huvud taget inte har några intäkter själv. Det har vi varit kritiska till.

Jag hoppas att debatten ska delas upp nästa gång så att vi kan tala om näringslivsfrågor för sig och våra egna bolag för sig. Jag vägrar att se att kommunens verksamhet ska förminsкас till att bli en lockapparat för att ta hit så kallade multisar för att vi ska få arbetstillfällen här i Stockholm. Mer kreativitet än så hade jag hoppats att det skulle finnas bland stockholmarna, så att de skulle kunna behålla och utveckla sina egna företag på ett hållbart sätt, på ett sätt som gör att vi kan få god företagsutveckling i framtiden.

Det är inte de stora företagen som är viktiga för vår försörjning totalt sett, de är viktiga för sig själva. Vad gör de med sina pengar? De stoppar väl dem i egna fickor eller köper nya företag. Jag kan berätta om hur det var hemma hos mig när jag skulle få mina rör utbytta. Det lilla företag som skulle sätta in mina rör gick i konkurs därför att ett stort, multinationellt företag inte hade råd att betala dem. Så är det.

Jag håller väldigt hårt på att det är viktigt för oss här i staden att se till att människor får arbete, att de kan försörja sig, om det så är en man som arbetar i sitt eget företag eller tio man, men det är inget självändamål att få hit multisarna som vill styra vår

kommun i stället för att vi får nytta av dem som företagare. Det är det ingen nytta med.

Det blir ett bekymmer att höra Kristina Axén Olin säga att det är bekymmersamt med kommunala bolag eftersom privata bolagen bedriver verksamheten mycket effektivare. Det finns absolut inget som talar för det. Det finns ingenting som säger att de privata bolagen skulle vara effektivare. Däremot har vi sett att priser och monopolsituationer mycket väl kan göra att stockholmarna får betala mer än vad de borde för tjänster som infrastruktur, bostäder, vatten, energi och så vidare. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan!

Anförande nr 118

R o l f K ö n b e r g (m): Jag väddar, liksom Ewa Samuelsson tidigare, om att slippa avdrag på min taletid för att Viviann Gunnarsson drog över sin.

Jag tänkte tala om koncernen. Låt mig först säga att det är bra med budgetens förtydligande om lagstiftningen och rollerna vid ägarstyrningen av bolagssektorn. Det är också väldigt bra med de skärpta effektivitetskraven och den fortsatta renodlingen av stadens fastighetsbestånd. De bidrar till effektiva och välskötta bolag, vilket är precis lika viktigt oavsett om de ska säljas eller behållas i kommunal regi.

Av koncernens 14 bolag vill vi nu inleda försäljning av fyra. Bland annat vill vi sälja ett av tre bostadsbolag. Då frågade Ann-Margarethe Livh tidigare: Vem ska då bestämma var vi ska bo? Svaret är förstås: hyresgästerna själva.

All erfarenhet visar att man vill ta ansvar för det egna boendet till exempel genom att äga sina lägenheter. Tro mig, husen står kvar även sedan hyresgästerna köpt dem.

Ordförande, fullmäktige, försiktigtvis höjer vi nu, trots försäljningarna inte utdelningskravet från koncernen, även om jag personligen tror att det skulle vara fullt möjligt att få högra avkastning ur en i alla delar effektiv och välskött bolagssektor. Det vore en mycket bättre finansieringsform än dagens. Dagens finansieringsform heter nämligen sjunkande skattekraft. Det bisarra skatteutjämningsystemet ger Stockholm 410 miljoner i nettovinst av vår minskade skattekraft, enligt tertialrapporten som behandlades i kommunstyrelsen i går.

Annika Billström sade tidigare att hon tvärtom vill sänka avkastningskraven ytterligare från 600 miljoner till en så kallat hållbar nivå på 350. Det är 250 miljoner ytterligare mindre, och uttraderandet av stadens finansiella intäkter ska alltså gå ännu fortare än vad de redan gör.

Här har finansborgarrådet en dubbelroll. Som SABO-ordförande är hon väldigt förstående inför Hyresgästföreningens krav att ytterligare begränsa möjligheten till utdelning från bostadsbolagen. I den här frågan har stället Kommunförbundet en rak och tydlig linje, att värna ägarperspektivet på de kommunala bolagen. Vill du företräda stockholmarna i stället för SABO-företagen så urholka inte Stockholmarnas rätt och möjlighet att få avkastning på sin indirekt ägda förmögenhet i koncernen. Jag yrkar bifall till det moderata förslaget!

Anförande nr 119

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Rolf, när man talar om valfrihet ska man alltid fråga sig: valfrihet för vem? Om vi säljer ut de kommunala bostadsbolagen så minskar valfriheten för dem som har behov av billiga hyreslägenheter. Att ha de kommunala bostadsbolagen kvar i stadens regi innebär att vi kan styra byggandet på ett annat sätt, erbjuda billiga hyreslägenheter till dem som efterfrågar det.

Anförande nr 120

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Det är på det sättet, Ann-Margarethe Livh, att du lika bra som jag vet att för dem som köpte sina lägenheter i ytterstaden under förra mandatperioden sjönk boendekostnaden i genomsnitt. Jag tycker frågan är ganska provocerande, den som handlar om vem som ska bestämma var vi ska bo om staden, vilket vi vill, ska sälja ett av tre kommunala bostadsbolag.

Uppenbarligen är det så att Ann-Margarethe Livh tycker att hon ska bestämma var folk ska bo i stället för folk själva. Det är ett exempel på den kvävande socialstat som präglar ert budgetalternativ. Jag tycker personligen att ett av tre bostadsbolag på sikt är ett för litet att sälja, men det är i alla fall en bra början.

Anförande nr 121

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Rolf Könberg, vi brukar inte missförstå varandra så rätt ska var rätt. Vi kommer inte att minska avkastningskraven. Vi lägger ju rätt så tuffa rationaliseringskrav på bolagen i koncernen och det är viktigt. Det måste vi göra. De ska skötas professionellt och affärsmässigt men när det gäller utdelningen från koncernen till staden så ligger vi på en långsiktigt alldeles för hög nivå. Avkastningskraven och effektiviteten i bolagen ska fullföljas.

Anförande nr 122

R o l f K ö n b e r g (m): Problemet är att det skickar helt andra signaler. Det du sade för en stund sedan var att den hållbara nivån skulle ned från 600 till 350 miljoner. Det innebär att staden som ägare kommer att få en nästan halverad utdelning från bolagssektorn. Det innebär inte att du skickar de signaler som du alldeles nyss refererade till. De signalerna delar vi, dem står vi helt bakom, men det som du sade tidigare är en signal i helt motsatt riktning och den är farlig och beklaglig.

Anförande nr 123

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Nej, den ger inte fel signaler, Rolf Könberg. Vi anser att bolagen är strategiska i ett långsiktigt perspektiv för att lösa våra problem i Stockholms stad, framför allt när det gäller infrastruktur, bostadsförsörjning och annat.

Jag vill på det här sättet formellt hänvisa till det utdelade svaret, för Jan Björklunds interpellation om Stokab skulle sambehandlas under den här punkten, hade vi kommit överens om. Det har jag fått besked om.

Anförande nr 124

Tredje vice ordföranden: Det känner inte presidiet till.

Anförande nr 125

Borgarrådet Billström (s): Kan vi inte sambehandla då?

Anförande nr 126

Tredje vice ordföranden: Nej, det är inte kungjort och vi måste följa reglerna.

Fortsatt debatt

Anförande nr 127

Borgarrådet Billström: Jag ska ändå svara på frågorna från Jan Björklund. Det är rätt så intressant att du ställer interpellationen nu under den här mandatperioden medan själva besluten fattades under er ledning under förra mandatperioden både när det gäller Gotlandskabeln och Mälarringen.

Såvitt jag har förstått saken när jag har forskat i de här frågorna så deltog inte Folkpartiet i beslutet om Gotlandskabeln, däremot har Folkpartiet deltagit i besluten om Mälarringen. Jag delar din uppfattning att man inte ska investera skattepengar i andra kommuner om det inte finns alldeles speciella skäl till det. Vi kände att det var något som inte stämde när det gäller Stokab 2002–2003. Jag behöver inte repetera det här. Det har gjorts ordentliga revisioner och de har kostat skattebetalarna gigantiska summor.

Det jag känner ansvar för, framför allt som koncernstyrelsens ordförande är att vi nu har en ny affärsplan och att vi försöker bringa ordning och reda i Stokabs verksamhet och att man fullföljer det uppdrag som Stokab har, nämligen att bygga ut denna delen av infrastrukturen också till förorterna. På det sättet hoppas jag att du uppmärksammar att jag har tagit upp frågan, även om interpellationen inte behandlas nu.

Anförande nr 128

Tredje vice ordföranden: Det är helt i sin ordning att diskutera interpellationen.

Anförande nr 129

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige och Annika Billström! Min oro, som du bara delvis klarade att minska nyss, bygger ju på, vilket jag har diskuterat tidigare, att stadens nettoförmögenhet är på väg att utraderas. Det är mera en administrativ ineffektivitet som gör att det inte har gått fortare, alltså att era beslut om hur den ska utraderas inte har hunnit verkställas. Detta gör att de finansiella posterna i stadens budget, som hänger ihop med räntenettot och avkastningen från koncernen, blir extra viktiga.

Jag kan i det sammanhanget konstatera att det inte bara är räntenettet som är på väg att utplånas utan också utdelningen från koncernen.

Signaleffekterna i detta går, tyvärr Annika Billström, i helt motsatt riktning än den du hävdade. Om det vore så att den gick i rätt riktning så skulle vi applådera, men det gör vi inte just nu.

Anförande nr 130

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): För det första är den viktigaste uppgiften för staden att klara bostadsförsörjning och infrastruktur. Det gör vi via våra förvaltningar men också via våra bolag. Ni höjer utdelningen för att klara skattesänkningen. Det är ju så det är. Ni finansierar er skattesänkning genom den höjda utdelningen. Du känner inte alls någon oro.

Det är ett direkt felaktigt påstående att säga att förmögenheten håller på att uttraderas. Det är ju inte sant. Ni måste lämna korrekta uppgifter. Erkänn att en högre utdelning innebär större möjligheter för er att sänka skatten. Det vi vill är att låta pengarna stanna i bolagen för att i bolagen arbeta.

Anförande nr 131

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Jag blir så häpen över det sista Billström sade. Om hon läser våra budgetalternativ så ser hon att vi tar ut exakt samma summa från bolagen som majoriteten gör, både Moderaterna och Folkpartiet tar ut exakt samma summa.

Så till frågan om Stokab. Det var inte min mening att berätta att den och den personen satt i styrelsen 2001 och fattade det eller det beslutet. Det är inte den diskussion som jag vill ha.

Stokab gör en vansinnig investering och staden får gå in med 700 miljoner efteråt och städa upp, men det är inte första gången detta händer. Tio år tidigare var det Kungsfiskaren med fastigheterna vid Medborgarplatsen. Lika mycket pengar tvingades staden gå in med vid det tillfället.

Min poäng är inte att det är vissa personer som sitter i styrelsen som vi ska hänga ut, det är konstruktionen med kommunala aktiebolag som försöker leka affärsdrivande företag. Det är den konstruktionen som jag vill ifrågasätta. Den leder ständigt och jämt till detta. Det hjälper inte om man har en sosse, en folkpartist eller en moderat i styrelsen. Om man sitter där med bolaget så har man en viss affärsdrivande uppgift och ska riskera skattebetalarnas pengar, och det är det man gör. Det är detta vi bör diskutera. Ska vi ta de här affärsriskerna på en kommersiell marknad? Är det det som kommunen är till för?

Anförande nr 132

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag är inte ute efter att peka ut den ena eller den andra. Jag redovisar läget. Ni tog inte ert ansvar under förra mandatperioden. När vi tillträdde hade vi en aning om att allt inte stod rätt till, vi har rensat upp och kommit

ut ur detta på ett väldigt bra sätt med tydliga arbetsuppgifter och så vidare. Det har inte att göra med om det sker i förvaltningsform eller bolagsform.

Det är därför vi nu för första gången på över ett decennium, så länge som koncernen har funnits, genomför ganska stora utbildningar. Jag har ju lika stort ansvar som kommunstyrelsens ordförande som jag har som koncernstyrelsens ordförande. Den enda skillnaden är att jag i ett aktiebolag har en mycket tydlig uppgift, det är att tillsätta och avsätta vd, medan jag som kommunstyrelsens ordförande har till uppgift att också se till att budgeten balanseras och inte går med kraftiga underskott.

Anförande nr 133

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag lovade att återkomma med några tips till Annika Billström i frågor som vi gärna vill samarbeta i.

Jag skulle gärna vilja att vi krävde en ny flygplats på Södertörn. Jag har ju förstått att Socialdemokraterna här i Stockholm blir allt klarare över att Bromma flygplats ska läggas ned, men jag upplever inte att ni gör mycket för att arbeta för en ny flygplats. Ni åser stillatigande hur statsministern avfärdar Tullinge utan att ge några direktiv om att ens utreda en annan lokalisering.

Vi tror att en citynära flygplats på Södertörn skulle vara en injektion för hela södra Stockholm. En sådan skulle minska den regionala obalansen och bli en tillväxtfaktor att räkna med. Vi skulle också gärna tillsammans med er gå till Rosenbad och uppvakta regeringen för att få till stånd ett försök med avdragsrätt för hushållsnära tjänster. De tre partierna i oppositionen i riksdagen har lagt ett gemensamt förslag om avdrag för hushållsnära tjänster. Det går i korthet ut på att kostnaden för den enskilde för att hyra in tjänster halveras.

I Finland har det skapats mängder med jobb som en följd av att detta, när en familj kan göra avdrag med 10 000 kronor per år. Det försöket visar att man främst köper städning, reparationer och trädgårdsarbete. Tyvärr sitter alltför många i vänstermajoriteten kvar i en förlegad debatt om pigor och drängar och om att man inte ska gynna de rika. Er politik leder emellertid till att just de rika, bland annat flera av ministrarna i regeringen och kanske också ett och annat borgarråd, har råd att betala.

Mitt huvudsakliga skäl är dock att förvandla en svart sektor till vit och få tillväxt i tjänstesektorn. Fler små tjänsteföretag skulle se dagens ljus och arbetslösheten skulle kunna minska.

Till sist. Låt fler privata alternativ inom vård, skola och omsorg utvecklas. Det skapar fler jobb och ökar konkurrensen.

Vi kristdemokrater delar många av de förslag som kommer från näringslivet, men jag känner oro för vad vänstermajoriteten ska åstadkomma. Handen på hjärtat, Annika, när det gäller att leverera så tror jag inte att ditt bästa stöd är dina koalitionspartier.

Anförande nr 134

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vill som vanligt vid denna punkt ta upp Stokab, stadens IT-infrastrukturbolag. Det här har varit ett blocköverskridande projekt som har lett till att i stort sett alla världens operatörer är verksamma i staden. Det har även lett till att besökare från hela världen kommer hit för att studera den så kallade Stokab-modellen. För varje krona som Stokab investerat har andra investerat fyra fem kronor ytterligare.

En stor del av Stokabs kunder bygger hela sin verksamhet eller en viktig del av den på att det finns tillgång till svart fiber till rimlig kostnad. Tyvärr är de flesta kunderna inte så politiskt insatta vilket gör att de emellanåt blir oroliga och har svårt att förstå den politiska världen. När då finansborgarrådet till varje pris driver igenom att just hennes kandidat ska tillsättas som vd så blir kunderna oroliga – tyvärr. De blir väldigt osäkra på vad som är på väg att hända, och detta gör dem nervösa. Det raserar också förtroendet för bolaget. Jag har svårt att se hur det förtroendet ska byggas upp om staden inte säljer bolaget. Därför har vi föreslagit det i årets budget. Det måste dock självfallet ske på ett ansvarsfullt sätt.

Vårt förslag till försäljning är att staden låter kunderna köpa 50–60 procent, att vi låter finansiella institutioner köpa 20–30 procent, och att staden behåller 20–30 procent. Det är också något som vi presenterar i en motion som vi väcker i dag. Med detta yrkar jag bifall till vår reservation.

Anförande nr 135

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Det blir lite förvirrat när man begär ordet och en rad andra talare går in i debatten och diskuterar vad näringslivet nu vill och vad vi i majoriteten ska leverera.

Annika har i många diskussioner och inlägg redovisat vad vi gör, inte minst när det gäller infrastruktur och bostadsförsörjning. Jag vill också säga några saker.

I det här arbetet måste man fundera över vilka näringslivet är i det här fallet och ta ställning till det som dess företrädare för näringslivet säger. Det man säger, både i Tillväxt Stockholm och vid träffar med småföretagen, handlar om hur staden och det offentliga kan hjälpa till i det som kan uppfattas som litet. Till exempel handlar det om hur man lastar och lossar varor eller hur man kommer fram på smågator. Vi ska alltså se till att det dels finns en lots och att vissa beslut fattas utan en massa krångel. Jag vill säga att det händer en hel del på det området. I det sammanhanget kan vi tala om leverans – leverans för att leveranserna ska komma fram, helt enkelt.

När det gäller flygplatskapaciteten, alltså Bromma flygplats, så är det självklart ett större problem att vi måste göra något åt det faktum att vi har färre direktlinjer mellan Stockholm och övriga destinationer än tidigare och att vi har tappat trafik till förmån för Köpenhamn. Det görs en hel del åt detta. Vi behöver jobba mer med detta så att Arlanda åter blir en viktig knutpunkt.

Den mest tillväxtbefrämjande faktorn är inte att ha en flygplats mitt i staden. Det viktiga för företagen och för andra är att vi ser till att det är enkelt att komma till och från staden. Detta kan man underlätta på olika sätt – inte minst genom att det finns

snabba transporter till och från Arlanda. Vi kan också vara beredda att diskutera att lokalisera en flygplats på Södertörn.

Införandet av miljöavgifter syftar inte heller till att sätta käppar i hjulen för företagen. Vad det handlar om är att många företagare, inte minst små, är förbaskat trötta på att sitta i köer i Stockholm. Det gäller även taxibilar och övriga leveranser. Om vi på något sätt, genom att se miljöavgifterna i ett paket tillsammans med övriga infrastruktursatsningar, kan underlätta framkomligheten så är det väldigt bra för tillväxten.

Vi kan möta er i de här frågorna på ett väldigt konkret sätt. Ni säger: bygg Ringen! Ni vet själva hur lång tid det skulle kunna ta? Vilket är ert förslag till bättre framkomlighet? Det finns mycket som skulle kunna göras för att underlätta för näringslivet – och vi är på god väg med olika åtgärder. Vad gör ni? Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens hemställan.

Anförande nr 136

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Detta är lite rörande. Jag tycker att företrädarna för näringslivet är otroligt tålmodiga. De som kommer till de här samtalen – och jag tycker att det är bra att man för de här samtalen – de är fantastiskt uthålliga med tanke på alla konstiga förslag som väcks både på nationell nivå och lokalt.

Det är inte trovärdigt att tala om möjligheter med biltullar och möjligheter med nedläggning av Bromma flygfält. Det är ingen idé att föra en diskussion om man seriöst menar att det är en möjlighet för näringslivet i staden att vi lägger ned vår enda citynära flygplats och inför biltullar. I det läget är det väldigt svårt att föra en diskussion. Jag vill föra en praktisk diskussion. Vi kan lämna flygplatsfrågan därhän så länge.

Jag vill prata om stadsbyggnadskontoret. Varför jobbar tjänstemän där ofta utan att ha den lilla företagarens möjligheter för ögonen. Varför säger de nej till begäran om uteserveringar och andra åtgärder som man söker bygglov för – vilket egentligen borde vara helt onödigt – utan att se den lilla företagaren. Den typen av konkreta frågor vill jag gärna prata om. Jag har ställt frågor till Annika men inte fått svar. Jag skulle gärna vilja få till stånd en sådan diskussion.

Anförande nr 137

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Mikael Söderlund, det är precis det som står på listan över näringslivsbolagets uppgifter. Det är det vi ska försöka få till stånd, det var därför vi bildade koncernen.

Det ska bli bättre, näringslivsperspektivet ska löpa igenom stadens alla förvaltningar. Vi har just inlett det arbetet. Du är inte ensam om att vara oroad över vad vissa tjänstemän inom staden gör. Vi är fler, jag lovar. Och vi kan göra saker och ting med den kompetens som finns på näringslivskontoret. Det arbetet kan inledas och är på gång nu när vi har bildat koncernen.

Anförande nr 138

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Elisabeth Brandt Ygeman argumenterar för biltullar och frågar vilket vårt alternativ på den borgerliga sidan är. Om biltullar verkligen är Elisabeth Brandts alternativ, varför sade hon inte det före valet 2002 i så fall? Varför kom Elisabeth Brandt på direkt efter valet 2002 att biltullar är lösningen?

Jag säger nu som alltid att jag är beredd att yrka bifall till Socialdemokraternas valmanifest på trafikområdet 2002. Det är mitt förslag. Vi kanske skulle kunna enas om det, men problemet är att det är ni som röstar nej till det förslaget.

Så till frågan om en flygplats på Södertörn. Jag har inget emot en flygplats på Södertörn, men problemet är att sossarna har stoppat anläggandet av en flygplats på Södertörn. Sossarna i Stockholm vill lägga ned flygplatsen i Stockholm, sossarna i Botkyrka vill stoppa en flygplats i Botkyrka. Det är bara populism ni ägnar er åt – alla säger att flygplats ska ligga någon annanstans. Någon måste ju ta ansvaret! Vi har en flygplats som fungerar väl och som näringslivet vill behålla. Den dag då du kommer med ett papper som säger att en annan sossekommun är beredd att ta över flygplatsen så är det okej för mig, men alla säger bara nej.

Anförande nr 139

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Så Folkpartiet på Ekerö har alltid velat ha Västerleden, eller hur?

Med demokrati är något som tar tid, herr Björklund. Människor behöver diskutera ett antal frågor. Det är klart att vi kan ha olika uppfattningen även inom vårt parti, det kan vi stå för, men när det gäller er politik på trafikområdet så är den ensidig. Vi sade även före valet att det måste finnas en hållbar utveckling i lösningen av trafiksystemen. Jag tror att Dennispaketet föll en gång därför att det kändes som om det var en stor klump.

Det är väl det som gör att vi måste pröva möjligheten att studera frågan om miljöavgifterna, men som socialdemokrat tror jag inte att det är en faktor som ensamt kommer att lösa trafikproblemen. Det är inte det jag säger heller. Jag säger att det är en kombination av insatser som behövs, och därför undrar jag vilket ditt alternativ är.

Anförande nr 140

H a r d y H e d m a n (kd): med alla kommunala beslut och förslag förhåller det sig så att kommunen kan fatta beslut enbart om sina egna områden, men det kan inte vara så dumt att vi själva tycker att det är en snedbelastning att vi har två flygplatser norr om Mälarsnittet. Den som vill åka till Arlanda från Södermalm får åka ungefär lika lång tid från Södermalm till Norrtull som från Norrtull till Arlanda.

Det är klart att det skulle vara bra för näringslivet med en citynära flygplats söder om stan, men då måste Socialdemokraterna engagera sig i den frågan och inte enbart säga att de vill lägga ned Bromma. Det går inte i så fall.

Anförande nr 141

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Jag håller helt med Hardy Hedman och jag kan lova Hardy Hedman och andra på den kanten att vi gör en hel del för att försöka påverka den här politiken. Vi säger inte enbart att man ska lägga ned Bromma.

Anförande nr 142

K a r l B e r n (fp): Herr ordförande, fullmäktige! Först vill jag be om ursäkt för att jag försökte gripa ordet tidigare – det är i alla fall bättre än att gripa makten.

Annika Billström sade att hon blev glad när hon läste tidningarna i morse. Jag tittade därför på de olika rubrikerna. Hennes glädje kan ju inte gälla den rubrik som säger att hemlösa är trötta på att bli utslängda eller att toppnamn inom LO fixade egna lägenheter. Det fanns en annan rubrik som sade att Vänsterpartiet rasar i opinionen, men den frågan kanske vi inte ska diskutera här. Men så jag hittade en rubrik som säger att Stockholms city fortsätter att öka. Den rubriken kanske gjorde Annika Billström glad, men det var upplagan för den tidningen som det handlade om, så den rubriken kan det inte heller vara.

Annika Billström, jag jobbar i verkligheten. Jag sitter i småföretagardelegationen, och du och jag är överens om de allra flesta punkterna i det här programmet, det ska vi erkänna. Det är bra om de genomförs. Vi har en del kompletterande punkter som vi vill förverkliga.

Detaljhandeln går på sparlåga här i Stockholm, småföretagarna går på sparlåga och de är väldigt oroliga. Jag var i går kväll på ett möte med hundra detaljhandlare inom modebranschen – jag råkar vara ordförande för den organisationen här i staden. De är väldigt oroad och sade: Du, Kalle, som sitter i fullmäktige, kan väl berätta vad det är ni sysslar med? Varför är det så dåligt, varför handlar ingen? Vi måste friställa personal.

Vid varje möte frågar de: Hur blir det med biltullarna? Jag har sagt att det nog inte blir några, men nu säger jag att det nog lutar åt att det blir en tiomånaders provtid. Då frågade de hur de ska permittera folk. Vill du sälja min butik åt mig?

Annika Billström, näringslivet, småföretagarna är oroliga här i Stockholm. Vi märker ingenting av en konjunkturuppgång. Jag läste också att en ekonom på Nordea sagt att det är en viss uppgång. Jag har kontakt med Taxi Stockholm, och de säger att våren var en katastrof, men nu har man märkt en viss ökning och det gäller trafiken på Arlanda. Jag får hoppas att det är trafik till Stockholm och inte från Stockholm.

Annika, det här är inte bra. Om nu konjunkturen är på väg upp, varför ska vi då slå mot företagarna genom att införa ytterligare avgifter? Varför ska vi ta bort köpkraft från stockholmarna? Mina anställda säger så här: Jag fick 800 kronor mer i lön, men de pengarna räcker till mycket mindre. Vad beror det på? Jag har sagt att de ska ringa till dig. Jag vet inte om de har gjort det.

Annika, vi måste tillsammans jobba med de här småföretagarfrågorna och få till stånd ett bättre företagsklimat med den övergripande frågan är: Djävlas inte med oss

småföretagare i Stockholm, låt oss vara i fred! Vi vill ha mindre regleringar och färre regler. Kan vi få det, Annika?

Anförande nr 143

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag blir så glad när jag hör dig, för du vill så mycket och är så positiv. Jag skulle vilja att du pratade med Björklund, som är din gruppleddare. Han har också läst ekonomisidorna. Det jag läste var inte förstasidorna på tidningarna, utan det stod på ekonomisidorna. Prata med Björklund, vi är ganska överens om att det är en internationell högkonjunktur och att det inte är jag som har skapat den – och jag skapade inte heller lågkonjunkturen.

Jag tror sammantaget – förutom det vi har pratat om med bostadsförsörjning och infrastruktur – att det jobb vi gör genom att bygga om centrumanläggningar och det arbete som Centrumkompaniet de facto gör i Stockholm kommer att ha väldigt stor betydelse för detaljhandeln.

Kistagallerian, som ändrade öppettiderna så att de nu har öppet sent på kvällen, går ju väldigt bra i jämförelse med andra centrumanläggningar.

Anförande nr 144

K a r l B e r n (fp): Annika, jag begriper också att det inte var förstasidesrubrikerna du läste upp. Jag förstår att rubriken att Arafat avled i morse inte var något som glädde dig. Jag är helt övertygad om att om vi har småföretagardelegationens rapport som plattform så kan vi gemensamt jobba efter den.

Men jag kan tala om för dig att småföretagarna är misstänksamma. De frågar om det kommer att bli med detta som med Socialdemokraternas andra 99 vallöften? Kommer Socialdemokraterna att svika småföretagarna? De litar inte på dig. Det är därför jag vill att du går ut till småföretagarna och talar om att du verkligen kommer att genomföra detta. Då får vi hoppas att staden också kan leverera, som det heter.

Anförande nr 145

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag blir ibland lite förvånad när ledamöter här säger: näringslivet vill och företagarna vill. Det är precis som om de tyckte likadant jämt. Min uppfattning är att de inte gör det, i alla fall inte när de pratar med mig. Om man går på och sammankomster med olika företag så framförs olika funderingar och diskussioner och man kommer fram till olika saker, precis som vi gör här i fullmäktigesalen.

Jag kan hålla med om att det finns företag som tycker att det är viktigt att behålla Bromma flygplats, men det finns också de som tycker att det är viktigare att vi slår vakt om Arlanda flygplats, att vi ser till att inte Köpenhamn blir den största flygplatsen i norra Europa. De tycker att det är viktigt för Stockholm och Stockholms utveckling att vi har en stor flygplats här; de vill slå vakt om Arlanda och tycker att vi hellre kan bygga bostäder på Bromma flygplats. Jag tycker att det är en klok synpunkt.

Det är samma sak med trängselavgifter kontra motorvägar. Det finns naturligtvis de som tycker att det är jätteviktigt att bygga nya motorvägar, men många tycker att det tar för lång tid till att bygga motorvägar och vill pröva trängselavgifter i stället. Varken de eller vi vet hur mycket de kommer att lösa, men låt oss pröva detta eftersom det är något som vi kan göra nu. Sedan får vi se resultatet och ta ställning till fortsättningen.

Det jag tror att näringslivet gemensamt kräver av oss är att vi fäster större vikt vid de frågor som vi faktiskt är eniga om, och i de fallen ska vi göra slag i saken. Vi ska göra något och göra det nu. Det är ett viktigt uppdrag till oss.

Vi har en fundering, och jag tror att alla kan tycka att det är en bra idé, nämligen att inte ha bara en näringslivsorganisation som är fullt insatt i näringslivsfrågorna utan att bredda informationen till så många som möjligt i Stockholms stad så att en liten företagare kan ringa fel men bli lotsad till rätt person. Det ska alltså finnas en kommunal service som är självklar; man ska veta att det är viktigt för Stockholms stad att underlätta så mycket som möjligt till exempel för småföretagare.

Så till diskussionen om flygplatser. Jag tror att man måste vara realist och inse att det inte kommer att vara lätt att hitta mark till en ny flygplats. Måhända var det en gång i tiden fel att lägga den stora flygplatsen på Arlanda, men det är ändå där den ligger nu och det är utifrån detta faktum som vi får fortsätta arbetet.

Anförande nr 146

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag blir så himla nyfiken på vilka företagare du träffar. Det kan inte vara någon av dem som jag träffar. Jag skulle vilja träffa någon av de företagare som vill lägga ned Bromma flygplats i morgon och som tycker att biltullar är bra och som inte vill ha fler vägar. Det skulle vara nyttigt för mig, för jag har nämligen aldrig någonsin i något sammanhang träffat en företagare som säger så – och jag är inte så ung som jag ser ut.

Det är lite rörande också att Miljöpartiets företrädare nästan kramar ihjäl Arlanda med dess fel och brister, men hävdar att Arlanda är så förskräckligt bra. Om Arlanda nu är så fantastiskt bra, varför kan man då inte ha alternativ till Arlanda. Är det inte väldigt bekymmersamt att vi bara har Arlanda och en liten cityflygplats som Bromma? Jag anar ju räven bakom örat, Christopher, när du konstaterar att det nog inte går att hitta mark för någon mer flygplats. Det är väl så det är. Helst skulle du inte vilja ha Arlanda alls. Nu finns Arlanda, men vi ska inte ha något mer flygfält.

Anförande nr 147

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tror att det vore bra om du också träffade de företagarna. Ni anordnade en del seminarier under förra mandatperioden då Carl Cederschiöld var finansborgarråd, och då dök det upp lite olika synpunkter på de här frågorna, inte minst på frågan om trängselavgifter. Det borde väl gå att anordna seminarier i dag också.

När det gäller Arlanda sade jag inte att det är ett underbart ställe med en mängd flygplan på ett ställe. Vi tycker ändå att man måste se lite realistiskt på

kommunikationer som hör samman med flygplatser. Det är inte en enkel fråga att lösa. Jag tror faktiskt att den investering som är gjord på Arlanda – och den är stor – är något som vi måste utveckla på olika sätt. Vi tror faktiskt inte att man kommer att hitta någon annan mark där man kommer att acceptera den typ av verksamhet som en flygplats leder till – väldigt mycket buller och väldigt kraftiga luftföroreningar. Jag tror att man får lägga ned alla andra projekt och satsa på Arlanda flygplats.

Anförande nr 148

Borgarrådet Söderlund (m): Herr ordförande! Jag noterar att man i Sveriges tredje största parlamentariska församling inte får så mycket svar av ansvariga politiker på de frågor man ställer, men det kanske är den arbetsform som man uppskattar och tycker är korrekt.

Jag väckte i alla fall ett antal frågor som bara Elisabeth i någon mån har kommenterat. Annika har inte gett något svar. De handlade bland annat om de nationella problem vi har. Det är väl gott och väl att den värsta krisen i Stockholm ser ut att vända något, men det är väl ungefär som om man skjuter sig själv i benet och vårdar sin skottskada och blir återställd – man har ju inte kommit någonstans, man är bara tillbaka där man började.

Om vi ska utveckla staden på ett positivt och bra sätt så måste vi alla hjälpas åt med det. Jag ställde en rad frågor, herr ordförande. Ska vi göra någon uppvaktning hos regeringen i de frågor som vi har berört? Varför kommer det inte några regelförenklingsförslag till riksdagen? Varför envisas ni med att lägga sjukkostnaderna på arbetsgivarna? Varför ska fullt fungerade kärnkraftverk läggas ned? Det tycker jag är tre ämnen som Stockholms stad borde gå med till regeringen och diskutera. Varför för ni en näringslivsfientlig politik på de här områdena?

Två företagarfrågor. Är man intresserad av småföretagare och vill förändra attityder så måste vi jobba här och nu, då måste vi jobba här i Stadshuset med våra egna attityder, med våra tjänstemäns attityder och med vår service till företagande.

Jag kan bara konstatera att utvecklingen under två års tid gått åt fel håll i de frågorna. Det ställer väldigt krav på politiken. Då duger det inte att slå sig för bröstet och säga att rubrikerna i vissa tidningar just den här dagen pekar åt rätt håll. Det kräver rejäla åtgärder. Det finns kulturproblem, det finns strukturproblem och det finns en allmän inställning hos Socialdemokraterna som innebär att man inte släpper fram den sjudande entusiasm och det engagemang som finns ute i Stockholm för eget företagande, till eget självförverkligande. Det är också saker som man måste ta itu med.

Anförande nr 149

Elisabeth Brandt Ygeman (s): Mikael Söderlund, du kan inte ena minuten göra ett inlägg och säga att det är meningslöst att diskutera trängselavgifter och flygplatsfrågor eftersom vi inte tycker likadant. Du vill prata om stadsbyggnadskontorets tjänstemän och hur de ska kunna bli näringslivsinriktade. Men i nästa stund talar du om kärnkraftsavvecklingen.

Jag tror att det var du själv som vid förra fullmäktigesammanträdet sade att vi sitter i det här parlamentet, valda för att vi har olika åsikter. Väljarna har fått rösta. Därför måste vi kunna diskutera vad som är näringslivsinriktat utan att du raljerar över att du hävdar att du vet vad som är den bästa näringslivspolitik. Det kan ju faktiskt vara på det sättet att vi har olika uppfattningar i den frågan, och det är väl de olika uppfattningarna som väljarna har röstat på.

Även om vi snart kommer att få ta ställning till förslaget till ett näringslivspolitiskt program som är på väg till fullmäktige, så kan vi fortsätta diskutera näringslivspolitik.

Anförande nr 150

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Alla vet hur svårt det är nu med den miljölagstiftning som den socialdemokratiska regeringen har infört; det är i praktiken omöjligt att etablera en ny flygplats i Stockholm! Därför är inte särskilt seriöst att gå upp i talarstolen och säga att det är en väldig möjlighet för Stockholm att lägga ned ett av de två flygfält som vi har och att införa biltullar. Att hävda att det är något slags småföretagarmöjlighet är inte seriöst. Det finns inga småföretagare som tycker så. Jag har varit med i fullmäktige i femton år; varje år har vi presenterat rapporter som säger vad företagarna tycker. De tycker definitivt inte så.

Däremot kan vi diskutera attitydfrågor, beslutsfrågor och saker som vi helt och hållet äger själva, som det heter. Jag har inte fått någon respons, ingen reaktion, ingen diskussion och jag tycker att det är ett problem att politikerna i den här salen inte förstår sig på småföretagande och att tjänstemännen inte gör det. Detta behöver vi diskutera.

Anförande nr 151

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Nog för att du, Mikael Söderlund, har beundransvärt hög energinivå – och det gillar jag – men du måste ändå vara korrekt.

Det jag nämnde i mitt inledningsanförande, och som jag också nämnde i måndags och i dag, beträffande näringslivskontoret är just de kommunala ledtiderna. Jag har aldrig varit stadsbyggnadsborgarråd och kan inte ge svar på frågor om varför man inte har näringslivet för sina ögon när man till exempel ska medge upplåtelse, fast det är förstås gatu- och fastighetskontorets uppgift.

Självklart är det viktigt att diskutera attitydfrågor. Det är viktigt för mig och mitt parti, för Moderaterna och säkert för alla partier här i fullmäktige tycker att det är oerhört viktigt att diskutera attitydfrågor. Vi gjorde det senast i måndags, vi gör det nu och vi kommer att göra det vid nästa fullmäktigesammanträde. Håll dig till det som är korrekt, annars blir det så väldigt gnälligt och tråkigt!

När det gäller försöket med avgifter, så är det så att vi inte inför biltullar. Vidare säger Handelskammaren att trängseln i Stockholm kostar mellan 6 och 8 miljarder. Ännu har inte du och ditt parti någon som helst lösning på trängselproblematiken, det vill säga att leveranser av varor och tjänster i den här staden försenas i en omfattning som kostar 8 miljarder! Det kostade väl runt 8 miljarder att bygga Södra länken, eller

var det 11? För alla de pengarna skulle vi kunna bygga ut vägnätet mycket snabbare om vi vill. I det sammanhanget säger du bara: Bygg Österleden och förbifarten!

Det är ju ett antal vägprojekt som vi är överens om. Varför ska vi hoppa över skaklarna och ge oss in i projekt som inte är aktuella? Du säger att det handlar om vem som styr i riksdagen! Tack ska du ha! Den överenskommelse som socialdemokrater, moderater och kristdemokrater har gjort i Stockholmsberedningen kommer ni alltså att strunta i om ni får regeringsmakten. Det var intressant information. Tack för den!

Anförande nr 152

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Nu kom Annika äntligen med i diskussionen av det som jag vill diskutera, men då talar hon naturligtvis om helt andra frågor. Det är symtomatiskt för Annika Billströms sätt att föra debatten. Hon går upp och recenserar föregående talare och pratar om allt annat än det som föregående talare pratade om. Det är ett oskick i Sveriges tredje största parlamentariska församling!

Det finns frågeställningar om vi inte råder över här i salen, och dem måste vi påverka. Det är därför jag har hävdat att om vi inte vill föra moderat politik i riksdagen så måste vi få dem som nu styr i riksdagen att föra rätt politik, nämligen att bygga Ringen. Jag var i Rom för några veckor sedan, där har man två ringar runt staden. Annika Billström säger att det är omöjligt att ha en ring runt Stockholm, det är en fråga som ligger femton år framåt i tiden.

Det gör den inte alls. Vi äger frågan här och nu. Vi kan börja i morgon med detaljplanarbetet. Vi kan göra massor. Men om man bara ska hänvisa till den så kallade förseningsberedningen och inte vill ta itu med den här typen av frågor som är långsiktiga och som vi måste börja arbeta med nu om de ska vara genomförda om femton år, då kan man ju ge upp. Då kan man tacka ja till en plats i en styrelse i det privata näringslivet och gå härifrån.

Anförande nr 153

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Om du ändå kunde lyssna på vad jag säger! Om du, Mikael Söderlund, säger till väljarna att Österleden kan börja byggas om några år, då lurar du väljarna. Vi kommer att börja bygga Norra länken och alla de andra projekt som jag har redogjort för i dag. Det kommer att ta ett antal år. Samtidigt får vi göra den riktigt stora kraftfulla satsningen på spårtrafiken som också är väldigt viktig.

Den första detaljplan som vi kan anta för ett mer prioriterat projekt än Österleden kan antas 2007 och den gäller Förbifart Stockholm. Det vet alla. Det vet Mikael Söderlund också. Det han försöker skapa är en osann bild av den leverans som den här majoriteten gör utifrån de behov som näringslivet formulerar. Vi ska hela tiden i fullmäktige, i näringslivsbolagets styrelse, i alla andra styrelser Stockholm ständigt diskutera attitydfrågorna, Söderlund. Detta är väl ingenting nytt.

Anförande nr 154

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Vi som är i majoritet ska egentligen tåla en mycket djuplodande noggrann granskning av vårt fögderi. På den punkten torde vi som sitter i den nuvarande majoriteten liksom minoriteten vara överens.

Jag frågar mig hur det kan vara så oerhört enkelt att rikta kritik, kritik som är enbart negativ utan att visa någon som helst modell av lösning. Man kan fråga sig varför det behövs bara gnäll, varför behövs det inte lite konstruktiv diskussion i god svensk consensusanda?

Vidare, borgarrådet Björklund, frågade du mig vad som står i vårt partiprogram. Du antydde vad som står i vårt partiprogram, men det handlade om det gamla partiprogrammet. I det nya, det som gäller nu, står det: en socialistisk ekonomi är ett i grunden annorlunda system än dagens. Det socialistiska samhället ska innefatta olika gemensamma ägandeformer såsom direkt arbetarstyre, kooperativ, kommunalt eller statligt ägande, men även privata företag kan bidra till samhällets utveckling. I samma utsträckning som socialismen förverkligar människans rätt att bestämma över sitt arbete upphävs ägandet av produktionsmedlen över huvud taget, såväl de samhälleliga som de privata. De ersätts av en gemensam förvaltning och utveckling av gemensamma resurser av de arbetandes fria sammanslutning. Den vinst som skapas i de enskilda företagen möjliggörs genom sammanvävt mänskligt arbete i hela ekonomin, och det är därför de bidrar till samhällets behov.

Jag har funderat över det som sagts i dag. Såvitt jag kan se är ni väldigt låsta i den gemensamma reservationen. Det förundras jag över. Ni är ju ändå tre partier så ni borde ju ha någon sorts differenser.

Kina är ett land som är väldigt favoriserat av Sverige som handelspartner. Jag har inte hört någon moderat, folkpartist eller kristdemokrat säga något emot det. Tvärtom har jag hört många ge en eloge över den snabba ökningen av bruttonationalprodukten på 7–9 procent årligen. Det viktiga i det sammanhanget, Björklund, är att Kina är ett helt förstatligt system, det är en verklig, gammaldags kommunistisk stat.

Anförande nr 155

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Herr ordförande! Det där inlägget skulle jag nog ha avstått ifrån i sin situation. Om jag var aktiv i Vänsterpartiet skulle jag inte läst upp det där avsnittet i partiprogrammet. Om du tror att det lugnade några privata företagare så tror jag att du tog fel. Arbetarmassorna ska ta över företagen, var ungefär vad du sade. Min grundfråga är: Hur många internationella investeringar kommer att lockas till Stockholm om det där programmet genomförs? Det undrar jag.

Kina är intressant. Det finns två länder i den delen av världen som båda har ett kommunistiskt politiskt system, nämligen Kina och Nordkorea. Men det ena landet har, när det gäller ekonomi, mer och mer gått över till kapitalism och marknadsekonomi, nämligen Kina. Nordkorea håller fast vid sin planekonomi. De har kvar det där programmet som du läste upp. Arbetarmassorna tar över. Då får man inte några internationella investeringar.

Till Kina dras nu internationella investeringar, och det beror på att landet har övergett planekonomin, man har övergett de arbetarstyrda företagen, man tillåter privata investeringar och de har just nu världens högsta tillväxt. Jag tror att människorna på sikt kommer att kasta ut regimen och demokratisera landet, men just nu sker det tillväxt och det beror på att man inte följer Torsten Sandgrens partiprogram.

Anförande nr 156

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige och Jan Björklund! De kapitalistiska företagen dras till Kina ungefär som flugor till en sockerbit och de delar med sig av sitt ägande till den kinesiska staten. Det är förutsättningen för att de ska få verka där. Så mycket för den fria företagsamheten och kapitalismen!

Det är självklart att man som herre i sitt land ställer de hjälpmedel till förfogande som behövs. I det här fallet behöver Kina tydligen den kraft som krävs för en fungerande marknad. Det kan man ju berömma den kapitalistiska världen för, de har oftast ganska fungerande marknader.

Anförande nr 157

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Annika Billström hävdade för en stund sedan att jag far med osanning när jag påpekar att stadens nettoförmögenhet är på väg att utraderas. Då måste jag konstatera att enligt årets budget, er budget för innevarande år, ska stadens nettoförmögenhet minska med nästan 4 miljarder bara i år till 9,2 miljarder. Enligt prognosen i Tertialrapport II som vi fick i går blir det i stället 12,5 miljarder kvar. Jag är begränsat ledsen över den avvikelsen. Den beror främst på det som jag kallade för administrativ ineffektivitet, det vill säga att ni inte klarar av att sprätta iväg stadens förmögenhet så snabbt som ni skulle vilja genom kompetensfond och miljömiljard och annat.

Det legitima syftet att förbruka de här pengarna vore att bygga fler bostäder, men de investeringarna har "förskjutits", som det heter på budgetstadens torra prosa.

Vi har några skarpa förslag till leveranser, Annika Billström. Sluta ljug med statistik! Sluta upp att skriva fler program och tillsätt fler arbetsgrupper för bostäder! Satsa allt krut på att bygga fler bostäder! Vi stöttar ert bostadsbyggande, det är när ni inte bygger som vi blir bekymrade.

Anförande nr 158

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Vi vill inte samla slantarna i ladorna. Vi vill att kapitalet som generationer stockholmare har arbetat ihop ska arbeta. Det sker genom de kraftfulla investeringar vi gör, både i infrastruktur och i bostadsförsörjning. Det är ingen risk för att Stockholms stad är bankrutt. Det är ingen risk med miljömiljard och kompetensfond som inte tas via koncernen, för ni kan inte hålla på och blanda saker och ting på det sätt som du gör.

Bostadsbolagen har en uppgift att bygga 8 000 lägenheter, bredbandsbolaget, alltså Stokab, Centrumkompaniet och en mängd andra bolag bidar till att skapa de allra bästa förutsättningar för tillväxt i Stockholm. Det är vad det handlar om.

Anförande nr 159

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Om det vore ”kraftfulla investeringar” som gjorde att stadens nettoförmögenhet minskade så skulle jag inte vara orolig för det, men det är själva motsatsen som sker och det är därför jag tycker att det är anmärkningsvärt att du sade tidigare att jag far med osanning när jag påpekar hur ni hanterar stadens nettoförmögenhet. Det är inga kraftfulla investeringar, det är det som är problemet.

Anförande nr 160

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag ska försöka fatta mig kort. Jag tycker att vi i den här församlingen, i Stockholms kommun, ska ägna oss åt vår kärnverksamhet. Så länge inte kärnverksamheten – skola, vård och omsorg – har de brister som den bevisligen har så tycker jag att vi ska ägna oss åt det som är vår kärnverksamhet. Därför tycker jag inte att staden ska ägna sig åt kommersiell verksamhet. Låt den kommersiella verksamheten, till exempel Centrumkompaniet som sköter centrumanläggningarna, skötas av proffs, av dem som sysslar med sådant på kommersiell basis. Det mår både stockholmarna och företagen bra av.

Styrelsen i Centrumkompaniet, då inräknar jag mig själv som är vice ordförande, har inte rätt kompetens för ett så här stort företag. Vi har inte den kompetensen. Det ska vara en proffsstyrelse, det skulle väl vara mest betjänt av. Styrelsen byts dessutom ut vart femte år, och det är inte bra.

Vi i Folkpartiet föreslår att pengarna placeras på kapitalmarknaden och att avkastningen används till att stärka vår kärnverksamhet. Det skulle både stockholmarna, Centrumkompaniet och detaljhandeln må bäst av.

R VIII MILJÖROTELN

**Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Renhållningsnämnden, Stockholm Vatten AB, Konsumentnämnden, Brand- och räddningsnämnden, Kyrkogårdsnämnden
Punkt 16-17, 35, 13, 10, 15)**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, renhållningsnämnden, Stockholm Vatten med mera

Anförande nr 161

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Majoritetens budgetförslag för år 2005 har en fortsatt tydlig grön inriktning. Miljöfrågorna är viktiga och grundläggande för att bibehålla ett gott samhälle och skapa förutsättningar för utveckling och hälsa för våra barn, så som vi själva har haft. Därför är jag också särskilt glad över att budgeten i hög utsträckning fokuserar ungdomsfrågorna. Detta i kombination med satsningar på miljöområdet kommer att ge Stockholm goda möjligheter att framstå som föregångare och en viktig framtidsstad.

Den förra borgerliga majoriteten prioriterade ned miljöarbetet i staden till en nivå som innebär att det kommer att ta flera år att bygga en ny infrastruktur för miljöfrågorna. I de budgetar som ni lagt under denna mandatperiod är situationen snarast sämre, och i år kan man tala om katastrof. De vittnar om en häpnadsväckande okunnighet om vad som pågår i kommuner i Sverige, i Norden, i EU och i världen.

Moderaterna och Folkpartiet har satt i system att förminska miljöarbetet till en restriktion för tillväxten. I en stor stad som Stockholm anser Moderaterna och Folkpartiet att det inte ens behövs någon miljönämnd. I stället vill Moderaterna och Folkpartiet slå samman miljö- och hälsoskyddsnämnden med stadsbyggnadsnämnden för att slippa ta miljöhänsyn vid byggande och i övrigt i stadens utveckling. Städer av det slaget såg vi tidigare i hela Europa. De var fyllda av smog från kolförbränning, de saknade gröna områden, hade torftig planering och förstörde hälsan för tusentals människor i till exempel London, Hamburg och Bryssel.

I dag arbetar man i alla de städerna med att ändra på detta och bli bra på att ge sina städer och medborgare goda livsförutsättningar. I dag är medvetenheten om att miljön måste prioriteras stor i regeringen genom att vi har 15 nationella miljö kvalitetsmål, i EU genom stora satsningar på miljövänlig teknik, miljövänligare transportsystem, på miljöbränslen, på ekosystemen, bland annat på Östersjön, och på bevarande av biologisk mångfald och på forskning.

Någon verkligen tillväxt kan inte ske om inte naturen, hälsan och kommande generationer respekteras. Tillväxt utan respekt för miljön blir alltid en stöld från någon, från andra fattiga länder, från andra grupper i vårt eget land eller från kommande generationer.

Stockholms moderater och folkpartister har inte förstått att en framgångsrik tillväxt vilar på insikten om att undvika framtida kostnader för miljöförstöring, vilket många seriösa ledare inom näringslivet förstått. Det arv vi fått av den förra majoriteten tar

sin tid att ändra. Genom miljömiljarden kommer alla nämnder och bolag i staden att gå igenom vilka verksamheter som ska prioriteras i form av miljöprojekt och sanering av förorenade mark och vattenområden.

I denna budget får miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att gå vidare med arbetet att utveckla miljöprogram och åstadkomma en samordning av Agenda 21-arbetet på lokal nivå. Vi har också utverkat att stadsdelarna nu har 27 miljoner kronor sammanlagt till Agenda 21-verksamhet. Det räcker till minst en och ibland flera tjänster i en stadsdel och naturligtvis till utvecklad verksamhet. Tillsammans med konsumentnämnden och lokala konsumentvägledare åstadkoms också en förstärkning som gör att det lokala miljöarbetet kan förbättras högst väsentligt.

För att nå målen i miljöarbetet är det viktigt att foga samman arbetet med konsumentupplysning, miljötillsyn och miljömålsarbete med avfallshanteringen. De prioriterade åtgärderna inom miljö- och hälsoskyddsnämnden är att verka för att trafikens påverkan på miljön minskar bland annat genom stadens handlingsprogram mot växthusgaser och att miljö kvalitetsnormerna för partiklar kan nås. Arbetet i samband med miljöavgiftsförsöket, fortsatt satsning på miljöbilar, alternativa drivmedel och bilpooler blir viktiga instrument i detta arbete.

En annan sak som ska prioriteras är förbättrad tillsyn inom livsmedelsområdet och fortsatt påverkan på regeringen för att kunna införa kompetensbevis för livsmedelshanterare. Vidare ska vi fortsätta att utveckla hög kompetens inom områdena naturvård och marksanering och bidra till att Projekt 20K fullföljs. Djurskyddet är också ett område som måste få större betydelse.

Prioriterat för renhållningsnämnden är arbetet att utarbeta en ny avfallsplan, och i detta arbete är grunden är avfallshierarkin som betyder att mycket större vikt måste läggas vid att minska avfallsmängden, att återanvända och att återvinna. För renhållningsnämnden gäller också att inrätta en ny återvinningscentral varje år tre år i rad. Det gäller också att fortsätta arbetet i riktning mot mer fastighetsnära sopsortering och hämtning och prioritera att system skapas för utsortering av farligt avfall och biologiskt avfall och hålla taxan på en rimlig nivå och genom taxans konstruktion belöna den som sorterar. Jag återkommer med de två andra nämnderna under denna rubrik.

Anförande nr 162

Tredje vice ordföranden: Jag vill tacka för fullmäktiges förtroende att vara ersättare i presidiet några månader. Jag har fått en ganska snabb introduktion och hoppas att ni har överseende med mig om jag gör fel ibland.

Vi har haft problem med talarlistan och kommer att försöka åtgärda detta efter det att Jan Valeskog har talat.

Alla andra ska ännu inte trycka för att begära ordet, utan göra detta sedan alla huvudtalare har talat färdigt.

Anförande nr 163

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Om man läser de olika budgetalternativen ytligt så framstår skillnaderna kanske inte som så stora, men konsekvenserna av förslagen får ändå i praktiken stora effekter. Flera förslag och krav från Moderaterna och Folkpartiet skulle medföra flera steg tillbaka i miljöarbetet. De föreslår, som vi hörde tidigare, bland annat en sammanslagning av miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. De här två förvaltningarna hanterar ungefär 30 000 ärenden per år, av vilka många är komplicerade. Att göra en jämförelse med småstäder i frågan om sammanslagning går absolut inte.

Jag menar att deras förslag innebär att miljöfrågorna sopas under mattan, att de blir mindre synliga, att de blir mindre offentliga.

I dag kommer alla viktiga miljöfrågor upp på miljönämndens bord och blir därmed kända för allmänheten. Det kan gälla kontroversiella beslut om förelägganden eller miljöexperternas syn på olika detaljplaner som är ute på remiss. Det senare kommer till exempel inte att bli känt för allmänheten om förvaltningarna slås ihop. Även andra miljöfrågor kommer att döljas i byråkratin. Med Moderaternas och Folkpartiets förslag blir miljöfrågorna främst en sak för tjänstemännen att värdera, inte politikerna eller stockholmarna i en offentlig debatt. Att slippa få upp avvägningsfrågor mellan miljöintressen å ena sidan och exploateringsintressen å andra sidan är själva syftet med ert förslag, har jag förstått.

Er syn på miljöfrågor i byggandet är också lite märklig, för att inte säga mycket märklig. Ni säger att olika riktvärden ska gälla för buller i olika stora städer, men riktvärdena för buller är satta efter det som man vetenskapligt vet skadar människor. Tusentals människor avlider årligen på grund av sjukdomar som hör samman med höga bullernivåer. Det kan vi inte nonchalera, på samma sätt som vi inte kan nonchalera luftföroreningarnas effekter på människor.

En annan sak är att man måste göra skälighetsbedömningar, till exempel när det gäller vilka merkostnader som det är rimligt att man accepterar för att klara riktvärdena för buller. Att kräva att det ska finnas tysta sidor i nybyggda hus tycker jag är en självklarhet, liksom att man successivt ska åtgärda de mest bullerstörda gatorna genom bulleravskärmande fönster.

Miljöborgarrådet har redogjort för en del av de förslag som majoriteten har framlagt. Det innebär en rejäl satsning på miljöfrågorna, och det är glädjande att konstatera. Men det är som sagt mindre glädjande att det finns en stor politisk gruppering i Stadshuset som till stora delar vill nedrusta miljöpolitiken i Stockholm, det beklagar jag. Med dessa ord yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan.

Anförande nr 164

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Om en stund ska budgeten för renhållningsnämnden debatteras. Jag föreslår att ni debatterar skrotning av den här talaranläggningen. Naturligtvis kan det bli tal om återvinning – den kan bli ett konstverk.

Det fiffiga med sammanslagning av miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden är att man kan få in miljöfrågorna mycket tidigare i planprocessen. Det är det som är det fiffiga. Det är lite märkligt att ni har missat det, för de kommer in väldigt sent i dag genom det remissförfarande man använder sig av.

Nu har halva mandatperioden gått, och jag tycker att det känns bra att göra en liten sammanfattning av vad som har hänt hittills. Vi har sett ett antal spännande saker i miljönämnden, dels en väldig fyrkantighet och paragrafrytteri, dels en väldig hårdhet mot privatpersoner och småföretag på olika sätt och vis. Man smäller gärna till. Jag önskar att man kunde se samma stringens när det gäller riktiga brottslingar i kriminalpolitiken, men så väl är det inte i det här landet. I miljönämnden tar man många gånger till militanta takter.

Socialdemokraternas agerande i miljönämnden är mycket intressant. De är mycket ambivalenta. Tillsammans med resten av majoriteten röstar man för att avstyrka ett parkeringsgarage någonstans för att det eventuellt kan bli lite fler bilar om vi bygger ett garage. Samtidigt lägger de ett särskilt uttalande i vilket de konstaterar att det är en väldig brist på parkeringsplatser i Stockholms innerstad, att vi måste bygga parkeringsgarage. Det där är ett mycket spännande agerande från Socialdemokraternas sida. Jag undrar egentligen hur Miljöpartiet och Vänsterpartiet reagerar på dessa ständiga särskilda uttalanden där Socialdemokraterna tar avstånd från de beslut de just har fattat tillsammans med de andra partierna.

Hanteringen har varit väldigt fyrkantig och hårdhänt många gånger. Det började med en rivstart den här mandatperioden med Gröna Lund. Majoriteten lade ett uppdrag till förvaltningen att utreda Gröna Lunds framtid över huvud taget. Senare på vårkanten kom mycket riktigt ett ärende från förvaltningen om att man skulle minska öppettiderna för Gröna Lund, och det skulle vara ganska stora förändringar och ganska häftiga neddragningar. Gröna Lund ska tjäna ihop hela sin årsinkomst på några korta sommarmånader och blev ju inte så lyckliga.

I sista sekunden vaknade Socialdemokraterna till, men den här gången lade de inte ett särskilt uttalande – de ändrade sig och gick med på Gröna Lunds ansökan, så att vi tillsammans med sossarna kunde ge Gröna Lund vad de behövde för att klara av verksamheten. Sedan har detta hängt kvar, så det var en hel del strul i våras också när de sökte om tillstånd, vilket Gröna Lund måste göra varje år.

Vi hade ett ärende med Järva Motorklubb. Det är också en spännande historia. Det råder en väldig brist på motorsportanläggningar här i Stockholmsområdet och Järva motorklubb har haft sin verksamhet på Järvafältet i 40 år. Dessförinnan var det ett skjutfält på platsen. Granater och liknande saker innehåller inte några trevliga kemikalier. Skjutfält brukar inte vara så miljövänliga när de har använts ett tag. Det har alltså inte varit orörd natur på den platsen på över hundra år. Men där ville man inrätta ett naturreservat, och det upptäcktes att det skulle ligga i den korridor där man möjligen ska bygga Förbifart Stockholm. Då tycker jag att man ska låta korridoren vara i fred till dess att man vet mer exakt hur en detaljerad arbetsplan ska se ut för den.

Även i det fallet vaknade Socialdemokraterna i sista sekund, och Järva Motorklubb får fortsätta sin verksamhet lite längre tid där den ligger. En miljöpartist skrek ”Skamligt”. Tänk om blickar hade kunnat döda då – det hade varit intressant att se hur det hade slutat!

Anförande nr 165

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande! Det känns trevligt att säga så, och välkommen till din tjänst som ordförande!

Fullmäktige och åhörare! Vi har hört några ganska olika skildringar av miljöarbetet i Stockholms stad. Jag ska bidra ytterligare. Om vi nu tänker oss, och jag tror att vi är tillräckligt intelligenta för att göra det, att vi ska resonera i flera led så är det på det sättet att Stockholm är Sveriges tillväxtmotor. Så långt tror jag att vi alla är överens. Det framkom under den senaste debatten. Om vi gör som man försöker göra med miljöpolitiken i Stockholms stad – inrätta hinder och försöka försvåra för tillväxten och utvecklingen – så kommer vi gemensamt att få mindre resurser att använda i prioriterade områden, inte minst på miljöområdet.

Det är just därför som det är så viktigt att koppla ihop de här två sakerna. Jag tycker att Socialdemokraterna har varit bra på det när de suttit i opposition. När Socialdemokraterna nu sitter i majoritet bytte Jan Valeskog plats och stol ett antal gånger och så slår han till slut knut på sig själv. Jag tror att det egentligen är ganska jobbigt för honom. Om vi i stället använde resurserna där de bäst behövs så skulle vi få en bättre situation för hela miljöpolitiken, inte bara i Stockholm och Sverige utan i hela Europa och i världen. Då gör vi i stället tvärtom.

Det är en enorm uppfinningsrikedom som ligger bakom tankarna på hur man kan förändra och tolka regler och hårda dem så att de blir till hinder i stället. Det handlar om en fundamentalism som är märklig, för vi brukar inte ha den i Stockholms stad. Vi brukar ha en ganska pragmatisk stad som agerar för stadens bästa.

Nu är det så att miljö- och hälsoskyddsnämnden har flera uppgifter, den är inte bara en ”miljönämnd”. Om ni lyssnade på miljöborgarrådets inledningsanförande så hörde ni att det var något som hon inte sade. Hon sade ingenting om hälsoskydd, hon sade ingenting om de viktiga livsmedelsfrågorna, hon sade ingenting om vår hälsa, om hur viktigt det är att till exempel kontrollera krogar, storkök etcetera så att vi inte blir sjuka av det som vi får i oss.

I stället handlar det om glidningar, det är i själva verket farligt att bo i Stockholms stad därför att det finns kvävenormer och partikelnormer som vi i staden inte lever upp till. Det är helt fel. Det är några få gator som vid några få tillfällen under året inte klarar normerna som ska klaras år 2006.

Partikelnormerna kan vi klara genom att sopa gatorna bättre och det har ni ansvar för. Gatu- och fastighetsroteln har ansvar för det. Detta är sant.

Jan Valeskog, dör man av buller? Nu får vi nog skärpa oss vad gäller den vetenskapliga grunden för det man säger i talarstolen. Man kan få stressrelaterade sjukdomar och tinnitus av buller – men dör vi av buller? Jag har inte hört talas om

det tidigare. Dör man av buller i Stockholms innerstad? Dör man av buller i Stockholm? Nu får det bli skärpning.

Anförande nr 166

Stellan Hamrin (v): Ordförande, fullmäktige! Stockholm är en vacker stad med en ganska bra miljö. Det beror i hög grad på goda grundförutsättningar. Men det beror också på att vi har en mycket väl fungerande kommunal förvaltning vad gäller miljö och hälsa, renhållning och vattenfrågor. Vänsterpartiet tycker att detta arbete ska utvecklas och att förvaltningen ska få de resurser som behövs. Vi anser att en långsiktig och effektiv planering förutsätter att arbetet sker i kommunal regi. Endast detta ger ett hållbart ekonomisk och ekologiskt resultat. Det är också en förutsättning för att arbetare och tjänstemän i alla stadens förvaltningar ska kunna göra ett bra jobb under goda arbetsvillkor – och det behövs, för det finns miljöproblem också i Stockholm. Jag ska nämna fyra exempel.

Luften är riktigt dålig. Sophanteringen kan bli bättre. Mobilstrålning fyller snart hela staden, och många sjöar är oanvändbara för bad och friluftsliv. Luften är dålig. Det finns människor som dör av den och många andra mår dåligt, det finns områden i stadskärnan där vi inte kan bygga bostäder på grund av kväveoxider och partikelhalter.

Den stora boven i det här dramat är förstås biltrafiken. Då räcker det inte, som borgarna tror, att bygga kringfartsleder som bara ger fler bilar och mer utsläpp. Vi måste i stället satsa på att minska behovet av individuella transporter och vi måste gynna kollektivtrafiken. Det är därför oerhört positivt att försöket med miljöavgifterna, trots borgarnas motstånd, ska inledas nästa år. På det här området styrs borgarna av en föråldrad ideologi och de saknar ett fungerande alternativ.

Bevisen för att fler motorvägar leder till ökad bilism och försämrad kollektivtrafik är överväldigande i dag. Det finns bara en väg framåt, och den är inte någon motorväg. Den består av kollektivfiler, cyklar och biogasdrivna fordon och en mängd annat arbete.

Arbetet med att understödja införandet av miljöbilar och att introducera biodrivmedel måste fortsätta. Vi arbetar också för att få fart på sjöbussarna så att stadens vatten kan utnyttjas av kollektivtrafiken och inte reserveras för miljonvillor och dyra privatbåtar, stängda kajer och hamnar.

Jag menar att också vår sophantering kan bli bättre. Stockholmare måste i dag åka staden runt för att hitta en återvinningscentral. I många fastigheter saknas källsortering. Jag vet att det finns problem med utrymme för att anordna källsortering, men det är ändå skrämmande att se hur alltför många privata fastighetsägare, livligt påhejade av de borgerliga partierna, förvägrar sina kunder god service. Vem vinner på den frågan?

När det gäller renhållning går Folkpartiet i täten, men åt fel håll genom att vilja bränna alltihop till höga kostnader och med produktion av dioxiner som följd. Vet inte Folkpartiet att sill, skarpsill, lax och sik i Östersjön är förbjudna som livsmedel på grund av höga dioxinhalter?

Vänsterpartiet vill fortsätta kretsloppsanpassningen. Vi vill ta itu med allt farligt avfall. Två problem återstår, nämligen mobilstrålning och förstörda sjöar, och de frågorna har jag tänkt att återkomma till i mitt nästa inlägg.

Anförande nr 167

A n d e r s   B r o b e r g   (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är ett väldigt brett område som vi nu diskuterar. Jag ska försöka koncentrera mig på två saker.

En sak som det råder delade meningar om är hur farlig strålningen från bland annat mobiltelefoner är, och det är också många som känner oro för denna strålning. Ni som följt mig genom åren här i fullmäktige vet ju att jag är ganska teknikvänlig. Dock följer jag debatten om strålning väldigt noga. Jag är också för öppenhet, och det är därför som vi föreslår i vår budget att strålningskartor ska upprättas så att alla här i staden kan se var och hur mycket strålning det finns. Därför är det lite förvånande att ni inte vill genomföra sådana mätningar – eller vill ni det? Jag tror att stockholmarna skulle vara glad över att få den informationen och ha den tillgänglig.

Den andra frågan jag vill beröra gäller konsumentfrågor. Jag är vice ordförande i konsumentnämnden. För det första är det viktigt att det finns tillgång till konsumentvägledare, och detta verkar det inte råda några som helst delade uppfattningar om. Jag tycker också att det bra att det utarbetas ett konsumentpolitiskt handlingsprogram – vad det kommer att innehålla får vi diskutera framöver, men det är bra att det utarbetas ett program.

Jag tycker också att det är väldigt bra att staden på vårt initiativ kommer att agera mot den människosyn som förts fram i medierna och i reklam. Men det behövs ju inte en stor och egen nämnd för detta. Frågorna kan faktiskt skötas på annat sätt. Därför tycker jag att pengarna borde användas till helt andra saker där de bättre behövs.

Nämnden kan definitivt avskaffas, men en konsumentvägledning behöver fortfarande finnas. Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 168

Borgarrådet   G u n n a r s s o n   (mp): Eftersom den här debatten också omfattar andra nämnder under rotel VIII, nämligen brand- och räddningsnämnden och kyrkogårdsnämnden, tänkte jag säga några om dem först så att alla kan komma in i denna debatt, även om den blir lite rörig.

När det gäller kyrkogårdsnämnden så har den en verksamhet som är väldigt viktigt ur etisk synpunkt, men också ur estetisk och ur miljösynpunkt. Det mångkulturella samhället och utvecklingen inom miljöområdet ställer nya krav och nämnden förvaltar ett av våra världsarv, Skogskyrkogården. I många kulturer används endast kistgravar, och därför ska nämnden under året säkerställa utbyggnaden av en ny begravningsplats i norra Stockholm. Det är också viktigt att den ekologiska skötseln av begravningsplatserna intensifieras.

När det gäller brand- och räddningsnämnden tänkte jag nämna några ord om att brand- och räddningsnämnden är en väldigt viktig verksamhet för stockholmarnas säkerhet. Vi kommer, till följd av en ny lagstiftning, att införa en lite förändrad verksamhet. Större effektivitet när det gäller larm och automatlarm gör att intäkterna minskar i brandförsvaret. Ny lagstiftning kommer att träda i kraft och minskar den nuvarande detaljregleringen som innebär att räddningsplanen byts ut mot en handlingsplan mot olyckor. Brand- och räddningsnämnden måste anpassa sitt uppdrag till den nya lagstiftningen och det innebär bland annat fokus på förebyggande arbete. Men det är viktigt att man inte, på grund av att man har detta fokus, minskar den operativa verksamheten.

I samband med detta bör informationen till såväl stadens egna medarbetare som till allmänheten om vad som bör göras i händelse av en kris förbättras. Det ställer också stora krav på att organisation och personal är effektivt organiserade. Jag tycker att det är glädjande att vi har en gemensam syn på budgetarna för både kyrkogårdsnämnden och brand- och räddningsnämnden i hela fullmäktige. Jag tackar för det.

Anförande nr 169

Caroline Silverudd Lundbom (fp): Ordförande, fullmäktige och konsumenter! Konsumentnämnden är en av stadens yngre nämnder, om jag får uttrycka mig så. Den har funnits i snart ett och ett halvt år. Ett av målen med verksamheten under budgetåret 2004 har varit "förbättra vardagen och vardagsekonomin för olika grupper när det gäller konsumentfrågor". Jag har under de snart ett och ett halvt år som nämnden har funnits ställt frågan både till majoriteten och till förvaltningen hur det går med arbetet att nå detta mål. Hur går arbetet med att ta ställning till om man uppfyller det här målet?

Hittills har jag inte nått någon större framgång, jag har inte fått några svar på de frågor som jag ställt. Om jag ska vara riktigt uppriktig så tror jag inte heller att jag kommer att få något svar. Vi får väl se vad som står i verksamhetsberättelsen när vi ska fatta beslut om den i januari.

I årets budgetförslag har majoriteten frångått målen. Nu har man inte mål för verksamheten längre. Nu har man viktiga frågor. Man inser nämligen att man inte kommer leva upp till målet att förbättra vardagen och vardagsekonomin för olika grupper när det gäller konsumentfrågor.

Jag har också noterat att en av de få förvaltningschefer som inte tycker att budgetdebatten är viktig är förvaltningschefen för konsumentförvaltningen.

Det har hänt mycket på området konsumentfrågor. Jag började min kommunalpolitiska bana i konsumentnämnden i Kristianstad 1982. Då fanns det säkert ett väldigt stort behov av konsumentvägledning och en speciell konsumentförvaltning och så vidare. Men om man ser sig omkring i dag så ser man att det händer så mycket mer. Vi får information om konsumentfrågor i radio, i dagstidningar; i senaste numret av tidskriften Amelia finns en hel sida om konsumentfrågor. I TV är mitt favoritprogram Rea, och det är ett alldeles utmärkt exempel på hur man kan få information i konsumentfrågor.

Att ha en politisk nämnd och förvaltning – en nämnd med 13 ordinarie ledamöter och 13 suppleanter och en konsumentförvaltning som kommer att kosta staden 11 miljoner – finns det inget behov av. Konsumentfrågor är viktiga men vi kan lösa problemen på annat sätt. Det finns annan verksamhet i den här staden som har högre prioritering och bättre nytta av de här pengarna som vi lägger på konsumentnämnden och konsumentförvaltningen.

Jag har ett tips till majoriteten. Jag vet hur ni snabbt skulle kunna mäta om staden har nått målet att förbättra vardagsekonomin: Sänk skatten! Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 170

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Egentligen undrar jag hur Caroline Lundbom kan komma fram till att vardagsekonomin inte skulle förbättras för medborgarna om de får möjlighet att rådfråga konsumentvägledare eller få konsumentinformation i olika former. Jag tror att det är en självklarhet. Kostnaden kan inte vara så väldigt många ören per dag för Stockholms invånare. I den frågan håller vi naturligtvis inte med.

Nämnden är inte en trettonmannanämnd, det är en elvamannanämnd. Det är klart att man alltid kan göra avvägningar hur stor den ska vara, men en elvamannanämnd har vi infört och det är det som vi har.

Nu har konsumentnämnden kommit i gång med sitt arbete och verksamheten och det utåtriktade arbetet är också i gång. Jag tycker att verksamheten har fungerat väldigt bra på väldigt många olika sätt när det gäller konsumentfrågor. Jag tycker att det går väldigt bra med den information som vi har som nämnd och med förvaltningens arbete.

Anförande nr 171

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Hittills har ni inte lyckats svara på frågan hur. Om man ska ha ett mål med en verksamhet så brukar man säga att det ska vara SMART; det ska alltså vara specifikt, det ska vara mätbart, accepterat, realistiskt och tidsbegränsat. Jag har hittills inte fått svar på frågan hur ni ska mäta. Vilka kriterier ska ni sätta upp för att mäta att konsumentnämndens arbete faktiskt förbättrar vardagsekonomin för olika grupper i Stockholm? Jag har inte fått något svar på den frågan.

Anförande nr 172

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Fru ordförande! I min framtid kommer Stockholm att förbli en vacker men även en ren stad. För att få till stånd denna rena stad så tror jag att vi måste ha god omvårdnad av vår närmiljö och omhändertagandet av avfallet som ska vara en central del av politiken. Hur ser det då ut med dagens avfallspolitik? Den präglas av såväl europeisk som svensk lagstiftning kombinerat med diverse olika inhemska mål och projekt av mer eller mindre ”flummig” karaktär.

Låt oss kortfattat beröra den fastighetsnära källsorteringen, vilket jag i teorin tycker kan vara rätt bra. I dag har vi ett antal olika återvinningsstationer, så kallade gröna behållare, här i Stockholm som fungerar mer eller mindre illa av olika orsaker. Att då, som majoriteten gör, föreslå en politik med långtgående sortering tror jag kommer att ställa till stora problem framför allt på det hygieniska området vad gäller utsortering av det organiska avfallet. Denna sorteringsfundamentalism kommer att innebära oerhörda svårigheter för många grupper, exempelvis äldre, funktionshindrade och många barnfamiljer med blöjbarn i hemmet.

Vi moderater tror att det är viktigt att vi fortsätter att utreda möjligheterna med fastighetsnära källsortering. Vi tror att det också är viktigt att man i det sammanhanget bygger in perspektivet från den enskilde individen och dess möjligheter och behov. När det gäller fastighetsnära källsortering krävs också en diskussion med fastighetsägare och materielbolagen, något som vi tror att det kan bli mycket mer och bättre av än i dag. I det perspektivet måste man också se den fastighetsnära källsorteringen som ett komplement till andra lösningar och inte som ett allena rådande alternativ.

På samma sätt som sorteringshysterin i dag kommer att försvåra för många funktionshindrade med flera grupper tror vi att det finns en risk med den föreslagna fjortondagarshämtningen av hushållsavfall att ytterligare problem kommer att uppstå för nämnda grupper. Vi moderater föreslår i stället ett fokus och en utredning av en politik där utnyttjandet av den kommunala insamlingen återspeglas i taxan. Detta är något som fungerar i dag. En av entreprenörerna har talat om att tekniken finns, och vi tror att denna morot skulle ha god inverkan på såväl avfallsminimering som sortering.

Avslutningsvis. Hur tas avfallet bäst om hand? Sedan lagen om förbud mot deponi trädde i kraft har andelen avfall som förbränns ökat, och det är mycket glädjande. Svenska förbränningsansläggningar har i dag en mycket hög teknisk utveckling och kunnande och är den billigaste formen av avfallshantering och är i miljö- och samhällsekonomiskt perspektiv det absolut bästa, trots det som andra säger.

En utveckling av förbränningspolitiken som energiproducent är mycket viktigt i dag i synnerhet när nu regeringen har aviserat stängning av ytterligare en reaktor i Barsebäck. Tyvärr riskerar det rådande förslaget om förbränningsskatt, om och när det införs, att ytterligare försvåra denna miljömässigt försvarbara teknik. Med de orden yrkar jag bifall till Moderaternas reservation såvitt gäller renhållningsnämndens budget.

Anförande nr 173

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Anders Hellström, det var lite svårt att förstå allt du menade, bland annat utredningen av någon teknisk taxa som skulle spegla tekniken, det verkar lite komplicerat. Av det du sade förstod jag inte vad du menade.

Taxeförsöket med fjortondagarshämtning är en frivillig verksamhet. Man kan begära fjortondagarshämtning, och om vi inte skulle införa det så skulle vi vara tvungna att så småningom höja taxan mycket mer. Det handlar om att försöka hålla taxan på en så låg nivå som vi möjligtvis kan, trots alla de ökningar som kommer att finnas i

framtiden då omhändertagandet och bränningen av avfallet kostar mer och mer för varje år.

Jag kan inte begripa att det är glädjande av bränna allt avfall och få energi. Vi får i det stora hela ändå ut bara lite energi av det avfall som vi förbränner. Idén måste ändå vara att vi försöker att uppfylla de krav som vi har inom EU och i svensk lagstiftning, nämligen att först och främst minimera avfallet.

Anförande nr 174

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Först och främst vill jag säga att jag inte håller med dig. Jag tror att man tvärtom skulle utvinna väldigt mycket energi, mer än nio terrawattimmar i dag kommer från förbränningsanläggningar i Sverige.

Först ska jag säga något om den tekniska utvecklingen. Det pratas om vägning av hushållsavfallet framför allt. Enklast utförs detta i dag i enfamiljsbostäder, men det kan även göras i flerfamiljsbostäder. Tekniken finns i dag hos ett antal olika entreprenörer så det är inte något särskilt med det, det är bara ett politiskt beslut som behövs. Vi tycker att man bör utreda denna fråga ytterligare.

Så till frågan om taxan och fjortondagarhämtningen. Det handlar om frivillighet till en början, ja, men det är ett sätt för er att smyga in detta. Det är tydligt att detta är något som kommer att krävas av alla och envar i framtiden. Jag vill påminna om det projekt som fanns i Söderort tidigare med fjortondagarshämtning. Det tvingades man avbryta på inrådan av miljöförvaltningen efter det att det stod klart att bakteriehalt och annat skulle öka framför allt under de varma månaderna på året.

Avslutningsvis några ord om taxehöjningen som du talar om. Vi behöver inte höja taxan. Det finns som du vet en pott på mer än 30 miljoner kronor som tillhör taxekollektivet i dag och som administreras av KS och som ännu inte har tagits i anspråk av er majoritet. Tvärtom valde ni förra året att höja taxan med över 20 procent, och i år väljer ni att göra en försämring i samma taxa vilket de facto är en taxehöjning.

Anförande nr 175

J a n V a l e s k o g (s): Jag tänker inte recensera den tid som har varit och Moderaternas och Folkpartiets agerande i miljönämnden, även om det vore väldigt lockande med tanke på en del både begripliga och obegripliga förslag till beslut som har lämnats från dessa båda partier.

Jag tänkte kortfattat uppehålla mig vid renhållningsnämnden och beröra två frågor som behöver tydliggöras; ni har berört den ena av dem lite grand.

Den första gäller fastighetsnära källsortering. Vi uppfattar som sagt inte att det finns någon framtid med dagens system och återvinningsstationer som tyvärr ofta är kraftigt nedskräpade. En bra kvartersnära källsortering under nya former kanske kan bli ett fungerande alternativ med exempelvis så kallade miljöbodar, och så kallad kvartersnära källsortering är ett nyligen beslutat projekt inom den så kallade miljömiljarden också. Detta kanske får visa vilka möjligheter ett sådant system kan ge.

När det gäller fastighetsnära tjänster gäller det att inse att väldigt många fastigheter är gamla och är av det skälet svåra att anpassa till ett sådant system. Trånga källargångar och små lokaler finns ofta i den gamla bebyggelsen i Stockholm och rent ekonomiska motiv för fastighetsägaren finns inte heller i de fallen. Alternativanvändning kanske ger betydligt större inkomster per kvadratmeter.

Stockholms stad stimulerar också, motsägelsefullt nog, användning av vindar till bostäder och i sådana fall blir ofta källarlokalerna använda till de boendes förvaringsutrymmen i stället för de avvecklade vindsutrymmena. Slutsatsen är alltså att det är svårt att hitta enkla lösningar, men att fastighetsnära källsortering är huvudalternativet och då främst i mer moderna fastigheter.

Den andra frågan gäller hämtning av hushållsavfall i villahushållen. Det är ett bra initiativ att pröva tvåveckorshämtning av hushållsavfall för villahushållen mot en lägre avgift för hämtningen än för veckohämtningen. Efter att detta har genomförts under 2005 får verksamheten med tvåveckorshämtning utvärderas. Tvåveckorshämtning har genomförts i många kommuner med ofta goda resultat. Nu är förhållandena ofta något annorlunda i Stockholm med förhållandevis tät befolkning och ofta små tomter. Det är viktigt att sanitära olägenheterna inte uppkommer med tvåveckorshämtning under just det varma sommarhalvåret. Det finns exempel på kommuner som återgått till veckohämtning under just sommarhalvåret av dessa skäl. Jag vill därför noga understryka att det här projektet med valfri tvåveckorshämtning noga utvärderas i Stockholm. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens hemställan.

Anförande nr 176

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Tack för de klargörandena, Jan. De ord som du inledde med kan jag instämma i, men fortfarande kvarstår frågan: vad gör man med de grupper som kommer att få en negativ påverkan av försöket? Du kan ju själv tänka dig hur det kan bli för en äldre person som har svårigheter att ta sig från punkt A till punkt B med sopsäcken i hand. Med utsortering även av organiskt material – en fråga som ni driver – ska man även ta en balja eller vad det kan vara med just den antagligen rätt illaluktande sörjan till soporna. Jag tror att detta kommer att leda stora problem.

Ett exempel som kom fram i medierna för en tid sedan gäller Fältöversten. Där var det ett boende där över 60 procent är pensionärer, där till och med mer än 30 procent av de äldre är mer än 80 år gamla. Fastighetsägaren valde att plugga igen alla sopnedkast och i stället sätta upp något på gården dit man skulle gå med sin soppåse. Det är klart att det blir svårt för de här grupperna när man inte frågar dem hur de vill ordna sophanteringen. De kanske kan bidra med någon annan lösning, vad vet jag? Det är sådana här grupper som man måste lyssna till. Det är äldre, funktionshindrade och barnfamiljer med blöjbarn.

Anförande nr 177

J a n V a l e s k o g (s): Jag håller med om att detta är en grupp som kan få problem med en sådan här lösning. Vi måste ha en realistisk syn när vi arbetar med de här frågorna. Jag nämnde några andra problem men jag hoppas att vi kan vara

överens när det gäller inriktningen att åstadkomma mer fastighetsnära källsortering, men vi kommer kanske inte att lyckas till hundra procent.

Anförande nr 178

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): I och med att det bor en liten folkbildare i mig tänkte jag fortsätta att berätta vilka beslut som fattas i miljö- och hälsoskyddsnämnden eftersom det är beslut som påverkar en mängd Stockholmares liv.

Man brukar exempelvis inom majoriteten hävda att man värnar kollektivtrafiken och av någon märklig osann anledning brukar man påstå att vi inte gör det. Majoriteten har just nu fattat beslut om att ställa till en massa krångel för SL, som jag ser saken. Det finns nämligen vissa klagomål på bussarna om att de låter för mycket och så vidare. Men det går inte att flytta på bussarna, för de måste komma fram för att staden ska fungera. Därför har nu majoriteten fattat beslut om att SL ska göra en massa saker. Senast den 31 december ska man göra en sak, senast den 30 juni 2005 ska man göra något annat och så vidare. Så avslutar man med detta: Löses inte problemen genom samverkan blir det nödvändigt med en rättslig prövning.

Jag tycker inte att man värnar kollektivtrafiken om man gör så. Man tänker inte praktiskt. Hur ska staden fungera? Kollektivtrafik, sophämtning, renhållning, snöröjning, bilbärgning, polis, ambulans och brandkår måste ju kunna få komma fram och jobba utifrån bästa möjliga förutsättningar. Det här är ett exempel på ett mycket fyrkantigt förmynderitänkande.

Det finns en kille som bor i ett radhus i en stockholmsförort, där radhusen har öppna spisar. En granne tyckte att han eldade för mycket. Och utan att man har kunnat fastställa röklukt hos den klagande eller kunnat hänvisa till några mätvärden eller något annat går miljö- och hälsoskyddsnämnden in med ett föreläggande så att den killen bara får elda två gånger i veckan! Och dessutom undrar jag hur man har tänkt sig att man ska kontrollera det. Ska grannen ringa polisen när han ser rök i skorstenen för tredje gången och säga att han har de andra två gångerna inspelade på videofilm? Hur ska det gå till?

Det finns så många exempel på hur ni ställer till det. Att fatta beslut om föreläggande utan att kunna hänvisa till någonting är ett förfarande som lämnar utrymme för angiveri och godtycke som är våldsamt stort.

Jag blir trött på flosklerna här i talarstolen när människor säger högtidligt som en frikyrkopastor att moderater och folkpartister inte bryr sig om miljön. När vi trots allt verkar ha en pågående växthuseffekt, vilket faktiskt är väldigt skrämmande, hur kan man då kalla sig miljövänlig när man avvecklar kärnkraften och ersätter den med olja, kol och förbränning av fossila gaser. Man är inte miljövän om man gör så.

Anförande nr 179

J a n V a l e s k o g (s): Kärnkraften tänker jag inte diskutera här. Jag håller mig till det som tas upp i nämnden. Du berör ärendet med SL. Det handlar om en begäran om att de ska utarbeta ett program och göra en kartläggning av buller. Det är väldigt bra att vi får en sådan kartläggning till stånd och ett program. Sedan är det en annan

sak vad som är skäligt och rimligt att åtgärda. Det är nästa steg. Men att få ett program och en kartläggning av bullerproblemen genomförd är oerhört viktigt och gäller andra verksamhetsutövare som är bullerstörda.

Jag kan inte låta bli att i den här repliken kommentera din recension av olika texter. Det är så att vi lägger förslag till beslut och alternativ gör särskilda uttalanden beroende på vilka ärenden det handlar om. Högalidsgaraget, som du berörde tidigare är ett ärende där vi lade ett särskilt uttalande med kritik mot förvaltningens uppfattning att det var negativt att bygga garaget. Själva frågan, alltså ärendet, var en remiss till miljödomstolen om vattenfrågor, och det gällde hur grundvattnet påverkas av detta. Då fanns det skäl att lägga ett särskilt uttalande. Det finns förklaringar.

Anförande nr 180

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Jag har ännu inte fått något svar på frågan om varför man i ena stunden kan avstyrka byggandet av ett garage och i nästa stund lägga ett papper där man säger att det är viktigt med fler garageplatser och att garaget är bra. Vattenfrågan hängde ihop med byggandet av garaget och inget annat.

Jag förstår att du inte vill diskutera kärnkraftsfrågan. Jag tror nämligen att du är en förnuftig människa som inser att det som din regering håller på med är pinsamt och bedrägligt för det här landet.

Så till frågan om SL. Vad menar ni med formuleringen att det blir nödvändigt med rättslig prövning om inte problemen löses. Det är väl ändå ganska så stöddiga tongångar, är det inte det?

Anförande nr 181

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Magnus Hellström, folkbildningen kan vi spara till de öppna möten som vi har med miljö- och hälsoskyddsnämnden. Vi har försökt ha ett sådant möte och jag hoppas verkligen att vi kommer att ha fler, men vissa av de ärendena kommer vi inte att kunna ha på det öppna mötet, så det är bra att vi kan ta upp några av dem här.

När det gäller samarbetet med SL så har vi inte lagt något föreläggande som förvaltningen föreslog. Vi har lagt ett försök till ytterligare samarbete mellan förvaltningen och SL att lösa de frågor som det handlar om och det handlar om buller från bussarna.

Här har vi ett kollektivtrafikutskott under gatu- och fastighetsnämnden som skulle kunna jobba mycket mera aktivt för att lösa de här frågorna tillsammans med SL och miljöförvaltningen. Vi har bett om ytterligare en kartläggning av var bullret kan vara värst för att vi i gatu- och fastighetskontoret och miljökontoret ska kunna förstå de stördas problem. Det tycker jag är väldigt bra. Om inte det går så får man gå på precis samma processer som man gör i alla andra fall, man får besluta om förelägganden.

Anförande nr 182

M a g n u s H e l l s t r ö m (m): Ja, ni bytte ut ordet föreläggande mot att uppmana SL. Men alla de saker som SL ska göra och som är trassliga för dem är fortfarande av orderkaraktär, typisk myndighetsutövning – gör det och det annars så får det bli rättslig prövning. Ni har bytt ut ordet föreläggande, mot uppmaning, men ni har inte ändrat någonting i övrigt. Så det här blir det en spännande fortsättning på.

Jag förstår inte vad ni ska göra om det här inte flyter på på det sätt som ni har tänkt er därför att ni inte kan flytta på bussarna om ni har tänkt att den här staden ska fungera.

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag blir fortfarande lite bekymrad över att miljö- och hälsoskyddsnämndens olika ansvarsområden inte berörs. När vi har arbetat i miljö- och hälsoskyddsnämnden så har vi märkt att det finns stora och viktiga ärenden där Stockholms stad bör göra sin röst hörd och naturligtvis miljö- och hälsoskyddsnämnden också. Jag tänker på remissen om miljöbalken till exempel. Fullmäktige och åhörare, vad tror ni hände? Majoriteten brydde sig inte om att ta ställning. Oppositionen arbetade igenom frågan och gav en ordentlig vägledning till kommunstyrelsen, men naturligtvis är det nämndens beslut som blir kommunens, och då händer ingenting eftersom majoriteten inte förmådde att behandla frågan.

Varför tar jag då upp detta till diskussion? Detta visar att majoriteten inte klarar av att prioritera. Det är likadant när det gäller prioritering av andra resurser, till exempel det viktiga hälsoskyddet. Det är ännu ingen på majoritetssidan som har tagit upp de här frågorna till diskussion, ingen har tagit upp frågorna om mat- och livsmedelskontroll. Det ni sysslar med är biltullar och planprocesser, och ni försöker lägga hinder i vägen för genomförandet av bostadsbyggandet.

Då säger miljöborgarrådet att vi ska försöka medverka till genomföra av 20K. När då? Det som händer är att ni försöker i era yttranden hitta ständiga problem med genomförandet av byggandet av bostäder. Socialdemokraterna hänger på. Jag förstår inte hur Valeskog klarar av att sitta på alla stolar. Också i planärendena vrider och vänder ni på er och yttrar er fram och tillbaka och går med på skrivningar som i själva verket borde vara helt annorlunda. Jag har ännu inte fått svar från Jan Valeskog på frågan om hur bullret i Stockholms stad dödar människor. Det är mycket allvarligt att man framför sådana saker här i talarstolen.

Vänsterpartiet har talat om att vi har dålig luft i Stockholms stad. Yttranden i utredningar till miljö- och hälsoskyddsnämnden säger tvärtom – luften i Stockholms stad är mycket bra. Man antyder att mobilstrålning är ett problem. Alla myndigheter och forskare som studerat detta har hittills kommit fram till att det inte finns några problem, att det inte finns några hälsoproblem med mobilstrålningen. Skärpning! Detta är också myndighetsutövning och då kan man inte yttra sig hur som helst!

När det gäller sammanslagningen så gäller det att få in miljöfrågorna i planprocessen på ett tidigt stadium, och det är det som gör att vi tror att det skulle stärka möjligheterna att få bra yttranden i miljösammanhang i byggprocessen. Därmed

yrkar jag bifall till Folkpartiets reservation beträffande budgeten för miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Anförande nr 184

Borgarrådet Gunnarsson (mp): För det första lägger ni inte ett öre mer, Björn Ljung, utan snarare mindre på den sammanslagna nämnden, så jag förstår inte var de resurserna skulle komma ifrån. Jag begriper inte att ni skulle göra några bättre planer över huvud taget. Däremot lägger vi i vår budget pengar för att förstärka planarbetet, just därför att vi har 20K-projektet i gång.

Det är väldigt dumt och orättvist av dig att säga att jag inte har nämnt hälsoskydd. Jag nämnde nämligen i mitt inledningsanförande att en av de viktigaste uppgifterna är att förstärka livsmedelskontrollen. Vi har lagt 6,3 miljoner kronor extra för livsmedelskontroll. Det har ni absolut inte gjort i Folkpartiets budget och inte i någon annan oppositionsbudget heller. I stället är det minskade resurser.

Dessutom tycker vi att det är viktigt att öka kunskaperna kring livsmedelshantering. Där försöker vi arbeta på riksnivå. Vi har också skrivit brev till riksdagen om att få fram kompetensbevis för livsmedelshantering.

Anförande nr 185

Björn Ljung (fp): Fru ordförande! Heja Viviann! Vi var ju överens på en punkt, nämligen att man borde ha någon form av körkort för livsmedelshantering. Jättebra! Nu är det frågan om att prioritera resurser. Ni har lagt ned massor av pengar på nya Agenda 21-samordnare, biltullsprojekt och detaljgranskning och försvårande av byggplaner. Vi kan använda pengarna inom Stockholms stads miljö- och hälsoskyddsnämnd på ett betydligt bättre sätt. Därför tycker jag att ni gott och väl kunde lägga ned lite mer resurser och mer tid på de viktiga frågorna runt livsmedelskontroll, krogsnusket och storköken och kolla det, så att vi mår bra av det vi får i oss. Men det är en prioritering majoriteten inte klarar, menar jag.

Anförande nr 186

Jan Valeskog (s): Björn Ljung säger att vi har varit otydliga när det gäller våra texter och inte tagit ställning. Det är fullständigt fel. Vi har alltid lagt fram förslag till beslut eller särskilda uttalanden för att tydliggöra vår uppfattning. Jag skulle till och med säga att vi många gånger har haft de längsta texterna. Vi har till och med haft överenskommelser över blockgränserna i en del remisser.

Jag har inte sagt att buller direkt medför dödsfall. Men det finns flera undersökningar om att buller indirekt genom bland annat hjärt- och kärlsjukdomar medför att tusentals människor dör. En presenterades i tidningarna för bara några veckor sedan. Jag vet att Björn Ljung i nämnden ständigt förnekar att luftföroreningarna innebär att människor dör för tidigt, fast man i de allra flesta vetenskapliga sammanhang inom EU har den övertygelsen. Det finns siffror från EU på att omkring 60 000 människor i Europa dör varje år indirekt på grund av luftföroreningar. Björn Ljung är ganska ensam om att hävda att varken luftföroreningar eller buller har någon påverkan på hälsan på det sättet.

Anförande nr 187

B j ö r n L j u n g (fp): Du har i de flesta fall kloka synpunkter som jag tror att du egentligen står för, Jan Valeskog. Men det du sade när du stod här i talarstolen var att bullret dödar i Stockholms stad. Det är väldigt stor skillnad jämfört med att säga att det förorsakar sjukdomar av olika slag, för det gör det.

Man ska inte säga att luftföroreningarna i Stockholms stad dödar. I Europa har vi fruktansvärda problem med luftföroreningar. Men kom inte och säg att det är så i Stockholms stad. Det är statistiskt små värden som man jämför med, och det är mycket svårt att säga att det här har entydig verkan också på Stockholm. Det sade också forskarna som vi bjöd in till det öppna sammanträdet i miljö- och hälsoskyddsnämnden, att den amerikanska undersökningen inte går att överföra till Stockholm.

Ni hårdrar och överdriver. Jag tycker att det är skrämmande att ni försöker ta politiska poäng på människors rädsla.

Anförande nr 188

S t e l l a n H a m r i n (v): Folkpartiet och även Moderaterna och kd har klagat på att vi försvårar för bostadsbyggande och kollektivtrafik fast vi säger oss gynna de verksamheterna. Det är klart att vi gynnar dem. Vi slåss för att de ska byggas ut så mycket som möjligt. Alla verksamheter har dock negativa effekter, och vi är också måna om människors hälsa. Självklart måste också de verksamheter som vi arbetar för att gynna följa de regler som finns. Vi kommer också att arbeta för att utbyggnaden ska bli vettig. Mobilstrålning återkommer vi till lite senare.

Det är faktiskt så att Stockholm överskrider de gränsvärden som kommer när det gäller luftföroreningar. Det är inte så himla många städer som gör det. Jag är lika förvånad som du över detta, Björn Ljung, men det är faktiskt sant. Det beror antagligen på att vi har dubbar i våra däck och att vi har speciella klimatologiska förhållanden som skiljer sig från dem i andra länder. Därför får det de effekterna. Orsakerna kan kvitta för effekterna finns där och måste åtgärdas.

Anförande nr 189

B j ö r n L j u n g (fp): Det är utmärkt att vi börjar komma lite närmare den egentliga sanningen nu, Stellan Hamrin. Vad det handlar om i Stockholm är inte de farliga dieselpartiklarna, som i övriga delar av Europa, utan partiklar som binds i sanden när vi sandar våra gator. Om vi städade bättre blev vi av med de här bekymren. Så är det. Torr- och våtsopa bättre, så blir vi av med det! Det är vid några få tillfällen som gatorna i Stockholms stad överskrider normerna. Det bekymret går att komma till rätta med utan att införa biltullar och andra restriktioner.

Jag noterar återigen att det inte finns något belägg för det du säger, att mobilstrålningen skulle utgöra en hälsofara. Fortsätt inte att skrämma stockholmarna. Börja i stället tala sanning!

Anförande nr 190

Fredrik Wallén (kd): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter! Det här är ett väldigt brett debattavsnitt under vilket vi även ska debattera stadens brand- och räddningsnämnd och därigenom – åtminstone med, som jag vill påstå, stadens nuvarande organisation – de övergripande beredskapsfrågorna. Det är för dessa beredskapsfrågor som jag nu å Kristdemokraternas vägnar ska försöka bryta en lans.

En inledande reflexion är varför Stockholms stads väldigt stora beredskapsåtaganden så sällan debatteras här i fullmäktige. I dessa tider borde vi som kommunpolitiker mycket oftare diskutera, analysera och planera för att vår stad på ett så bra sätt som möjligt ska kunna hantera olika slags extrema påfrestningar på samhället där våra ordinarie resurser inte räcker till.

Jag vet att den obefintliga beredskapsdebatten inte har att göra med vår nuvarande organisation. Tittar vi till exempel på den politiska ledning vi ska ha vid kriser och katastrofer ska det ansvaret ligga hos den hos oss då till krisledningsnämnd omformade kommunstyrelsen. Vår kommunstyrelse är omformad till ett rundningsmärke. Det tror jag att vi är få som hycklar med här i salen, och det visas väldigt fint av den SPO-utredning som finns. Den är omformad till ett rundningsmärke där bara ett av de ordinarie majoritetsborgarråden sitter, tror jag. I händelse av en riktigt stor kris och katastrof är det här som stadens totala maktcentrum ska ligga, med befogenhet att efter vad situationen kräver fördela pengar och resurser enväldigt mellan stadens nämnder och förvaltningar. Jag tror inte att vi är riktigt rustade för den situationen.

Vi kristdemokrater ser alltså en svaghet i att Stockholm samlar sin beredskaps-samordning hos en enskild nämnd med fackansvar, brand- och räddningsnämnden, och vi vill som ett sätt att börja åtgärda den här bristande organisationen föra över den övergripande samordningen av stadens beredskapsfrågor och stadens alla nämnder till kommunstyrelsen.

Stockholms stads storlek, struktur och ställning som landets huvudstad ställer mycket höga krav på den kommunala räddningstjänsten. Det är därför viktigt att brand- och räddningsnämnden tillåts fokusera på sin praktiska huvuduppgift, det vill säga räddningstjänst. Som en logisk del av denna uppgift bör även det förebyggande brandskyddet samt befolkningsskyddet i fred och under höjd beredskap hanteras av brand- och räddningsnämnden, men allt övrigt måste samordnas centralt.

Vi vill också renodla brand- och räddningsnämndens uppgifter något ytterligare och föra över ansvaret för det brottsförebyggande projektet Supporter från brand- och räddningsnämnden till socialtjänstnämnden.

Med detta inlägg vill jag yrka bifall till Kristdemokraternas förslag till budget avseende brand- och räddningsnämnden.

Anförande nr 191

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Fredrik Wallén, jag förstår egentligen inte vad du är ute efter. Ansvaret för det övergripande arbetet ligger redan på kommunstyrelsen när det gäller krisledning. Det är kanske lite fel att ta upp det här.

Det är organiserat precis så som du faktiskt framförde. Sedan ligger man nog något efter med den planering som ska vara för krisledning i staden, men det är en kommunstyrelseuppgift.

När det gäller projekt Supporter var det en lång diskussion kring detta mycket bra projekt när det gäller förebyggande ungdomsarbete. Det kom till som ett försök att komma till rätta med läktarvåld bland mycket unga personer och har flutit omkring i kommunens apparat. Jag tycker att det är väldigt bra att det kommer tillsammans med brand- och räddningsnämndens övriga ungdomsarbete. Här kan man finna möjligheter till samordning på olika sätt.

Anförande nr 192

F r e d r i k W a l l é n (kd): Snälla Viviann, jag tror faktiskt att du blandar ihop stadens praktiska organisation med de lagliga krav och skyldigheter vi har. Allting ligger hos kommunstyrelsen och hos en krisledningsnämnd vid kriser och katastrofer. Det är vad lagstiftaren har bestämt. Men i Stockholms stad ligger hela den praktiska hanteringen under den nämnd som du hanterar, inklusive stadens säkerhetsskyddsarbete som också påverkar precis alla nämnder och förvaltningar och inte bör ligga på en facknämnd.

Jag skulle vara väldigt irriterad om jag basade över en verksamhet och hela förvaltningshandläggningen av den men inte ens skulle finnas med i kommunstyrelsen för att kunna vara med och fatta de effektiva besluten – precis som du, Viviann – om den någonsin skulle behöva sättas in i praktiken. Det här är en brist. Vi bör se över den och lyfta upp den här frågan mycket högre på dagordningen.

Anförande nr 193

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag tycker för övrigt att ordföranden gör ett väldigt bra jobb, hittills.

Den 1 januari avskaffas tidningsinsamlingen i Stockholm vid portar och grindar. Därmed upphör faktiskt den enda verkligt fungerande och ekonomiskt lönsamma sopsorteringen i vår stad. Stadens invånare kommer inte längre att kunna lägga ut sina tidningar i porten utan måste gå i väg med dem till närmaste insamlingsställe. Samtidigt som det inträffar har den socialistiska majoriteten bestämt att soporna bara ska hämtas var fjortonde dag. Soptunnorna kommer därmed att fyllas inte bara med allt det skräp som tidigare hämtades varje vecka. Nu kommer det också att hamna gamla tidningar där. Det är ju det som blir konsekvensen. Att tro att människor vill springa benen av sig för att göra sig av med gammalt skräp är nog att ha en viss övertro på människornas tid och deras vilja.

Tydligen måste man påminna Miljöpartiet och era samarbetspartier om varför vi har en kommunal sophämtning och att den infördes en gång i tiden, för rätt länge sedan, för att förbättra hygien. Det var för att få en renare stad, att bli kvitt ohyra och råttor. Men det system som ni nu håller på att återinföra har redan prövats en gång i tiden. Då komposterades matavfallet på stadens gårdar. Då lades soporna i stora högar på gator och torg. Det systemet vill jag inte ha tillbaka. Tyvärr är vi redan på god väg. På många ställen är återvinningsstationerna i praktiken något slags

råttuppfödningar. Det blir inte heller bättre av att soporna ska ligga kvar väldigt länge i soptunnorna innan soporna hämtas.

Det finns faktiskt starka skäl för att ha en kommunal sophämtning som är omfattande och reglerad. Det vill till och med jag som är liberal och tycker att människor ska bestämma rätt mycket själva i livet. Vi kan inte tillåta människor att göra vad som helst med sina sopor. Att kompostera matavfall kräver kunskap och särskild utrustning. Risken är stor att människor gör sig av med sina sopor på ett annat sätt än det som Miljöpartiet har tänkt sig.

Förr var det vanligt att människorna brände soporna i trädgården. Oljefat fyllda med skräp som brändes någon gång i veckan var en ganska vanlig syn. Det kommer jag ihåg från när jag var liten, att grannen brände sopor i ett fat som man haft olja i. Vill Miljöpartiet ha tillbaka det systemet? I så fall har jag faktiskt ett bättre förslag. Vi kan bränna soporna lite mer kollektivt i stället. Vi kan skicka dem till ett ställe som heter Högdalens förbränningsanläggning. Dit kan vi skicka allt avfall som inte är farligt och bränna det, få bra värme och därmed kanske ersätta en del av den kärnkraft som ni vill avskaffa.

Jag skulle också vilja ge en eloge till Jan Valeskog. Det känns som om Jan har börjat förstå att det här med fastighetsnära källsortering faktiskt är rätt besvärligt och att ni inte kan lämna fältet fritt till Miljöpartiet i den frågan. Bifall till Folkpartiets reservationer!

Anförande nr 194

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det är ju skönt att vi inte är kvar i din barndom, Lotta Edholm, i alla fall inte vi andra, även om din fantasi kanske är kvar där hela tiden. Ni hade fyra år på er i förra mandatperioden att förändra det här om ni hade velat. Men det tog tydligen ytterligare två år för Lotta Edholm att begripa sig på hur komplex världen är när det gäller fastighetsnära källsortering. För det var väl ni också som hade ett mål om fastighetsnära källsortering? Såvitt jag förstår var det en av era målsättningar under förra mandatperioden, att ta bort alla återvinningsstationer.

Det är mycket komplext att komma till rätta med det här i en stad som Stockholm och göra det så bekvämt som möjligt för alla invånare att kunna lämna sina sopor på bästa möjliga sätt. Allt är faktiskt inte sopor utan en del är möjligt att återvinna, och det ska vi göra. Det ger oss ett mervärde, inte bara till energin utan också till material.

Anförande nr 195

L o t t a E d h o l m (fp): Det som naturligtvis har underskattats hela tiden är problemen med den fastighetsnära källsorteringen. Jag har upphört att tro att vi kommer att få det i Stockholms innerstad. Bara att göra det i Stockholms innerstad kommer att kosta omkring 1,5 miljard kronor som måste belasta bostadsrättsföreningar och hyresgäster. Det kommer inte att fungera. Det kommer att slå ut befintliga lägenheter.

Därmed måste vi också se att det finns miljömässigt bättre alternativ i dag än det fanns när sopsorteringen infördes. I dag är förbränningen mycket renare än den var för 20 år sedan. Det är dags att vi går från materialåtervinning till energiåtervinning i mycket högre utsträckning.

Anförande nr 196

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker fortsätta på samma tema. Vi har ju varit tillsammans på många seminarier och lyssnat till vad som sägs om förbränning. Det blir en enorm diskussion på alla möten vi har i renhållningsnämnden. Vi hör expert efter expert tala om att det absolut miljövänligaste, det ekonomiskt fördelaktigaste sättet att ta vara på sopor, eliminera sopor och återvinna energin, är att bränna dem i fjärrvärmeanläggningar och inte, som Lotta berättar, i oljefat hemma på gården. Det kommer annars att bli problemet. Jag förstår inte varför ni går emot bättre vetande. Det här är inte en religion för er. Jag vet inte vad det kan vara. Ni har ju bestämt er för att det ska sorteras till varje pris hur mycket det än kostar i frakter fram och tillbaka. Det är helt otroligt.

Jag har själv en gård nere på Öland. Där håller jag på. Viviann Gunnarsson skulle bli glad om hon kom dit och tittade. Där har vi ett stort hus med åtta soptunnor där vi sorterar allting som man ska. Vi har varmkompost och torrkompost. Men det är på landet. Det fungerar inte i storstaden. Det går inte.

Det här försöket med fjortondagarshämtning är lovvärt, om man ser det så. Ni säger att det är ett försök, men det har ni ju sagt om trängselavgifter och allt annat också. Vi vet hur det blir med det. Det kommer inte att fungera. Vi har diskuterat det här i renhållningsnämnden också. Vad händer med en barnfamilj som har två, kanske tre blöjbarn när man ska hämta sopor efter fjorton dagar? Man behöver inte ha så mycket fantasi för att begripa hur det luktar. Din representant, ordföranden i renhållningsnämnden, säger att de får väl torka blöjorna. Ska man stå och vrida ur dem? Vi måste ju komma ned på jorden och vara lite realistiska. Det går inte, det här.

Jag skulle vilja ta upp en annan sak också. Miljöpartiets representant i renhållningsnämnden går helt emot opinionen ute i Bromma angående en återvinningsstation där. Vi har frågat henne flera gånger. Vi har tagit ett majoritetsbeslut i renhållningsnämnden om att en sådan anläggning ska byggas under 2005 – ska, inte bör byggas. Om det inte finns något annat ställe, ska det då bli Torntrappan, har vi frågat henne. Hon har svarat ja. Vi har frågat om hon då ska köra över opinionen där ute. Hon har svarat: Ja, det ska jag göra, för jag vet bättre. Jag är forskare.

Jag vill fråga Viviann Gunnarsson: Är det här din uppfattning också? Jag uppfattar det som att vi är här för att stödja allmänhetens krav. Vi är deras ombud i den här salen. Vi kan inte köra över folk och opinion på det sätt som ni gör. Är det din uppfattning också? Jag skulle vilja veta det.

Jag yrkar bifall till Folkpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 197

Stellan Hamrin (v): Jag undrar ibland vilka seminarier Karl Bern har varit på, fast jag trodde att vi har varit på samma seminarier. De förslag vi har fått har varit ganska entydiga. För det första ska vi minska sopmängden. Det är det helt övergripande målet. För det andra ska vi sortera och fördela de olika sortimenten på olika metoder. Förbränning är en, men det finns också många andra.

Förbränning producerar dioxiner. Om vi levererar ogiftiga ämnen dit, som föreslogs av Folkpartiet nyligen, producerar vi faktiskt gifter när vi förbränner dem. Det är inte mycket, jag är fullt medveten om det. Men det är ändå en del, och det är inte långsiktigt hållbart. Därför ska vi bränna det som är lämpligt att bränna, och vi ska använda övriga metoder där det är bäst.

Anförande nr 198

Karl Bern (fp): Vi kan börja med det som vi är överens om, och det är att sopberget ska minskas. Vi måste göra allt vad vi kan för att minska det. Det är vi överens om.

Sedan är vi för att vi ska sortera även farligt avfall. 80 procent av allt bly som kommer ut här i staden kommer från glödlampor. Det är bly i foten på glödlamporna. Om vi kunde koncentrera oss på det farliga avfallet till att börja med och sedan bränna resten.

Du vet att vi hade en genomgång på renhållningsnämnden där vi fick reda på att mätningar hade gjorts runt Högdalens förbränningsanläggningar. Utsläppen av dioxiner och farliga ämnen var ens inte mätbara. Det var renare där än i resten av staden. Jag undrar om du inte var där den dagen, Stellan Hamrin. Så är det.

Den absolut övervägande delen av alla experter säger att det bästa sättet att ta vara på soporna är att bränna dem i de här anläggningarna.

Anförande nr 199

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Det beror på vilka experter man lyssnar på. Om man lyssnar på Renhållningsverksföreningen och deras experter handlar det om att de också är ägare till en hel del av förbränningsanläggningarna. Självklart vill de stoppa in så mycket som möjligt i dem. Om man lyssnar på experterna i EU eller andra experter på högskolan förstår man att materialåtervinning är en överlägsen metod, i den mån man kan använda den. Men jag håller helt med om att vi ska fortsätta med förbränning av sopor i Stockholm där så är lämpligt. Det är helt klart att vi ska ha det.

Den andra frågan gäller återvinningscentralen. Ärendet om Torntrappan ligger fortfarande på länsstyrelsen. Innan det kommer från länsstyrelsen kan vi inte göra någonting. Det vi säger i budgeten är att vi ska införa en ny återvinningscentral varje år under tre år. Oavsett om det blir ja eller nej till Torntrappan är det en varje år. I så fall blir det tre andra, om man säger nej till Torntrappan. Annars får vi försöka få en dialog kring det då.

Anförande nr 200

K a r l B e r n (fp): Det var glädjande att höra att Viviann håller med om att förbränning inte är så dåligt som ni ofta säger.

Du sade att de experter som har sagt att det är bra med förbränning även är delägare i förbränningsanläggningar. Men de är även delägare i återvinningscentraler, så de skulle även kunna säga att det är bra. De pratar enligt bättre vetande. De har belägg för det. De här anläggningarna är kemiska reningsanläggningar. Det man får ut är knappt mätbart. Ni skulle se hur rent det avfall är som kommer ut. Då skulle ni förstå vad vi menar.

Er ordförande i renhållningsnämnden har sagt att man kommer att bygga vid Torntorpan oavsett vad länsstyrelsen kommer fram till. Om länsstyrelsen säger att det inte finns några lagliga hinder kommer man att bygga återvinningsstationen. Jag tycker att det är skamligt att köra över opinionen där ute på det sättet. Man måste ju lyssna på vad folk tycker och vad de tänker. Vi är till för dem. Vi är deras ombud i den här salen.

Anförande nr 201

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag skulle bara helt kort nämna för Karl Bern att det trots allt han säger är så att förbränningsanläggningarna producerar dioxiner. Vi är helt överens om att det inte är mycket. Men det är ändå mängder som betyder någonting i det stora sammanhanget. Du ljuger faktiskt när du säger att de här problemen inte finns. Långsiktigt blir det ett problem.

Anförande nr 202

K a r l B e r n (fp): Jag har en helt annan uppfattning. Vi måste tydligen ha varit på olika seminarier. Man har talat om att den lilla del dioxiner som man får fram gjuts in i en betongklump som förvaras bättre än kärnavfall. Man tar hand om den. Dioxiner finns redan. På det här sättet fångar man in dem och kapslar in dem i stället för att ha dem ute. Det är bättre än före förbränningen, när de finns ute. Förbränning är det absolut miljövänligaste sättet. Jag vidhåller det fortfarande.

Senast i går pratade jag med förre ordföranden i miljöorganisationen Det naturliga steget, och honom litar jag på. Det är nämligen min bror! Han har talat om att det är mot bättre vetande att inte bränna sopor.

Anförande nr 203

R e w b a r H a s s a n (mp): Ordförande! Jag kommer att prata om Stockholm Vatten. Som ni alla säkert vet är det i dag ett välskött bolag som ligger i framkant när det gäller att leverera vatten av mycket god kvalitet till våra hem och att ta emot och rena avloppsvatten. I de verksamheter bolaget ansvarar för finns hela tiden ett miljötänkande som gör att de negativa miljöeffekterna minimeras. Därmed skapas förutsättningar för en livskraftig miljö för stockholmarna.

Som ordförande för Stockholm Vatten vill jag här och nu nämna ett axplock av vad vi har åstadkommit hittills under min tid som ordförande och vad vi har framför oss, för vi vill ju hela tiden bli bättre.

Bolaget arbetar tillsammans med andra förvaltningar med en ny vattenstrategi för Stockholm som kommer att utgå från det nya vattendirektivet. Bolaget kommer att fortsätta att utveckla avloppshantering för att minska belastningen på vår miljö samt för att förädla restprodukter till att bli resurser.

Stockholm Vatten har sänkt sin förbrukningstaxa med 3,5 procent från och med den 1 mars detta år. I sammanhanget kan nämnas att vår vattentaxa minskar jämfört med andra kommuner. År 1997 låg vi på femtiofemte plats. I år ligger vi på tjugofjärde plats vad gäller lägsta vattentaxa i Sverige.

Avtalet med SL om att förse innerstadsbussar med biogas är nu klart. För närvarande håller vi på att utveckla ett samverkansprojekt med renhållningsförvaltningen om omhändertagande och utnyttjande av organiskt avfall i stor skala.

Jag kan slutligen glädja er med att vi kommer att sätta upp flera dricksvattenfontäner i Stockholm, till gagn för stockholmarna och alla som besöker vår fina stad där vattnet är så dominerande.

Stockholm Vatten kommer i framtiden inte längre att släppa ut vattenverksslammet i Mälaren. En anläggning är klar i Norsborg. Slammet kommer att omhändertas av olika entreprenörer som förhoppningsvis kan ha nytta av slammet till olika ändamål.

Detta var några viktiga exempel på vad Stockholm Vatten har åstadkommit, vad vi har framför oss för att förbättra servicen och miljön för stadens medborgare. Det finns mycket mer att säga, men jag hinner inte.

Anförande nr 204

S t e l l a n   H a m r i n (v): Jag nämnde tidigare våra problem med biltrafik och renhållning. Vi jobbar ihop i majoriteten för att lösa de här frågorna. Vi har ganska goda förhoppningar om att vi kommer att lyckas. Men luften fylls inte bara med utsläpp från alla bilar. Den fylls också med 3G-strålning och mobilmaster från telebolag, från SL, från Räddningstjänsten och från trådlösa kontor. Vi menar att det inte kan fortsätta så här.

Vi vet nu, tack vare ofta ideellt arbetande professionella universitetsforskare, att sådan strålning faktiskt leder till allvarliga problem. Vi vet att resultaten från de artiklarna inte har vederlagts. Det har till och med skapats lagar i riksdagen som gör att markägare inte kan vägra master på sitt område och vanliga medborgare kan inte få reda på om det finns sändare utanför fönstret. De kan till och med vara maskerade, så titta noga när ni kommer hem. Ann-Marie Strömberg kommer att utveckla det ytterligare.

Vårt fjärde problem är vatten och sjöar. Trots alla vattenpris, alla vattenveckor och alla vackra tal och en hel del satsningar också i Stockholm är sanningen att nästan alla våra mindre sjöar är dåliga. Sjöar som Lillsjön, Långsjön, Drevviken,

Magelungen, Ältasjön, Trekanten och allt vad de heter är inte blåa sommartid, utan de är gröna av algsorter som ibland är giftiga. Dessa problem har man i många andra städer löst för flera decennier sedan. En del har gjorts i Stockholm, men mycket återstår.

Vi i Vänsterpartiet vill inte acceptera det här. Vi vill att alla sjöar ska bli blåa och inte gröna. Vi vill att alla människor i miljonprogrammets förorter ska få bra fiske, fina bad och trevliga båtturer, inte bara de som bor i miljonvillorna i skärgården. Vi kommer att arbeta för att alla sjöar ska bli rena, inte bara lite renare. Vi vill göra detta nu så att vi slipper ödsla pengar när vi en dag blir tvingade av vår nya vattenlagstiftning. Då blir det mycket dyrare.

Allt det här kostar pengar. Därför är vi i majoriteten glada att vi har skapat miljömiljarden trots allt motstånd från borgarna. Den behövs och den kommer att användas. Även denna miljard kommer dock att ta slut. Vi i Vänsterpartiet kommer då att arbeta för att vi får mera pengar för att förbättra miljön för att uppnå de mål och delmål som finns både i det nationella programmet och i programmet för Stockholms stad.

Innan jag slutar vill jag säga till Folkpartiet beträffande luftnormerna att vi inte har någonting emot att städa mera. Tvärtom, det finns många skäl att städa betydligt mer. Om det löser problemet är vi jättenöjda. Jag är rädd att det inte gör det och att vi därför måste gå vidare. Men låt oss visst försöka med det! Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 205

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige! Det finns ingen forskning i Sverige eller utomlands som säger att mobilstrålningen är hälsovådlig. Sveriges strålskyddsinstitut har gång på gång tagit upp frågan och vid varje tillfälle, vid varje studie, kommit fram till och talat om att det inte finns någon hälsovådlig strålning från mobiltelefonerna eller sändarna i masterna. Det är ingenting annat än humbug att stå här och påstå något annat.

Jag tycker att vi ska hålla oss för goda för att försöka skrämman människor och få människor som kanske inte har full kunskap att bli ännu mer oroliga. Vad vi ska göra är att lägga fram fakta. Om det kommer undersökningar som säger någonting annat ska vi säga det också. Hamrin och andra, håll er till fakta i den här frågan!

Anförande nr 206

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag ska prata med Folkpartiet efter det här mötet. Det finns en rad artiklar som är publicerade i mycket seriösa vetenskapliga tidskrifter. Jag har dem på mitt bord hemma. I en artikel från Universitetssjukhuset i Örebro behandlas bland annat 70 cancerfall i Sverige. En statlig utredning i Holland behandlar allvarliga generella sjukdomssymtom. En artikel bekräftar att blod-hjärnbarriären hos däggdjur får allvarliga störningar av mycket låga mängder av den här högfrekventa strålningen. Det här har också SSI:s chef bekräftat vid de möten vi har haft. Han sade också att om detta inte kunde vederläggas senast denna sommar

var man tvungen att ompröva de beslut man hade tidigare. Vi har inte hört någonting än, men vi väntar på det. Du ska gärna få se de här artiklarna.

Anförande nr 207

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är helt rätt att det inte har slagits fast att strålning från mobilsystem är farlig. Trots detta känner väldigt många människor en oro över det. Jag frågade i mitt tidigare inlägg, men jag har inte fått något svar från majoriteten: Är majoriteten beredd att ta fram en strålningskarta, ja eller nej?

Anförande nr 208

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi har inte alls något emot att ta fram en sådan karta. Vi har tvärtom agerat för att man ska göra betydligt mer än man gör nu. Vi jobbar gärna ihop med det.

Anförande nr 209

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det vi många gånger förknippar med Stockholms brandförsvaret och Stockholms brand- och räddningsnämnd är brandbilar, brandmän och släckning av bränder. Visst är det en övervägande del av nämndens verksamhet och ansvar. Men det bärs mycket mer i verksamheten än bara det. Jag skulle vilja ta en liten stund och berätta om den fantastiska verksamhet som bedrivs inom Stockholms brandförsvaret.

Exemplen är många och jag vill lyfta en bråkdel. Stockholms brandförsvaret och utbildningsförvaltningen driver i dag gemensamt en verksamhet för skolungdomar, gymnasieungdomar. Här byggs broar mellan vuxenvärlden och ungdomar, de ungdomar som kanske allra mest behöver vuxna förebilder. På Kungsholmens brandstation pågår ett förebyggande arbete för att förhindra brand bland Stockholms hemlösa, ett arbete som bedrivs gemensamt med de hemlösas förening. Projekt Supporter kan ni läsa om i budgeten. Det är ett tredje exempel.

Stockholms brandförsvaret står inför en rad nya utmaningar, som ni har kunnat höra här i dag. Det finns en ny lagstiftning som gäller från årsskiftet, lagen till skydd mot olyckor. Vi har ett nytt handlingsprogram som ska behandlas här i fullmäktige under året. Men framför allt innebär det som sker i vår stad de nya utmaningarna – inflyttning, tunnelbyggen och så vidare. Det gör att Stockholm står inför en rad nya och flera typer av riskscenarier. Det ställer också krav på staden i sin helhet – samtliga stadens förvaltningar men även Stockholms läns landsting och deras verksamhetsområde. Men det ställer framför allt krav på Stockholms brandförsvaret och brand- och räddningsnämnden, nya utmaningar och krav som vi faktiskt kan läsa om att majoriteten tar på största allvar, som gör avtryck i vårt förslag till budget.

Sedan måste jag reagera lite på det Fredrik Wallén säger. Läs majoritetens budget! Brandförsvarets ansvar och brand- och räddningsnämndens ansvar är att ta fram ett handlingsprogram för skydd mot olyckor och tillsammans med stadsledningskontoret införa handlingsprogrammet för ett tryggt och säkert Stockholm. För att staden ska

nå det målet, Fredrik Wallén, krävs att alla nämnder och bolag tar ett gemensamt ansvar och bidrar till det programmet. Läs innantill! Det står i budget.

Utöver det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 210

F r e d r i k W a l l é n (kd): Snälla Karin Gustafsson, det är ju precis det jag gör! Jag har läst innantill: Brand- och räddningsnämnden ska ta fram ett handlingsprogram för krisledning med mera. Det borde ligga på kommunstyrelsen att ha det formella och praktiska ansvaret. Brand- och räddningsnämnden har ingen överordnad ställning i förhållande till stadsdelsnämnderna. Vi kanske har en helt annan inriktning. Oaktat att mycket som rör krishantering och krisledning har att göra med räddningstjänst är det långtifrån allt. Det finns mängder av exempel, både från Sverige och från utlandet, där man har haft kriser som ställt hela organisationer, hela samhällsstrukturer på ända utan att en enda brandbil har behövt kallas in. Det är just helheten som vi saknar.

Jag har läst innantill, och jag tycker att vi tänker fel. Det ska tydliggöras att det formella ansvaret ska ligga på kommunstyrelsen. Alltså borde kommunstyrelsen ha en egen tjänstemannaorganisation för det. Det är det jag menar.

Anförande nr 211

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Men Fredrik, det verkar nästan som om vi läser i olika budgetförslag. Det vi föreslår är att brand- och räddningsnämnden ska genomföra brandförsvarets del av handlingsprogrammet för skydd mot olyckor och tillsammans med stadsledningskontoret införa handlingsprogrammet för ett tryggt och säkert Stockholm. Jag tycker att det är tydligt att vi låter kommunstyrelsen göra krisledningsnämndsarbetet. Handlingsprogrammet för ett tryggt och säkert Stockholm gör vi gemensamt med stadsledningskontoret. Vi kanske läser i olika budgetförslag.

Anförande nr 212

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag begärde företräde för att det inte ska bli krångligt i den här debatten om handlingsprogram och krishantering. Det är två helt olika lagstiftningar och två helt olika program.

Handlingsprogrammet till skydd mot olyckor handlar om brandförsvarets operativa verksamhet, den förebyggande verksamheten. Sedan finns det också ett krishanteringsprogram. Det är kommunstyrelsen som är krisledningsnämnd, som ska leda arbetet med det. Det finns en särskild utredning kring det. Det är två helt olika saker. Hela kommunen ska vara involverad i ett handlingsprogram till skydd mot olyckor.

Jag hoppas att det nu är klargjort. Det du säger är helt rätt, Fredrik Wallén, att det måste finnas någonting på kommunstyrelsen. Det gör det också. Det är bara det att de programmen inte har blivit framskrivna hit ännu. Men det kommer så fort som möjligt.

Anförande nr 213

Fredrik Wallén (kd): Då vill jag, eventuellt avslutningsvis, anmärka på otydligheten i majoritetens budget avseende just det här. Vad man kan utläsa är att man på brand- och räddningsnämnden har lagt ansvaret för att samordna stadens krisledning och även stadens säkerhetsskydd, som har ett oerhört begränsat utrymme inom brand- och räddningstjänsten. Det har egentligen ingenting med räddningstjänsten att göra. Det finns en otydlighet i detta. Det är möjligt att det går att bringa klarhet i det. Men otydligheten kvarstår, det vill jag hävda å det bestämdaste. Jag har läst det här ganska ordentligt.

Anförande nr 214

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Jag tycker att Fredrik ska ta upp det här när Rotel I är inne. Svaret på frågan om det övergripande krisledningspaketet är inte mitt ansvar.

Anförande nr 215

Lotta Gravenius (fp): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Jag ska be att få prata om en nämnd som ligger under bokstäverna m.m., alltså med mera. Den har inte ens en gång fått en egen rubrik. Jag ska prata om verksamheten i kyrkogårdsnämnden.

Den här budgeten och alla reservationer som vi behandlar nu innehåller många bra förslag. Alla är kreativa kring alla nämnder. Det kommer förslag kring nästan vad som helst. Men när det gäller kyrkogårdsnämnden är det majoriteten som har skrivit ett förslag som partierna i minoriteten egentligen inte reagerar på. Man instämmer för att de förslag som ligger är oförargliga. Det är förslag som egentligen inte är några förslag utan det är tjänstemannaprodukter som vi diskuterar ständigt på våra nämndmöten i kyrkogårdsnämnden.

Det finns mycket att göra i kyrkogårdsnämnden. Det är en viktig verksamhet. Det verkar ibland som om vi som sitter här inte tror att vi ska dö. Vi pratar kanske om om vi ska dö, men det är faktiskt en fråga om när vi ska dö. Det är jätteviktigt med kyrkogårdar. Det visar alla turister som strömmar till våra kyrkogårdar, som tittar på gravar. Jag är säker på att många av oss vandrar runt på kyrkogårdar när vi besöker andra länder.

Jag har lagt fram förslag själv. Redan för tio år sedan tog jag upp frågan om en ny begravningsplats ute på Järvafältet. Det finns ett behov av alternativa gravsätt. Det finns behov av gravar för våra muslimska vänner. De ska inte behöva åka till Strandkyrkogården. De vill begravas nära anhöriga i kistgravar, och den marken är på väg att ta slut. Vi måste alltså ha lång framförhållning. Jag lade fram ett förslag för redan tio år sedan och har lagt ytterligare ett förslag om det. Det är nu på gång.

Jag har också tagit upp ett förslag som bemöttes positivt av borgarrådet, att vi inom förvaltningen ska ta hand om och återställa gravar som skändas. Tack för det, borgarrådet! Det återställandet finns nu inom förvaltningen. Det gick alltså att inrymma inom förvaltningens vanliga verksamhet.

Den nya begravningsplatsen kommer att ligga i Hägerstalund. Vi är tacksamma för att den behandlas. Det går lite sakta, men den kommer. Den kommer att behövas. Vi ska inte behöva skicka våra muslimska vänner till Strandkyrkogården. Det blir långa resor och man vill besöka sina gravar ofta.

Mera kreativitet och mera diskussioner kring frågor som rör död och uppståndelse och även kyrkogårdsnämnden, yrkar jag. Jag yrkar också bifall till Folkpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 216

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tänker uppehålla mig vid de elöverkänsligas situation. Jag har arbetat några år med elöverkänsliga, utifrån gatu- och fastighetsnämnden där jag sitter. Det är en grupp som har det oerhört svårt. Det är inte nog med att de mår dåligt fysiskt och är tvungna att flytta för att de inte klarar innerstadsmiljö. De är tvungna att bosätta sig i avlägsna skogspartier och tvingas ibland flytta därifrån när det kommer nya master och ledningar. Men det värsta är att de inte blir tagna på allvar. De blir ifrågasatta och kallas inbillningssjuka. Deras besvär tas inte på allvar. Jag blev ganska upprörd när jag hörde Björn Ljung nyss. Det är alltså humbug, det som de här människorna lider av, enligt dig?

Vi har från gatu- och fastighetsnämndens sida arbetat med elfria zoner, att använda stadens mark för att ge en fristad åt de här människorna, någonstans dit strålningen inte når. Tyvärr kommer den nya mastlagen att innebära att vi inte längre kan låta bli att sätta upp master. Mastbolagens intressen går före de elöverkänsligas rätt till en dräglig tillvaro. Och det finns många som är oroliga.

Det är inte sant att forskning inte har kunnat styrka att det är skadligt. Det finns olika uppfattningar bland olika forskare. Då tycker jag att försiktighetsprincipen bör råda. Så länge det inte är klarlagt att strålning inte är skadligt borde man inte få fortsätta utbyggnaden. Men nu har utbyggnaden av 3G-master betraktats som ett sådant samhällsintresse att det går före allt annat – före försiktighetsprincipen, före de elöverkänsligas rättigheter utan att riskerna beaktas.

I dag finns ingen kartläggning. Det går inte att få fram. Jag känner mycket stor sympati för förslaget från Kristdemokraterna om att ordna lokala strålningskartor som blir offentliga. Tyvärr går det inte. Stellan Hamrin och jag har försökt få fram de register som finns från Post- och telestyrelsen, men vi har fått avslag med hänvisning till sekretess. Det går heller inte att tvinga fastighetsägarna att lämna uppgifter, och det går inte att tvinga fram ett samarbete. Vad vi kan göra i dag är en kartläggning av hur det ser ut i vårt eget fastighetsbestånd, i de fastigheter vi själva råder över, och arbeta för att påverka statsmakten om en annan och bättre lagstiftning, vilket vi kommer att göra.

Tyvärr kan vi inte yrka bifall till Kristdemokraternas förslag – det är ju lagligt omöjligt. Jag yrkar i stället bifall till det motförslag som är utdelat. Det går ut på vad jag nyss har sagt, att vi så långt det går försöker kartlägga och sedan jobbar för att få fram en annan tingens ordning på högre nivå. I övrigt bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 217

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande! Jag kommer att fortsätta diskutera mot och med Vänsterpartiet med flera när man i samma andetag talar om att det är farligt att bo i Stockholms stad, att luften dödar, och sedan säger att mobilstrålning är jättefarligt och att mobilstrålningen är ett allvarligt hälsoproblem. Det kallar jag för humbug därför att det inte finns entydig forskning som talar om att mobilstrålningen är farlig för hälsan.

De artiklar som Hamrin tidigare redovisade har vederlagts av andra forskare. Vi måste tänka oss för vad vi pratar om. Jag har inte talat om elöverkänslighet. Jag har talat om mobilstrålningen *as such*. Det är skillnad. Ni ska inte fortsätta att skrämma människor. Det är urviktigt.

Anförande nr 218

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker att du ska låta bli att nonchalera människors oro och i stället ta den på allvar. Det finns olika uppgifter bland forskarna. Socialtjänstförvaltningen har under det senaste året haft två seminarier i ämnet. Stellan Hamrin var på det ena och jag var på det andra. Du var inte med på något, Björn Ljung. Gå på dessa seminarier i fortsättningen och försök ta in även den andra sidans uppfattning! Ta de elöverkänsliga på allvar och även dem som är oroliga för strålningen – ta deras oro på allvar.

Anförande nr 219

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tror att Ann-Marie Strömberg vet att ärendet ligger i domstol nu, hur man lagligt ska kunna pressa fram var operatörerna har satt upp sina master och liknande. Jag tycker att man ska försöka igen. Man skulle mycket väl kunna bifalla vårt förslag och därmed försöka igen att ge sig på både operatörer och PTS för att få ut detta. Vad man kan göra oavsett detta är att gå ut och mäta själv. Man kan låta förvaltningen göra en sådan mätning av strålningen. Det är inte säkert att det bara är strålning från 3G eller andra mobilsändare.

Min fråga är: Innebär ert motyrkande att det kommer att tas fram en strålningskarta – ja eller nej?

Anförande nr 220

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vi kommer att arbeta för att få fram strålningskartor och de uppgifter som behövs för vidare underlag. Det är för övrigt också så att avslaget från Post- och telestyrelsen har överklagats till kammarrätten. Vi hoppas kunna få fram även dessa register. Jag vill ha en strålningskarta. Jag tror att vi är rätt överens i sak. Frågan är hur vi ska gå till väga för att få fram det.

Anförande nr 221

J a n V a l e s k o g (s): Jag skulle vilja betona att det är viktigt att kommunerna i de här frågorna inte har egna policyer och egna regler. Det måste vara en nationell politik som gäller.

Den forskning i de här frågorna som påvisar att det skulle kunna vara farligt har inte kunnat upprepas. Det är det som är problemet, vad jag förstår. En del forskning har varit dålig och inte kunnat upprepas av det skälet. Andra försök gör man nu om. Det är viktigt att vi har vetenskapliga fakta innan man vidtar några drastiska åtgärder.

Slutligen vill jag säga att det inte är strålningen från masterna som kan vara problemet. Det är i så fall telefonerna, som vi själva springer omkring med i fickorna. Det är väldigt mycket mera strålning från dem än från masterna. Strålningen från masterna är i princip inte något problem. Dagens GSM-master är i så fall ett större problem än 3G-masterna. Som sagt, masterna är inte problemet utan det är i så fall telefonerna, om det finns problem.

Anförande nr 222

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det finns olika uppfattningar bland forskarna. Just därför anser vi att försiktighetsprincipen bör råda. Det ska vara klarlagt att det är ofarligt. Det är den principen vi ska använda oss av, inte rusa på. Det kan ta en ända med förskräckelse.

Anförande nr 223

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Är det fel att en gymnasieelev får veta vilka rättigheter han eller hon har när sulan lossnar på ett par nyinköpta skor? Ska en villaägare vara tyst när hantverkarna har gjort ett felaktigt jobb? Är informationen om vilka bilmodeller som registreras för flest fel vid bilprovningen något som ska undanhållas kommunens invånare? Självklart inte.

Mycket har förändrats på konsumentområdet sedan den nuvarande politiska majoriteten tog över makten i Stockholm. Vi har stärkt konsumentvägledningen i stadsdelarna och en central konsumentförvaltning har inrättats för att på ett flexibelt och effektivt sätt kunna jobba med stöd direkt till extra utsatta konsumentgrupper, till exempel unga tjejer.

Inom Miljöpartiet tycker vi att det är helt naturligt att en kommun ställer upp på sina medborgare som känner sig lurade av, besvikna eller maktlösa i kontakt med olika företag. Det är ofta svårt att agera på egen hand. Det är långtifrån självklart att man känner till sina rättigheter. Vi ser heller inget fel i att vissa konsumentgrupper får stöd i att finna sin egen väg i konsumentdjungeln.

Reklamindustrin omsätter miljardbelopp och använder sig av alltmer sofistikerade metoder för att nå fram och påverka. Den tonåring som vill bygga sin självbild utifrån vem han eller hon verkligen är har ingen lätt uppgift i dag när handelns dominerande budskap är att det är hur du ser ut eller vad du köper som bestämmer din identitet.

För oss handlar det inte om att politiker ska bestämma vad som är rätt eller fel. Det handlar om att till exempel ge unga människor en frizon att skapa sin egen självbild. Trots detta vill moderater och folkpartister i sina budgetförslag kraftigt skära ned stadens konsumentverksamhet.

För oss ska den så kallade marknaden vara en mötesplats mellan näringslivet och kunniga och kritiska konsumenter. Det ska råda någon sorts jämvikt, och det är en förutsättning, menar vi, för en väl fungerande marknadsekonomi. Vi är väldigt glada över att vi har fått i gång konsumentverksamheten i Stockholm att jobba på det sätt som är tänkt – effektivt, utåtriktat och i samarbete med andra förvaltningar och styrelser i Stockholms stad för att nå ut med konsumentinformationen till invånarna.

Jag vill självklart också yrka bifall till förslaget om konsumentpolitiken i Stockholm.

Anförande nr 224

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag kan hålla med om de tre punkter som du inledde med, Christopher. Självklart ska konsumenterna få den information som de kräver för att fatta rätt beslut vid köp och annat. Men den fråga man ställer sig är: Måste det finnas en nämnd med 22 politiker i och en förvaltning som kostar staden 11 miljoner kronor? Självklart inte. Det är det som är grundbulten i det borgerliga nedläggningsförslaget.

Sedan kan man inte underlåta att notera att de enda i majoriteten som uppriktigt sagt verkar tycka att konsumentfrågorna är viktiga är Miljöpartiet. Vare sig Vänsterpartiet eller Socialdemokraterna har varit uppe i debatten.

Anförande nr 225

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tror att Caroline tycker att det arbetas mycket bra på konsumentförvaltningen. Det arbetas effektivt och utåtriktat, på det sätt som var tänkt, och det till en väldigt låg kostnad. Det handlar om 14 kronor per invånare. Att spara in på det tycker vi är mycket snålt, med tanke på den effekt som man kan få ut av den här verksamheten. Det konsumtionsutrymmet tror vi inte kommer att kompensera för att man inte kan ha den här bra informationen när det gäller konsumentfrågor i Stockholm.

Anförande nr 226

S o f i a A r k e l s t e n (m): Den information som du pratar om, Christopher, är egentligen inte så mycket information utan mer propaganda. Den information som du vill ge till gymnasieeleverna är ju en bok som är skriven av en part i målet, Sveriges konsumentråd. Den glorifierar skadegörelse, står för gamla vänstertankar och är egentligen ganska handelsfientlig. Det handlar inte om att få människor att känna sig bättre utan om att få dem att handla mindre. Det är någonting som alla förlorar på. Jag tycker att det är skandal. Står du för det som står i den här boken?

Anförande nr 227

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Alla nämnder är politiserade. När man byter majoritet måste det rimligtvis också föras en ny politik. Det är självklart att det kommer att vara en politik som drivs när man ändrar majoritet, till en majoritet som vill driva konsumentfrågor.

Självklart tänker vi lyfta konsumentfrågorna ur ett konsumentperspektiv. Detta har inte gjorts. Det anses tydligen vara väldigt nytt och väldigt svårt att förstå. Allteftersom tiden går tror jag att man kommer att inse att det är lika viktigt att satsa på konsumentfrågorna i den kommunala verksamheten som att satsa på näringslivsfrågorna.

Anförande nr 228

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Som kristdemokrat delar jag mycket av de frågor som Christopher driver. Det är återigen frågan om varför man ska ha en hel nämnd för detta, en särskild nämnd. Varför kan det inte ingå som en fråga i någon annan nämnd? Det skulle innebära färre politiker och en något mindre förvaltning. Varför just en egen nämnd? Det måste finnas ett effektivare sätt att bedriva konsumentpolitik än i en egen nämnd.

Anförande nr 229

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Men Anders, är det inte rätt uppenbart? Tidigare hade vi inte en nämnd. Då var inte konsumentfrågorna högt uppe. Det här är ett sätt att lyfta frågorna, och det har vi gjort. I framtiden kan man naturligtvis fundera på om man ska omorganisera på något vis. Det har vi gjort förr i staden. En sak är ändå klar: I och med att vi har inrättat en nämnd och infört en konsumentförvaltning har konsumentfrågorna lyfts. Det tycker vi är bra.

Anförande nr 230

A n n e t t Ö h m a n K a r l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Den nya räddningstjänstlagens sociala betydelse kommer bland annat att innebära att brandförsvaret kommer ut på den sociala arenan tillsammans med aktörer som redan är där ute och ska arbeta förebyggande. Brandförsvaret har en kompetens som aldrig ska underskattas i stadens arbete, som till exempel utformning av stadens infrastruktur i syfte att förebygga olyckor, bränder och brott samt att arbeta förebyggande med barn och ungdom i syfte att minska antalet bränder som är anlagda, till exempel i skolor och trappuppgångar, i samverkan med andra aktörer för att samordna gemensamma resurser tillsammans. Bevekelsegrunden för ett barn som anlägger en brand är alltför ofta underskattad, enligt min mening.

Jag har haft möjligheten att träffa en brandman som har förstått vilket redskap han är i sin yrkesroll för ett tryggt Stockholm. En stor eloge till honom och alla andra brandmän som finns i staden! Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 231

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det har varit en väldigt intressant debatt, till skillnad mot vad det brukar vara under vanliga kommunfullmäktigemöten då tystnaden kring miljöfrågorna oftast är i det närmaste total. Jag har tolkat det som att vår politik är så bra att ni inte har så mycket att komma med. Jag får väl inbjuda er – om vi nu inte hinner med alla på talarlistan – att ställa de där frågorna på frågestunder och skriva lite interpellationer, så att vi kan få upp dem. Det är ju svårt

att hinna med på två timmar, med hela den långa debatt som vi har haft. Jag ska försöka ta några saker som har kommit upp i debatten.

Det handlar bland annat om renhållningsnämnden. I början av debatten var det någon från oppositionen i renhållningsnämnden som nämnde viktbaserad hämtning. Det är ett försök på gång med det, så det är ingenting som vi har glömt bort. Tvärtom arbetar vi åt det hållet i renhållningsnämnden.

Den andra sak jag skulle vilja ta upp är tidningarna i portar, som är ett oerhört svårslutligt problem. Vi som kommun har inte haft rådigheten över det utan det har kommit bestämmelser från Arbetsmiljöverket att man inte får lyfta de här tidningspackarna. De är tydligen för tunga att hålla på med hela dagarna. Jag tycker personligen att det vore väldigt bra om vi kunde hitta ett sätt att fortsätta med hämtningen i portarna. Det kan vi göra om vi kan införa en kärhämtning i portar, åtminstone så långt möjligt är.

Jag tycker inte att man ska försämra servicen för medborgarna när det gäller att lämna tidningar. Tidningar är faktiskt en väldigt nyttig och bra resurs för pappersbruken. Om inte vi lämnar tidningarna kommer vi att få lov att importera från Europa. Även om de går att bränna är det inte det bästa sättet att använda tidningar på, åtminstone inte de sju första gångerna. Den sjunde gången får vi lov att bränna dem.

Farligt avfall var också på tapeten. Det är naturligtvis jätteviktigt att vi arbetar för att få bort det farliga avfallet ur allt avfall. Vi har också lagt fram förslag om ytterligare fastighetsnära hämtning genom mobil hämtning och även fler miljöstationer.

Det som kommer nu är också att vi ska försöka hämta så mycket biologiskt avfall som möjligt. Ni vet att vi har ett mål på hämtning av 35 procent så småningom. Här måste vi arbeta väldigt hårt för att få fram system. Även det biologiska avfallet är en oerhört viktig resurs för Stockholm, eftersom man kan utvinna biogas ur det.

Jag tycks aldrig hinna färdigt mina tal.

Anförande nr 232

L o t t a E d h o l m (fp): Det är tragiskt att den enda fastighetsnära källsortering som faktiskt fungerar i Stockholm och den enda ekonomiskt försvarbara sopsorteringen som finns, nämligen tidningsinsamlingen, ska avskaffas. Jag anser att majoriteten lägger sig alldeles för platt och alldeles för fort när det gäller tolkningen av de här reglerna. Arbetsmiljöverket är ju inte Gud Fader, utan det går att överklaga beslut.

Tidningsinsamlingen är ekonomiskt lönsam och bra. När det nu förbjuds att man hämtar i portarna kommer det naturligtvis att innebära att en större del hamnar direkt i soporna. Då är risken stor att det inte längre blir lönsamt och att vi då har förstört chanserna till den enda lönsamma insamling som finns.

Anförande nr 233

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Lotta Edholm, vi har inte alls lagt oss alldeles platt utan vi försöker hantera det här problemet på bästa möjliga sätt. Här har man försökt med materialbolagen att ställa ut ytterligare containrar. Min inriktning är dock att inte göra det utan att försöka hantera det utifrån att man fortfarande har en fastighetsnära hämtning. Jag förstår den kritik som eventuellt skulle komma ifall vi blev av med den hämtningen. Jag tycker, precis som du, att det vore väldigt synd.

Anförande nr 234

S o f i a A r k e l s t e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill prata om konsumentnämnden. Jag sitter med i den som moderat gruppledare. Snälla Christopher, gå inte härifrån nu! Sedan vi startade har vi inte gjort särskilt mycket. Vi har extremt få beslutsärenden. De beslut majoriteten fattar syftar till att begränsa handeln. Jag tror att mycket av det beror på det synsätt man har. Man saknar det härliga shoppingperspektivet, att det är kul att konsumera, att det är bra med handel. Det skapar välfärd och glädje för så himla många, inte bara i Stockholm utan i hela världen.

Här i Stockholm behöver vi mer av shoppingtänket. Vi behöver den positiva människosynen och en positiv syn på handeln, för var kommer annars tillväxten ifrån?

Kunderna är inte svaga. Kunder är det som behövs för att det ska bli någon handel. Vi behöver få bort det kommunala konsumenttänket med bilden av kunden som förlorare.

Majoriteten är väldigt mycket inne på att jobba nära de statliga verk och andra intresseorganisationer som driver de här konsumentfrågorna. De vill inte hjälpa Stockholms shoppare. Det finns massor av frivilliga föreningar som delar majoritetens syn på konsumtion och som driver de frågorna på samma sätt som majoriteten vill. Och så finns det ju Konsumentverket.

Syftet med den här nämnden borde vara att underlätta för Stockholms shoppare genom att se till att de får mer pengar i plånboken och att mindre pengar går till jättestora kommunala projekt som Skatteskrapan eller biltullarna. Det vore bra med sänkt skatt för Stockholms shoppare. Vi har redan pratat om att ungefär 6–8 miljarder i köpkraft har försvunnit hittills, och det är sorgligt.

Den här konsumentnämnden är inte kommunal kärnverksamhet. Att fortsätta med den är bara slöseri med skattepengar. Ett av exemplen är den fantastiska boken Varumärkt som vi pratade om innan, i samband med Christophers inlägg – en handelsfientlig propaganda, gamla vänstertankar, glorifiering av skadegörelse. Stadens uppgift är inte heller att förbjuda vissa typer av försäljning, som man har sysslat med. I stället borde vi göra Stockholm attraktivt för handel. Egentligen är det inte konsumentnämnden som är bäst på att göra det, utan de sakerna ligger redan under näringslivsnämnden. Fullmäktige borde faktiskt ta ett större ansvar i det.

Dessutom tycker jag att det är lite trist att inte Socialdemokraterna och Vänstern har varit uppe och försvarat sin konsumentnämnd, som de faktiskt har varit med och instiftat. Men jag gissar att Christopher kommer att gå upp och rocka lite nu.

Anförande nr 235

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ja, Sofia, du är i alla fall engagerad och kritisk. Det ska ju ert parti vara när det gäller konsumentfrågorna.

Visst kan jag förstå att en del politiker tycker att det är själva nämndmötena som är höjden av verksamheten. Men vi har försökt att göra en del innovationer genom att ha öppna nämndsammanträden och bjuda in föreläsare. Jag tycker att det känns väldigt bra. Det finns nämnder som har mycket fler ärenden och längre listor som man kan söka sig till om man vill ha mycket på sitt bord, men det finns också de nämnder som har mindre.

När det gäller shoppandet tror jag att vi är lite olika, helt enkelt. Det är naturligtvis en del som tycker att det är kul att bara vara ute och shoppa. Men jag tror att rätt många av konsumenterna gärna vill välja rätt redan från början och på olika sätt få information. Det kan vara att man vill ha viss information och vissa varor, och man vill helst slippa springa och handla om och om igen. Då kommer den besparing som ni föreslår på konsumentnämnden – 14 kronor – inte att räcka.

Det finns en verksamhet till. Näringslivsfrågorna tycker vi är viktiga fast de inte är kärnverksamheter. Vi tycker att konsumentfrågor är viktiga även om inte de heller tillhör den kategorin.

Anförande nr 236

S o f i a A r k e l s t e n (m): Tack, snälla Christopher. Nu visade du verkligen din syn på människor som shoppar. Du tror att de inte klarar någonting själva. Du talar om att välja rätt redan från början. En god och upplyst shoppare har alla möjligheter att göra det.

Jag mäter inte effektiviteten i en nämnd genom hur långa föredragningslistor den har. Det som är intressant är snarare att vi har väldigt lite att göra i konsumentnämnden. Jag misstänker att det var därför ni hittade på den där kostenheten, bara för att vi ska rättfärdiga vår existens genom ett par beslutsärenden till.

Nej, den ska bara läggas ned.

R III GATU- OCH FASTIGHETSROTELN

Gatu- och fastighetsnämnden – trafik, Stockholms Stads Parkerings AB, Stockholms Hamn AB, Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet Punkt 11, 30, 33, 9)

Anförande nr 237

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte dela ut något litteraturpris. Jag tror ändå att jag talar för många, kanske till och med alla, när jag säger: Äntligen! Äntligen är det dags för budgetdebatt på trafikområdet, och äntligen får vi dansa till tonerna av visor om p-terror och handlingsförklaring. Handlingsförklaring talar man om samtidigt som vi har en situation i Stockholm där det händer mycket mer än på väldigt länge. Vi har faktiskt, för en gångs skull, mycket konkret att diskutera.

Nyligen öppnades Södra Länken. Det är den första större vägkapacitetsökningen i Stockholm sedan Essingeleden. Under det kommande året kan vi se fram emot det första steget i en omtalad breddning av Klarastrandsleden. På tur står byggstarten för E 18 och för Norra Länken. Också de riktigt stora projekten står faktiskt för dörren: Citybanan har medvind och bör kunna ha byggstart 2006 eller 2007. Och om Gud vill och staten öppnar stora plånboken kan förbifarten faktiskt påbörjas 2008.

Vi har naturligtvis också arbetet för att förbereda ett försök med ett nytt trafikstyrningssystem, det som nu ska kallas trängselskatter. Det lär väl knappast ha gått någon förbi. Men det räcker faktiskt inte med det. Vi har på två år öppnat, haft byggstart för eller anvisat mark till ett stort antal nya p-platser i nya garage. Arbetet med att komma i gång med en av de svåraste och mest spännande platserna i Stockholm, Slussen, börjar närma sig något slags *point of no return*, efter tio års diskussioner och förberedelser.

I Stockholms hamn börjar vi på allvar kunna se fram emot en flytt av flygbränsletransporterna genom Stockholms innerstad. Nyligen kunde vi presentera en vision av hur den gordiska knuten i hamnen, om man får säga så, faktiskt ska kunna få sin lösning. Nu finns det en plan för hur vi samtidigt ska kunna få en utveckling och expansion av hamnverksamheterna och samtidigt öppna för uppemot 10 000 nya lägenheter i centrala och attraktiva lägen.

Där står vi alltså i dag, mitt i stormens öga. Ingenting av det här är naturligtvis okontroversiellt. Mina koalitionskamrater rynkar lite på näsan åt en del av de nya motorlederna, har jag förstått. Oppositionen har ventilerat viss tveksamhet mot trängselförsöket, har jag förstått. Men ingen kan i dag påstå att Stockholms trafikpolitik ligger under en våt filt.

Det lär finnas en kinesisk förbannelse som säger: Må ni leva i intressanta tider. Det, kära fullmäktige, kommer vi att få göra inom en översiktlig framtid. Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till budget och majoritetens motyrkande under det här avsnittet.

Anförande nr 238

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag var i London nyligen. Det är ju alltid trevligt. Jag passade då på att snegla lite på det berömda tullområdet. En politikerkollega från parlamentet berättade att man numera kallar området för *Roads for the Rich*. Det stämmer ganska bra, för jag kan berätta att det var rätt tätt med Jaguarer i området.

Herr ordförande! De miljarder som nu ska gå till biltullsexperimentet skulle kunna finansiera en rad angelägna vägar i Stockholmsregionen. Finansdepartementet beräknar att det här experimentet ska kosta mer än 2 miljarder kronor – mer än 200 miljoner varje månad. För de pengarna kunde stockholmarna slippa de tröstlösa köerna på Klarastrandsleden. Vi kunde till och med få en trafiksäker väg 73 till Nynäshamn, den där vägen som vi varje år lovas ska bli av men som aldrig blir av.??

Jag tycker att du, Roger Mogert, skulle ta intryck av framgången med Södra Länken och inse att det är just nya vägar som kan lösa Stockholms trafikproppar. Går man ut och frågar stockholmarna då vill de ha ringled. De vill ha bättre vägar. De efterfrågar inte nya pålagor som ska finansiera nya dieslbussar till Stockholms gator. Men du erbjuder dem precis raka motsatsen.

Jag ska erkänna, herr ordförande, att jag började leta för att se om jag hade tappat bort några sidor när jag läste majoritetens budgetförslag för det var så litet. Några otydliga ordalag hittade jag emellertid om vägprojekt. Men de är otydliga. Vi hörde nu ordföranden i gatu- och fastighetsnämnden säga: Om Gud vill, och regeringen ... Jag vet inte vilken makt han sätter främst av de två.

Herr ordförande! Vi kan inte bara lita på Gud och regeringen utan båda de makterna förväntar sig nog att vi gör en del själva. Jag ställer upp, skuldra vid skuldra med Roger Mogert, för att buffa på åtminstone regeringen när det gäller vilka investeringar vi behöver. Man har inte ens satt i gång att försöka räkna ihop pengar till alla de här vägprojekten, och det är det som är det stora problemet. Det är därför vi måste agera och vara tydliga.

Att det är så tunt i budgeten beror förstås på att de tre styrande partierna inte har någon gemensam trafikpolitik utöver biltullar och p-terror. Det känns tyvärr som om gatu- och fastighetsborgarrådet och hans vänner på något sätt har lagt ned verksamheten i gatu- och fastighetsnämnden. Och det är bekymmersamt. Det är så oändligt mycket som behöver göras.

Herr ordförande! Låt mig avslutningsvis nämna några saker. Det ena är förstås att starta planeringen inklusive finansiering av stora vägprojekt. Det andra är att renovera Söderledstunneln nu. Satsa på offensiv trafiksäkerhet och börja med barnens trafikmiljö! Skapa parkeringspolitik för fler parkeringsplatser! Sanera klotter inom 24 timmar och sätt p för vandalism! Lys upp hus och parker för trygghet, kvinnofrid och trivsel! Stoppa förfallet i våra parker och stoppa Snusk-Stockholm – förbättra städningen!

Anförande nr 239

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktigekolleger! Även jag har varit ute och rest, dock inte lika långt som Sten Nordin. Jag har varit i Trollhättan, och där har jag varit många gånger.

Det första man tänker på när man kommer till Trollhättan är inte att det behövs ökad infrastruktur och fler vägar, det kan jag försäkra er. Man tänker på helt andra saker. Men deras egen analys är att för att få fart på staden behövs vägar och bättre infrastruktur. Så säger man inte i Stockholm, den stora staden.

Jag vill nämna ett annat, mycket känt kinesiskt ordspråk för Roger Mogert: Det är fullt att ljuga från Stadshusets talarstol, säger de gamla kineserna. Det är nämligen så att det i Stockholm sker en omvandling, om ej åt det håll som Roger Mogert säger. Här är det så att om man ska åka in till staden så hamnar man stillastående på Nynäsvägen. Sedan ska man betala dyrt för att få stå stilla där. När man väl har krupit in till staden ska man betala ännu dyrare för att få stå på en parkeringsplats. Om man bor inne i staden finns det ingen parkeringsplats. Ska man åka till flyget får man krypa genom hela staden och ut på andra sidan, för Bromma ska läggas ned. Ska man ut och åka båt får man åka en omväg runt hela Stockholms hamn.

Så ser det ut i Socialdemokraternas Stockholm. Vår vision är något helt annat. Vår vision är en politik som är för medborgarna, som gör det enkelt för medborgarna, där medborgarna är medborgare och inte motborgare mot politikerna.

Vi har med stigande förvåning sett att socialdemokratin har blivit utvecklingsfientlig, att socialdemokratin av alla partier ser trafiken som något ont. Så är det ju inte. Det är ju stadens pulsåder. Stockholm skulle inte kunna leva utan en god trafik som flyter väl.

Man pratar om framkomlighet på de två sidor som ägnas i budgetförslaget åt gatu- och fastighetsnämnden. Men det sägs ingenting om hur denna framkomlighet ska åstadkommas.

Trängselskatten är det mest flagranta exemplet, ett megaförsök som kostar 2 miljarder kronor. Är det någon som har brytt sig om att räkna ut vad detta innebär – det är hela stadens kommunala förskola. Hur glad tror ni förskolan skulle vara för att få de pengarna? Det är 5 000, kanske 10 000 per skattebetalare som man skulle få i reda pengar om ni avhöll er från detta. Jag tror att medborgarna vore glada om ni avhöll er från den här politiska klåfingrigheten.

Vi ser en konsekvent politik, och Miljöpartiet är att gratulera. Ni är de stora vinnarna. Ni kan känna er helt nöjda med vad ni har uppnått. Men för oss är det en helt felaktig politik. Den måste vändas.

När ska Billström och Mogert ta intryck av vad som sker på landsorten, att man begriper något i Trollhättan som man inte förstår i Stockholm? Rätt som det är förvandlas Stockholm till Trollhättan, och Gud förbjude den dagen, säger jag.

Anförande nr 240

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige och medborgare! Stockholm är en väldigt vacker stad, en stad som fascinerar både de egna invånarna och de allt fler besökarna. Invånarna är engagerade i sin stad, i stadsdelsnämnderna märker vi detta. Bland de synpunkter och förslag som inkommer dominerar frågor rörande stadsmiljön. Medborgarna bryr sig om sin stad. Man vill att den ska vara vacker och ren och fungera för alla. Det är också i stadsdelsnämnderna som det finns politiker med lokalkännedom, som i nära dialog med medborgarna kan medverka till att göra staden ännu bättre, ännu vackrare.

Vi i majoriteten arbetar för ett ökat medborgarinflytande. Medborgarna och stadsdelsnämnderna ska få större möjligheter att påverka sin närmiljö. Beslut blir bäst när de fattas nära dem de rör. Detta gäller både bostäder, gator, vägar och parker i staden, och mycket annat.

Visst är det fascinerande att det går att bada i rent vatten i innerstaden, att det finns gröna lungor, att man i innerstaden på Södermalm kan stå i Tantolunden och omges av grönska och fågelsång och inte se eller höra ljudet av trafik!

Men om Stockholm ska fortsätta att vara Mälardrottningen, staden som simmar på vattnet, Nordens Venedig – kär stad har många namn – så måste vi minska biltrafiken. Biltrafiken är det största hotet mot vår stad. I en storstad som Stockholm kan inte kommunikationerna bygga på privatbilism, de måste bygga på kollektivtrafik, på cyklande och på gående och, för dem som detta inte fungerar för, på bilism. Men bilismen måste minimeras.

Stadens gator är i dag igenkorkade – inte av bussar, inte av cyklister, inte av gående, inte av nyttotrafik, utan av privatbilar. Nedrustningen av trafikövervakningen och den släpphanta trafikövervakning som den tidigare majoriteten medverkade till har medfört en allmän anarki på Stockholms gator, en anarki som vi i den nya majoriteten har ändrat på. Parkeringsregler och trafikregler ska efterlevas. Vi bygger nu upp en effektiv trafikövervakning i stadens regi. De som ställer sig på handikapparkeringsplatser, på övergångsställen eller i lastzoner och därmed försvårar framkomligheten får ta konsekvenserna av detta.

Jag har noterat att det moderata budgetförslaget innebär att trafikövervakningen närmast försvinner. Med minskad personalstyrka och orealistiska besparingar blir det ett tiotal parkeringsvakter kvar för hela staden. Vi har i dag 210 parkeringsvakter i tjänst, och det kommer att bli 230 när de som är under utbildning är klara. Moderaterna har budgeterat 30 miljoner kronor i minskade intäkter, 30 miljoner ren rationalisering och 30 miljoner genom upphandling. Det är att märka att vid tidigare upphandling under förra mandatperioden lyckades Moderaterna med konststycket att göra en upphandling som var både dyrare och sämre. Färre personer skulle till en högre kostnad göra ett bättre arbete – en ekvation som torde vara svår att få ihop för de flesta, och det gick inte heller ihop. Parkeringsvakterna arbetade ihop sina egna löner.

Ni talar från moderatsidan om ”parkeringsterror” – ett uttryck som i sig är ett hån mot dem som lever under verklig terror i världen. Er parkeringspolitik är djungelns lag.

Jag hinner visst inte längre i detta inlägg, men jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 241

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter, ärade åhörare! 2005 kommer att bli ett spännande år här i Stockholm. Arbetet med trängselavgifterna går vidare. IBM håller nu som bäst på att projektera och montera upp utrustningen för trängselavgiftssystemet. Det kommande året kommer att bli oerhört spännande med uppbyggnaden av trängselavgiftssystemet och informationsspridning om trängselavgifter. Jag antar att det blir en levande och, hoppas jag, konstruktiv debatt om trängselavgiftssystemet i Stockholm.

Under sommaren nästa år kommer vi att kunna ta i bruk ett världsunikt system för att styra trafiken till tider, platser och trafikslag som minskar trängsel och köer i Stockholmstrafiken. Därigenom kan vi få ett optimalt utnyttjande av den befintliga infrastrukturen, så att vi får största möjliga valuta för de pengar vi redan har investerat i vägar och spår i Stockholmsområdet.

Genom trängselavgifterna kommer vi också att kunna genomföra en historisk satsning på kollektivtrafiken här i Stockholmsregionen. Ungefär 200 nya bussar beställs av SL för att förbättra kollektivtrafiken mellan kranskommunerna och innerstaden, framför allt i rusningstrafik. Man planerar dessutom satsningar på spårtrafiken och nya depåer för busstrafiken, med mera, med mera.

Och det här är bara den för tidssatsning som görs innan trängselavgiftssystemet tas i bruk; sedan kommer dessutom intäkterna från trängselavgifterna, och då kan ytterligare vidare satsningar göras. Sammantaget blir det här en unik satsning på kollektivtrafiken.

I vårt förslag till budget här i staden ingår också viktiga satsningar på kollektivtrafiken. Vi har till exempel satt i gång en förlängning av Djurgårdslinjens spårväg till Centralen, för att få in moderna spårvagnslösningar i Stockholms innerstad. Spårvägen planeras i framtiden dras vidare till Värtahamnen och Hjorthagen för att förstärka kollektivtrafiken i de nya områdena.

I stadens budget finns också med planering för införande av kollektivtrafik på stadens vatten, med nya biogasbåtar. Äntligen kan vi komplettera kollektivtrafiksystemet i Stockholm med att använda oss av de outnyttjade vattenområdena i staden, och dessutom med miljövänlig teknik. Det är ett stort steg framåt, som vi har jobbat för länge.

I samband med trängselavgifterna genomför vi också en storsatsning på busstrafiken här i staden, med nya kollektivtrafikkörfält och nya hållplatser, som kommer att ge en stark förbättring av busstrafikens framkomlighet i Stockholm.

I årets budget genomför vi också en stor satsning på cykeltrafiken. Cykelanslagen ökas med nästan 25 procent från förra året. En helt ny cykelplan för ytterstaden är nu ute på remiss och kommer att möjliggöra en stark satsning på cykelbaneutbyggnad i hela staden. På det sättet förbättrar vi trafiksäkerheten, minskar den negativa miljöpåverkan och ökar folkhälsan, när människor rör sig mera ute i trafiken.

I innerstaden har vi genomfört viktiga cykelåtgärder, nu senast en cykelbana på Vasagatan här strax utanför huset, som just håller på att färdigställas. Under resten av året och under nästa år kommer vi också att bygga om Götgatspuckeln till en gång- och cykelgata. Genom den åtgärden får vi en sammanhängande cykelbana, som går hela vägen från södra Stockholm till de norra kranskommunerna. Vi kommer också att bygga cykelbana på Långholmsgatan för att binda ihop de stora cykelstråken över Liljeholmsbron och Västerbron.

Stockholm kommer att bli en bättre cykelstad.

Mycket glädjande i budgeten är den kraftiga satsning som görs på miljöfordon här i staden. Vid årsskiftet kommer en fri boende- och nyttoparkering att införas för alla miljöbilar. Tillsammans med undantaget för miljöfordon från trängselavgiften kommer detta att ge kraftiga incitament som gör att vi kommer att få en stor ökning av antalet miljöbilar i staden, till gagn för vår hälsa och miljö.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till budget.

Anförande nr 242

F r e d r i k W a l l é n (kd): Herr ordförande, fullmäktigeledamöter! Ökad framkomlighet och trafiksäkerhet, prioritering av en rad vägprojekt och kollektivtrafik och satsningar på miljöbilar samt ett nej till försöket med trängselskatter – det är några av prioriteringarna från oss kristdemokrater avseende stadens gator och trafiksituation som vi lyfter fram i årets budgetreservation från oss.

För att få en acceptabel framkomlighet i Stockholm vill vi att den så kallade Förbifart Stockholm ska byggas. Vi vill se en nedgrävning av Nynäsvägen i tunnel mellan Sofielundsplan och Sockenvägen. E 18 förbi Rinkeby och Tensta vill vi lägga i tunnel – ett förslag som i övrigt bör ha en positiv inverkan på integrationen mellan södra och norra Järva.

Avseende kollektivtrafiken anser vi att stora satsningar behövs och att vi i Stockholm behöver förbättra vårt samarbete med SL:s huvudman, landstinget, för att se till att så sker. Till exempel behöver SL:s bolagsordning ändras så att bolaget även kan börja bedriva kollektivtrafik på vattnet. Nordens Venedig skulle tveklöst ha stor nytta av båtar som ett inslag i en utökad lokaltrafik.

Särskilt vill vi också prioritera utbyggnaden av Tvärbanan, dels vidare från Hammarby Sjöstad till Slussen, med anknytning till Saltsjöbanan, dels och framför allt från Alvik via Rinkeby till Kista. Det är väldigt trist att gatuborgarrådet Roger Mogert med flera socialdemokrater motarbetar den dragningen via Rinkeby till förmån för en dragning via Rissne i stället.

Avseende försöket med trängselskatterna eller biltullarna, säger vi i Kristdemokraterna nej. Vi är också oroade över att den folkomröstning som majoriteten här i fullmäktige drivit igenom i samband med valet 2006 genom tre eller flera röstningsalternativ ska användas för att försöka manipulera och vilseleda väljarna. Folkomröstningen får rimligen inte innehålla fler alternativ än ett ja och ett nej till permanenta trängselskatter, och vi kristdemokrater avser att rekommendera väljarna att säga nej.

Vi kristdemokrater vill också gärna se att Stockholm blir Europas miljöbilshuvudstad, och ett instrument för detta tycker vi vore att införa gratis parkering för sådana bilar.

I övrigt längtar vi också efter att få se fler markupplåtelsebeslut avseende infarts-parkeringar.

Jag vill därför yrka, i enlighet med Kristdemokraternas budgetreservation, att försöket med biltullar eller trängselskatter ska avbrytas, att gatu- och fastighetsnämnden ska intensifiera arbetet med Förbifart Stockholm i syfte att få trafikinvesteringen tidigarelagd. I övrigt yrkar jag bifall till Kristdemokraternas förslag till budget avseende gatu- och fastighetsnämnden.

Anförande nr 243

O r d f ö r a n d e n : Jag ska be att få hälsa via radion till andre vice ordförande Claes-Göran Jacobson. Jag vet att han sitter och lyssnar på det utomordentliga program som vi just nu sänder, där han rehabiliteras på Stockholms Sjukhem. Hej Classe!

Anförande nr 244

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Två saker innan jag ger mig in på det jag tänkte säga. För det första hoppas jag att någon har gett Claes-Göran en TV också – bra! För det andra något mera allvarligt.

Vi kan i den här salen ha olika åsikter, men min personliga åsikt är att ska man anklaga någon för lögn så tycker jag att man ska ha mera på fötterna än påhittade kinesiska citat och politiska floskler.

Så till saken. Jag är gärna den förste att medge att ett system med ekonomiska styrmedel i vägtrafiken som det vi diskuterar har nackdelar. Den diskussionen har vi haft förut, och jag antar att vi kommer att ha den igen. Men problemet är faktiskt, att även med en utbyggd Ring och med en färdig Förbifart – saker som ju ligger en bit framåt i tiden – så visar Vägverkets prognoser att detta inte räcker, utan det måste någonting annat till också. Jag har sagt det förut, jag säger det igen: Vägverkets prognoser gör mig övertygad om att vi behöver satsa mer på vägar och på kollektivtrafiklösningar. Det är vi helt överens om. Men de gör mig också övertygad om att det inte räcker.

Det är möjligt att trängselskatten inte är patentlösningen – men det är uppenbart att det är en möjlig lösning och att det i dag inte diskuteras så många andra. Det ser vi i Stockholmsberedningen, det ser vi när vi tittar oss runt i Europa och i världen.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 245

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Snälla Roger Mogert! Jag inser att jag misslyckades, och jag ska aldrig mera skoja från den här talarstolen. Det var verkligen menat som ett litet skämt i all vänskaplighet mellan dig och mig inför denna stora församling. Och jag ska aldrig någonsin hitta på fler kinesiska ordspråk; jag är inte säker på om det är du eller kineserna som ska vara mest upprörda.

För att gå till vad saken handlar om, säger du att det behöver satsas mycket mer på vägar. Det är sant. Det var därför vi gjorde det under vår tid. Det är därför du nu kan stå här och säga att det händer så mycket med alla de stora fina projekt som du räknade upp förut – Söderleden, att man börjat bygga Norra Länken, att man har kommit långt på Mälartunneln och så vidare. Det är för att vi förutsåg och började göra det jobbet.

Frågan är: Vad lämnar du efter dig, Roger Mogert? Trängselskatter, ingen Österled, ingen Västerled – ett fullkomligt tomt bord!

Anförande nr 246

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tror att du missförstod mig, det var inte det påhittade kinesiska citatet som upprörde mig – sådant kan vi träffas och hitta på vid andra tillfällen – utan det var den andra delen som var lite upprörande.

Några korrekationer. Södra Länken påbörjades faktiskt av Annika Billström, som tog det första spadtaget. Norra Länken drogs i långbänk under er period, och att det var så vet du också.

Det jag kommer att lämna efter mig är vägprojekt som har fått rulla på enligt plan. Så är det.

Anförande nr 247

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det kan synas sympatiskt att Roger Mogert till skillnad från många av sina partikamrater medger att det här med biltullar har problem. Det är en sympatisk hållning. Men hur kan man då satsa 2 miljarder på något som man är så tveksam till? Det är för mig obegripligt.

Det är lite för mycket pengar, Roger, för att satsa på något som man är tveksam till. Okej, jag ställer upp på om man vill utreda någonting här i staden som man inte är riktigt säker på. Men att utreda för 2 miljarder är att ta i för mycket – särskilt när man kunde göra så väldigt mycket annat med de 2 miljarderna.

Jag vill upprepa igen: Ta till dig framgångarna med Södra Länken och se vad det är som behövs! Södra Länken har blivit så lyckad inledningsvis att vägtrafikens dödgrävare fullständigt har blåst bort från debatten om Södra Länken, som de försökte stoppa med näbbar och klor i många år.

Anförande nr 248

Borgarrådet M o g e r t (s): Ja, det är riktigt att jag ser problem. Man ska inte sticka under stol med att alla stora styrsystem också har nackdelar.

Jag anser i det här fallet att fördelarna överväger nackdelarna. Anledningen till att jag tycker att man kan acceptera ett fullskaligt test av det här, med ungefär den kostnad som du anger, är att trängselkostnaderna i dag uppskattas till ungefär 8 miljarder kronor per år. Kan vi lösa det, är det redan på kort sikt en stor samhällsvinst.

Anförande nr 249

F r e d r i k W a l l é n (kd): Men Roger Mogert, det kommer ju i fel ordning! Om det var så att vi *nu* hade tillräckligt utbyggt trafiknät och om det var så att vi *nu* hade en tillräckligt bra kollektivtrafik, är det ingen hemlighet att till exempel vi kristdemokrater vid behov skulle vara villiga att diskutera olika förslag på trafikstyrande avgifter för vägar.

Nu saknar vi detta. Allting kommer i fel ordning.

De lågavlönade bilister i både stad och län som kommer att drabbas av vägskatterna har ju inga alternativ. De kan inte välja att köra runt Stockholm om de inte ska till innerstaden, och de kan inte alltid välja kollektivtrafiken.

Det är bland annat därför som vi är så kategoriska i vårt avståndstagande till det här försöket från Kristdemokraternas sida.

Borgarrådet hänvisade tidigare till Gud och regeringen. Det är alltid farligt att göra sådana jämförelser om man råkar vara kristdemokrat, men jag tar ändå risken att säga att jag gärna går skuldra vid skuldra med alla inblandade till regeringen och uppvaktar den om att snabbt få tillräckliga väginvesteringsmedel till Stockholm – men jag tror faktiskt vi skulle ha större framgång hos Gud Fader än hos den nuvarande regeringen!

Anförande nr 250

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag fattade rätt i alla fall, ni tror på både Gud och regeringen.

Det kan låta som ett bra och enkelt argument, även från ett parti som ditt, som principiellt har varit för trängselavgifter. Vad du faktiskt säger är att man först ska vänta 15 år, sedan ska man angripa problemet. Det är en uppenbar svaghet i ditt resonemang.

Anförande nr 251

Tord Bergstedt (m): Herr ordförande! Jag vill ta upp att i den socialdemokratiska budgeten ingår det reparation av Söderledstunneln. Denna fråga har vi ju haft uppe här, gatunämnden har bordlagt den ett par tre gånger och till sist har den förpassas från nämnden.

Jag minns när Ann-Marie Strömberg år 2000 tog upp frågan och var mycket kritisk mot majoriteten som inte omgående satte i gång att reparera denna förfallna tunnel. Det har gått fyra år sedan dess.

Söderledstunneln behöver repareras, den är i ett eländigt skick och man kan inte veta hur länge som helst.

Min fråga till borgarrådet är: Menar man allvar med att Söderledstunneln ska repareras under 2005, eller kommer vi att få se samma följetong där den tas upp, bordläggs gång på gång och eventuellt kastas tillbaka?

Anförande nr 252

Borgarrådet M o g e r t (s): Mitt svar på den frågan är ja. Vi kommer under 2005 att kunna påbörja reparationer.

Anförande nr 253

Ann-Marie Strömberg (v): Det är alldeles riktigt att jag uppmärksammade frågan för några år sedan. Men det är inte helt lätt. Det handlar ju inte enbart om pengar här – vilket är illa nog, det är dyrt – utan det måste också fungera. Vi kan liksom inte stänga av tunneln helt och hållet, utan trafiken måste kunna flyta fram samtidigt som reparationerna pågår. Det har inte varit lätt att ordna, men var lugn, Tord – det kommer ett beslut.

Anförande nr 254

Tord Bergstedt (m): Ann-Marie, det är ganska fascinerande att höra vilken förståelse du nu har för trafikens krav, jämfört med den inställning du hade år 2000. Då fanns det inte en tillstymmelse till de synpunkterna. Jag konstaterar att nu går det bra att se den här frågan skjutas och skjutas. Det är en väsensstor skillnad mot det föregående!

Anförande nr 255

Malte Sigemalm (s): Herr ordförande! Jag tänkte säga någonting om Stockholms hamn och samtidigt yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Östersjön har ju blivit en av de hetaste marknaderna i världen i dag, och det innebär att det kommer att ställas högre och högre krav på att vi har en väl fungerande hamn i framtiden. Vi vet att färjetrafiken mellan Stockholm och de baltiska staterna och framför allt Finland ökar år från år, och det är en ökning som vi inte ser något slut på.

Vi har också en omfattande containertrafik till Stockholms hamn för att sedan fördelas runt hela Mälardalsregionen, men framför allt till omlastningsstationerna i Lunda, Älvsjö och Jordbro distributionsområden. Det innebär också att det måste säkerställas att man har en bra organisation och att man också i en framtid kan hitta möjligheter för att undvika att alla containrar dras genom själva Stockholm.

Passagerarantalet fördubblas ständigt mellan Stockholm och Finland, men också mot de baltiska staterna, så nu är vi uppe i 11 miljoner passagerare. Det innebär också att vi måste säkerställa en bra hamnorganisation för att ta hand om de nya färjor som kommer.

Vi har nu lagt vad vi kallar för Vision 2015, som innebär att vi kan förena två ting som har varit lite jobbiga att hantera tidigare, nämligen att kombinera ett bostadsbyggande i hamnområdet vid Värtan och Frihamnen med en bra hamnkapacitet. Visionen innebär att vi bygger ut de befintliga pirarna.

Vad betyder då det här för kommande år? Ja, man kan säga att Louddenfrågan har dragits i långbänk och man har funderat en hel del på hur man kan lösa regionens oljeförsörjning. Enligt de nya avtal som vi nu har tecknat med oljebolagen ska de vara med och hitta platser för den oljehantering som måste flytta från Loudden. Avtalen gäller fram till 2011.

Innerstadskajerna ska rustas upp. Inom Hamnen jobbas det intensivt på att förbättra miljön. Framför allt ska vi titta på differentierade miljöavgifter eller hamnavgifter, för att kunna stimulera i första hand kryssningsfartyg men även andra att vara så miljövänliga som möjligt. Det handlar främst om att använda lågsavlig olja, men i ett senare tidsperspektiv ska vi även kunna lägga in sådana saker som elanslutning till fartygen.

Anförande nr 256

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det var Louddenfrågan som fick mig att begära replik. I och för sig tycker jag det är bra att ni nu skickar signaler om att ni vill återuppta arbetet för att avveckla Loudden, men var det inte framför allt ni som stod för den där långbänken, Malte Sigemalm? Förra mandatperioden, när vi drev på i Louddenfrågan, var ni inte precis hjälpsamma. Ni stod där och skällde som bandhundar hela tiden.

Jag vill bara säga det, att den där långbänken har ni själva ett visst ansvar för. Det kanske du också menade – du kanske bara ville vara självkritisk därvidlag?

Loudden är emellertid en mycket komplicerad fråga, och det gäller att staden är tydlig. Jag är inte ute efter gräl i Louddenfrågan, utan tvärtom är det väldigt bra om vi nu kan vara tydliga, för det är en mycket långsiktig process. Det krävs tydlighet. Det är därför som Kristina Axén Olin och jag har väckt en motion om Norvik – den frågan måste landa, inte bara utredas.

Anförande nr 257

M a l t e S i g e m a l m (s): Vi har ju tillsatt en utredning som ska titta på hamnkapaciteten i regionen.

Kort om Louddens vara eller inte vara: Det handlar om hela regionens oljeförsörjning, att kunna försörja både södersidan och norrsidan med olika typer av bränsleprodukter.

Vad vi var lite fundersamma på förra mandatperioden var framför allt att miljöprövningar och sådana saker skulle vara klara innan man gick in i ett åtagande om till exempel Bristaprojektet, med flygbränsle på tåg från Gävle.

Anförande nr 258

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag skulle jättegärna vilja veta vad Socialdemokraterna tycker om Hårstensleden. Är det som Malte Sigemalm öppnade för nu att Socialdemokraterna byter fot och nu kommer att säga ja till en ny farled in till Stockholms hamn? Är det så jag ska tolka dig?

Anförande nr 259

M a l t e S i g e m a l m (s): Vi har precis behandlat Hårstensleden i hamnstyrelsen, och ärendet är återremitterat därför att vi vill ta reda på en del ytterligare saker. Ett definitivt beslut kommer att fattas innan det här året är slut.

Anförande nr 260

M a r t i n a L i n d (fp): Ordförande, hej fullmäktige! Vi har börjat debattera lite trafik och bilar här i dag. Livet för Stockholms bilägande befolkning blir som bekant allt surare och dyrare.

Men nu ser vi att de här problemen har börjat sprida sig även till cyklisterna i Stockholm. Vi har börjat få kapacitetsproblem i innerstaden, cyklisterna får inte plats på cykelbanorna och parkeringen fungerar inte. Parkeringsmoralen är väldigt låg bland cyklister, man står lite hur som helst där det finns pinnar att låsa fast sig vid.

Ja, cykeltrafikinfarkter och cykelparkeringsproblem – vi väntar med spänning på att ni ska komma på nya lösningar!

Blir det kanske nya cykeltullar för cyklister som inte bor i innerstaden, eller kan vi vänta oss cykelparkeringsavgifter i framtiden? Ni har ju tidigare visat att ni anser att hundraprocentiga avgiftsökningar är ett bra sätt att styra upp parkeringsmoralen. Jag är orolig för cyklisterna.

Jag tror att andra lösningar är möjliga. Vi vill bygga en cyklisternas ringled, ordentliga cykelbanor som knyter ytterstaden till innerstaden och förorterna till varandra. Cyklisterna ska ha egna, avskilda cykelbanor utan bilar och ordentlig, avgiftsfri parkering.

Annika lovade efter valet att hon skulle måla över de cykelfält som åtta av tio cyklister inte gillar. Hon stod till och med på Fleminggatan med sin målarpyts och visade hur hon skulle göra – men sedan hände det någonting, det blev väl för mycket att göra med biltullarna eller hur det nu var.

Nu vill jag veta, Roger: När kommer du att måla över de cykelfält som ingen vill ha, och vilka cykelfält kommer du att måla över? Nu har det gått två år, och vi skulle gärna vilja ha besked om det här.

Men eftersom vi är överens om att de här cykelfälten ska bort, även om vi vill ersätta dem med riktiga cykelbanor, vill jag gärna hjälpa till. Annika har ju klagat på att vi är för gnälliga och att vi inte är konstruktiva på vår sida. Därför tänkte jag sträcka ut en hjälpande hand till dig, Roger, så jag har med mig en pyts med målarfärg så att du och Annika kan gå ut och och ta vid där ni slutade. Om ni behöver hjälp kan jag också hjälpa till. Det här är en present från mig och Folkpartiet i Stockholm. Jag tänker överlämna den till dig, men sedan vill jag gärna att du svarar på vad ni har för planer för de här cykelfälten. När kommer de att tas bort, så att Stockholms cyklister kan cykla säkert, och vilka fält kommer ni att måla över?

Anförande nr 261

P e r B o l u n d (mp): Martina Lind, det är inte så att vi struntar i Stockholms cyklister, som du försöker få det att låta som. Vi har en väldigt aktiv politik för att satsa på cyklismen. Som jag sade ökar vi nu cykelinvesteringarna med 25 procent jämfört med den förra budgeten. Det handlar både om att bygga nya cykelvägar och få sammanhängande stråk, precis som du har varit inne på, vilket vi jobbar hårt med, men vi jobbar också hårt med cykelparkering och vägvisning för cyklister. Det kommer att sättas upp ett stort antal nya cykelparkeringsplatser framför allt i innerstaden under året.

När det gäller cyklisternas åsikter om cykelfälten på huvudgatorna, Hornsgatan och Fleminggatan, tror jag att du har missförstått enkäten lite grann. Frågan var om man föredrog en cykelbana eller ett cykelfält på samma sträcka, och då svarade folk att man föredrog cykelbanor. Så om du föreslår en cykelbana på Hornsgatan och på Fleminggatan är jag villig att stödja dig, och det tror jag att de flesta cyklister är också. Men det är nog inte det som är ditt förslag, tyvärr.

Anförande nr 262

M a r t i n a L i n d (fp): Jag tycker att Per förtjänar en eloge, han är den snällaste ledamoten här i fullmäktige. Så fort någon är taskig mot Roger Mogert eller Annika Billström ställer sig Per eller Åsa upp och försvarar deras förslag. Det är logiskt, för i själva verket är det era förslag och ni har alltid varit ärliga med vad ni tycker i de här frågorna, och ganska konsekventa.

Problemet är att det inte var du som stod där med målarpytsen och lovade att du skulle måla över.

Precis som du tycker jag att cykelfälten ska ersättas av riktiga cykelbanor. Du får gärna följa med till exempel på lördag och måla, när vi nu har färgen och det inte finns några ursäkter kvar.

Anförande nr 263

Borgarrådet M o g e r t (s): Tack, herr ordförande, för min nya titel målarborgarråd. Och ett speciellt tack för den konstruktiva politiken – den ser jag gärna mer av. Täckfärg; inga kommentarer om det, men jag håller på och gör om badrummet, så om du har några kakel ...

Nå, skämt åsido! Detta med övermålning är som du naturligtvis vet ett politiskt bildspråk. Det är effektivt, alla kommer ihåg det.

När vi i realiteten hanterar de befintliga stråken går man naturligtvis inte ut och målar över, utan då måste man hantera dem med respekt för dem som använder dem i dag och hitta en annan lösning. Vi hoppas att vi ska hitta en lösning som fungerar på de här vägarna, som vi kan ha en bred överenskommelse om.

Sedan vill jag bara kort säga någonting om ytterstaden. Det var jättebra att du tog upp den saken – synd bara att ingen av er gjorde det när ni var i majoritet utan att vi var tvungna att börja från början med cykelplan för framför allt söderort när vi kom till makten!

Anförande nr 264

M a r t i n a L i n d (fp): Påståendet att ni skulle börja från början med cykelbanorna efter att ha kommit in i fullmäktige 2002 låter som ett dåligt skämt.

Naturligtvis är det så att de här cykelfälten ska bytas ut mot riktiga cykelbanor, och det är kul att du hoppas och tror på en lösning, Roger. Jag vet inte om det är Gud och regeringen som det hänger på här också eller om det brister med Annika eller något annat.

Vi vill se att fälten ersätts så snabbt som möjligt. Framför allt vill jag att du ställer dig upp och berättar när de ska försvinna, vart de ska försvinna och hur det ska gå till.

Anförande nr 265

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag noterade att Moderaterna och Folkpartiet i sina inledningsanföranden – även om Martina nu ändrade ordningen – väljer att ensidigt tala om bilism när det handlar om trafikfrågor. Tyvärr är det här någonting som är väldigt vanligt. Jag hoppas att jag som stockholmare någon gång i framtiden får uppleva en trafikdebatt där även gångtrafikanter, cykeltrafikanter, som börjar komma upp lite på arenan, och kollektivresenärer får en legitim plats. Det är ju att notera att trots den upphaussning som finns kring den lilla plats som ges till bilar att stå i Stockholms innerstad är det faktiskt långt ifrån alla hushåll som har bil. Vi är ganska många som inte har bil, och någon jämvikt i debatten hade varit att föredra.

Dagens argument mot trängselavgifter är kostnaderna, de 2 miljarder som finansdepartementet räknar på i statens budget. Det är väldigt effektivt att lyfta fram den typen av kostnad och dessutom försöka få det att låta som om statens 2 miljarder i engångsinvestering lika gärna skulle kunna användas i Stockholms förskola. Det var verkligen kreativt! Kanske behövs det mer än både Gud och regeringen för att uppnå en sådan omkonvertering av pengar.

Det som inte Sten Nordin och andra moderater och folkpartister nämner är att det i den här statens budget även är cirka 2 miljarder som satsas extra på Stockholmsregionens kollektivtrafik. Här är frågan: Vad är det som moderater och folkpartister vill göra på kollektivtrafikområdet inom en rimlig framtid? Det är väl trots allt så att även ni har politiker – kanske inte i den här salen, men på andra ställen – som vurmar för att det är kollektivtrafikutveckling i den här staden som behövs, om vi ska komma någon vart med en vettig transportpolitik.

SL har just nu samråd med kommuner i hela länet om vad som ska göras kring de direkt- och stomlinjer som planeras i samband med trängselavgiftsförsöket. Intresset är, konstaterar jag, till och med mycket större än de resurser man har. Min fråga blir naturligtvis om det är så att moderater och folkpartister tycker att Stockholms kranskommuner ska säga nej till de 187 extra bussarna på de 12–14 direkt- och stomlinjer som SL planerar för, eller de fler avgångarna med pendeltåg, eftersom ni yrkar avslag på förslaget om ett trängselavgiftsförsök i Stockholm.

Slutligen vill jag lyfta fram de satsningar som majoriteten gör i budgeten kring stadsdelsnämndernas fysiska verksamhet, stadsmiljö-Agenda 21. De ökade satsningarna på trädplantering och parkskötsel kommer att vara väl använda pengar, och jag tror att vi måste se den frågan som väldigt lokal. Många stockholmare är mycket engagerade i sin närmiljö. Asfaltsbarn kräver också en viss grönska; kanske är det just därför att de är asfaltsbarn som de vill ha den grönskan. Det kan vara en fråga till dem som i dag vill lägga ned eller beskära stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 266

Borgarrådet N o r d i n (m): Åsa Romson, jag tog upp vad 2 miljarder kunde användas till för varaktiga investeringar, inte för ett tio månader långt experiment. Nya vägar har även kollektivtrafiken nytta av. Jag har suttit fast många gånger – i buss – på Klarastrandsleden. Det finns många kollektivtrafikresenärer som är precis lika irriterade över köerna och den dåliga standarden på många vägar som bilisterna är.

Kollektivtrafiken är det klart att jag gärna skulle debattera ännu mera i den här salen. Nu är det tyvärr så att det inte är kommunerna som styr det i den här regionen, utan det ligger hos landstinget. Det finns dock mycket att säga – men det finns inte så mycket som ni har att visa upp när det gäller offensiva satsningar på kollektivtrafiken. Tvärtom är ju neddragningar det som man nu ser, som försämrar vardagen för många stockholmare.

Och ni har styrt om investeringarna till exempelvis busstrafik, som inte är säkert långsiktigt i alla lägen den bästa kollektivtrafiken, och ni står utan pengar till utbyggd spårtrafik.

Det är sanningen om kollektivtrafiken, Åsa Romson.

Anförande nr 267

Å s a R o m s o n (mp): Men nu åker du väl ändå lite för mycket bil i alla fall, Sten! Jag vet inte var du har varit någonstans, när de nya vagnarna går på allt fler linjer i tunnelbanan, när vi kommer att få nya vagnar i pendeltågsnätet, när vi har fått en helt ny stomlinje med biogasbussar i innerstaden, en blåbusslinje som är otroligt populär och där man nu äntligen åtminstone gör ett försök med att få en bättre framkomlighet genom att människor kan kliva på genom flera av dörrarna i de blå bussarna – någonting som vi har genomdrivit.

Det är ju uppenbart att Moderaterna helt saknar politik när det gäller kollektivtrafiken. Det är därför som det är så svårt för er att försvara de enorma ökningar för kollektivtrafiksatsningar som trängselavgiftsförsöket ger både under själva försökstiden men framför allt när det gäller de återföringar av pengar till regionen som kommer.

Jag vill bara citera en mening ur en intressant artikel i en för Moderaterna ganska känd tidning, Svensk Linje: "Att åka skidor är roligt. Att stå i liftkö är mindre kul. Därför är det tur att liftkort inte är gratis!" Jag vill att det inte ska vara gratis att åka i rusningstrafik på Stockholms gator. Då kommer i alla fall bussarna fram!

Anförande nr 268

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Åsa Romson förstår inte varför vi pratar så mycket om bilar. Då ska jag förklara det för dig.

Det beror på att vi har ett ytterstadsperspektiv. Om man är förälder och bor i ytterstaden är det faktiskt nästan helt omöjligt att klara sig utan att ha bil. Det är möjligt att det går, men då får man ha oändligt mycket tid, och man ska framför allt inte hålla på med politik på sin fritid; det kanske vore bra för Åsa Romson om jag inte gjorde det, men jag tycker att det är ganska kul så jag vill unna mig det. Om man ser till ytterstaden handlar det om att göra det enkelt att åka bil. Det är viktigt för oss som bor där ute och som har barn.

Sedan pratar du om 2 miljarder. Det är ganska enkelt. Majoriteten har 2 miljarder. Man funderar: Vad ska vi göra med de här 2 miljarderna? Ska vi sätta upp stora tekniska system så att medborgarna får betala ännu mer, eller ska vi satsa dem på förskolan? Ja, då satsar man på ett nytt tekniskt system och inte på den kommunala förskolan. Så enkel ser den kommunala budgeten ut!

Anförande nr 269

Å s a R o m s o n (mp): Jag vet inte i vilken budget Madeleine Sjöstedt har läst att majoriteten lägger 2 miljarder för satsningar på trängselavgiftsförsöket. Där man kan utläsa åtminstone delar av den summan är i regeringens statsbudget. Jag vet inte om du tror att det bara är att trampa upp till Rosenbad och säga till herr Persson: "Du, den här förskolan i Stockholm skulle behöva 2 miljarder. Kan inte du ge dem till oss

så att vi i majoriteten där kan fördela dem?” Det är faktiskt inte så politik fungerar – i alla fall inte den som jag har sett.

När det gäller innerstads- och ytterstadsperspektiv tror jag att vi i den här salen måste agera för båda delarna. Stockholm är en stad med både ett centrum och en ytterstad. Det är dessutom så att regionen består av en integrerad arbets- och bostadsmarknad som är betydligt större än den här kommunen. Det är inte ansvarsfullt att anlägga ett perspektiv om att föräldrarna i ytterstaden måste ha bil – herregud! Det man behöver för att ha bil i dag är pengar, inte för att betala några trängselavgifter som inte tas ut, utan det man behöver pengar till är att ha bilen. Att ha bil i dag är dyrt, och det är främst låginkomsttagarfamiljerna som inte har råd med det. Det är de som behöver kollektivtrafiken.

Anförande nr 270

F r e d r i k W a l l é n (kd): Åsa Romson försvarade tidigare kostnaderna kring trängselavgiftsförsöket – men det är ju ytterligare ett administrativt argument emot den här försökskarusellen! Det är faktiskt så att hela försöket, oavsett hur många hundra miljoner det kommer att kosta, innebär en massa teknikinvesteringar som vi sedan bara ska dra in. Det förväntas ju i alla fall att det ska folkomröstas om försöket.

Tidigare var det ytterst få som krävde att vi först skulle införa euron, för att sedan dra in den igen och folkomrösta för att komma fram till vad folk tyckte om den. Men det här är ju samma upplägg man försöker sig på med trängselavgifterna. Det är ytterligare ett argument för att det här inte kommer att fungera bra.

Försöket bör slopas.

Anförande nr 271

Å s a R o m s o n (mp): Jag får bara kort konstatera att det är tragiskt att höra Kristdemokraterna, som har varit för ett modernt trafikstyrningssystem, som vissa av oss kallar trängselavgifter, och som för att det ska vara enkelt för bilisterna att vi inte vill ha de här kurerna där man ska betala manuellt behöver vara ett modernt tekniskt system. Det tekniska systemet måste naturligtvis inhandlas, och det kostar pengar. I vanliga fall skulle det inte vara en debatt, men nu försöker man få det till en debatt enbart därför att vi börjar med detta system som ett försök.

När vi går till folkomröstning kommer naturligtvis jag och hela majoriteten att jobba för att försöket ska permanentas, och då blir det investeringen en ren vinst för Stockholmsregionen som får åter avkastningen av pengarna. Det vet jag inte om Kristdemokraterna riktigt har förstått än.

Anförande nr 272

G o d f r e y E t y a n g (s): Herr ordförande! När bilar inte rullar måste de stå, och därför kommer jag att hålla ett anförande om parkeringsgaragen.

I april 2003 presenterade vi sju punkter för att skapa en tydligare parkeringsordning och samtidigt öka framkomligheten i staden. Det är viktigt för oss att se

parkeringspolitiken som en helhet, där framkomligheten, tillgängligheten och säkerheten ska vara ledorden. Sammanlagt finns det planer på 6 000–7 000 parkeringsplatser till i Stockholm. Hittills under mandatperioden har vi tillskapat 400 nya parkeringsplatser i garage, bland annat P-snurran på Rörstrandsgatan, Sankt Eriks parkering, en parkering under skolan på Sickla Udde och en utökning med 40 platser på infartsparkeringen vid Älvsjö station. Vi har dessutom tagit beslut om flera parkeringsgarage på Strandvägen, kvarteret Rosendal och Högalidsgaraget på Södermalm.

Parkeringsbolaget har också jobbat mycket med att stimulera utvecklingen på parkeringsområdet, bland annat genom att hitta enklare betalsystem. Numera går det att betala med flera betalkort, och det går till och med att betala med mobiltelefon. I dagslägen finns tekniken utbyggd i 20 parkeringshus, och utbyggnaden fortsätter. Jag vill också passa på och nämna att Parkeringsbolaget har jobbat mycket med arbetsmiljöfrågan och stod faktiskt rankad på elfte plats i tidningen Veckans Affärer.

I kommande projekt har vi sammanlagt 1 040 garageplatser och 250 platser för infartsparkering i *pipeline*. Jag kan bland annat nämna Parkeringshuscenter på den gamla postterminalen, Ropstens infartsparkering med 89 platser, infartsparkering i Hökarängen, som vi kommer att dubbla till 200 platser i två våningar, infartsparkering i Farsta Strand, som vi utökar, Högalidsgaraget, som jag nämnde, med 200 nya platser, Stigbergsgaraget där detaljplanearbete pågår och skulle kunna ge oss 200 nya platser, Blasieholmsgaraget med 250 platser, ett nytt garage under Södermalmsskolan med 160 platser och Kölnaskolan, där vi tillsammans med Sisab planerar en ny parkeringsplats. Därutöver har vi utvecklingsprojekt på Strandvägen, Armémuseum, Historiska museet, Engelbrektsskolan, Liljeholmsbron, Norra Bantorget, kvarteret Gamen och kvarteret Vågsvalpet.

Med det, herr ordförande, yrkar jag bifall till majoritetens förslag till budget vad det gäller Stockholm parkering.

Anförande nr 273

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag skulle vilja hänvisa till en socialdemokrat som jag högaktar och som bor ganska nära mig, faktiskt: Bengt Göransson. Han skrev en artikel för ett och ett halvt år sedan i Aftonbladet och bad socialdemokratin att ta sitt förnuft till fånga, påpekande att bilen är en klassfråga. Tillgång till bil, att kunna röra sig, var för arbetarklassen den första friheten att kunna komma ut. Jag tror att vi är många som vet det från vår egen barndom, att bilen innebar en fantastisk frihet för dem som inte hade råd att röra på sig på något annat sätt.

Jag har till min förfäran sett att Socialdemokraterna fullkomligt glömmer bort det här. Det är nämligen så att tillgång till att åka bil fortfarande är en klassfråga.

Vad gör man då från vänstermajoriteten? Jo, man säger: Ni som har det lite knapert, ni som inte riktigt får ekonomin att gå runt, er ska vi klämma åt! Ni ska inte få ta bilen in till staden! Titta i köerna, säger man, det är bara en massa gubbar som sitter och kör ensamma i sina bilar. Men hur tror ni att det kommer att se ut när ni inför ert trängselskattsförsök? Det kommer att bara vara herrar med hög inkomst och

tjänstebil, som vi har sett exempel på här i talarstolen. Det kommer inte att vara några morsor utifrån där jag bor som kan unna sig detta.

Socialdemokraterna bedriver en omvänd klasspolitik. Jag undrar: Var är rättvisan i att det är de som inte har råd som ska få betala och att det är de som har råd som inte behöver betala?

Nej till trängselskattsförslaget!

Anförande nr 274

Åsa Romson (mp): Jag noterade att Madeleine kallade oss för vänstermajoriteten, men nu tillhör inte jag något vänsterparti utan ett grönt parti.

Du gjorde en historisk exposé över arbetarrörelsen. Jag tror att den historiska bilden äger sin riktighet till viss del. Problemet är vi har gått förbi den industriella revolutionen och i dag lever i ett urbant samhälle, där det dyker upp nya problem, bland annat problem som har funnits på andra områden i andra historier, till exempel det som kallas tragedin med de gemensamma allmänningarna – någonting som du som folkpartist och liberal borde känna till. Det går alltså ut externa effekter när man har en gemensam ägodel som alla försöker bli friåkare på, så att säga.

Problemet med trängseln i Stockholmstrafiken kan inte lösas med fler vägar. Jag vet att du i ditt inledningsanförande sade att det var synd att man i Stockholm måste åka runt Saltsjön för att ta sig till hamnen, eller att det var tråkigt att Stockholms fysiska miljö ser ut som den gör. Men vi kan inte lägga en betongplatta över hela Stockholm, Madeleine Sjöstedt. Du må tycka att det är tråkigt, men jag tycker faktiskt att det är ganska skönt, för då kan vi fortsätta att ha en grön stad.

Anförande nr 275

Madeleine Sjöstedt (fp): Jag ställde en fråga till socialdemokratin om vari rättvisan ligger. Då säger Åsa Romson: Vi tillhör inte vänstern. Nej, det är möjligt – då kanske ni inte heller bryr er om rättvisa.

Men jag är intresserad av rättvisaspekterna på den här frågan. Varför är det de som har dåligt med pengar som ska tippas över kanten? Det var min fråga. Den har inte jag fått svar på.

Anförande nr 276

Borgarrådet Moger (s): Ordförande, fullmäktige! Ja, jag högaktar naturligtvis också din granne Bengt Göransson. Det är helt riktigt att bilinnehav är en klassfråga – det är vi helt eniga om.

Det är naturligtvis också så att alla ekonomiska styrsystem, alla marknadslösningar, leder till klassfrågor. Det är glädjande att Folkpartiet har insett det, och jag hoppas att det kommer att leda till en omsvängning i er politik i fler frågor, där ni rör er bort från marknadslösningar.

Ska man titta på ett systems effekter klassmässigt och fördelningsmässigt, så kan man inte bara titta på hur pengarna tas in utan också hur de betalas ut. Om man tar in pengar från biltrafik och fördelar till kollektivtrafik är det inte omöjligt att det får en positiv fördelningseffekt.

Anförande nr 277

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag noterar att jag fortfarande inte får något svar på frågan varför det är rättvist att de som har dåligt med pengar ska tippas över kanten men att de som har råd kan fortsätta. Varför ska det vara så att de som har det knapert ska betala 6 000 eller något liknande, oavsett om det kommer från staten eller staden, i ett experiment som man inte vet vad det kommer att leda till. Var ligger rättvisan i att vi ska pytsa upp 6 000 kronor om året för att få åka bil, bara för att ni ska göra ett experiment och det sedan ska betalas ytterligare?

Var finns rättvisan?

Anförande nr 278

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Du gör allt självmål när du talar om de sämst ställda. Ni från oppositionen vill ju ta bort bidragen till SL-kort från de allra sämst ställda, de som tvingas leva på försörjningsstöd!

Visst, möjligheterna till resande är en klassfråga. Men det är just därför som vi från majoriteten bygger kommunikationssystemet på kollektivtrafiken som bas. Och det är en väl fungerande kollektivtrafik som är det viktigaste i trafiken. För att framkomligheten ska fungera kan vi inte ha en accelererande bilism. Det är därför vi är för trängselavgifter.

Anförande nr 279

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Vad är det för fel på att lita på att stockholmarna själva kan avgöra hur de vill ha det, att försöka övertyga om att man har rätt?

Du säger, Ann-Marie Strömberg, att vi inte kan ha det på det här sättet. Nej, det är möjligt. Ni var ute i valrörelsen och sade det också – men det gjorde inte socialdemokratin, så väljarna har inte röstat för det här systemet.

Försök att övertyga medborgarna om er politik, så kan vi prata!

Nu är det så att medborgarna inte tycker på samma sätt som ni. Då får ni gå ut och övertyga dem.

Anförande nr 280

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag såg i tidningen att Birger Schlaug, tror jag det var, tyckte att Miljöpartiet numera var ett dotterbolag till Socialdemokraterna. Då vill jag säga till Roger Mogert, som kanske tyckte att det var kul att läsa den saken, att det inte är alltid som ett dotterbolag drar upp resultatet – det finns dotterbolag som drar ned resultaten också.

I det här fallet drabbas väl du av det. I grunden tycker du nog inte att det är så kul egentligen att behöva ägna så mycket tid åt att försvara biltullar och att försvara en parkeringspolitik som är så enögd, som bara tittar på repression och inte särskilt mycket tittar på hur man kan ta fram nya parkeringsplatser.

När det gäller biltrafiken är det intressant att Åsa Romson konstaterar att det är väldigt dyrt att ha bil. Det var insiktsfullt, för dyrt är det sannerligen. Ändå lyfter sig den förkrossande majoriteten av barnfamiljer i håret och har bil. Har de då det för att korka igen gatorna? Nej, de har det för att de tycker att de måste ha det för att få vardagen att fungera.

Med berätt mod tänker ni nu göra det här ännu dyrare!

Samtidigt står ni tomhänta när det gäller offensiva satsningar på kollektivtrafiken. Det är nog bra att Åsa Romson står här och applåderar de nya tunnelbanevagnarna och de nya blå bussarna – allt detta som Elwe Nilsson beställde när han var trafiklandstingsråd. Men när vi – förhoppningsvis och troligtvis – tar över efter er 2006 undrar jag vad det är för beställningar vi kommer att ha, förutom 190 gammalmodiga dieselbussar, som ingen stockholmare har särskilt stort intresse av att gå och sniffa efter.

Den kollektivtrafik som erkänt kan locka nya resenärer, sådana som inte har velat välja att åka kollektivt tidigare, är den spårbundna trafiken. Den har stora problem, för den tar mycket plats. Heder åt moderaten Stig Dingertz som ändå drev på så att Tvärbanan blev av. Det var många inom vårt parti som var tveksamma då också, men han vågade stå upp och slåss för detta.

Men ni står inte upp och slåss nu, ni hukar er ju när pengarna försvinner, när regeringen plockar den ena slanten efter den andra och de investeringar som vi är så väldigt överens om, som det skulle kunna bli ett rungande ja till från hela kommunfullmäktige, faktiskt bara är pappersprodukter. Dagens SL står helt strippat på pengar – och de pengar man har får de använda till klottersanering, till att försöka hålla efter plankare och annat.

Några investeringar och offensiva satsningar på kollektivtrafiken är det inte tal om. Det är detta som tyvärr klingar så falskt när ni talar om biltullarna, för ni ägnar er inte åt detta. Ni köper in 190 dieselbussar som ska ersätta just alla de bilar ni tränger undan från gatorna, som Madeleine Sjöstedt så värtaligt har beskrivit. Det är det ni ska använda dem till, ingen utbyggnad och bättre kvalitet för kollektivtrafiken.

Anförande nr 281

Å s a R o m s o n (mp): Jag kan försäkra Sten Nordin att Miljöpartiet inte kommer att låta sig bolagiseras, till att börja med.

Det måste vara jobbigt att som moderat företrädare i de här frågorna läsa de undersökningar som visar att trots den illvilliga propaganda som har förts från det borgerliga hållet i hela regionen kring trängselavgifterna, ökar opinionen för avgifterna.

Det som är intressant att se i undersökningarna är vilka som är för och vilka som är emot. Det är faktiskt så att det sticker ut vilka grupper som är mest emot – och, Madeleine Sjöstedt, det är inte kvinnorna i ytterstaden, det är inte småbarnsföräldrarna, det är inte ungdomarna, utan det är männen, det är de äldre och det är moderater. Det är de som sticker ut, och det är inte de som har lägst inkomster i Stockholm.

Jag vet inte om Sten Nordin, som nu säger att han kommer att ta över efter oss, också funderar över vad som händer när stockholmarna efter att ha testat ett modernt trafiksystem säger ja till trängselavgifterna. Vad gör du då, Sten Nordin?

Anförande nr 282

O r d f ö r a n d e n : Det här var inte någon replik till Madeleine Sjöstedt.

Anförande nr 283

Borgarrådet N o r d i n (m): Åsa Romson, jag konstaterar två saker. För det första är det en stabil nej-majoritet i opinionsmätningarna. För det andra: Där man har genomfört folkomröstningar – ganska mycket emot er vilja, har jag en känsla av – har det blivit ett rungande nej, mellan 75 och 80 procent har sagt nej där folket verkligen har fått gå och rösta.

Jag är övertygad om att stockholmarna när man får upp de här stålskeletten och ska börja betala kommer att bli ännu mera negativa än vad de är i dag.

Anförande nr 284

Borgarrådet M o g e r t (s): Ja, Sten Nordin, det där med dotterbolag är krångligt. Vi är helt eniga, du och jag och Birger Schlaug, om att Miljöpartiet gör sig bäst som fristående firma.

Du var inne på det här med parkering igen. Vi diskuterade det i måndags, som några kanske kommer ihåg. Jag tycker det är ganska uppenbart att vi har en parkeringspolitik som står på flera ben. Godfrey redovisade nyss i detalj de satsningar som görs från Parkeringsbolagets sida på de nya parkeringsplatser som tillskapas. Då satt hela församlingen tyst, rimligen för att vi är helt överens om detta.

Men det är också så att vi måste ha en trafikövervakning som fungerar. Jag håller med om att det inte är lika roligt att säga, men det är en nödvändighet. Inte minst är det en framkomlighetsfråga.

Anförande nr 285

Borgarrådet N o r d i n (m): Jo, listan på så där 17–20 parkeringsgarage har funnits under i alla fall nästan hela 1990-talet och arbetats fram. Den har Moderaterna, Socialdemokraterna och flera andra partier varit tämligen överens om. Fast det gäller ju att genomföra dem också. Nu ser inte jag särskilt mycket som kommer i gång. Det skulle väl vara Högalidsgaraget, men sitter inte det fast hos regeringen fortfarande?

Du kanske har en del jobb att utöva där? Du skakar på huvudet – då har det kommit loss alldeles nyligen. Det har suttit fast i över ett år.

Det gäller också att kunna presentera konkreta förslag och konkreta resultat. Det handlar om vardagliga saker. Jag saknar ärenden i gatu- och fastighetsnämnden om vinkelparkeringar. Vi tog fram flera sådana under vår tid, på olika gator, vi fattade beslut och det blev hundratals nya platser. Men nu är det ingenting sådant, utan de enda förslag vi ser handlar om den repressiva delen. Det är därför jag säger att er parkeringspolitik är enögd.

Anförande nr 286

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Trängselavgiftsförsöket kommer att förenas med utbyggnad av kollektivtrafiken. Det kommer att vara direktbussar från ytterstaden till innerstaden. Det kommer att vara ökad turtäthet på tunnelbana och pendeltåg. Det finns också en planering för utbyggnad av den tvärbana som finns, Tvärbana Norr, det finns planer på en Tvärbana Syd och vi kommer att förlänga spårvägen från Norrmalmstorg fram till Centralen.

Är inte detta fråga om utbyggnader så säg!

Undrar för övrigt hur det skulle se ut i ert Stockholm, om var och en skulle åka i sin egen lilla plåtlåda. Jag skulle inte vilja bo i den staden!

Anförande nr 287

Borgarrådet N o r d i n (m): Under tiden de tre borgerliga partierna gemensamt brinner för att göra staden bra både för bilar och kollektivtrafik, uttrycks ständigt detta förakt för bilarna. Det kommer fram då och då. Ni försöker dölja det emellanåt, men så kommer det: ”sin lilla plåtlåda”. Det uttrycker ett väldigt förakt för de människor som behöver använda bilen.

Jag hävdar fortfarande att det är inga satsningar på kollektivtrafiken. Det är jul snart, och visst kan du och jag kan sätta oss ned och skriva önskelistor till Tomten. Det är jättelätt att enas om önskelistor. Men den riksdagsmajoritet som ditt parti ingår i – än så länge i alla fall, det verkar ju lite skakigt och stökigt – plockar ju inte fram några pengar, de försvinner i stället. SL står tomhänta och desperata hur de ska hitta pengar att ens byta däck på sina bussar i framtiden.

Anförande nr 288

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag tar tillfället i akt att utveckla vårt ställningstagande avseende gratis parkering för miljöbilar, lite för att understryka att man både kan vara för miljön och för bilar. Vi vill väldigt gärna se att Stockholm blir Europas miljöbilshuvudstad.

I dag har elbilar för boende och nyttotrafik gratis parkeringsavgift, men inte miljöklassade bilar. Det här vill vi se en ändring på. Det är ett viktigt incitament för att öka anskaffandet av miljöbilar. Vi har drivit den här frågan länge och är ganska bekymrade över att vi aldrig lyckas få tillräckligt genomslag för den trots att vi under

valrörelsen upplevde den som en av de få frågor där vi i viss mån hade samma grundinställning som den nu rådande majoriteten och att vi stod rätt nära varandra. Men det har inte hänt något i den här frågan. Varför? Varför inte fri och gratis nytto- och boendeparkering för miljöbilar?

Vi vill dessutom att kommunstyrelsen uppvaktar regeringen i syfte att få till stånd en lagändring så att man i Stockholm även kan införa gratis besöksparkering för miljöbilar. Vi upplever i denna fråga att det kanske inte behöver till några sakrala utsvävningar för att nå framgång i den uppvaktningen.

Vi har förhört oss i företagsvärlden och tillskrivit ett stort antal både stora och medelsmå företag om deras inställning till miljöbilar, och det är bara att konstatera att i stora delar av näringslivet har man hunnit betydligt längre än Stockholms stad med att slå fast policyer: Vårt företag ska bara köra miljöklassade bilar, vårt företag ska bara köpa in eller leasa miljöklassade bilar. Där har Stockholms stad inte nått hela vägen fram, och det är olyckligt. Vi bör naturligtvis föregå med gott exempel och stå först i kön avseende de här frågorna!

Alltså vill jag erinra om vår punkt i våra beslutsförslag i vår budgetreservation om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att uppvakta regeringen om att införa en lagändring så att vi även kan ha fri besöksparkering för miljöbilar.

Anförande nr 289

P e r B o l u n d (mp): Vakna, Fredrik! Vi har i gatu- och fastighetsnämnden redan fattat beslut om att införa fri boende- och nyttoparkering för miljöbilar. Det är tråkigt att Kristdemokraterna i sin budget bara driver saker som de redan har fått igenom. Det kan kännas lite som bortkastad tid.

Det är ju så att vi har genomfört sådana saker som Kristdemokraterna har pratat om under många år men inte kommer till skott med av någon anledning. Det verkar inte som om det händer särskilt mycket – när vi sitter i majoritet händer det väldigt mycket!

Vi har alltså infört fri parkering. Dessutom inför vi nu ett undantag för miljöbilar när det gäller trängselavgifterna. Tillsammans kommer de här åtgärderna att ge ett otroligt kraftfullt incitament för att folk ska köpa in miljöbilar. Det är bland annat det som gör att många företag, bland annat Dagens Nyheter, har bestämt sig för att bara köpa in miljöbilar. Det krävs incitament för det, och det har ni fullständigt misslyckats med.

Anförande nr 290

F r e d r i k W a l l é n (kd): Tack, Per Bolund, för ditt referat från gatu- och fastighetsnämnden. Jag hörde inte riktigt om du också refererade till att det faktiskt var ett kristdemokratiskt förslag till beslut som antogs avseende den fria parkeringen för miljöbilar. Det var naturligtvis roligt för oss att nå den framgången. Ärende 47, den 21 september tror jag det var.

Anförande nr 291

M a l t e S i g e m a l m (s): Det är kul att höra Fredrik stå och prata från den här talarstolen om de här sakerna. Förra mandatperioden skrev jag en motion som handlade om precis de här sakerna, och den avslogs med totalt förakt av den dåvarande majoriteten.

Anförande nr 292

F r e d r i k W a l l é n (kd): Det är bara att tacka och ta emot när du tycker att det går framåt, men vi hade samma inställning under förra mandatperioden och upplevde inte att vi hade några stora problem att driva den i den då rådande majoriteten. Däremot hinner man inte få igenom allt på fyra år – vi hade gärna haft fyra år till på oss. I det sammanhanget är det ju roligt att vissa kristdemokratiska beslutsförslag kan gå igenom även denna mandatperiod.

Vi kämpar på.

Anförande nr 293

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja, Fredrik, det var väl trevligt att du får igenom dina förslag på grund av oss?

Anförande nr 294

F r e d r i k W a l l é n (kd): Om vi har en nu sittande majoritet i Stockholms stad som anser sig vilja värna om miljön, borde det naturligtvis inte behöva vara så att man värnar om miljön genom att till exempel införa gratis parkering för miljöbilar när ett oppositionsparti kräver det – i synnerhet som man har drivit likartade frågor tidigare.

Vi är naturligtvis tacksamma att även i opposition ibland kunna få igenom vissa förslag till beslut som vi lägger, men det känns onekligen något konstigt.

Anförande nr 295

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm hade länge rykte om sig att vara världens renaste stad. Tyvärr är det allt fler av oss som inte tycker att det är på det sättet längre. Det blir smutsigare och smutsigare i Stockholm.

Precis som Sten Nordin ägnade jag en del av höstlovet åt att åka till London. Jag studerade inte så väldigt mycket deras biltullar, men däremot noterade jag att det är helt rent i London. Trots att man av terroristskäl har varit tvungen att ta bort nästan varenda papperskorg, både i tunnelbanan och på gatorna, är det rent. Människor slänger inte skräp i London.

Jag skulle vilja hävda att den här skräpifieringen av Stockholm bland annat beror på sophantering, att det ser så illa ut kring återvinningsanläggningarna, men framför allt beror det på dålig städning. Nedskräpning föder nedskräpning. När det är skräpigt, när det aldrig städas, när papperskorgarna aldrig töms, blir motståndet mot

att slänga ytterligare skräp på marken mindre. Det blir en ond spiral, och det är den spiralen Stockholm är inne i nu.

För mig är skräp ett miljöproblem. Det är tråkigt att se smutsen breda ut sig i staden. Roger Mogert är ansvarig för städningen. Vi måste ta krafttag och se till att stadsdelsnämnderna får medel och resurser att lösa det här miljöproblemet. Vi i Folkpartiet tycker att det är viktigare att lägga mer pengar på städning än på Agenda 21-samordnare i stadsdelsnämnderna. Använd i stället de pengarna till att städa gator och torg, det behövs! Papperskorgarna behöver tömmas. Vi måste få fler papperskorgar. Vi måste se till att tunnelbaneuppgångarna blir renare. Vi måste få bort det äckliga tuggummit som breder ut sig på gator och torg. Stockholm behöver städas, och jag tror faktiskt att det leder till att fler människor respekterar att man inte kan slänga allt sitt skräp på gator och torg.

Anförande nr 296

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med om att städningen under en längre tid har varit ett problem i Stockholm. Det var också därför vi lade en ganska ordentlig ökning av de anslagen i den förra budgeten. Det som förvirrar mig lite grann är att då sades det från den borgerliga kanten att det som behövdes inte var mer pengar – det var liksom inte lösningen. Nu har det skett en viss förskjutning, får man väl säga.

Man bör väl i detta sammanhang också nämna att ett av grundproblemen och en av orsakerna till den kostnadsökning som har skett är det privata monopol som har uppstått efter försäljningen av en tidigare kommunal verksamhet.

Anförande nr 297

L o t t a E d h o l m (fp): Jag tycker Roger Mogert ska gå ut och titta hur det ser ut i parkerna. Det var tur att det var en så usel sommar som det var 2004, för den regnade bort och det var så dåligt och kallt väder att de flesta människor inte ville gå ut i parkerna och ha picknick. Hade det varit en fin sommar tror jag att det hade blivit en ren katastrof, då hade sopberget verkligen flyttat ut på gatorna och i våra parker.

Självklart behövs det mer pengar. För Folkpartiet är det självklart att prioritera städning framför Agenda 21-samordnare.

Anförande nr 298

Å s a R o m s o n (mp): Jag tyckte det var lustigt att städningen kom upp, men på slutet förstod jag varför. Från Folkpartiets synvinkel är det just de förhatliga Agenda 21-samordnarna som ska bort för att bytas ut mot något slags städpoliser.

Jag kan hålla med Lotta Edholm om att när man går igenom Rålambshovsparken efter en solig dag är det väldigt skräpigt, men jag tror att vi har delvis olika analyser för hur man ska använda kommunala medel kring förebyggande åtgärder och kring direkteffektåtgärder som till exempel en soppubbe i Rålambshovsparken skulle betyda den dagen.

Det är trots allt inte så att skräpet uppstår av någon naturlag, utan det är ju så att människor skräpar ned därför att man inte bryr sig tillräckligt om den rena och fina stad vi har. Frågan är om inte Agenda 21 med lokaldemokrati och oerhört uppskattade projekt kring gröna gårdar är svaret. Stadsdelsnämnder hör av sig till mig och säger att de har informationsmöten där lokalerna som de har är för små. Det är oerhört populära projekt, och jag tycker det är synd att Folkpartiet ställer det mot en åtgärd som städning.

Anförande nr 299

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Att ägna sig åt politik handlar ju i rätt stor utsträckning om just prioriteringar. För oss är det självklart att prioritera städningen framför Agenda 21-samordnare.

Det handlar inte om att införa något slags städpoliser, det handlar i konkret handling om att faktiskt städa.

Jag tror på den där onda spiralen. När det aldrig städas, när människor ser samma skräp vecka ut och vecka in ligga på ett och samma ställe, blir motståndet mot att kasta lite mer skräp på det stället lite mindre. Jag kan förstå det. Jag tror att vore det rent och snyggt på våra gator så skulle människor vara lite mer försiktiga med vad man slänger.

Och sedan måste det faktiskt sättas upp fler papperskorgar i den här staden!

Anförande nr 300

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker du har en väldigt tråkig inställning till Agenda 21-arbetet och hur våra samordnare arbetar, Lotta. I Liljeholmen är det så att vår Agenda 21-samordnare jobbar väldigt mycket tillsammans med både övriga verksamheter, med förskolor, med skolor och även med vår stadsmiljöansvarige tjänsteman och därmed medverkar till att städningen ska skötas effektivare.

Agenda 21-arbetet innebär ju också att man går hand i hand mot en renare stad. Det handlar mycket om sådana saker som källsortering, hur man kan städa miljövänligt och hur vi kan effektivisera arbetet. Det är Agenda 21-samordnarna arbetar mycket med utbildning och handledning av övrig personal.

Jag tycker som sagt att du har en tråkig inställning. Det är inga teoretiker som sitter på sina rum bakom skrivborden. Våra Agenda 21-samordnare är ute och arbetar i verksamheterna, även med städning och vinterväghållning.

Anförande nr 301

L o t t a E d h o l m (fp): Man kan inte sammanträda bort skräpet. Det hjälper inte att sitta på sammanträden och fixa möten för att tala om för folk hur man ska städa – det måste *städas* i den här staden!

Anförande nr 302

P a t r i c i o R o d r í g u e z (v): Ordförande, fullmäktige, medborgare! Stockholms Hamn redovisar återigen en bra prognos när det gäller vinst år 2005. Bolaget prognostiserar 78 miljoner, vilket naturligtvis är en effekt av en mycket effektiv skötsel av företaget.

Glädjande är också att de strategiska beslut som har tagits kommer att sjösättas. Utlokaliseringen av Louddens oljehantering kommer att bli en verklighet. En samarbetsgrupp har tillsatts, som ska gå igenom alla detaljer.

När det gäller Norvik har kommunstyrelsen utsett en arbetsgrupp som ska lägga fram en utredning om en eventuell etablering av en ny godscontainerhamn.

Jag skulle vilja vända mig till Sten Nordin angående den motion som Moderaterna har skrivit om Norvik. Den behandlades i Stockholms Hamns styrelse och det finns ett särskilt uttalande från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna, där vi uttrycker att de konkurrensmässiga aspekterna självklart ska analyseras, men å andra sidan inväntar vi själva miljöprövningen av Norviks hamn.

Från Vänsterpartiet sida ställer vi oss positiva till Vision 2015. Vi är alltså positiva till att bygga bostäder vid Värtan – men under förutsättning att all hamnverksamhet hittar en ny lokalisering och flyttas till en ny hamnanläggning.

Anförande nr 303

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag vill bara säga till Patricio att det är bra att ni, om jag uppfattade rätt, ändå har en positiv inställning till motionen. Samtidigt tror jag inte att man kan sätta sig ned och bara vänta på miljöprövningen innan man också prövar och utreder annat. Att man inte kan sätta spaden i jorden innan miljöprövningen är gjord vet vi alla, men det är väldigt mycket, om konkurrens, ekonomi och annat, som behöver utredas parallellt med miljöprövningen. Annars är risken stor att vi tappar mycket tid – och då kan det inte bli så mycket av de fina planerna omkring Loudden som presenterades härom dagen.

Anförande nr 304

P a t r i c i o R o d r í g u e z (v): Sten Nordin, jag inser att det i den här strategiska frågan finns samförstånd mellan blocken. Jag vill bara poängtera igen, att den arbetsgrupp som kommunstyrelsen har tillsatt måste belysa det du lyfter fram. Självklart måste alla fakta vara på bordet när vi ska fatta beslut om Norvik.

Anförande nr 305

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Det finns en del tillfällen då jag tycker att ni från oppositionen slår in öppna dörrar. Kristdemokraterna när det gäller avgiftsfri parkering för miljöbilar är ett exempel, ett annat är förslag från er alla tre när det gäller samordnad klotterbekämpning.

Jag håller i och för sig med om att det är ett bra förslag att Fastighetsägarna i Stockholm och SL gemensamt arbetar mot klotter och annan vandalisering i syfte att

höja tryggheten och också att staden genom ökad belysning och genom att bygga bort mörka passager ökar tryggheten på gator och torg; även blinda tuppar ... Jag håller med om detta förslag – men ni är också här ute och slår in öppna dörrar, för vi arbetar redan med dessa frågor.

Samordnad klottersanering bygger i mycket på Helsingforsmodellen, där man i stället för att varje fastighetsägare för sig sanerar sina fastigheter har en samordnad patrull, som sanerar alltihop. Då slipper man dividera om vad som är vems ansvar. Det är en modell som jag tror på. Jag har varit i Helsingfors några gånger och sett med egna ögon att det är bra mycket mindre nedklottrat där än här.

Vi arbetar redan med frågan. Vi har ett försöksprojekt i Skärholmen. Jag ser fram emot utvärderingen av detta så att vi kan gå vidare. Jag är bara lite avis – jag hade gärna velat ha det där försöket i Liljeholmen. Men förhoppningsvis kan vi utveckla försöksverksamheten och rent av permanenta den, för jag hoppas att det kommer att gå bra.

Återigen: Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 306

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ann-Marie Strömberg, det där med gemensam upphandling och samordnad klottersanering är väl ändå en sanning med mycket stor modifikation. Det är ju någonting som ni har beslutat om att det ska *prövas* – och ändå får vi stå ut med att på tunnlar och väggar som gatu- och fastighetskontoret ansvarar för kan klotter få sitta kvar i ett år innan det saneras. Det här är ingenting som fungerar.

Det kan väl bli så att vi får driva på den frågan också i något år, och när det sedan äntligen har blivit genomfört efter diverse påtryckningar från oppositionen blir vi väl anklagade för att slå in öppna dörrar.

Ska man slå in en öppen dörr är det skönt att få vara med om att öppna den själv i alla fall, som vi upplevde att vi fick göra med miljöbilarna. Först skulle det beslutas, men för att det också skulle bli genomfört var vi tvungna att trycka på.

Anförande nr 307

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Men Fredrik, vi har en försöksverksamhet, vi kommer att utvärdera och vi kommer att gå vidare. Vi har ingen annan målsättning än ni. Vi vill ha en väl fungerande klottersanering, och då är samordningen viktig och bra. Men det gäller att sy ihop det också.

Anförande nr 308

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ann-Marie Strömberg, det är en sak vad du säger i ett sådant här ärende, en annan sak hur det sköts ute i nämnderna.

Enligt uppgifter som jag har fått ska det inte klottersaneras någonting i vissa stadsdelsnämnder resten av året, ej heller tömmas papperskorgar i någon större

omfattning, och inga extra pengar går till någon extra städning även om det är behov av detta.

Dessutom får man komma ihåg de signaler som ni har gett tidigare till ungdomar som har varit ute och klottrat på stan och de debatter som vi har haft här. Om ni inte hade varit så positiva till graffiti som därigenom sprids till klotter, så kanske det inte hade behövt klottersaneras lika mycket och avsättas lika mycket pengar till detta. Det hade kanske helt enkelt varit renare på stan!

Anförande nr 309

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Klotter är en sak, graffiti är en annan sak.

Färg på icke tillåten plats – klotter – är skadegörelse, och det ska tas bort så fort som det går. Graffiti är en konststart, och det får man använda på tillåtna platser. Då får det sitta kvar.

Det är inte alls svårt att göra denna åtskillnad – inte för oss.

Anförande nr 310

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Nej, men det verkar finnas andra som har lite svårt för det!

Ibland blir man förvånad över var fullmäktigeledamöterna befinner sig mellan fullmäktigesammanträdena. Jag hoppas verkligen, för er egen skull, att ni lämnar den här lokalen och går utanför, kanske åker hem eller så, för i så fall skulle ni upptäcka att detta är ett gigantiskt problem. Hela stan är full med klotter.

Ann-Marie Strömberg säger: Det pågår redan projekt. Helsingforsmodellen har hon mage att nämna. Ja, det är jättemånga stadsdelsnämnder som skulle vilja genomföra det, men det finns inga pengar till det. Det pågår i Skärholmen, säger Ann-Marie Strömberg, men det ska utvärderas. Vad är det som ska utvärderas – om man ska ta bort klottret från höger sida eller från vänster sida, uppifrån eller nedifrån? Klotret måste bort! Det är den enda metod som gäller. Men det finns inga pengar för det i dag.

Anförande nr 311

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ann-Marie Strömberg (v): Hördu, jag bor i Aspudden i Liljeholmen, och det är en stadsdel som har varit något av klottrarnas Mecka. Vi har haft våldsamma problem, men vi har fått det bättre och bättre genom att vi jobbar snabbt.

Visst, det är besvärligt. När det gäller utvärdering är det löjligt att påstå att det handlar om höger eller vänster. Det handlar om hur man organiserar arbetet. Målsättningen är i Helsingfors är att det ska vara borta inom 24 timmar. Det gäller att sy ihop det så att alla berörda fastighetsägare, SL och andra, är överens och att hitta en modell som fungerar.

Jag tror faktiskt att det här kommer att gå ganska snabbt och lätt att utvärdera, och då kan vi fortsätta och bygga ut den här modellen.

Anförande nr 312

P e r B o l u n d (mp): Herr ordförande! Det som jag tycker framstår nästan tydligast i den här debatten är den fullständigt öronbedövande tystnaden från den borgerliga oppositionen när det gäller lösningen på trafikproblemen. Man hör väldigt lite om vad som är alternativet från den borgerliga sidan. Det pratas en del om att bygga trafikleder, och det är ju alltid en bekväm lösning att säga: Vi bygger mera! Problemet är bara att de trafikleder som ni vill bygga tar 10–15 år att bygga, och dessutom kostar de väldigt mycket pengar, 30–40 miljarder kronor ungefär.

Vad är ert budskap till Stockholms bilister, som står i bilkö i dag? ”Vänta 15 år, så har vi en lösning till er. Grattis!” Jag tror faktiskt inte att de blir så värst nöjda. Eller ska de inte få höra sanningen?

30–40 miljarder är en hel del pengar. Vem ska betala de pengarna? Ofta låter det som om det här är gratisinvesteringar, som inte kostar någonting utan bara kommer ned ifrån himlen, men det är ju faktiskt så att det är skattebetalarna som ska stå för de här investeringarna, 30–40 miljarder, i olönsamma vägar – samma skattebetalare som de borgerliga i andra sammanhang säger sig värna så otroligt mycket om och vill sänka skatten för. Men när det gäller motorvägar ska minsann våra skattebetalares plånböcker stå på vid gavel, då ska det investeras i parti och minut! Och det oavsett om vi har bil eller inte, alla skattebetalare ska bidra oavsett om vi har körkort eller inte och oavsett vilka trafikslag vi använder oss av – alla ska betala för de här motorvägarna.

Hur rimmar det med solidaritet med låginkomsttagarna? Det vore verkligen intressant att få en kommentar till det.

En annan fråga: Är inte de här 40 miljarderna pengar som undandras från konsumtion, som man i stället kunde använda för att öka konsumtionen, vilket skulle kunna gynna småföretag i Stockholmsregionen? Eller är det en annan sorts pengar, som annars inte kunde användas till konsumtion? Jag förstår inte riktigt logiken här.

Det är också intressant att se den omsvängning som har skett från Moderaterna och Folkpartiet som nu oroar sig så för låginkomsttagare. I andra sammanhang har man inte något som helst emot avgifter för trafiken. Under Dennispaketet var både Moderaterna och Folkpartiet varma anhängare av avgifter för att finansiera alla de där vägarna. De avgifter man då föreslog erbjöd inte någon valfrihet över huvud taget, det var dygnetruntavgifter, som skulle tas ut av alla, hela tiden. Och det var inga vägar som inte skulle ingå, Södra Länken till exempel skulle man betala för att få köra.

Var finns logiken? Jag förstår inte riktigt. Skulle de avgifter som ni föreslog inte ha drabbat låginkomsttagare? Hur förklarar ni det i så fall?

Det kan verka som om Moderaterna och Folkpartiet har ändrat uppfattning efter Dennispaketets fall, men så är det inte heller. I Stockholmsberedningen tog man

tydligt ställning för att avgiftsfinansiera vägar som man ville bygga. Finns det inga låginkomsttagare som skulle använda de vägarna? Drabbas inte de avgifterna låginkomsttagare alls?

Det är lätt att kritisera, men när ni kommer med förslag är det ju låginkomsttagarna som drabbas i parti och minut!

Sten Nordin ironiserade över våra kollektivtrafiksatsningar. Men vi kan på grund av trängselavgifterna investera 2 miljarder extra under tre år i kollektivtrafiken – pengar utöver den ordinarie investeringsbudgeten för SL. De här pengarna kommer att åstadkomma underverk.

Vad är ditt alternativ? Var ska du ta pengar ifrån? Ska du göra en sådan där Bush-budgetering som ni gjorde förra mandatperioden, då ni bara drog på er skulder?

Anförande nr 313

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Vi betalade av stadens skulder förra mandatperioden. Det var vad vi gjorde.

Nej, Per Bolund, jag tror att du är retorisk. Det är klart att du vet vad som är vårt alternativ, som vi presenterar.

Vi fick ett väldigt bra exempel på det alternativets bärkraft när Södra Länken öppnades nyligen. Utan att överdriva effekterna av Södra Länken kan man klart konstatera att det har blivit en mycket stor framgång, och väldigt många av de människor – inte minst de som kommer att drabbas av dina biltullar – tycker att det har blivit ett bra tillskott. Det var varit öronbedövande tyst från Södra Länkens motståndare i dessa dagar. De inser väl att om man nu föreslår att Södra Länken ska stängas igen är det nog inget alldeles populärt förslag.

Investeringar i vägar är också investeringar i tillväxt och i att människor långsiktigt får en ökad standard. Här går väl en vattendelare mellan oss och Miljöpartiet. Vi vill ha ett Stockholm som tillåts fortsätta växa och utvecklas, ni vill sätta stopp!

Anförande nr 314

P e r B o l u n d (mp): Att vi vill sätta stopp har du nog hittat på själv, Sten Nordin. Eller kan du visa mig en text där vi har sagt att vi vill sätta stopp för tillväxten i Stockholm? Det vore intressant att få ett sådant exempel!

Det är lustigt att investeringar i vägar ger tillväxt, men att investeringar i ett trängselavgiftssystem, som också ska byggas upp och som verkligen kommer att bidra till mindre trängsel i Stockholmstrafiken och därmed effektivisera transportsystemen så att man får fram varor bättre, så att tjänsteföretagen kommer fram bättre, så att akutbilar, brandkår och ambulans kommer fram bättre – som helt enkelt får samhällets service att fungera bättre – inte skulle bidra till tillväxten. Jag skulle önska att någon ekonom ville uttala sig om det, för det måste i sådana fall röra sig om en helt ny ekonomisk teori.

Det är också så att de 2 miljarder som vi investerar kan också ge snabba och stora effekter, men de vägar som du föreslår tar ju 10–15 år att bygga. Nu när vi står här har du ingenting att erbjuda Stockholmsbilisterna!

Det är faktiskt också så att RUFs, regionplanen för Stockholm, visar att de där vägarna inte duger. Det kommer att bli 40 procent mer köer när alla dina vägar är byggda. Är det en lösning?

Anförande nr 315

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Per Bolund verkar tro att hela näringslivssektorn består av varor som ska transporteras över staden. Det mest betydelsefulla för hela näringslivets utveckling är väl arbetstagarna, att de kan komma till jobbet och röra sig på ett smidigt sätt?

Vi fortsätter att konstatera att det i stället för att ge de här människorna 6 000 kronor i handen ska man för skattepengar införa nya pålagor på dem. De skulle kunna ta sig lättare till jobbet om man investerade i vägar. Södra Länken är ett utmärkt exempel på detta. Ställ dig upp och jubla, Per Bolund, för det har äntligen hänt någonting positivt när det gäller utvecklingen för bilisterna i Stockholm!

Anförande nr 316

P e r B o l u n d (mp): Madeleine Sjöstedt, 75 procent av arbetstagarna åker kollektivt in till staden i rusningstrafik. Du kanske ska läsa statistiken lite grann och se att om man verkligen vill effektivisera arbetslivet och få människor att komma fram bättre till arbetsplatserna så är det kollektivtrafiken man ska satsa på, inte vägtrafiken.

Genom regionplanen har man analyserat trafikeffekterna av alla de här vägarna, och då har man sett att med den utvecklingen kommer de inte att vara någon lösning. Vi kommer fortfarande att sitta fast i köer, bara mycket mera än vad vi gör i dag. På vilket sätt skulle det vara bra för tillväxten i den här regionen?

Det är ingen lösning.

Anförande nr 317

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Borgarnas, framför allt Moderaternas, politik präglas alltid av egendomliga motsättningar. De vill å ena sidan befria stockholmarna från ”parkeringsterror”, som de anser att majoriteten utsätter dem för. Å andra sidan vill de privatisera en väl fungerande parkeringsövervakning, Stockholms Parkering AB:s dotterbolag. Erfarenhet från privata övervakningsbolag visar att är det någon som terroriserar bilister i Stockholm så är det de privata övervakningsbolag som finns. Deras enda incitament är att lappa så många bilar som möjligt. Det finns bolag vars anställda jobbar på provisionsbasis, medan vår egen parkeringsövervakning bedriver sin verksamhet utifrån etik, moral, ansvarstagande och säkerhet.

När ska ni sluta saluföra er politik med dubbla tungor, så att medborgarna kan få en ärlig chans att ta ställning för eller emot er paradoxala politik?

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 318

Borgarrådet N o r d i n (m): Ja, Mehdi, du har rätt i att det finns parkeringsbolag som folk verkligen uppfattar på det sätt som du säger. Men när vi skrev avtal med ett privat parkeringsbolag, som vi gjorde under förra mandatperioden, var vi mycket noga med att skriva in i det avtalet att det inte lönade sig för dem att lappa mycket – det var inte det de fick betalt för, utan de fick betalt just för att det var många rätt parkerade bilar. Det är så man ska skriva avtalen.

Tyvärr har jag nu hört att det finns bostadsbolag som har skrivit sådana avtal med privata parkeringsbolag där det lönar sig för bolaget att utfärda så mycket böter som möjligt. Det är ni som bedriver den politiken, inte vi!

Anförande nr 319

M e h d i O g u z s o y (v): Sten Nordin, faktum kvarstår: Om du säljer eller privatiserar en välfungerande verksamhet så har du inte möjlighet att styra den. Det måste du inse.

Anförande nr 320

B i r g i t M a r k l u n d (s): Flera har tagit upp Stockholms Hamn, och jag tänker också göra det. Det visar väl att det är något av en profilfråga.

Det är tre strategiska frågor som vi behöver arbeta med under de kommande åren.

Det första är att med kraft driva det pågående arbetet med en hamnstrategi, Hamnvision för Stockholm. Det arbetet måste ges förutsättningar dels för att fortsätta utveckla verksamheten i sin helhet, dels gifta ihop hamnverksamheten med andra verksamheter. Det handlar i förlängningen om något som berör hela östra Mellansverige. Där måste frågan om strukturen för hamnarbetet i regionen behandlas och en rationell planering av olika verksamheter prioriteras. Detta tjänar Mälardalsregionen på ekonomiskt, men det handlar också om en rationell hantering som bidrar till ekologisk, social och ekonomisk balans i regionen.

Besöksnäringen är viktig för Stockholm. 2003 passerade över 11 miljoner Stockholms hamnar. Detta är ett nytt rekord. Stockholm växer som mötesplats, och det arbetet vill vi fortsätta och utveckla vidare.

Godsvolymerna ökade förra året med 7 procent till 8,3 miljoner. Inte minst handeln till och från Baltikum ökade kraftigt. Detta arbete vill vi fortsätta och utveckla.

Vi vill också pröva möjligheterna att omstrukturera hamnverksamheten och pröva på nya idéer. Vår vision i det arbetet är att ytterligare minska den miljöfarliga godstrafiken.

Den andra strategiska frågan är att intensifiera miljöarbetet. Vi ser i dag ett ökat utbyte över Östersjön. Våra grannar i öst gör sig allt mer gällande, vilket är positivt. Det gäller dock att vi är med och bidrar på ett positivt sätt med våra erfarenheter. Inte minst handlar det då om att vara med och bidra till att vårt känsliga innanhav bevaras. Att förena ekonomiskt och ekologiskt uthållig utveckling är en av stadens övergripande målsättningar, och Stockholms hamnar är i själva verket ett utmärkt exempel på det. Miljöbojen samt ett miljödiplom för att uppmärksamma goda insatser visar detta.

Det tredje är att kontakterna med andra sidan Östersjön ska utvecklas. Vi har ett ansvar för att se till att Östersjön blir ett hav som förenar och inte något som håller oss åtskilda. Vi har en unik möjlighet till kontakt med de nya EU-länderna.

Detta är de frågor som vi vill utveckla. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 321

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag måste erkänna att vårt ställningstagande är lite knepigt när det gäller trängselavgifter. Men det är en viktig fråga, och det hänger ihop med det Madeleine Sjöstedt sade tidigare. Vi har ju tidigare sagt att vi kan tänka oss trängselavgifter när vi har en bra, trivsam kollektivtrafik och ett utbyggt vägnät till en viss nivå.

Trivsamt kollektivtrafik – ja, det hänger ihop med den fråga vi nyss talade om, nämligen klotter. Nyligen fick vi en ny tunnelbanestation vid Skanstull. Andra kvällen var den fullklottrad. Man hade ristat i glasen och en massa feta arrangörer av konserter hade betalat folk för att klistra upp affischer över hela glasrutorna.

Det är väldigt många människor som säger: Jag vägrar att åka tunnelbana! Jag vill inte åka tunnelbana med mina barn, det är skräpigt och dant.

Tänk om man hade lagt mycket av de pengarna som nu satsas på det där andra till att göra en verkligt positiv kollektivtrafik, inte bara nya bussar! Det fordras något mer än att köpa nya bussar.

Det finns en modell för stress som brukar kallas för Karacek-modellen. Den säger att de som drabbas av stress är de som har litet beslutsutrymme och en tuff arbetssituation, medan de som har stort beslutsutrymme i sin vardag tål en ganska kraftig arbetsbelastning. Trängselavgifterna ökar otvivelaktigt framkomligheten – det är det ingen som förnekar – men de minskar tillgängligheten för dem som inte har stort beslutsutrymme: låg inkomst, fasta arbetstider, krav på hämtning av barn på dagis och fritis vid viss tid.

Miljöpartiet brukar ju ta ställning för människor med i viss mening litet beslutsutrymme. Det vore intressant att höra om Miljöpartiet nu helt inriktar sig på enbart summaeffekter för kollektivet, eller om ni erkänner att tillgängligheten minskar för människor med små resurser och litet beslutsutrymme.

Anförande nr 322

P e r B o l u n d (mp): Hardy Hedman och Kristdemokraterna är ju väldigt modiga och framåt när det gäller att komma med fristående planer och att hålla seminarier om trängselavgifter, till exempel under förra mandatperioden. Men när det gäller att genomföra det sitter det hårdare åt, då säger man gärna: nej, vi är tveksamma, vi vågar inte och så vidare.

Det är lätt att säga att när vi har byggt en massa vägar, och när vi har byggt ut kollektivtrafiken och i princip löst alla trafikproblemen, då ska vi införa trängselavgifter. Men då finns inte behovet kvar längre, när alla är nöjda med trafiksystemet har vi i ju ngen trängsel! Det är väldigt svårt att se hur den "lösningen" skulle komma igenom, och framför allt hur den skulle finansieras. Hur ska ni finansiera en storsatsning på SL utan att ta in pengar någonstans ifrån?

Det vi kan göra nu, med hjälp av trängselavgiftspengarna, är att göra en enorm satsning på SL som bland annat kan användas till att just förbättra kollektivtrafiken och göra den trivsammare.

När det gäller tillgänglighetsfrågan är det ju så att det som verkligen orsakar brist på tillgänglighet för stockholmarna är vi har så mycket biltrafik, som gör att vi får en utspridning av service, bostäder och arbetsplatser. Genom trängselavgifterna får vi, åtminstone på sikt, en förtätning av strukturen så att man klarar sig bättre utan bil.

Anförande nr 323

H a r d y H e d m a n (kd): Du svarade inte på frågan om de enskilda människorna! Det var ju den som var intressant.

Finns det människor för vilka tillgängligheten minskar genom detta?

Anförande nr 324

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag tänkte inte riktigt anknyta till precis det som det har talats om här, utan jag tänker faktiskt citera Milan Kundera, som skriver i romanen Odödligheten; en intressant betraktelse innan middagen:

Väg: En remsa jord, där man går till fots. Trafikleden skiljer sig från vägen inte bara för att man åker på den utan därför att den endast är en linje som förbinder en punkt med en annan. Trafikleden har ingen mening i sig. Det enda som har en mening är de två punkter den sammanbinder.

Vägen är en hyllning till rummet. Varje stump av vägen har en egen innebörd och bjuder oss att stanna upp. Trafikleden är bara en triumferande nedvärdering av rummet, som i dag bara upplevs som ett hinder för människans rörelse – en tidsförlust.

Innan vägarna försvann ur landskapet försvann de ur den mänskliga själen. Människan har inte längre lust att vandra och njuta av dem. De ser inte heller sitt liv som en väg utan som en trafikled, som en linje som leder från en punkt till en annan:

från kaptensgraden till generalsgraden, från ställningen som hustru till änkeståndet. Livstiden har krympt till ett hinder man övervinner i allt snabbare takt.

”Väg” ska här förstås som den gamla landsvägen, före bilismen. Men det går utmärkt att byta ordet väg mot gata, slutsatserna blir desamma, säger Peter Elmlund som är skribent och stadsbyggnadsdebattör. Den dag som vanligt folk inser hur stor del av deras liv som är direkt beroende av den fysiska miljöns utformning kommer stadsplanering att bli en stor politisk fråga.

Middag!

R III GATU- OCH FASTIGHETSROTELN

R II STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

R VI ARBETSMARKNADS- OCH INTEGRATIONSROTELN

**Gatu- och fastighetsnämnden - bostäder, AB Svenska Bostäder, AB Familje-
bostäder, AB Stockholms hem, Centrum Kompaniet i Stockholm AB, Stads-
byggnadsnämnden: stadsbyggnadskontoret och utrednings- och statistikkontoret
(USK), Stockholms förvaltnings- och saluhallsnämnd, Stockholms Stads
Bostadsförmedling AB
Punkt 11, 25-26, 19, 21, 31)**

Anförande nr 325

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, ledamöter och åhörare! Nu ska vi under några timmar diskutera en viktig del av Stockholms framtid: var och hur vi ska bo. Antalet anmälda till bostadskön har nu passerat 100 000. Bakom de siffrorna finns det personer som står utan lägenhet just nu, men också personer som vill flytta och byta lägenhet.

Fullmäktige har slagit fast målet att påbörja 20 000 nya lägenheter under mandatperioden. Det målet blir allt viktigare dag för dag. Vi kommer att uppnå målet. Redan nu ser vi en ökning av antalet påbörjade lägenheter. Mellan januari och september 2004 påbörjades 2 467 nya lägenheter. Till det kan vi lägga 1 100 påbörjade markarbeten och ytterligare 500 som beräknas påbörjas innan årets slut. Till det går det också att lägga ungefär 700 lägenheter som tillkommer genom omvandling av lokaler. Det är en god början.

Vi vill satsa på ytterstaden. Ett exempel på det är den kommande boutställningen i Tensta 2006. Vi minns de tidigare boutställningarna, som handlade om att bygga nya och dyra områden för att visa upp för omvärlden. Nu är det dags att visa upp hur det går att fylla Tensta och andra liknande områden med en större variation av både boende och verksamheter. Tenstas bostadshus har ett homogent uttryck, mycket ser likadant ut, lägenheterna är ungefär lika stora och planerade på samma sätt. Möjligheterna till en boendekarriär i stadsdelen är minimala. Boutställningen i Tensta kan rikta strålkastarna mot ytterstaden och dess kvaliteter. Vi vill hitta de nya möjligheterna, och det ska bli spännande att se resultatet.

Nu kommer Tensta att stå i centrum under 2006, men samtidigt finns det ett viktigt arbete att göra för att öka värdet och känslan av att bo i någon av Stockholms andra hundra stadsdelar utanför innerstaden. Det är många små kompletteringsprojekt på gång, och några stora grepp för att få in underlag för service i närcentrumen runt om i Stockholm. Vi planerar för 700 nya lägenheter i Västertorp. I Kärrtorp prövar vi omvänd planprocess: i stället för att staden visar var det är lämpligt att bygga, pekar boende i Kärrtorp ut möjliga platser. Det är ett mycket intressant projekt, som vi hoppas kommer att falla väl ut. Samtidigt planeras nya bostadsområden som till exempel Norra Station, nordvästra Kungsholmen, Värtan, Årsta och alla de stadsdelar som finns inom Vision Söderort.

Staden växer och staden förändras. Vi ska inte bygga nya miljonprogramsområden, men vi ska heller inte bygga miljonärsprogramsområden. Vi ska bygga en stad, men vi ska också bygga andra miljöer.

Jag ser verkligen fram mot det arbete med Vision 2030 som vi ska starta nästa år. Där får vi en möjlighet till en bra dialog med stockholmarna om framtidens Stockholm.

Barn och ungdomar är vår framtid. Samtidigt får jag en känsla av att barnen inte riktigt får ta plats i stadsrummet. Barnen får inte chansen att vara barn, där rörelsebehov och kreativitet får ta plats. De konstruerade miljöer som lekplatserna utgör är ofta torftiga och fyller inte alltid barnens behov av att leka tillsammans, lära sig samarbete och ha roligt. Vi måste fokusera mer på barnen, och barnen måste få ta en naturlig plats i staden.

Vi vill planera för ett uthålligt samhälle med ett minskat bilberoende. Vi måste planera ny bebyggelse i nära anslutning till kollektivtrafikleder. Alla storstäder behöver ha gröna rum, där vi som bor i staden kan andas någorlunda frisk luft och där våra barn kan lära sig om hur naturen fungerar. Därför behöver vi fortsätta att inrätta naturreservat för att garantera stockholmarnas rätt till genuin natur.

Nya lågprisbutiker är viktiga för att minska matkostnaderna. Tillgång till billig mat ska inte falla på att man inte har tillgång till bil. Därför är det viktigt att lågprisbutikerna ligger kollektivtrafiknära.

Vi kommer att fortsätta att prioritera bostadsplanerna, och vi kommer att lyckas med vårt mål att bygga de 20 000 nya lägenheterna under mandatperioden.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 326

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Målet om ett ökat bostadsbyggande är bra – det anser nog alla i den här församlingen. Moderaterna pekar i vårt budgetförslag på möjligheten till på sikt 58 000 nya bostäder. Vårt recept är ett attraktivare företagsklimat och snabbare beslutsprocesser i staden, men framför allt föreslår Moderaterna de nödvändiga sänkta skatterna på byggande på riksplanet.

Jag kan inte dela borgarrådets belåtenhet över utvecklingen, men jag noterar terminologiförändringen: tidigare var det 20 000 färdigställda lägenheter, nu ska de påbörjas. För om man räknar antalet färdigställda lägenheter, är utvecklingen allt annat än gynnsam. Förra året färdigställdes 2 700 bostäder, och det var då de ärvda projekten från den borgerliga tiden. I år har man hitintills färdigställt 1 100 och prognosen tyder på att man halverar antalet färdigställda redan nu.

Om man tittar på Socialdemokraternas nya terminologi, antalet påbörjade bostäder, så skönjs en aningen bättre bild. Man påbörjade 1 100 förra året och man har i år påbörjat 2 500. Efter det första året skulle man behöva en tillväxttakt på 7 000 lägenheter per år. Ni kommer inte att komma upp till hälften. Det saknas, även med det mest gynnsamma sättet att räkna, 16 000 nya bostäder!

Detta föranleder min första fråga till borgarrådet. Kan du vara vänlig och definiera ordet ”påbörja” på ett sätt som nu kommer att hålla under resten av mandatperioden? Är det spaden i marken, är det en markanvisning, är det färdig detaljplan eller är det inlett programarbete? Hur ska majoritetens budgettext tolkas i år?

Majoriteten skriver också att man vill ha en jämn fördelning mellan upplåtelseformerna. I Husby exempelvis röstade ni för hundra procent nya hyresrätter i ett område där det finns hundra procent hyresrätter. Ni skriver att ni i segregerade områden vill ”bygga i mänsklig skala”. Var det de punkthus som ni klubbade igenom som ska byggas i Husby som ni då avsåg?

Avslutningsvis: Stadsbyggnadskontoret har med önskvärd tydlighet visat att era nya parkeringstal leder till parkeringskaos i Stockholms innerstad. Hur avser ni att lösa den parkeringskrisen?

Tre konkreta frågor, Py: Definiera vad du menar med ”påbörja”, förklara vad du menar med blandade upplåtelseformer och att ”bygga i mänsklig skala” i Husby, och vad är era förslag för att lösa parkeringsunderskottet?

Bifall till Moderaternas förslag!

Anförande nr 327

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Nu är det bara 16 166 kvar – lägenheter att bygga, alltså, för att uppfylla löftet om att bygga 20 000 nya lägenheter under mandatperioden. Det säger sig självt att det inte kommer att lyckas. Byggtakten är alldeles för låg för att ens komma i närheten.

Socialdemokraterna har länge gjort allt för att försöka ändra de här siffrorna. Man skulle möjligen kunna tro att de främst har försökt ändra siffrorna genom att få i gång byggandet, men tji den som trodde det. De försöker ändra på siffrorna genom att tricksa med statistiken i stället. Att det inte byggs ska inte märkas i framtiden.

Så sent som i dag kunde man läsa att Annika Billström säger: Vi ska lägga om statistiken här i Stockholm så att det bättre passar Statistiska Centralbyrån. Eftersom Annika Billström just kom in i salen kan jag tala om för henne att det är precis det vi gör. Den statistik som i dag inrapporteras till SCB är exakt den som SCB vill ha och efterfrågar. Jag tycker att det är djupt ohederligt att försöka påstå att det låga byggandet i själva verket inte är något lågt byggande utan att det är ett statistikproblem.

Återigen bevisas det att det inte byggs några bostäder enbart för att det finns en markanvisning eller ens en färdig detaljplan, det måste också finnas en vilja hos både privata och offentliga byggare att sätta i gång. Just nu är det mest oroväckande att det privata byggandet har avstannat. Trots en skriande bostadsbrist i Stockholm anser uppenbarligen många byggföretag att marknaden är alldeles för osäker, riskerna är stora, framför allt när det gäller hyreslägenheter, att man inte får igen de investerade pengarna. Då blir det inga privata hyresrätter, var så säker!

Bilden av en vikande byggmarknad bekräftas också av Handelskammarens konjunkturbarometer, som kom så sent som i dag. Trots att konjunkturen i Stockholm ser ganska bra ut i övrigt, är det så att byggmarknaden fortsätter att gå kräftgång. Det är till och med så att man varnar för att man kommer att få varsla byggnadsarbetare i Stockholmsregionen.

Vi måste få i gång byggandet!

Att saker och ting inte blir åtgärdade i en kommun kan ibland skyllas på oppositionen, men just när det gäller byggandet vill jag verkligen säga att vi stödjer er. Allt ni föreslår röstar vi för. Ni kan föreslå ännu mer, ännu högre, ännu fler förskolor, ännu fler lågprisbutiker, ännu fler villor, vad ni vill – vi kommer att rösta för det i de allra flesta fall. Så ös på bara, Py, vi röstar för!

Anförande nr 328

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Ordförande, fullmäktige! Den styrande majoriteten har haft framgång i sin strävan att leva upp till löftet om 20 000 nya bostäder. Från och med 2003 och fram till nyår kommer sammanlagt 5 071 nya bostäder att ha påbörjats. Totalt planeras 43 323 bostäder i staden. Av dessa bedöms 23 800 komma i produktion före årsslutet 2006.

Det här är realiserbara bostäder, till skillnad mot de planer som lades i malpåse från förra mandatperioden. Den förra majoriteten visade ett totalt ointresse att styra produktionen mot de faktiska behoven, nämligen hyresrätter. Därför tvingades vi på hösten 2002 ta över en bostadsplanering där ingen längre ville bygga de dyra lyxbostäder som borgarna hade applåderat. Nu har vi bostadsplaner som styrs av människors behov, inte aktieägarnas.

Moderaterna vidhåller sin tes om en sammanslagning av stadsbyggnadsnämnden med miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det skulle innebära att kontorets tjänstemän utöver arbetet med att planera för byggande även skulle ut och ta prover i affärer och krogar för att lämna utlåtanden och analyser om förutsättningarna för den lekamliga välmågens bevarande – ett i sanning brett spann att greppa över! Ska personalen få särskild kompetenshöjande utbildning, eller ska det gå ändå? Utöver denna organisationsförändring vill Moderaterna minska budget för den sammanslagna nämnden med 41,3 miljoner kronor. Okej, de vill tillföra 5 miljoner till planuppläggningsen också.

Menar ni moderater att det under sådana förhållanden går att utkräva planer i samma höga takt, eller ska vi åter sänka ambitionen och låta stockholmarna stå kvar i bostadskön och de unga leva som mambo? Det skulle vara trevligt och intressant att höra Moderaternas förklaring och förslag till lösningar.

Moderaternas budgetförslag bygger i mycket på fantasier om synergivinster och dynamiska effekter genom organisationsförändringar. Det innebär att ambitionen och förutsättningarna för att bygga de behövliga bostäderna som Stockholm och dess medborgare behöver minimeras.

Vi balanserar vår budgets utgifter och intäkter, vi fantiserar inte om synergivinster eller dynamiska effekter.

Det kan inte nog framhållas: Vi anser att det viktigaste målet för Stockholm är att öka bostadsbyggandet utan att äventyra stadens stora skönhetsvärden. Planeringen ska befärma integration, skapa balans i service och verka för rättvisa mellan olika boendeformer. Det folkliga deltagandet i planeringen ska fördjupas. Det är dags att tillsätta en arbetsgrupp som kan ta fram former under vilka det är möjligt att genomföra och underlätta medborgardeltagande i så kallat omvänd planprocess. Planprocessens ledtid skulle troligen snabbas upp genom färre överklaganden, då den förankrats bland berörda medborgare. Nämnden ska också se över sina egna arbetsformer för att öka öppenheten.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 329

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, herr åhörare och de åhörare som kanske lyssnar på radio! Bostadsförsörjningen måste fungera tillfredsställande, det är alla partier överens om i Stockholm. Men stadsplanering är så mycket mer än att bara smälla upp hus. Vi vill ju inte ha nya miljonprogramsområden. Det kräver omsorg, eftertanke, demokrati, en god planering och en helhetssyn på staden, dess innehåll och funktioner. Miljöpartiet arbetar mycket aktivt inom majoriteten för att vi ska ha denna helhetssyn i planeringen.

En hjälp i detta är den antagna översiktsplanen, som bör följas i mångt, programmet för ekologiskt byggande, som är under revision, och en energiplan som majoriteten förväntar sig ska vara ett framtätyftande dokument i miljötekniskt hänseende. Vi vill att staden ska ligga i framkant när det gäller miljöteknik och energifrågor i byggandet.

Miljöprogrammet är ett utmärkt verktyg för att göra Stockholm till en attraktiv och uthållig stad. Vi har kommit överens om vissa principer för stadsbyggandet i den här majoriteten, som är bra. Några av Miljöpartiets nyckelord i stadsbyggnadssammanhang är mångfald, kvalitet, estetik, hälsa, långsiktig hållbarhet och demokrati. Vi vill värna alla generationer i staden. En stad byggd med omtanke om barnen är ofta en bra stad. Vi vill värna den ekologiska infrastrukturen och allemansrätten i staden, det vill säga våra gemensamma ytor, parker och torg, ska inte exploateras och kommersialiseras som det har skett en hel del av.

En mycket stor mängd byggnadsprojekt är på gång. Många av dem är väldigt bra utformade. Jag ser med glädje fram mot projekt i Mariehäll och Svedmyra, Tensta, Solberga och i innerstaden. Många av de här byggnadsprojekten är helt i linje med vad vi tycker utmärker gott stadsbyggande; annat diskuterar vi livligt.

Ett stort antal naturreservatsprojekt är på gång, och det är bra för balansens skull. Vi måste också värna att det avsätts grönstruktur för framtidens generationer i staden.

Skrivningarna i budgeten och själva budgeten är riktigt hyfsade. Bifall till majoritetens förslag till budget!

Sedan vill jag bara säga att jag fortfarande tycker det är fullständigt absurt, det ni inom Moderaterna och Folkpartiet föreslår om att man ska slå samman stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden. Det är lika absurt detta år som det var förra året!

Anförande nr 330

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Man kan säga mycket om bostadspolitiken. Man skulle kunna prata om de 20 000 utlovade lägenheterna, som nu ska vara påbörjade. Man skulle kunna prata om de höga kostnaderna och alla problemen när det gäller att bygga bra och billigt. Man skulle kunna prata om den långsamma och förvirrade samrådsprocessen. Man skulle kunna prata om lägenhetsaffärer i Stiftelsen Anna Wisborgs minne. Men jag ska bara ta upp två saker.

Nya samhällsbyggnadsministern Mona Sahlin säger till TT: ”Allt handlar inte om att bygga nytt, vi måste också bygga om mycket mer.” Som exempel på att bostadspolitiken inte riktigt har hängt med tar hon det så kallade miljonprogrammet. ”En massa bostäder byggdes i rekordfart. Normen var då en trea för mamma, pappa och två barn. I dag ser familjerna i dessa förortslägenheter ofta helt annorlunda ut. Det är små bostäder och många bor väldigt trångt”, säger Mona Sahlin. ”Vi måste satsa mer på att bygga om och rusta upp, inte bara bygga nytt.”

Med anledning av det vill jag fråga borgarrådet Börjeson: När får vi se ombyggnaden av miljonprogramsområdena?

Den andra saken jag tänkte ta upp gäller upplåtelseformer. Vi har sett socialdemokrater som har ombildat sin hyresrätt till bostadsrätt – en minister fick till och med lämna sin post på grund av detta. Lite skenheligt, kan man tycka: först är man emot ombildning, men inte när det gäller en själv, och man är för blandade upplåtelseformer, men förbjuder människor i ytterstaden att ombilda trots att det är just där det behövs fler bostadsrätter. Och vad gör man? Jo, man bygger fler nya hyresrätter!

Så min andra fråga till borgarrådet Börjeson är: Vad är ni egentligen rädda för? Varför vägrar ni hyresgästerna i ytterstaden att köpa sin lägenhet och därmed förutom att ge folk makt över sitt eget boende få bättre blandning av upplåtelseformerna?

I övrigt yrkar jag bifall till vår reservation.

Anförande nr 331

V e r o n i c a E k s t r ö m (v): Fullmäktige, åhörare! Rätten till bostad är en viktig del i den välfärd som Vänsterpartiet slåss för. Tycker man att det är viktigt att alla, oavsett storlek på plånbok och oavsett vilka föräldrar man har, ska ha någonstans att bo, så måste man också ha verktyg för att styra detta. Man måste ha verktyg för att föra en offensiv, social bostadspolitik i Stockholm.

Verktygen vi har att använda är flera, men de kommunala bostadsbolagen är oerhört centrala. De är bostadsbolag som vi gemensamt äger och bestämmer över.

Under den här budgetdebatten har vi från Vänsterpartiet flera gånger sagt att det är viktigt att peka på skillnaderna mellan höger och vänster. Högerpartierna vill sälja våra bostäder, till att börja med alla bostäder som finns i Stockholms hem, och man vill sälja de lägenheter som finns i Centrumkompaniet. Det är tydliga budskap, både till dem som bor i de här lägenheterna och till alla oss andra som i dag äger dessa bostäder. Man vill också återuppta privatiseringen, där enskilda personer under förra mandatperioden köpte våra gemensamma bostäder till reapriser.

Genom våra gemensamma bostadsbolag har vi en möjlighet att påverka vad vi bygger för framtida Stockholm. Arbetet med att minska byggkostnaderna måste gå vidare. Vi löser inte bostadsbristen genom att bygga lägenheter som folk inte har råd att bo i.

Rätten till bostad är någonting vi måste slåss för eftersom vi menar att det inte bara är en rättighet för dem som har råd att köpa en bostad. Det är ju ingen hemlighet att bostadsbristen i Stockholm inte gäller alla. För den som har råd att betala är bostadsbristen inte ett problem i dag.

Ordförande! Jag yrkar bifall till budgetförslaget från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet därför att det är det enda förslaget i dag som värnar allmännyttan och en social bostadspolitik som gynnar alla stockholmare.

Det finns mycket kvar att göra, tycker jag. Jag skulle önska att alla de boende som finns i våra bostadsområden, i synnerhet i ytterstaden, tog sig mycket mer makt och krävde inflytande över sitt eget bostadsområde, att man tillsammans med bostadsbolagen lokalt agerar för att öka trivselen och tryggheten.

Budgeten vi lägger i dag anger inriktning och ramar för hur bostadsbolagen ska arbeta. Nu är det upp till politiker och tjänstemän i bolagen att tillsammans med de boende se till att innehållet i praktiken också leder till ett bättre boende för stockholmarna.

Anförande nr 332

L o t t a E d h o l m (fp): Det går verkligen att känna en viss sympati för Veronica och hennes engagemang för billigare och bättre bostäder. Tyvärr är det system vi har i dag, där bostadsbyggandet kan beskrivas som den sista sovjetstaten, det som leder till att vi bara får högre och högre byggkostnader i stället för lägre. Det är just det sovjetliknande systemet som leder till att det är så otroligt svårt för människor med lägre inkomster att efterfråga någon av de nya bostäder som faktiskt byggs.

Mitt bästa tips till Veronica för att hitta en bostad är nog att gå med i någon av de fackföreningar i Stockholm som tycks ha så gott om bostäder.

Anförande nr 333

V e r o n i c a E k s t r ö m (v): Att det är svårt att hitta sätt att få ned byggkostnaderna är jag medveten om, och det tror jag vi är överens om här i salen. Vi har satt i gång en del intressanta projekt, där vi försöker hitta sätt att komma undan till exempel de karteller som finns som gör att vi tvingas upphandla byggherrar som samarbetar och har priser som är onödigt höga. I Familjebostäder har vi ett par projekt som jag tycker är jätteintressanta.

Jag tror att vi alla måste samarbeta i den här frågan. Det handlar ju också om att vi politiskt måste ha en vilja att få ned byggkostnaderna och se till så vi får hyreslägenheter som folk har råd att bo i.

Anförande nr 334

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tycker det var intressant att du pratar om att folk i ytterstaden borde få mer makt över sitt boende. Men varför vägrar du dem då att köpa sina lägenheter? Då skulle de ju verkligen få makt över sitt boende!

Sedan klagar du över att det såldes ”till reapris”. Det måste väl innebära att du vill ha ett högre pris och kunna ta ut marknadspris, men då måste du först slänga ut alla och göra dem bostadslösa för att sedan kunna sälja till högstbjudande.

Varför vill du inte ge människor möjlighet att ta makten över sitt eget boende till rimligt pris?

Anförande nr 335

V e r o n i c a E k s t r ö m (v): Problemet är att väldigt många av dem som bor i våra ytterstäder har ingen möjlighet att köpa lägenheten, därför att de har inga pengar och de har inte heller möjlighet att få lån.

Jag tror inte att inflytandet över bostaden per automatik hänger ihop med ägandet av den. Man kan jobba på många andra sätt för det.

Anförande nr 336

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag håller faktiskt med Veronica om att storleken på plånboken eller vilka föräldrar man har inte ska påverka hur lätt man får en bostad, och så klart inte heller vilken facklig tillhörighet man har. Jag håller också med Veronica om att det är svårt att få ned byggkostnaderna.

Nu har jag en liten fråga till dig, Veronica. Skattetrycket på nyproducerade hyresrätter är 65 procent. Vad drar du för slutsats av det?

Anförande nr 337

M a r t i n a L i n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag har i en tidigare budgetdebatt pratat om problemet med ungdomsbostadslöshet, att unga människor som flyttar till Stockholm inte har någonstans att bo, och så blir man inneboende i

garderober eller hos någon suspekt porrproducent i förorten eller i någon annan lösning som inte känns helt okej.

Nu måste jag erkänna att sedan jag sade detta så har det faktiskt hänt någonting i Stockholm. Det har skett en liten förändring, och jag tycker att jag möter lite färre desperata unga bostadssökande. Här kommer tiotusen kronorsfrågan: Vad har ni gjort som vi har missat, hur har ni lyckats med det här?

Nu kommer det verkligen intressanta. Det är nämligen så att inga unga människor flyttar till Stockholm längre. Söktrycket på Stockholms universitet och högskolor går ned, antalet jobbansökningar från resten av landet sjunker och Sveriges samlade unga lantisar verkar ha bestämt sig för att de ska flytta någon annanstans. Ryktet om Stockholm som en kul stad, där man kan bo, festa, plugga och jobba, har dött av. I stället har ni de senaste åren lyckats sprida ut att Stockholm kan man klara sig utan – här finns det inga jobb, här finns inga bostäder, här finns knappt några bra femställen där man kan dansa längre.

Det kommer färre unga människor till Stockholm för att fler unga människor fattar hur svårt det är att hitta jobb och bostad här. Nej, i er hemmagjorda lågkonjunktur får man vara glad om man får en arbetsmarknadsåtgärd på gatu- och fastighetskontoret, som ni har i ert nya budgetförslag.

3 834 nya bostäder har ni påbörjat hittills under mandatperioden. 16 166 bostäder kvar att bygga, 1 800 i kvartalet tills mandatperioden är slut. Ni har byggstartat mindre än 300 studentbostäder.

Jag tycker det är dags att erkänna att det här har misslyckats! Ni bygger inte vad ni har lovat, ni bygger inte det som behövs och det ni bygger är ekonomiska katastrofprojekt som Skatteskrapan, där ni kunnat använda samma pengar till att bygga två eller tre gånger så många studentbostäder någon annanstans.

Vi som tror att tillväxt skapas av nya företag och nya studenter och inte i Skatteskrapor kan rösta på Folkpartiets budgetförslag. Ni som tror att tillväxt skapas i Skatteskrapan eller att den bästa lösningen på ungdomsbostadslösheten är att unga människor flyttar på andra städer kan ju rösta på ert budgetförslag.

Anförande nr 338

Å s a R o m s o n (mp): När någon talare tar upp ungdomsbostadslösheten tycker jag det är värt att ta replik, så att vi får lite debatt i den här salen om en så viktig fråga.

Jag kan komplettera med en annan bild, som inte är lika dyster och inte lika mycket försöker driva skämt med den nuvarande majoriteten. Jag tror att även oppositionen medger att när det gäller ryktet om Stockholm kanske vi lokalpolitiker något överskattar vår möjlighet att marknadsföra Stockholm. Stockholm marknadsförs av väldigt många andra krafter i staden, och jag tror att Stockholms rykte bland många unga människor fortfarande är väldigt gott – om inte annat så märker man ju dem.

Men det finns en annan tendens, och det är att det i dag faktiskt är värt att ställa sig i Stockholms bostadsförmedling därför att det går att få bostäder. I ytterstaden går det i dag för en ungdom att få en mindre bostad på ett år, och det är ändå en tidsperiod som inte är oöverskådlig för den som vill påbörja sin utbildning här.

Så jag tror att det kan finnas även andra, positiva besked att ge till unga människor i Stockholm.

Anförande nr 339

Martina Lind (fp): Det är kul att Åsa Romson tror att det inte är något problem att bo i en garderob i ett år tills man har fått en bostad i ytterförorten. Tyvärr stämmer inte det för särskilt många människor, utan naturligtvis är det så att man måste ställa sig i bostadskön flera år i förväg, innan man flyttar till Stockholm. För den som vill börja plugga nu är det smartare att flytta till exempelvis Köpenhamn, dit fler skånska ungdomar i dag flyttar än till Stockholm.

Anförande nr 340

Borgarrådet Moger (s): Ja, Martina, det är helt riktigt att bostadssektorn i Stockholm har varit en flaskhals. Så har det varit ganska länge – det är ju ingenting som har hänt i år, förra året eller ens året innan det. Du kanske kan dra dig till minnes att det var så under en ganska lång tid under er period också.

Samtidigt ska vi säga att vi i dag har det högsta söktrycket någonsin på Södertörns högskola. Visserligen får man kasta en sten en liten bit utanför kommungränsen, men det är ändå ett ganska tydligt mått på att Stockholm fortfarande är en attraktiv stad att studera i.

Det ska också sägas att Stockholms bostadsmarknad inte bara påverkas av inflyttning. Själva siffran 20 000 lägenheter är ju tagen inte från någon gissning utan från en uppskattning av det uppdämda behovet i Stockholm, som har kommit av en lång tid med alltför lågt bostadsbyggande. Det svarar mot behovet hos dem som är trångbodda eller som har tvingats bo hemma hos mamma och pappa alldeles för länge.

Det är klart att det finns ett behov av fler bostäder.

Anförande nr 341

Martina Lind (fp): Låt mig svara med några siffror. Hittills den här mandatperioden har ni byggstartat under 300 bostäder – och då räknar jag snällt, det är 283 stycken, varav 68 är tillfälliga.

Låt mig ge ett par andra siffror. År 2001: 528 byggstartade studentbostäder, år 2002: 855 byggstartade studentbostäder.

Anförande nr 342

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! I förrgår fick vi med posten den senaste USK-rapporten om bostadsbyggandet. I dag kunde vi läsa vänstermajoritetens självförhållande i Stockholm City, där man bland annat berömmar sig för att "bostadsbyggandet har påbörjats". Sanningen är den, som framgår av USK-rapporten, att byggandet påbörjades på allvar av oss våren 2001, det vill säga för snart fyra år sedan.

Det var den våren Socialdemokraterna i den här salen föreslog att Svenska Bostäder skulle få i uppdrag att bygga 400 lägenheter per år, medan vi satte målet 1 000 lägenheter per år och sedan nådde 850. Det var i den debatten som jag sade att ert förslag, Py Börjeson och Roger Mogert, var som att kraftfullt resa sig upp och slå näven i golvet. Lite så är det ju i dag också. Annika Billström talade i morse om er "planberedskap" för 20 000 lägenheter. Men vallöftet var ju att *bygga* 20 000 lägenheter – det är ännu ett vallöfte som ni har en allt mer avslappnad inställning till.

Vad säger då USK om byggandet? Jo, att det tredje kvartalet påbörjades 683 lägenheter, något fler än som färdigställdes. Ni är på väg mot en årstakt på runt 2 700 lägenheter, och det är bra. Ni ligger nu nästan på samma nivå som vi gjorde efter tre kvartal 2001 respektive 2002, och det är bra. Men ni kommer ändå – i absolut bästa fall – bara att nå runt hälften av era 20 000.

Allvarligt talat, Py Börjeson och Roger Mogert: Vore det inte bättre att ni sade: "Vi levererar 10 000 och är stolta men inte nöjda över det" än att ni nu ännu hårdare surrar fast er vid planberedskapsmasten? Annars är jag nämligen rädd att det blir för mycket missriktad kreativitet under kommande två år: fler köp av redan befintliga bostadshus, mer kreativ statistik och nystart för politisk hyressättning genom nedskrivning av nyproduktion och i efterhand satta hyrestak.

Mot det ställer vi ett antal skarpa förslag för ännu fler helt nya bostäder, till exempel högre exploateringsgrad – varje stadsdel har helt enkelt rätt till minst ett rejält högt hus, i Kista hoppas vi nu på vårt andra – till exempel att bygga fler bostäder i ytterstadens förnyelseområden – Vällingby, Akalla, Fagersjö, Skärholmen – och till exempel att snabbt som sjutton sälja Skatteskrapan innan antalet lägenheter hunnit minska ytterligare, från de ursprungliga 900 i ett antal steg till dagens 420. Sälj det till någon som lovar att bygga fler än 420 där, och för pengarna bygger vi helt nya, mycket billigare och mer miljövänliga studentbostäder någon annanstans!

Jag yrkar bifall till det moderata förslaget.

Anförande nr 343

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det är ju populärt att citera USK, och jag skulle då vilja ur minnet citera er sista USK, den som kom för ert sista kvartal vid makten 2002. Där stod det ungefär så här: Förutom tillfälliga studentlägenheter ligger alla de hundra nya hyresrätterna i Hammarby Sjöstad. Det ger en ganska intressant bild av det bostadsbyggnadspolitik som ni förde.

Det är riktigt att ni fick upp bostadsbyggnadstakten, och det är ni värda en eloge för. Å andra sidan: ni fick upp den till, tror jag, 6 500 byggstarter på en fyraårsperiod.

Och det var en byggnation som var, vilket ni vet, marknadsdriven framför allt av det högsta segmentet på bostadsmarknaden, ett segment som de flesta experterna på bostadsbyggande är eniga om i dag är tillfredsställt.

Anförande nr 344

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har USK-rapporten här framför mig. Du kan komma över och läsa den, Roger. Efter tredje kvartalet 2001: 2 700 påbörjade. Efter tredje kvartalet 2002: 2 500 påbörjade. Efter tre kvartal 2004: 2 450 påbörjade.

Sedan var det ju så att de förhatliga lägenheter i Hammarby Sjöstad som du just häcklade skapade mycket intressanta flyttkedjor, för bland annat de personer som Martina Lind var inne på alldeles nyss, nämligen studenter och ungdomar, som via de här flyttkedjorna fick sina första lägenheter. Bodde de i något slags lyxbostäder när de flyttade vidare i tredje och fjärde led i flyttkedjorna, tror du? Var du emot de flyttkedjorna, Roger Mogert?

Anförande nr 345

R e g i n a Ö h o l m (m): Majoriteten talar ofta om demokrati och att man ska lyssna på medborgarna. I stadsbyggnadsfrågor pratar man ofta om samråd, men verkligheten landar ofta i politisk byråkrati. Studenter säger att de vill bo billigt, men majoriteten bygger ändå dyra studentbostäder i Skatteskrapan. Och sedan finns det mycket överreglerade detaljplaner, som ni vet att jag ogillar starkt.

Men det finns mycket spännande i majoritetens budgetförslag. Man kan läsa om ”den omvända planprocessen”. Vad är det, Py Börjeson? Det kanske skulle passa utmärkt med den omvända planprocessen, med vänstermajoritetens demokratisyn: först bygger vi huset, sedan skaffar vi bygglov, sedan har vi samrådsmöte, och så kanske en folkomröstning till slut där vi bestämmer om huset ska rivas eller stå kvar.

Jag läser också att barnen ska få vara med i planprocessen. Hur tänker ni då? Spontant tycker jag det är väldigt bra. Barn tänker fritt, de är inte bundna av några konventioner och har stor fantasi. Det är ju precis vad vi behöver i Stockholm, om vi ska få fram fler bostäder! Problemet är att alla som har sett ett barn rita hus inser vad som händer: de skulle aldrig få bygglov av s, v och mp! Eller för att ta som exempel Villa Villekulla: jag lovar att Skönhetsrådet skulle få kraftig hicka! Jag tror inte ens att Snickerboa skulle överleva en planprocess med Py Börjeson.

Det här kanske låter lite överdrivet, men symboliken är väldigt relevant. Om man tar upp det här i sitt budgetförslag, måste man också förklara sig. Det finns inte ett spår av fantasi eller nytänkande i majoritetens budgetförslag.

Anförande nr 346

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ja, det måste jag säga, Regina, det var roligt att du sympatiserar med oss om att barnen skulle kunna få vara med i planprocessen. Men jag tror att du undervärderar barnen. Om man lyssnar riktigt noga och aktivt på barn, vilket är vad jag har gjort väldigt mycket under mitt tidigare yrkesliv, så kan man

verkligen få de riktigt, riktigt bra förslagen, som jag är säker på att både stadsbyggnadskontoret och vi i majoriteten lyssnar på.

När det gäller den omvända planprocessen, som du också var inne på, var det det jag beskrev i mitt inledningsanförande. Man lämnar ut marken till medborgarna och frågar dem: Var tycker du det är lämpligt att bygga? Så sker till exempel i Kärrtorp.

Anförande nr 347

R e g i n a Ö h o l m (m): Jag tror att Py Börjeson har missförstått mig. Jag undervärderar inte alls barnen, jag står på barnens sida. Jag är för en friare, liberalare bostadspolitik.

När barn ritat en teckning av ett hus, ritat de inte in maxhöjd. De ritat inte in prickmark: här ska man minsann inte få bygga! De ritat inte in regler, regler och regler. De skapar inga detaljplaner i sina teckningar, utan de tänker fritt och lite mer frimodigt.

Anförande nr 348

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Bra, Regina, att du tar barnens perspektiv! Fantasin är mycket bättre än att monotont bara stämpla ut punkthus – absolut!

Nej, barn vet väl inte vad prickmark innebär. Men de ritat ju också träd, de ritat blommor och de ritat buskar och de ritat djur. Och de ritat vingliga men fina hus, med massor av fönster och mycket folk. Det tycker jag vi ska ta intryck av. Vi ska göra en levande stad.

Anförande nr 349

R e g i n a Ö h o l m (m): Tack så mycket! Det är intressant att man kan hamna så i den här debatten.

Om ni kollar på framsidan av budgeten, så ser ni en barnteckning av Stadshustornet – jag hoppas i alla fall att det inte är någon känd konstnär som jag missgynnar nu! Tror ni att det skulle få bygglov i majoritetens stad i dag? Tror ni att Skönhetsrådet skulle gilla den här teckningen och säga: Jamen så bygger vi!

Det handlar om att barn tänker fritt. Majoriteten i dag tänker oerhört reglerat. Det är det som jag tycker är ett problem i dagens bostadspolitik.

Anförande nr 350

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det var ändå med en viss spänning som man slog upp budgeten när den kom för några veckor sedan. Men man blir besviken. Det är ju ett enormt torftigt dokument, får man säga, särskilt när det gäller byggandet. Det finns ingenting av visioner, förutom att man håller fast vid att man ska påbörja 20 000 nya lägenheter – vilket man naturligtvis inte kommer att lyckas med.

Jag sade i något tidigare inlägg att politik mycket handlar om att våga prioritera det som man tycker är viktigt. Det gäller också inom bostadsbyggandet. Om man läser det förslag som sossarna har lagt på det området, inser man varför det är så svårt att få några bostäder byggda i den här staden. Det finns nio punkter som alla berör stadsbyggnadsnämndens område. Av de nio punkterna är det tre som direkt berör nybyggnation av bostäder. När ni tycker att en av de viktigaste uppgifterna för stadsbyggnadskontoret är att bygga en bondgård ute vid Årsta, då förstår man att det inte byggs så mycket bostäder! Samma sak när en av de viktigaste sakerna är att inrätta fler naturreservat – då förstår man också varför det inte blir så mycket bostäder.

Det här är ett dokument som är viktigt. Budgeten ska styra stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden. Står det där: bygga en bondgård i Årsta, så är det klart att det är vad man kommer att ägna sig åt. Och bygger man en bondgård där kan man ge sig tusan på att det slår ut ett antal bostadsbygganden någon annanstans.

Jag tycker inte man ska bygga någon bondgård ute på Årstafältet. Jag tycker att det finns tillräckligt många trevliga bondgårdar på Skansen i den här staden. Och vill man se riktiga bondgårdar, med riktiga bönder och riktiga djur, så kan man åka utanför Stockholm för där finns det gott om dem.

Anförande nr 351

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Hos Lotta Edholm saknas i alla fall barnperspektivet, det hörs!

Det är en enorm mängd bostäder vi ska bygga. Vi arbetar med massor av stora projekt: nordvästra Kungsholmen, Tensta, Kista som är stort som en mindre stad. Vi har enormt stora projekt på gång, och självklart måste det finnas en balans i det här. Vi måste samtidigt se till att stockholmarna har någonstans att gå och ta det lungt, promenera och idka friluftsliv och värna den biologiska i form av de gröna kilar som går in i staden. Det är också en uppgift för stadsplanering och stadsbyggande. Den strategiska avdelningen på stadsbyggnadskontoret arbetar med översiktsplaner där vi bestämmer framtiden för markanvändningen i Stockholm. Det är en självklarhet att man ska arbeta med sådant också.

Och varför ska inte barnen kunna få ett stadsjordbruk på Årstafältet samtidigt som vi håller på och förtätar i Årsta och bygger en hel del runt omkring, det är väl urtrevligt? Fältet är inte strålande kul som det ser ut i dag, det kan göras mycket och det måste vi satsa på också – självklart!

Anförande nr 352

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Vad jag försökte säga var att det handlar om prioriteringar. Det är klart, om man prioriterar att bygga leksaksbondgårdar – det kan ju inte vara någon riktig verksamhet som bedrivs där, som kommer att gå med vinst och så vidare – så innebär det i andra ändan att man måste ha färre människor på stadsbyggnadskontoret som jobbar med det som faktiskt är viktigt, nämligen att bygga bostäder i den här staden.

Gärna gulliga bondgårdar på Årstafältet – men kom ihåg att det slår ut annan verksamhet!

Anförande nr 353

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Lotta Edholm, nu måste jag få säga att jag på allvar efterlyser en seriös debatt i bostadsfrågan. Det går inte att skoja bort det stora bostadsproblem som vi har i den här staden, och jag skulle verkligen önska att vi fick en verklig debatt.

Det är självklart att vi gör prioriteringar. Vad tror du det beror på att vi har ett stadsbyggnadskontor som arbetar för högttryck och där man aldrig någonsin har tagit fram så många byggplaner som man gör i dag? Det är skamligt, tycker jag, att du står och pratar om att det vi prioriterar då skulle vara en bondgård.

Anförande nr 354

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Ja, men det står ju i papperen att ni prioriterar en bondgård. Av de nio viktigaste punkterna utgör en denna bondgård. Då är väl det en av de viktigaste punkterna, då är det väl det som stadsbyggnadskontoret ska ägna sig åt: bondgårdar på Årstafältet, i stället för att bygga bostäder. De här sakerna står ju mot varandra, det är bara att erkänna det.

När jag ser det fifflande med statistiken som ni vill åstadkomma är det klart att det inte ger några fler bostäder. Det är samma sak: ni använder er tid och er kraft åt att försöka hitta nya sätt att mäta antalet bostäder, i stället för att bygga fler bostäder.

Anförande nr 355

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är oroad. Det gäller en annan punkt – nu tittar jag på Roger Mogert. Jag tänkte nämligen prata om Svenska Bostäder, om Vällingbyprojektet. Först vill jag bara klargöra, så att det inte råder någon tveksamhet, att vi i Folkpartiet är mycket positiva till en upprustning av Vällingby Centrum, för det är lite halvsunkigt och det behöver fräschas upp där ute. Men inte i den här storleken, inte till de här kostnaderna, inte i de här dimensionerna!

Ni pratar om att ni ska försöka hålla i pengarna och hitta olika entreprenörer för att få ned kostnaderna för bostäder – och sedan är vårt största bostadsbolag, Svenska Bostäder, där och sätter sprätt på miljardbelopp i ett alldeles för stort och alldeles för dyrt projekt. Man river halva Vällingby Centrum på ett sätt som gör att det lär se ut som Bagdad vid det här laget, och så kommer det att se ut i ett år! Jag menar att man överdriver det hela.

Jag kan bara hänvisa till det stora riskprojekt och de kalkyler som jag anser vara felaktiga. Öhrlings revisionsbyrå, som nyligen har gjort en revision av hela projektet, har talat om att det här är det största riskprojektet i Stockholms moderna historia. Kom ihåg det!

Här tar ni nya investeringsbeslut på löpande band. Moderaterna och Folkpartiet reserverar sig hela tiden, för vi tycker inte det är rätt. Man har reserverat sig i Svenska Bostäders styrelse.

Kostnadskalkylerna är undervärderade, intäktskalkylerna är övervärderade. Redan när man tog de första besluten om investeringskalkylerna så räknade man med 200 miljoner i underskott, och det tycker inte jag är försvarbart. Hyrorna kommer att bli rekordhöga. Butikerna där ute kommer att få hyror som motsvarar cityhyrorna. Handlarna där ute mår dåligt. Många av dem kommer inte att klara det här ombyggnadsprojektet utan de kommer att gå i konkurs under tiden.

Det här tycker jag att ni har tagit alldeles för lätt på.

Jag har gjort en bedömning, med experter, att det här projektet kommer att hamna på 3,5 miljarder – då har vi inberäknat flyttning av broar och byggande av två nya parkeringsgarage. För er som inte vet det kan jag berätta att man ska riva ett väl fungerande parkeringsgarage och bygga två nya, för 600 miljoner!

Det här, mina vänner, är misshushållning med allmänna medel. Det här sköts inte bra. Man har inte ordentlig koll på läget.

Min tid är ute, så jag tackar – men jag kommer säkert att återkomma i detta ärende.

Anförande nr 356

Borgarrådet M o g e r t (s): Det sista löftet var glädjande.

Vi ”sätter inte sprätt” på några pengar. Vi investerar dem i ett av Stockholms finaste och viktigaste ytterstadscentrum. Det är vad vi gör.

Det är riktigt att den rapport som du hänvisar till, som kom inte nyligen utan för ungefär ett år sedan, har en viss detaljkritik mot hur man har säkrat upp projektet, men den säger också att i stort sett är Svenska Bostäders sätt att hantera projektet okej. Så är det.

Ni har inte alls ”reserverat er hela tiden” mot dessa ”ständiga” investeringsbeslut, som du nyss uppfann. Tvärtom har ni ju varit med om det här projektet hela tiden utom till det senaste styrelsemötet. Så är det i verkligheten.

Och de kalkyler som du underkänner och har kommit fram till slutar på 3,5 miljarder kostar i verkligheten 2,4 miljarder. Det är tre oberoende centruminstitut som har gjort de här kalkylerna.

Så är verkligheten.

Anförande nr 357

K a r l B e r n (fp): Roger Mogert, jag sade att jag har räknat in att ni tänker riva bron över tunnelbanan och bygga en ny bro. Det hamnar ju på Stockholms ekonomi, det är staden som får betala den, och likaså parkeringsgaragen. Det kommer att sluta på 3,5 miljarder, tro mig.

Jag ber press, radio och tv att spela in det här, så ska vi se om fem år när vi får räkningen vem som har rätt.

Jag kommer att hålla er personligt ansvariga för det här, för det här är en misshushållning. Ni har gjort en stor glädjekalkyl. Jag tycker synd om handlarna där ute!

Anförande nr 358

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! I den här debatten om bostäder pratar vi ju mycket om bostadskostnader. Låga byggkostnader, säger oppositionen. Lös parkeringsproblemen, säger också oppositionen i flera anföranden. Och så kräver man att bostadsbyggarna i innerstadsprojekt, senast i Hjorthagen, ska färdigställa minst en p-plats per lägenhet.

Jag undrar lite grann vem som ska betala för den där p-platsen. Om fastighetsägaren lägger ut kostnaden för p-platsen på hyresgästerna, så får ju även de som inte alls behöver eller vill nyttja åtta extra kvadratmeter till parkering vara med och betala den p-platsen, och det kan ju inte vara rättvist – det är det väl ingen som tycker. Men om fastighetsägaren låter hyresgästerna som har bil hyra och betala kostnaden för den garageplats och p-plats som finns, är plötsligt inte efterfrågan lika stor eftersom vi vet att kostnaderna för garage, speciellt i innerstadsprojekt, är ganska höga.

Det här är en del av den problematik som finns med byggande och med parkering. Å ena sidan säger man att det är en enormt stor efterfrågan på parkeringsplatser, men tydligen är inte de avgiftsbelagda parkeringsplatserna lika attraktiva som de som är starkt subventionerade från staden. Det är inte konstigt, när man från oppositionens sida inte vill bedriva en vettig marknadspolitik när det gäller vissa saker – inte när det gäller så viktiga saker som varje människas rätt att ha en egen bil. Det här är ett ganska stort problem, och vi strider om det varje gång när det gäller parkeringsnormen.

Miljöpartiet vill att man i stadsbyggnadsprocessen parallellt ska planera för en spårbunden kollektivtrafik. Vi vill ha en effektiv och modern bildelning, det som kallas bilpooler och som har varit ganska framgångsrikt hittills, även om det tar tid att jobba in, i till exempel Hammarby Sjöstad, där nu 10 procent av dem som bor där är anslutna till bilpool. Men vi vill samtidigt satsa på alternativa färdmedel som cykeltrafik och båttrafik, kompletterat till kollektivtrafik.

Jag hör från oppositionen väldigt lite om kollektivtrafikförsörjningens problem när det gäller bostadsbyggandet. Jag skulle önska att vi kunde ha en bättre debatt om vilka incitament vi behöver ge fastighetsägarna för att de ska aktivt vara med och bidra till en vettig och effektiv transport- och resandeservice för sina hyresgäster som inte bara bygger på att varje lägenhet ska ha fler och fler kvadratmeter till bilplatser, eftersom vi vill använda de kvadratmeterna till lite annat också.

Anförande nr 359

L o t t a E d h o l m (fp): Man kan välja att bygga för verkligheten, eller också kan man välja att bygga för något slags skön framtidsdröm som aldrig inträffar.

Det vi vet, hårda fakta, är att fler och fler människor i Stockholms innerstad de facto har bil och att de de facto måste parkera den någonstans. Jag håller med Åsa Romson om att det är ett problem att man måste belasta varje enskilt bygge med så många bilar som man tror att det blir i det huset. Men gör man inte det, så belastar man ju alla andra i staden som bor runt omkring det bygget. Det är det vi har gjort, det är de försyndelserna som vi nu måste betala för och se till att de nya husen åtminstone tar på sig kostnaderna för de bilar som man vet kommer att finnas i husen. Så enkelt är det – annars uppstår bara kaos.

Ni lever i ett slags drömvärld, där ni tror att tar man bara bort parkeringsplatserna så försvinner också bilarna. Så är det inte, och det visar Hammarby Sjöstad med all önskvärd tydlighet.

Anförande nr 360

Å s a R o m s o n (mp): Lotta Edholm fortsätter att behålla de skyggglappar i parkeringspolitiken som det innebär att bara diskutera antalet bilar per lägenhet och inte se till det totala transport- och resandebehovet i en ny stadsdel eller i nya bostadsprojekt.

Det är självklart så att man använder bilen till någonting, det är ju inte en prydnadssak som man har i vardagsrummet därför att man tycker den är kul, utan man använder den för att transportera sig eller för att resa någonstans. Då finns det ett behov för detta, som också kan lösas på andra sätt.

Jag tycker egentligen inte att det är något problem att fastighetsägarna åläggs att tillfredsställa de här behoven hos sina boende – men det är ju ett problem om det är så att man tycker att det inte får kosta någonting.

Bygga för verkligheten, säger Lotta Edholm. Nu är det faktiskt så att vi i den här staden har garageplatser som står tomma, trots att vi har all denna trafik på gatorna som gärna vill betala lite mindre pengar. Verkligheten handlar om hur mycket vi tillåter att det kostar. Miljöpartiet vill att det ska kosta det verkliga priset, medan Folkpartiet vill subventionera och tillämpa planhushållning på parkeringsplatserna.

Anförande nr 361

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Åsa Romson hör inget från oppositionen om kollektivtrafikförsörjning, säger hon. Då hörde hon inte Sten Nordin under trafikdebatten tidigare, och hon har uppenbarligen inte läst vår särskilda bostadsbilaga, sidan 117 i vår budget.

Vi skriver där, under punkten Nya vägar och spår: ”En förutsättning för Stockholmsregionens tillväxt är nya vägar och spår. Nya satsningar på infrastrukturen öppnar även för nya bostadsområden.”

Problemet är att er dragning av Tvärbanan rundar ett antal befintliga bostadsområden i Rinkeby, för ni har gått med på en dragning av just den spårbundna kollektivtrafiken när Tvärbanan nu ska byggas vidare som rundar Rinkeby. Det är en stor skandal och ett stort svek mot Rinkeby. Det har ni gjort.

Anförande nr 362

Å s a R o m s o n (mp): Jag bygger erfarenheten att Moderaterna inte är alls lika bekymrade eller i de bostadsprojekt vi har haft uppe i gatu- och fastighetsnämnden aldrig har uttryckt någon oro för kollektivtrafikförsörjningen på ren empiri. I samtliga de nybyggnadsprojekt som jag har varit med om har skiljelinjen när det gäller parkeringsnormen varit väldigt tydlig mot moderat politik, men inte kollektivtrafikförsörjningen.

Det är möjligt att ni har fina texter i budgeten, men det är ingenting som ni förverkligar när ni går ned i konkret handling.

Anförande nr 363

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ja, det är intressant när man ska jämföra kostnader för boenden. Jag roade mig med att prata med några bekanta. Hon som har en tvåa i Svenska Bostäder i Bagarmossen betalar lika mycket för sin tvåa som en annan bekant i en nära kranskommun till Stockholm betalar för sin femma i bostadsrätt – och då är räntorna inkluderade. Det är möjligt att svårigheten att få lån kan vara en del i det hela, men annars är det intressant att jämföra boendekostnader.

Men det var inte därför jag gick upp i talarstolen, utan jag skulle vilja prata om bostadsförmedlingen.

Det är ju så att det pågår en stor omvandling av servicehus här i staden till seniorboenden. Det tycker vi är okej om man tänker sig att det planeras för framtiden – men det är en alldeles för stor omvandling här och nu, för den drabbar många äldre. Då har man sagt att för de äldre som är över 65 år ska det finnas en särskild kö till seniorbostäderna. I äldreberedningen har vi fått information om det, och den information som vi har fått när vi hade beredning sist har jag uppfattat att vi alla hade uppfattat lika, nämligen att det var när man var 65 år som man fick ställa sig i den kön.

Nu visar det sig att så enkelt var det inte, utan har du stått i bostadsförmedlingens kö sedan du var 40 så har du stått i 25 år när du är 65, och det är klart att det då är lättare att få ett seniorboende.

Nu undrar jag lite hur de som är 85 och plötsligt skulle behöva ett annat boende men inte är beroende av vård och omsorg så att de i sådant fall skulle kunna få ett servicehusboende ifall behöver flytta men inte hamnar i kategorin förtur ska få möjlighet att få tag i en lägenhet i den bostadsförmedlingskö där de kommer efter 65-åringar som kanske har stått i kö i 25 år? Jag skulle vilja få det redogjort från borgarrådet, om det går.

Anförande nr 364

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Förmedlingen sker enligt det beslut som kommunstyrelsen tog, eller om fullmäktige kanske till och med fastställde detta. Det är precis som du säger, när man har fyllt 65 år kan man bli föremål för att få en seniorbostad. Det är också så att det är den reguljära kön. Vi har alltså ingen särskild

kö, men däremot gäller det högre godkännandekrav, där i det här fallet åldern är avgörande.

Samtidigt finns ju också möjligheten att få förturslägenhet. När det gäller seniorbostäderna är det klart att områdesanknytningen väger väldigt tungt för att få förtur, inte minst utifrån att man lämnar efter sig en annan lägenhet, som då kommer in i bostadsförmedlingen allt som oftast, vilket gör att det blir ruljans på bostadsmarknaden.

Det får bli mitt svar. Annars är det ju Margareta Olofsson, som tyvärr inte är här nu, som kan det här med seniorbostäderna absolut allra bäst.

Anförande nr 365

E w a S a m u e l s s o n (kd): Nu var det så att vid senaste äldreberedningen, där Margareta Olofsson satt ordförande, fick vi en dragning av vice vd på bostadsförmedlingen, och vi såg alla lika förvånade ut när han berättade att det inte var någon särskild kö för dem som vill ha en seniorbostad.

Därför undrar jag: Vilket svar ger du till den 85-åring som ska jämföras med en som är 65 och har stått 25 år i kö, om det inte finns förtur att åberopa?

Anförande nr 366

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ja, Ewa, jag hade i och för sig föredragit en särskild kö till seniorbostäder, för det hade liksom blivit tydligare. Men jag tror ändå inte du behöver vara så orolig om vi ser till den allra äldsta gruppen. Om man bor i en otillgänglig bostad men i övrigt inte har några särskilda behov av vård och omsorg, är det för mig ett väldigt klart förtursfall.

När vi nu ser hur sökandelistan ser ut till de seniorbostäder som allt eftersom blir klara för inflyttning, så är det inte 65-åringar som flyttar in och som söker till dessa bostäder, utan det är 80-åringar – och det är inte 80-åringar som har stått 20 år i kö, utan det är faktiskt ganska så kort kötid bland dem som söker.

Jag tror inte att du behöver vara så orolig.

Anförande nr 367

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant, Ann-Marie, att du nu tar tillfället i akt att tala om det. Du såg lika förvånad ut som jag när vi hade vår beredning i fredags! I och för sig säger du nu att du hade föredragit något annat, men du såg lika förvånad ut. Vi hade fått en tydlig information, som måste ha varit väldigt otydlig eftersom hela beredningen hade uppfattat det på ett annat sätt.

Av de lägenheter som fanns då var det visst 40 som hade sökt och 20 eller 25 som hade kunnat få förtur i det läget.

Jag tror visst att man måste vara orolig för dessa 85-åringar, som inte kan få servicehus för att de inte är tillräckligt dåliga och inte har så lång kötid att de skulle kunna få en bostad genom bostadsförmedlingen.

Anförande nr 368

I n g v a r S n e e s (m): Ordförande, fullmäktige! Inledningsvis pratade majoriteten mycket om att man har väldigt mycket planer för nya bostäder. Det är väl bra med nya stadsplaner – men man kan inte bo i dem, det behövs att man också bygger de hus som man planerar. Och de byggs inte, därför att det är för dyrt att bygga. Det går inte att få lönsamhet.

Familjebostäder hade för ett tag sedan en tävling där olika byggföretag fick redovisa hur man skulle kunna bygga billigare. Det visade sig att om man byggde enligt den standard man har i resten av landet, till exempel i Södertälje eller Malmö, och inte hade alla de detaljplaner som är unika för Stockholm, så skulle man kunna bygga för så där 6 000–7 000 kronor mindre per kvadratmeter. I dag kostar ett nybygge 23 000–24 000 kronor kvadratmetern. Det innebär att om Stockholm inte hade mer detaljkrav än vad resten av landet har skulle byggkostnaderna kunna sjunka med ungefär 20–25 procent.

Py sade här att stadsbyggnadskontoret jobbar för högttryck. Det är riktigt, det gör de. Vi har under den här mandatperioden fått ärenden, till exempel i Hammarby Sjöstad, där stadsbyggnadskontoret har föreskrivit vilka stuprännor det ska vara på husen och vilka handtag det ska vara på portarna – det är fullständigt barockt! Jag tror säkert att fastighetsägarna för egen hand, med egna arkitekter, kan få väl fungerande handtag på portarna, vilket blir billigare än att ha en skrälldus planbyråkrater på stadsbyggnadskontoret som sitter och föreskriver vad man ska ha.

Anförande nr 369

Borgarrådet M o g e r t (s): Men Ingvar, vi har faktiskt också projekt på gång i Stockholm där vi har kostnader som ligger runt 16 000– 7 000 kronor kvadratmetern. Det beror inte bara på vilka detaljkrav kommunen ställer. Det är helt riktigt att det finns lägen där kommunen har ställt höga detaljkrav, exempelvis Hammarby Sjöstad, och i Liljeholmen finns det till viss del sådana inslag – men det finns också delar i Stockholm där vi inte har gjort det och där vi kommer ned i mycket bättre priser.

Anförande nr 370

I n g v a r S n e e s (m): Det beror helt enkelt på att ni subventionerar marken, att ni sätter ned markpriset och inte tar ut full tomträtsavgift. Det som jag pratar om är justerat för samma kostnader för marken som man har i övriga landet. Vi har ju högre markkostnader i Stockholm. Det ni gör är bara att övervältra boendekostnaderna på skattekollektivet.

Det måste väl rimligtvis vara så att man bygger på ett sätt som gör att de som bor där också betalar vad det kostar?

Anförande nr 371

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ingvar Snees, det du talade om när det gäller detaljutformningen kallas för kvalitetsprogram, och det är någonting väldigt användbart när man bygger stora områden, som Hammarby Sjöstad, som har varit ett enormt stort projekt. Att hålla kvaliteten på ett sådant område är oerhört viktigt. Dessutom är det byggt för de dyrare marknadssegmenten, så att säga. Man skulle ju inte gärna smälla upp baracker i ett sådant sjönära läge.

Det är viktigt att arbeta med kvalitetsprogram, så jag tycker det är lite underligt att du ifrågasätter att man har använt sig av det för att få fram en högklassig bebyggelse i Hammarby Sjöstad.

Det är fint med de här detaljerna. Det är ju det som utmärker staden, det som vi tycker är vackert i Gamla Stan och innerstaden, att det är god kvalitet på detaljerna.

Det är också både miljömässigt och ekonomiskt riktigt att bygga bra kvalitet redan från början. Då slipper man hålla på och sanera klotter på betongväggar, etcetera.

Anförande nr 372

I n g v a r S n e e s (m): Du nämnde Gamla Stan, men jag kan garantera att det fanns inget stadsbyggnadskontor som satt och detaljreglerade hur de husen skulle se ut!

För att ta innerstaden, är det ju så med den äldre bebyggelsen på malmarna, framför allt Östermalm, att stadsbyggnadskontoret på den tiden föreskrev volymer och sådant, men man detaljreglerade inte på det sättet som man gör i dag.

Jag tror att är man beredd att satsa de pengar som det kostar att uppföra en byggnad i dag, är man nog också beredd att ge huset en sådan kvalitet att man kan hyra ut lokalerna även om bostadsbristen inte är så skriande som den är i dag.

Anförande nr 373

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte ta tillfället i akt att lyfta bostadsförmedlingen, inte därför att vi har någon stor politisk konflikt egentligen – vi har en ganska bred politisk samsyn när det gäller bostadsförmedlingen – utan därför att oppositionen försöker göra gällande att vi inte skulle klara av att bygga de 20 000 bostäder som är majoritetens ambition.

Några bakgrundsfakta. Klockan kvart över tre i dag slog vi rekord: 102 135 personer stod i bostadsförmedlingens kö. Vi slog också rekord den sista oktober i år – då hade vi 681 inlämnade lägenheter. Prognosen för i år är också ett rekord: 6 300 inlämnade lägenheter, 3 000 fler än 2001, 2 500 fler än 2002. Ökningen beror just nu på att vi har en ganska kraftig ökning av privata fastighetsägare som lämnar in sina lägenheter.

Vad man måste komma ihåg när man pratar om bostadsförmedlingen är att ungefär 30 000 av de 100 000 som står i kö är aktivt bostadssökande. Den siffran har varit ganska konstant, vilket betyder att de 6 300 lägenheter som vi räknar med ska ha

förmedlats går till människor som faktiskt behöver en bostad, det vill säga kötiderna går verkligen ned.

Det bostadsförmedlingen som bolag har som prioritet just nu är expansion av verksamheten. Hur ska vi klara av att förmedla alla dessa lägenheter som vi kommer att få in på grund av de 20 000 nya bostäder som byggs? Där råder det egentligen inte heller någon politisk konflikt, utan vi är ganska överens och övertygade om att det här kommer att ske.

Självklart kommer vi att sänka avgiften när vi står inför det, men inför nästa år är prioriteten att se till att rigga en organisation för den kraftiga ökningen av inkomna lägenheter.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 374

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande fullmäktige! Bostadsförmedlingen går ju med 7 miljoner i vinst, och jag undrar varför ni vill tjäna pengar på de köande. Varför är ni inte beredda att sänka den avgiften?

Du har ju även hand om integrationsfrågor, som visserligen ska diskuteras djupare i morgon, men de två frågor jag ställde tidigare berör ändå ditt ansvarsområde.

Återigen: När kommer miljonprogrammen att byggas om, som Mona Sahlin vill? Och varför vägrar ni människor i ytterstaden att friköpa sin bostad?

Anförande nr 375

Borgarrådet L i n d b e r g (s): När det gäller bostadsförmedlingen tycker jag att avgiftssänkning är en god ambition, och det är klart att så ska göras när ekonomin tillåter. Just nu har vi sett det överskott som har varit som en avbetalning till den kostnad som var för att starta upp bostadsförmedlingen. Samtidigt står vi inför ganska kraftiga investeringar, framför allt för nya IT-lösningar för att klara av att förmedla lägenheterna på ett effektivt sätt.

När det gäller miljonprogrammet blir jag lite ledsen av den debatt som har varit framför allt den sista månaden kring storstadssatsningen och resultatet av en misslyckad storstadspolitik. Om jag inte missminner mig fick vi den halva miljard som gick till Stockholm under era fyra år i majoritet, och jag frågar snarare er: Vad hände med de pengarna?

Anförande nr 376

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Först undrade jag om det här var något slags skämt. Kommer bostadsförmedlingen att bli helt överbelastad av hur många förmedla de 20 000 nya lägenheterna? Jag kan avslöja att det inte kommer att byggas några 20 000 nya lägenheter under den här mandatperioden, så är det sagt – tyvärr.

Förhoppningsvis kommer det att förmedlas ganska många lägenheter, och jag tycker det är fantastiskt att de privata hyresvärdarna nu har gått in med sådan entusiasm i denna organisation. Jag tror att det delvis beror på att bostadsförmedlingen är en mycket välskött organisation.

Jag skulle bara önska att Teres Lindberg kunde lova att lägga ned lika mycket energi på att få in de fackföreningsägda hyreslägenheterna till bostadsförmedlingen i Stockholm som hon har lagt ned på att få in de privata.

Anförande nr 377

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ja du, Lotta Edholm – vi får väl se. Jag är övertygad om att vi kommer att klara av de 20 000 lägenheterna.

När det gäller fackföreningarna har vi faktiskt avtal med flera stycken, så det är inte bostadsförmedlingens fel, det som har hänt. Det kan vi väl alla vara överens om.

Anförande nr 378

T o r d B e r g s t e d t (m): Teres, det var en mening du sade, nämligen att det inte är något politiskt käbbel om de 20 000 lägenheterna i styrelsen. Då vill jag säga att jag opponerar inte när vd presenterar de här vittgående planerna, men jag tror inte ett vitten på dem, det vill jag klart deklarera. I övrigt har vi som sagt inga större skärmytslingar. Men du får inte antyda att vi från Moderaterna och borgerligheten tror på dessa ganska sagolika 20 000 byggda lägenheter!

Anförande nr 379

C a r o l i n e K l i n g (mp): Som Teres Lindberg sade är det en enorm tillströmning av människor till vår kö i bostadsförmedlingen. Vi är uppe i 100 000 nu. För ett par år sedan när jag började där var det 80 000, förra året 90 000 – ökningen håller i sig, och det är väl inte omöjligt att till viss del tolka det som att det finns ett slags förtroende för att bostadsförmedlingen åtminstone på några års sikt kan lösa ens bostadsproblem.

Framför allt tycker jag att det är intressant att se hur människor ser hyresrätten som en attraktiv boendeform. Det är en efterfrågad boendeform, som faktiskt fler skulle vilja bo i än vad det finns lägenheter till.

Tittar man på tillgången på lägenheter kan man se att det sedan 1999 har försvunnit 30 000 hyresrätter från oss på grund av den stora utförsäljningsvågen – samtidigt som alltså efterfrågan på hyresrätten inte minskar, tvärtom.

Nu byggs det ju mycket nytt och vi vet att det kommer att finnas fler lägenheter att förmedla de kommande åren. Det har redan börjat, som Teres sade. Vi förmedlar 30 procent fler lägenheter i år än förra året. De privata hyresvärdarna har på frivillig basis upptäckt bostadsförmedlingen och ser det som ett attraktivt sätt att förmedla sina lägenheter, så där är det dubbelt upp med inlämningen på bara två år, visserligen från en låg nivå från början, men det är ändå väldigt positivt.

Men bostadsförmedlingens uppgift är inte bara att förmedla lägenheter till den reguljära kön, utan det handlar också om att administrera stadens sociala bostadspolitik, att förmedla förturslägenheter till dem som behöver, försöks- och träningslägenheter som det också kallas.

För att kunna bedriva denna sociala bostadspolitik är allmännyttan livsviktig, den är a och o. Det kan man se i bostadsförmedlingens statistik. De privata hyresvärdarna är inte pigga på att lämna över sina lägenheter till sådan verksamhet, utan det är allmännyttan som drar 96 procent av lasset.

Ska vi ha en stark social bostadspolitik, behöver vi en stark allmännytta – så ser sambandet ut. Och såvitt jag vet är vi i de flesta partier i den här salen också överens om att vi ska ha det.

Bostadsförmedlingen ska som sagt vara självfinansierad, den ska inte gå med förlust och inte heller med vinst. Nu gör den ändå det, och det finns faktiskt alla skäl att se över om det nu finns utrymme att sänka köavgiften en del. Om det finns ekonomiskt utrymme så kommer Miljöpartiet att verka för att den sänks så småningom.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens budgetförslag.

Anförande nr 380

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Tycker du verkligen att det är bra att det är så hög andel hyresrätter i ytterstaden?

Följdfrågan är den som jag har försökt ställa tidigare till majoriteten: Varför vägrar ni att låta folk i ytterstaden ombilda sin hyresrätt till bostadsrätt, de som vill?

Anförande nr 381

C a r o l i n e K l i n g (mp): Jag tycker det är viktigt med valfrihet i bostadsmarknaden. Jag tycker det är viktigt att man kan välja sin boendeform. I dag kan man om man vill ha en bostadsrätt gå på visning redan till helgen, men om man vill ha en hyresrätt är det betydligt svårare. Därför tycker jag det är oerhört viktigt att värna allmännyttan och värna de hyresrätter som vi har kvar.

Anförande nr 382

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte ta tillfället i akt och prata om stadsdelsförnyelsen, som ju är både bostadsbolagens och kommunens ansvar.

I maj i år deltog 60 boende i Bredäng i ett samrådsmöte om hur man ville förändra Bredängs Centrum. Tidigare hade man haft stormöte, då även representanter från kommunala verksamheter, biblioteket, kulturskolan och fritidsskolan deltog, liksom företagarföreningen och polisen. I augusti i år genomfördes det sista samrådet och de boende presenterade ett färdigt förslag om hur Bredängs Centrum ska kunna förnyas. Detta kommer nu att genomföras.

Det här är ett konkret exempel på ett bra och demokratiskt sätt att arbeta. Människor som berörs, ofta de som inte annars är politiskt aktiva, är med och påverkar. En del av syftet med stadsdelsförnyelsen är just detta, att öka det lokala inflytandet och stärka integrationen.

Även när det gäller detta finns en skarp skiljelinje mellan vår majoritet och de borgerliga. Oppositionen vill inte satsa på stadsdelsförnyelsen. Vi satsar 600 miljoner kronor under mandatperioden.

Kristina Axén Olin, som tyvärr inte är här nu, sade i morse att beslut ska fattas av var och en hemma vid köksbordet. Hur ska var och en kunna sitta hemma vid köksbordet och fatta beslut om förändringen av Bredängs Centrum? Det skulle vara intressant att höra Kristina utveckla!

Avskaffar man stadsdelsnämnderna och drar in våra 600 miljoner, begraver man en stor del av det lokala folkliga medbeslutandet. För inte ens oppositionen kan väl tycka att inflytandet ökar om man skrotar våra lokala demokratiska fora och stoppar de här förnyelsepengarna?

Oppositionens politik stavas centralisering och nedmontering av välfärd. Vi vill i stället satsa och bygga ut, fördjupa demokratin och stärka integrationen. Därför behövs stadsdelsförnyelsen.

Anförande nr 383

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige, Ann-Margarethe Livh! Intressant att du tar upp stadsdelsförnyelsen, för den bygger ju till sin konstruktion någonting som ni är religiösa motståndare till, nämligen fastighetsförsäljning. Det är intressant att ställa frågan vad som skiljer era mjuka, gulliga och fina fastighetsförsäljningar den här perioden från våra hårda, brutala och elaka förra perioden.

Dessutom kan man notera att den hittills är kraftigt underfinansierad, därför att de fastighetsförsäljningar som hela stadsdelsförnyelsen bygger på har inte kommit i gång.

Frågan är vilken satsning den är, hur den kommer att betalas och när fastighetsförsäljningarna som den bygger på kommer att komma i gång.

Anförande nr 384

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Men Rolf, hälften av det här finansieras ju genom kommunens budget och hälften genom bolagen. Jag tycker att det är ett bra sätt att finansiera den här satsningen på.

Anförande nr 385

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är oerhört stolt över det arbete som vi i majoriteten och på de båda kontoren har genomfört. Vi har aldrig haft en större planberedskap än den vi har i dag. Vi har ständiga kontakter med

bygggherrar, stora som små, nya som gamla – och lyssna nu: de vill bygga! Vi prövar många olika vägar för att kunna bygga billigt, konstruktivt och framåt.

Men på den här kanten surar ni. Jag saknar goda förslag. Ni säger ju att ni är med, ni säger att ni vill hjälpa till att bygga – men var är de goda förslagen? Och var är den konstruktiva diskussionen om hur vi ska bli ännu bättre?

Igen och igen diskuterar ni i stället hur man räknar! Det viktiga är väl att vi kommer i gång?

Nu vill jag en gång för alla lägga fast hur vi tänker och räknar. Lyssna noga nu, så kanske vi slipper återkomma till den diskussionen igen.

Vi använder oss av USK:s siffror. Gjuten bottenplatta, det är en siffra. Det är också så att byggarna tycker att de har börjat bygga när de har etablerat sig på byggarbetsplatsen. Den siffran anger vi också. Vi kommer att vara oerhört tydliga med vilken siffra som är vilken i varje redovisning av byggplanerna.

För att svara på de andra av Mats frågor skulle jag också vilja säga följande. När det gäller byggnationen i Husby, som jag uppfattade att du frågade om, har vi skrivit om blandade former och en mänsklig skala. Det handlar om att på varje plats där vi bygger anpassa oss efter de behov som finns på just den platsen. I Husby behövs det mindre lägenheter, och det behövs riktigt stora lägenheter. Sedan är det också ett arbete med att få bygggherrar att vilja bygga så att vi får blandade upplåtelseformer.

När det gäller parkering och parkeringsnormer vill jag bara säga att utifrån de parkeringssiffror vi hade från den förra mandatperioden har vi höjt parkeringsnormen i ytterstaden med 20 procent och i innerstaden med 17.

Anförande nr 386

M a t s G N i l s s o n (m): Tack för definitionen!

Du efterfrågade de goda förslagen. Moderaternas budget är en väldigt bra början. Vi har snabbare beslutsprocesser, vi har det mer näringsvänliga klimatet och, som jag sade tidigare, den viktigaste åtgärden är självfallet att skatterna på bostadsbyggande sänks, och det är en riksfråga.

Tack för det klargörande svaret om Husby. Jag kan då dra slutsatsen att borgarrådet tolkar det som att det behov som finns i Husby och den ”blandade” upplåtelseform som är lämplig för Husby är hundra procent hyresrätter. Ta bort ”blandade” – det blir lite fånigt!

När det gäller parkeringsunderskottet har du fått på bordet ett underlag från stadsbyggnadskontoret, som knappast kan räknas som någon borgerlig remissinstans, som visar att det du skapar är parkeringskaos. Jag frågade efter lösningen på detta.

Anförande nr 387

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det skulle vara smakligt om vi, när vi nu försöker vara konstruktiva i den här salen, höll oss till de delar som vi rår över här.

Anförande nr 388

L o t t a E d h o l m (fp): Skälet till att vi har diskuterat och debatterat den där statistiken och hur man definierar när ett bostadsbyggande kommer i gång är ju att det är ni som har dragit i gång den diskussionen. Här har vi i åratal, ända sedan 1970-talet, redovisat gjuten bottenplatta som en definition på påbörjad bostad. Det är ni som har börjat fiffla med siffrorna och hittat på nya, konstiga definitioner!

Så sent som i dag säger Annika Billström att vi ska rapportera in påbörjade bostäder i enlighet med det som SCB säger, precis som om vi inte har gjort det hela tiden, vilket vi naturligtvis har. Det är ni som krånglar till allting!

Men det är jättebra att det här klargjordes.

För övrigt är det ju så att ni höjde parkeringstalen så mycket, men det borde ha varit SÅ mycket om det skulle ha varit i enlighet med det som föreslogs av stadsbyggnadskontoret.

Anförande nr 389

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Nu hör vi av borgarrådet att det finns en vilja att bygga i Stockholm. Samtidigt kan jag inte låta bli att notera att hon i massmedia och delvis också här i dag börjar glida på 20 000-målet genom att ifrågasätta de privata byggherrarnas vilja att faktiskt börja bygga. Hon hänvisar till att planer finns, nu ska bara någon sätta spaden i marken och pekar på den privata sektorn. Jag kan inte tolka det som någonting annat än att majoriteten förbereder en retorik där man i valet 2006 kan skylla på den privata sektorn att vallöftet inte är uppfyllt – som om det var de privata byggherrarna som var ansvariga för de vallöften som ni ställde ut!

Anförande nr 390

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det där var din tolkning.

Vi kommer att redovisa det vi får byggt, du behöver inte vara orolig och inte misstänka att vi ska skylla på någon annan. Vi ska se till att det byggs.

Jag uppfattar både privata byggherrar och allmännyttan som oerhört intresserade av att bygga.

Dessutom dyker det upp väldigt många nya som vill bygga i Stockholm.

Stockholm är attraktivt.

Anförande nr 391

A n i t a H a b e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag när det gäller Stockholms stads bostadsförmedling.

Vi lever i en tillväxtregion, och där är en bostadsförmedling en nödvändighet. Alla kranskommuner har inte en bostadsförmedling och har därför börjat lämna lägenheter till Stockholms bostadsförmedling. Ungefär 30 procent av de köande kommer också från andra kommuner.

Jag har noterat att Kristdemokraterna vill prioritera barnfamiljer i bostadskön. Det är alldeles utmärkt; det är ett gammalt förslag från Vänsterpartiet. Däremot undrar jag hur Kristdemokraterna har tänkt bära sig åt, för de vill sälja ut Stockholmshem, som är en pålitlig leverantör av lägenheter just till barnfamiljer, och även till barnfamiljer med låga eller osäkra inkomster. Kd vill alltså sälja ut 31 405 lägenheter, plus Centrumkompaniets 1 200 lägenheter – alltså 32 605 lägenheter. De kommunala bolagen har inga högre godkännandekrav, och därför kan kommunala bolag prioritera barnfamiljer på ett helt annat sätt än vad privata fastighetsägare bryr sig om att göra.

Prioritera barnfamiljer och sälja ut Stockholmshem! Jag kan inte låta bli att undra hur Kristdemokraterna har tänkt, om de har tänkt, om de kanske inte har tänkt färdigt – eller om det här är rent hyckleri.

Anförande nr 392

Tredje vice ordföranden: Vi får tänka lite grann på surret i lokalen. Från pressläktaren har man klagat på att det hörs väldigt dåligt, och jag vet att det över huvud taget hörs sämre i den delen av lokalen. Så tänk på att inte småprata alltför mycket.

Anförande nr 393

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Anita Habel, för det första tror vi faktiskt att det räcker med två stora kommunala bolag. Det är ändå ganska mycket lägenheter. För det andra har jag svårt att tänka mig att ett Stockholmshem som är sålt till någon annan inte skulle vilja ta in någon familj i sina hyresbestånd. Det känns ganska orimligt att tänka den tanken.

Anförande nr 394

A n i t a H a b e l (v): Det hörs tydligen dåligt här, för du hörde visst inte vad som sades om privata fastighetsägare tidigare när det gäller till exempel barnfamiljer som är låginkomsthushåll och möjligen i behov av förtur. Du hörde inte att de tillämpar högre godkännandekrav.

Hur hade du tänkt få den här ekvationen att gå ihop, när du gör dig av med 32 605 lägenheter utan högre godkännandekrav och samtidigt vill prioritera barnfamiljer? Svara på det!

Anförande nr 395

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag vill ta upp två mycket viktiga åtgärder som håller på att genomföras i gatu- och fastighetsnämnden och som

inte har nämnts här under kvällen. Det är åtgärder som jag är övertygad om kommer att betyda oerhört mycket för kommande generationer stockholmare.

Det första är den grönmarksstiftelse som vi håller på att bilda i Stockholmsregionen. Under nästa år kommer vi att föra över Stockholms stads marker i kranskommunerna i en stiftelse som har som syfte att bevara och förstärka regionens unika grönstruktur och de rekreationsvärden som finns på markerna. Genom att bilda en stiftelse liknande Skärgårdsstiftelsen, som ju har införts tidigare, för att se till att våra grönmarks- och rekreationsområden bevaras och förstärks kan vi säkerställa den biologiska mångfalden här i regionen och också möjligheten till rekreation, samtidigt som vi kan fortsätta bostadsbebyggelsen på redan exploaterade områden. I princip ska hela affärsområde Egendom i gatu- och fastighetsnämnden ingå i stiftelsen.

Det här är en mycket framåtsyftande åtgärd, som kan bevara den unika kilstruktur som är unik för Stockholmsområdet. Åtgärden efterfrågades av Folkrörelseregionen med över 200 000 medlemmar före valet, och vi är därför väldigt glada att kunna genomföra den nu under 2005.

Det andra verktyget som jag vill ta upp är grönmarkskompensation, som nu används kontinuerligt av majoriteten. Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har ju tillsammans ställt sig bakom planer på över 20 000 bostäder, och under de två år som har gått har Miljöpartiet deltagit i så gott som alla detaljplaner som har antagits – det är mindre än en handfull planer som vi har gått emot på grund av att de har brutit mot stadens principer och övriga mål om god miljö och minskat byggande på grönmark. I så gott som alla planer har vi alltså kommit överens om principer för hur byggande ska gå till, och det beror till stor del på att vi har ett kompensationsverktyg som vi använder, där den minskning av ekologiska värden som uppstår när man bygger på grönmark kompenseras på andra områden.

Att vi bygger så mycket beror dels på att vi i Miljöpartiet ser de stora behov som finns av bostäder, dels på att vi har tagit fram det här nya verktyget, som fungerar alldeles utmärkt.

Genom att på det här sättet kompensera för de förlorade grönvärden som vi bygger bort kan vi lämna över en stad som dels tillfredsställer bostadsbehovet, dels uppfyller de krav på natur- och miljövärden som gör att vi medborgare i framtiden kan få en god livsmiljö och en god hälsa.

Det verkar ofta på de borgerliga företrädarna här i salen som att en god livsmiljö och ett ökat bostadsbyggande skulle stå i motsats till varandra. Man är till exempel emot de miljökvalitetsnormer som finns. Jag vill hävda att den motsättningen är tillskapad, att den inte finns i verkligheten, och att den beror antingen på dåliga kunskaper eller på dålig fantasi.

Anförande nr 396

L o t t a E d h o l m (fp): Tyvärr är det ju så att Miljöpartiet är en bromskloss för byggande i den här staden. Det är liksom ett rosa skimmer över det som Per Bolund beskriver. Verkligheten ser inte sådan ut, utan i dag går det en ganska skarp linje mellan å ena sidan de borgerliga partierna och Socialdemokraterna och, ska jag

tillägga, Vänsterpartiet, för Vänsterpartiet har helt ändrat politik från att förra mandatperioden ha varit emot allt byggande är man nu för det mesta – men på den andra kanten står Miljöpartiet och röstar emot byggen i kollektivtrafiknära lägen, i det som vi kallar att förtäta innerstaden och så vidare.

Det är klart att det inte skulle bli mycket byggt i den här staden ifall ni ensamma bestämde!

Anförande nr 397

P e r B o l u n d (mp): Det där stämmer inte över huvud taget. Jag uppmanar Lotta Edholm att verkligen titta i de beslut som har tagits och titta i 20 k-programmet. Där kan du se att Miljöpartiet faktiskt ställer sig bakom över 20 000 bostäder i de markanvisningar och planer som finns.

Att vi skulle vara en bromskloss är någonting som Lotta Edholm har hittat på själv.

Det stämmer att vi var emot många av de planer som ni tog fram under förra mandatperioden, men det var för att ni byggde på ett helt vansinnigt sätt. Man byggde i värdefulla grönområden, man byggde i dåliga kollektivtrafiklägen och på många andra sätt som stred mot till exempel översiktsplanen.

Anförande nr 398

M a t s G N i l s s o n (m): Fru ordförande! I morse diskuterades näringsklimatet, och då sade Annika Billström bland annat att hon inte riktigt förstod vad man på stadsbyggnadskontoret och i stadsbyggnadsnämnden hade för syn på detta. Nu tänkte jag ta upp en sådan konkret sak, där Py har ett mycket stort inflytande.

Det här är en pressinbjudan när Annika Billström ska inviga en småbåtsbrygga, och det låter ju inte så konstigt. Det konstiga börjar när Py Börjeson hävdar att detta inte är någon småbåtsbrygga.

Det blir lite lustigt när man sedan ser att staden har finansierat en reklambroschyr med denna småbåtsbrygga, men det hindrar inte borgarrådet från att hävda att det här inte är någon småbåtsbrygga, för i så fall skulle man behöva bygglov och något bygglov har ju inte medgivits.

Gästande båtar anlägger denna brygga under sommaren, förmodligen i god tro att Stockholms Hamn, som anvisar båtar till bryggan, vet vad man gör. Det finns utlagt på stadens hemsida, och det finns som sagt i broschyrer och det har stått i tidningen om invigningen att detta är en småbåtsbrygga – men fortfarande än i dag hävdar stadsbyggnadsborgarrådet att någon småbåtsbrygga är det inte.

Det här kan man raljera över, men det är tyvärr ett visst problem. Det finns nämligen ett antal entreprenörer som också vill anlägga småbåtsbryggor och andra saker i vattnet, men de känner inte vare sig Py Börjeson eller Annika Billström och frågar: Hur ska man bära sig åt för att få göra någonting sådant här? Om man ringer till stadsbyggnadskontoret, som ju kan bevilja bygglov för sådant här, meddelar de – så

klart efter att ha rådgjort med borgarrådet: Nej, några sådana bygglov medges inte, och den där bryggan som ni tror att ni har sett och där båtar ligger, den finns nog inte heller.

Jag har skrivit många skrivelser om detta och vi har frågat om detta i stadsbyggnadsnämnden. Py Börjeson, kan du inte nu en gång för alla förklara: Hur ska entreprenörer bära sig åt?

Anförande nr 399

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): I samtliga fall när man vill anlägga något är väl det allra bästa att man ansöker om ett bygglov? Det får väl också alla dina kontakter göra, och så får man ta ställning till om det kan beviljas bygglov eller inte.

Anförande nr 400

M a t s G N i l s s o n (m): Men dessa bygglov beviljas ju inte! Och det som finns där det finns har inte fått något beviljat bygglov. Annika Billström! Kan du inte svara på frågan? Är det en ... Du, Py, kan be om förtur, så sitt inte där och vifta! Svara i stället på frågan: Har Annika Billström invigt en småbåtsbrygga eller inte?

Anförande nr 401

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Om en förtöjning som ligger vid en kaj är möjlig att flytta så är det en ponton, och en ponton är icke bygglovspliktig.

Anförande nr 402

M a t s G N i l s s o n (m): Det var inte med sanningen överensstämmande. En sådan anläggning är bygglovspliktig. Det är helt beroende på vad den ska användas till, enligt det tjänsteutlåtande som du själv har röstat på, samtidigt som du för övrigt har röstat på ett tjänsteutlåtande där det stod – det är rätt intressant – att man inte ska fästa något avseende vid vad finansborgarrådet påstår att hon har invigt.

Sakläget vad gäller den här pontonen är: Skulle det vara en kommersiell anläggning skulle den inte behöva bygglov. Det är intressant regelverk vi har i Stockholm. Om det handlar om en stor färja behövs det inget bygglov. Om det däremot är småbåtar som ska lägga till vid pontonen behövs det bygglov. Så är sanningen, Py Börjeson.

Det har stått i tidningen, jag har varit där vid flera tillfällen, och det har gått att se på Stockholms hamns hemsida att det ligger privata småbåtar där.

Anförande nr 403

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Snälla Mats! Detta är en ponton. Det finns massor av sådana pontoner runt om i hela staden, utmed vattnet.

Anförande nr 404

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige! Jag vill för övrigt också ge en eloge till fru ordföranden, som har klarat sig så utmärkt i dag.

Pontondebatten tyckte jag var rätt intressant. Jag kollade hur många på landet runt viken som hade bygglov för de båthus och bryggor som fanns där. Det fanns ett bygglov för ett enda båthus, men det finns tre båthus och åtta bryggor. Så kan det också vara, pontoner oräknade.

När vi pratar om planer för byggandet: De bostäder som byggs nu har till stor del planerats av oss redan under förra mandatperioden. I Familjebostäder, där jag är verksam, tog vi fram planer för ungefär 3 600 bostäder. Blir det något av dem, eller är det bara fantasiprojekt? Ja, det skulle bli bostäder av dem om man inte i flera projekt satte käppar i hjulen av olika slag.

De käpparna är till exempel att man ska bygga på mark i Årsta – gräva ner kraftledningen och sedan bygga på marken. Men då visar det sig att på den marken, som tidigare inte har kunnat bebyggas på grund av kraftledningen, hittar miljöförvaltningen några växter. De är inte ovanliga eller sällsynta, men de växer just där, och då får man inte bygga där, utan då kommer miljöförvaltningen med invändningar mot bygget.

Det är ett exempel på att om stadsbyggnadsfolk och miljöfolk tidigt planerade bostäderna tillsammans kunde man få rationaliseringsvinster, och då klarar man att bygga också i områden med känsliga miljöer. Därför är det utmärkt att lägga ihop nämnderna.

Sedan Miljöpartiet fick stort inflytande har projekten försvårats vartefter.

Det är synd att Annika Billström inte är här, för jag skulle vilja ställa en fråga till henne när det gäller upplåtelseformerna. Jag frågade henne i Radio Stockholms bostadsdebatt hur man ska kunna få blandade upplåtelseformer – man fick ju inte ombilda hyresrätter. Mogert kanske har ett svar. Då sade Annika Billström att ni skulle bygga nya bostadsrätter i miljonprogramsområdena. Hur blir det med det? Vi hör att det blir hyresrätter och inte bostadsrätter. Om man vill ha blandade upplåtelseformer måste man ju bygga bostadsrätter, om ni nu vill försvåra och förbjuda ombildningen till bostadsrätter i dessa områden. Annars är det dessvärre bara tomt prat. Men det börjar vi ju bli vana vid, vid det här laget.

En annan fråga som är lite intressant och som Veronica tog upp var att hyresrätterna är så dyra. Men hittills har jag inte märkt att du har röstat emot några av de förslag som Familjebostäder har haft uppe när det gäller bostadsproduktion, trots dyra hyror.

Anförande nr 405

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Man blir lite lätt förvånad när du börjar prata om att det bara är era planer. Vi har markanvisat 17 000 nya lägenheter på två år. Det är inte era gamla planer.

Du säger också att man borde samordna mellan gatu- och fastighetskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen. Men detta är ju kärnan i det projekt om 20 000 bostäder som var en av de första saker som vi tog fram. Det är också därför vi har kunnat hålla det här höga tempot med markanvisningar i planprocessen.

Välkommen in i matchen!

Sedan måste jag ställa en fråga om allmännyttan. Hur många lägenheter byggde Familjebostäder under din tid? Var det inte tvärtom så att ni tog tillbaka byggrätter från allmännyttan, när de precis var beredda att sätta spaden i marken? Ni tog de byggrätterna och gav dem till privata intressenter. Var det inte så?

Sedan säger ni: Det blir inga bostadsrätter i ytterstaden. Det finns ett enda exempel som ni har tagit fram. I övrigt gäller hälften av markanvisningarna bostadsrätter.

Anförande nr 406

B j ö r n L j u n g (fp): Borgarrådet Mogert! Jag kan inte begära av dig att du ska hålla reda på historien i staden. Men det var under min tid som ordförande i Familjebostäder som bostadsbyggandet i Familjebostäder startade. Du får läsa på lite bättre.

Av de 3 600 eller 3 400 lägenheter som jag redovisade är det projekt på projekt som genomförs nu. Initiativen togs alltså under vår tid. Jag har inte pratat om de andra projekten utan om Familjebostäders projekt.

När det gäller de blandade upplåtelseformerna: Ni måste upp till bevis när det handlar om att uppnå detta i miljonprogramsområdena, om ni verkligen vill uppnå det. Tyvärr tvivlar jag.

Anförande nr 407

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag tänkte replikera på detta att slå samman miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden. Jag tycker fortfarande att det är fullständigt absurt.

Vi ska bygga jättestora områden som är som mindre svenska städer, och då vill man göra denna sammanslagning. Om man vill satsa på stadsplanering och på att utveckla Stockholms stad är det fullständigt befängt att då slå ihop miljö- och hälsoskyddsnämnden – som ska ha hand om livsmedelstillsyn, korvgubbar, tillsyn över husdjur, inomhusmiljön, mätningar av miljögifter i mark och vatten, sediment, bullerfrågor, miljökvalitetsnormer och massor med andra frågor – med stadsbyggnadsnämnden.

Det handlar om en exploateringsmyndighet kontra en tillsynsmyndighet. Att slå ihop dem i en stad som Stockholm är helt absurt. Det hade varit en annan sak i en småstad, fast det blir problem även där. Ofta får miljö- och hälsoskyddsnämnden inte längre ha den tillsyn de brukar ha – länsstyrelsen tar tillbaka den.

Anförande nr 408

B j ö r n L j u n g (fp): Cecilia Obermüller! Jag håller med dig om att det inte är problemfritt. Ingenting är problemfritt. Men vi som sitter i miljö- och hälsoskyddsnämnden kan gång på gång se vilken bristande samordning det finns trots alla de samarbetsprojekt över gränserna ni pratar om. Det förekommer inte!

Stadsbyggnadskontoret glömmar bort miljökonsekvensbeskrivningarna, så att miljö- och hälsoskyddsnämnden måste påpeka det igen. Dessa människor kan jobba ihop alldeles utmärkt. Man kan ha kontrollen för sig i enskilda avdelningar. Det fungerar jättebra. Det fungerar i andra städer, och det skulle fungera också i Stockholm.

Men när det gäller reformer är det förtvivlat svårt för er på vänsterflanken att inse att man bör göra reformer som förändrar systemet i sig. Då blir det svårt, för ni är väldigt bra på att vara systembevarare.

Anförande nr 409

V e r o n i c a E k s t r ö m (v): Björn Ljung! Givetvis tycker jag att det är bra att vi i dag bygger bostäder. Jag kan inte rösta emot de projekt som färdigställs i Familjebostäder, för det vore vansinnigt av mig.

Däremot säger vi tydligt i budgeten – till skillnad mot förra mandatperioden – att bolagen ska inrikta sig på att bygga billiga och bra bostäder. Det är något annat än det ni sade under förra mandatperioden.

Anförande nr 410

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Det var exakt sådana projekt som vi påbörjade. Det var forskningsprojekt och annat som gällde hur vi ska kunna bygga billigare. Det är bara att konstatera att 60 procent av byggkostnaderna är skatt, och skatter brukar ni i Vänsterpartiet inte vara så glada att sänka.

Det finns ett bekymmer med byggkostnaderna. Men det är också som Rolf Könberg sade, att de dyra lägenheterna ger byteskedjor. Då får man evakuering av billigare lägenheter, och man får dem som kan efterfråga billiga lägenheter också.

Att det handlar om dyra lägenheter betyder inte att man inte ska bygga dem. Däremot kan vi inte bygga lägenheter som är så dyra att vi sedan inte kan hyra ut dem.

Nedskrivningar av värdet i bostadsbolagen borde vara förbjudet. De bostadsföretag som sysslar med det borde sluta bygga, för då förvränger vi hela marknaden och urholkar stadens förmögenhet.

Anförande nr 411

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige! Ni som sitter som ledamöter i stadsbyggnadsnämnden vet att vi i nämnden alldeles nyligen har haft upp ett ärende om 20 000 lägenheter. Där redovisades närmare 44 500 planer på bostäder, när man räknade ihop alltihop. Miljöpartiet stödjer väldigt många av de planerna, definitivt fler än 20 000 bostäder, som är målet.

En sak som ibland är störande är hur oppositionen, massmedia och alla som gagnas av det ”dundrar” siffran om 100 000 personer som köar. Vad jag har förstått är det cirka en tredjedel av dem som verkligen är i behov av bostad mer brådskande. Det är besvärande – det är ett problem som vi verkligen måste lösa.

Ibland blir det lite missvisande när man bara fokuserar på Stockholms kommun. Vi borde faktiskt lyfta blicken lite och se på Mälarenregionen och även se lite grann på grannkommunerna.

När vi har en kommunal bostadsförmedling med kösystem, där vi har en siffra på exakt hur många som söker bostäder, blir det lite konstigt när grannkommunerna inte har det. Det blir lite underligt. När man går över Lidingöbron upphör plötsligt bostadsbristen, eftersom de inte har något kommunalt kösystem. Det är något som vi måste fundera lite över. Man måste alltså lite grann se på en större region.

Jag tror att många av de personer som har ställt sig i bostadskö i Stockholm också söker bostad i Solna, Tyresö, Nacka eller andra delar av Stockholmsregionen. Stockholms kommun är inte isolerad. Jag ville bara lyfta fram den frågan i debatten, för jag tycker att siffran om antalet bostadssökande missbrukas i debatten. Ständigt drar man till med den och säger att det är katastrof och är hemskt. Självfallet har vi bostadsbrist – det håller alla med om, och vi måste göra någonting åt det – men ibland är det en viss överdrift i detta.

Sedan tycker jag att ni är väldigt gnälliga. Vi har lagt en massa pengar på att anställa handläggare på stadsbyggnadskontoret som ska processa fram planer i högt tempo. Men det är ett oerhört gnällande på oppositionen, trots att vi och stadsbyggnadskontoret jobbar väldigt hårt för att ta fram planer. Om vi har otur blir det majoritetsskifte, och då kommer ni att få realisera många av de planerna. När ni satt förra perioden fick ni realisera de planer som vi hade tagit fram när det gäller Hammarby Sjöstad. Så är det – det förekommer tidsförskjutningar, och det vet alla.

Anförande nr 412

M a t s G N i l s s o n (m): Cecilia Obermüller säger något mycket klokt, att vi ska lyfta blicken och inte bara se på Stockholms bostadsmarknad. Dessutom talar hon om det kommande majoritetsskiftet.

Ni vet hur det var när det var borgerligt styre. Då flyttade folk till Stockholm. Nu har flyttströmmarna gått åt andra hållet. Du har alltså helt rätt: De framtida bostadssökande kommer delvis från andra delar av landet.

Jag tror att de fyra eller fem första personer som här i dag nämnde siffran 100 000 i bostadskön kom från majoriteten. Jag förstår inte heller varför ni tjatar om den siffran så mycket, men det var faktiskt ni som gjorde det – inte oppositionen.

Du säger att inte alla 100 000 verkligen söker en bostad. Egentligen är väl inte Miljöpartiets ambition att det ska byggas så mycket. Det måste, om du ska vara ärlig, vara förklaringen till att Miljöpartiet är det parti som i den här salen säger nej till flest planer.

Anförande nr 413

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Nej, det stämmer inte. Vi säger inte alls nej till alla planer. Vi samarbetar mycket bra i majoriteten, och vi har plockat fram oerhört många planer. Vi är uppe i siffror långt över 20 000 lägenheter i vad vi

tycker är bra bostadsprojekt. Det finns många jättespännande och bra bostadsprojekt här i staden som vi definitivt står bakom.

Sedan kan man omarbete en del projekt och ha synpunkter på hur de genomförs, och det har vi – där för vi diskussioner. Men vi är uppe i siffror långt över 20 000, och vi hoppas att det går att genomföra de projekten, för vi behöver ju bostäder i regionen. Men vi måste också se på helheten. Det är bra att du håller med om att man måste lyfta blicken.

Anförande nr 414

L o t t a E d h o l m (fp): Cecilia Obermüller har naturligtvis rätt när hon säger att inte alla 100 000 som står i bostadskön är i akut behov av bostad. Men det är inte heller någon som hävdar det. Samtidigt är bostadskön ett uttryck för att vi har en rejäl underliggande bostadsbrist i Stockholm som vi måste göra någonting åt.

Cecilia nämner de kranskommuner som varken har bostadskö eller bygger särskilt många bostäder. Vi ska ha klart för oss att kommuner som Lidingö och Täby bygger väldigt litet. Men det finns ett fullt adekvat skäl till det. Varje människa som flyttar till Lidingö, Täby eller Danderyd kostar kommunen extra pengar i skatteutjämningsystemet. Det lönar sig inte, utan i själva verket förlorar man på att bygga bostäder och få fler inflyttade i de kommunerna.

Där handlar det om ett ansvar som framför allt ligger på den socialistiska majoriteten i riksdagen.

Anförande nr 415

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tyckte att det var intressant att Cecilia Obermüller konstaterade att det i Hammarby Sjöstad handlade om deras planer. Det är bra att notera att det är ni som har planerat det lyxboendet och ett bygge med rekordhöga hyror.

Jag tänkte annars ta upp bland annat tryggheten och stryka under att det är viktigt att bygga tryggt redan från början. Jag skulle önska att det gjordes mer. Till exempel borde byggplaner redan från början granskas ur det perspektivet och gärna remitteras till Brottsförebyggande rådet för att få deras synpunkter och bättre belysning.

Jag är pigg på mer kameraövervakning. Jag tycker att det är bra. Jag tycker att man borde tillåta stadsvakter. Jag tycker att man borde bli bättre på klottersanering. Själv har jag ett flertal gånger försökt få staden att sanera olagligt uppsatta SSU-affischer, dock utan att få något större gehör från den rödgröna majoriteten.

Det gäller som sagt att bli bättre på att bygga tryggt redan från början.

Py kom med lite hjälp på traven. Samrådsprocessen är tyvärr många gånger väldigt förvirrad. Ena dagen är det samråd. Nästa dag är samma planer på remiss i stadsdelsnämnden. Dessutom är handlingarna och skisserna ofta väldigt kryptiska och svåra att förstå som lekman.

Här finns det väldigt mycket att göra. Man borde för det första åstadkomma en samordning med stadsdelsnämnderna så gott det går och lägga ut handlingarna på nätet och försöka göra dem ännu mer begripliga. Det måste vara möjligt.

Sedan vill jag faktiskt passa på att ge majoriteten en eloge för att ni driver på bredbandsutbyggnaden, som vi slet mycket med under förra mandatperioden. Om ni håller det här tempot och möjligtvis ökar det lite grann ska åtminstone jag inte klandra er i valrörelsen om ni inte infriar det 98:e vallöftet till september 2006.

Jag har ställt två frågor, men det kommer liksom inga svar på dem. Den första är när ni, som Mona Sahlin vill, tänker börja bygga om miljonprogramsområdena – inte bara bygga nytt utan också börja bygga om. Den andra frågan gäller: Om ni menar allvar med detta med blandade upplåtelseformer förstår jag inte varför ni vägrar boende i ytterstaden att friköpa sina lägenheter.

Anförande nr 416

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag måste säga: Det var inte faktiskt riktigt så att ni i första hand sålde lägenheter i ytterstaden, om vi är lite ärliga mot varandra. Du kanske borde fråga dig: Varför sålde ni flest lägenheter i attraktiva lägen? Hur kom det sig? Och hur kommer det sig att du nu, när vi har stoppat er massiva privatisering av offentligt egendom, pratar dig varm för förorten? Varför gjorde du inte det på den tiden när ni satt i majoritet? Ni vill ha en omstrukturering av bostadsmarknaden med mer marknadsmässighet och ett annat bostadskostnadssystem.

Anförande nr 417

A n d e r s B r o b e r g (kd): Roger Mogert! Du vet att med den hyressättning som råder ter det sig betydligt mer attraktivt att köpa loss sin fastighet i innerstaden än i ytterstaden. Det är ett problem som man nu har börjat ta på allvar, vilket har lett till den uppgörelse med SABO, fastighetsägarna och andra om att faktiskt titta på det, så att man får en bättre struktur.

Du verkar vilja glömma bort att det är svårare att komma igång i ytterstaden, bland annat på grund av detta och att det finns en massa fördomar från till exempel banker och liknande, vilket är mycket beklagligt. Om du är ärlig nog kan du konstatera att Kristdemokraterna vill ombilda i ytterstaden men inte i innerstaden.

Anförande nr 418

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att erkänna att min mat- och sovklocka egentligen ringde för en halvtimme sedan. Men *the show must go on*, antar jag.

Även om jag märker att oppositionen inte riktigt är villig att medge det har vi i dag en situation där byggsiffrorna pekar åt någorlunda rätt håll. Med den omhuldade USK-definitionen ser vi ut att få ett resultat på mellan 3 000 och 3 500 byggstarter för helåret 2004. Om man då lägger till det som har gått igång i fråga om markarbeten kanske det handlar om 500 eller 1 000 lägenheter ytterligare.

Även om antalet byggstarter naturligtvis måste öka ännu mer för att vi ska komma upp i de nivåer som vi alla här inne vill nå, för att bygga bort problemen på Stockholms bostadsmarknad, börjar vi ändå närma oss en bra nivå.

Men samtidigt som vi börjar närma oss en nivå som motsvarar behoven finns det ett annat problem, som några har varit inne på och som jag vill säga lite om. Det handlar om kostnaderna vid nyproduktion.

I mitt parti gick vi till val på att sänka produktionskostnaderna i nyproducerade hyresrätter med 25 procent. I dag tycker jag att det är en alldeles för låg målsättning. Den ändrade inriktning vi har haft och naturligtvis också den ökade ambitionsnivån har gjort att vi bygger i hela staden, bygger från Rågsved i söder till Hässelby i norr. Bara genom det har byggkostnaderna sjunkit rejält. Missförstå mig rätt: Jag tycker inte att det är fel att bygga i Hammarby Sjöstad, jag har respekt för de flyttkedjor som exempelvis Rolf har nämnt, och jag tycker det är bra att bygga där. Men bara genom att kliva ut i ytterstaden har vi sänkt byggkostnaderna med ibland uppemot 50 procent.

Men det räcker inte. Därför har vi arbetat med en del andra metoder som jag skulle vilja nämna.

Det första är att få in fler byggherrar. Vi har i år markanvisat till 40 olika byggherrar. Det är inte längre bara de fyra stora som bygger, vilket gör att vi får in nya idéer och nya produktionsmetoder. Vi har sänkt priset på mark, vilket Ingvar var irriterad över. Det har vi gjort för att kunna slå igenom med lägre byggkostnader och boendekostnader. Vi har också initierat en räkka med projekt på ungefär samma sätt som ni och fullföljt det arbetet. Det är jättebra att vi är eniga om det. Vi har fortsatt med flexibla planlösningar, med omvända marktävlingar med pristak och med att utveckla nya former för prefab och färdiga volymlösningar. Det gör att jag tror att vi inom en ganska snar framtid kommer att se ett batteri av färdigställda lägenheter som pekar på att det är möjligt att bygga till bättre priser i Stockholm.

Anförande nr 419

L o t t a E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag har haft *Hej matematik* i skolan. Men icke desto mindre kan jag inte begripa hur man kan få det till bra och fantastiskt när man inte ens har nått fram till hälften av de bostäder som man har lovat att bygga under perioden. Det är helt obegripligt.

Sedan skulle jag också vilja ställa en fråga till Roger Mogert. För något år sedan diskuterade vi trepartsöverenskommelsen om hyressättningen. Roger Mogert sade då att han tyckte att det var bra att man hade fått till stånd den överenskommelsen, och att han trodde att det skulle leda till större flexibilitet på bostadsmarknaden.

Nu visar det sig att Hyresgästföreningen i Stockholm har hoppat av den överenskommelsen och inte längre vill stå för den. Jag skulle vilja få Roger Mogerts syn på vad det kan komma att innebära för hyressättningen och flexibiliteten i Stockholms stads bostadsmarknad.

Anförande nr 420

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag är lite osäker på vad du menar med att Hyresgästföreningen i Stockholm har hoppat av överenskommelse. Jag antar att det du åsyftar är att förhandlingsdelegationen för Svenska Bostäder har lämnat den. Jag ser ingen reaktion från dig på det, men jag utgår ändå från att du avser det.

Det är naturligtvis ett problem om vi inte är överens med Hyresgästföreningen om hur vi ska hantera hyrorna i både nyproduktionen och det befintliga beståndet. Så är det naturligtvis alltid. Mitt mål är att vi ska ha ett bra samarbete med Hyresgästföreningen och så långt som möjligt komma överens i fråga om både nyproduktionen och det befintliga beståndet.

Anförande nr 421

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tror tyvärr att Roger Mogerts mat- och sovklocka var delvis felinställd – åtminstone sovklockan slog till för tidigt.

Jag sade fler gånger tidigare att byggtakten enligt USK var bra, och jag använde det ordet upprepade gånger, eftersom jag tycker att den är bra.

Sedan beträffande byggkostnaderna: Ja, de har sjunkit, och även det är bra. Jag säger det igen: Det är bra. Det beror på nya upphandlingsformer, och det beror på typhus och sådant som Svenska Bostäder har ägnat sig åt sedan 2001 och som andra har tagit efter.

Problemet är återigen staten. Som flera har varit inne på tidigare står ju skatter och avgifter för uppåt 65 procent av hyran för en nyproducerad lägenhet. Utan att man gör någonting åt det – vilket ert gäng har ansvar för på riksplanet att man inte har gjort – kommer inte kostnaden för nyproduktion att uthålligt och markant påverkas.

Vi har gjort vad vi kan i staden. Det som har gjorts och som vi har diskuterat tidigare i den här salen är bra och ska fullföljas. Men det räcker inte, Roger Mogert.

Anförande nr 422

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får börja med att ge dig rätt i att min mat- och sovklocka är helt fel inställd. Så är det tyvärr. Den ringer så här dags, sedan tre år tillbaka.

Däremot tycker jag att du har fel när du pratar om det statliga systemet. Delvis är det så att byggkostnaderna, om man ser det över hela Europa, ligger på någorlunda jämförbar nivå. Det andra är att det system för räntesubventioner eller vad man ska kalla det som staten har infört motsvarar den momssänkning som ni har krävt på nationell nivå med en skillnad: Ni vill sänka också för de som producerar bostadsrätter, vilket inte ger effekter i sänkta boendekostnader utan i ökade vinster i bolagen.

Anförande nr 423

A n d e r s B r o b e r g (kd): Du vet, Roger, att vi i Svenska Bostäder har haft ett par ärenden där vi i oppositionen har reserverat oss och där det vid både ny- och tillbyggnad har varit direktavskrivningar av en del av investeringen just för att komma ner till rimliga hyror.

Det är klart att det blir lägre kostnader då, men det är ju en bluff. Jag kanske inte ska nämna Skatteskrapan i det här sammanhanget. Det ska bli intressant att se vilka nedskrivningar av investeringen man måste göra där för att få rimlig hyra där. Men då bluffar man faktiskt med kostnaderna.

Jag skulle vara väldigt tacksam om ni socialdemokrater försökte påverka den nya bostadsministern Mona Sahlin att sänka skatten på boendet. Ett tips är att kanske sätta Kent Härstedt på att utreda boendeskatten och inte bara spritskatten.

Anförande nr 424

Borgarrådet M o g e r t (s): Det här är tydligen en dag när man får höra kristdemokrater ropa på sänkt spritskatt!

Du har faktiskt fel. Jag pratar om produktionskostnader, och en nedskrivning innebär inte att man sänker eller trixar med produktionskostnaderna. Det finns inget sådant samband. En nedskrivning kan möjligen innebära att man får en annan hyra. Men produktionskostnaderna är och förblir desamma, så dem trixas det inte alls med, och det är inte heller syftet med nedskrivningarna.

Anförande nr 425

R o l f L i n d e l l (s): Fru ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

När man lyssnar på den här debatten – den har vid det här laget blivit ganska lång – får man ett intryck av att det på den borgerliga sidan inte finns en enda ledamot som sitter i stadsbyggnadsnämnden. Det är som om ni levde i något slags allmänt vakuum, när ni ändå känner till det enorma arbete som faktiskt läggs ner genom det jobb som nu pågår.

Jag tror att det utan all jämförelse är en enorm arbetskaper och process som pågår för att just få fram planer för inte bara de 20 000 lägenheterna utan också för ännu fler. Självfallet stannar ju inte utvecklingen efter dessa 20 000 lägenheter, utan ett antal år framåt i tiden är det i själva verket åtskilliga ytterligare tusen lägenheter som behövs.

Men i stället är det ett evigt dividerande om huruvida man har hunnit tillräckligt långt på ett år eller två år. Jag skulle vilja se lite mer av att man lyfter blicken och ser framåt. Vilka visioner är det ni ser framför er när det gäller Stockholms framtid?

Jag har förmånen att då och då åka runt i olika delar av världen och se hur stadsplaneringen utvecklas. Vad som blir attraktivt för kommande generationer arbetstagare och yngre människor som så småningom ska ut på arbetsmarknaden och

välja boplatser är samhällsbyggnader som väver ihop olika aspekter. Det handlar inte bara om asfalt och hus lite hur som helst, utan det handlar om hus som står i fina miljöer med attraktiva transportmöjligheter och den typen av kanske mer mjuka aspekter i samhällsplaneringen.

Man kan säga att samhällsbyggandet är en naturlig del av välfärdspolitiken. Det är så jag tror att man ska se också regeringens synsätt när det gäller samhällsbyggnadspolitiken och det gröna folkhemmet. Det går inte att se det bara som bostäder som står här, utan bostäder ingår i en helhet och i en stad, och de måste också ha något slags vision bakom sig.

Jag tror att vi kommer att stå inför mycket intressanta utbyggnader när det gäller till exempel Värtan och andra stadsutvecklingsområden. Där har vi verkligen en chans att försöka tillämpa alla dessa intressen – ekonomiska, sociala och miljömässiga – och få fram bra arbetsområden, transporter och bostäder.

Vi kommer att få en chans att diskutera till exempel Stockholm 2030. Det har nämnts här, men det har egentligen inte diskuterat alls. Där har vi faktiskt möjlighet att i ett sådant här sammanhang diskutera visioner: Vilken stad är det vi vill ha? Den debatten saknar jag mycket, i stället för kattrakandet om olika siffror.

Anförande nr 426

L o t t a E d h o l m (fp): Jag har verkligen full förståelse för att Rolf Lindell tycker att vi är lite petimäteraktiga och kattrakar om siffror. Men skälet till att vi gör det är ju att ni håller på att svika era vallöften också på den här punkten. Det byggs alldeles för lite.

Jag har sagt det förut och säger det gärna igen: Vi är beredda att hjälpa er hur mycket som helst att bygga mycket mer, om ni bara vågar för Miljöpartiets skull.

Anförande nr 427

R o l f L i n d e l l (s): Det är inte så att vi behöver er hjälp, utan vi behöver en dialog i staden, behöver komma upp ur skyttegravarna för att diskutera vilket Stockholm vi ska ha framöver. Det tror jag att folk som eventuellt lyssnar på den här typen av debatter efterfrågar och förväntar sig från politiker i stället för den nivå där vi brukar hålla oss.

Anförande nr 428

M a t s G N i l s s o n (m): Rolf! Det var ett märkligt inlägg du hade! Jag tror att både jag, Lotta och andra har varit rätt aktiva i den här debatten, och vi har dessutom tagit upp ett antal frågor från stadsbyggnadsnämnden. Men du kanske har sovit.

Jag förstår att du tycker att det är ett evigt dividerande om siffror. Varför ska vi vara sådana nöjesförstörare, när ni ändå eventuellt klarar av 4 000 lägenheter och det saknas bara 16 000. Det är väl lite ofint av oss att ta upp den petitessen.

Du säger att vi klagat över allt möjligt. Det är väl ingen här som har klagat över mängden detaljplaner? Ingen har klagat på att det inte har tagits fram tillräckligt med detaljplaner. Det är vi som röstar för dem. Du ska vända dig till Miljöpartiet, som inte alltid gör det! Men Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna har mycket lojalt röstat för detaljplanerna.

Anförande nr 429

R o l f L i n d e l l (s): Vad jag vill säga är att det inte bara handlar om de enskilda siffrorna. Vi har varje år möjlighet att ta upp de stora frågor som vi tycker är viktiga för stadens framtid. Men vad gör vi? Jo, redan efter det första året börjar ni traggla om att vi aldrig kommer att hinna.

Nu tror vi att vi kommer att uppfylla löftet om 20 000 lägenheter. Vi jobbar stenhårt med det. Förvaltningen och kontoret jobbar stenhårt för det.

Ni kan kanske ha synpunkter på om det är rimligt eller inte, sannolikt eller inte. Men ni skulle ändå kunna lyfta er lite mer från skrivbordet och talarstolarna och titta lite grann på visionerna framöver. Vad är det ni själva vill åstadkomma? Hur ska det nya Stockholm se ut?

Anförande nr 430

K a r i n H a n q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Debatten pendlar. Jag tänker ta upp en fråga som diskuterades under förmiddagen, eftersom den också hänger ihop med det vi diskuterar nu. Det gäller Centrumkompaniet.

Centrumkompaniet bildades för drygt tre år sedan, då det bröts loss ur de kommunala bostadsbolagens bestånd för att äga och förvalta centrumanläggningar. Om någon inte påminner sig det är det nio anläggningar vi har. Det är Bredäng, Fältöversten, Högdalen, Hässelby, Ringen, Rinkeby, Skärholmen, Tensta och Älvsjö. Merparten ligger alltså i ytterstaden.

Bolagets uppgift är att utveckla verksamheten i centrumanläggningarna och vara attraktiva handelscentra och ge god service och god tillgänglighet i en trivsam och trygg närmiljö för de boende. Bolaget ska också bidra till att tillhandahålla mötesplatser och verka för en levande stadsmiljö.

Det är viktigt att staden tar ansvar för och garanterar detta över hela staden. Marknaden tar inte ansvar för attraktiva och levande centrum över hela staden.

Centrumkompaniet är i dag ett välskött och väl fungerande bolag, och det är den tredje största bidragsgivaren till koncernen.

Upprustningen och förnyelsen av Skärholmens centrum har nyligen beslutats. Ombyggnationen kommer att pågå i fyra år och innebär en nödvändig förnyelse av centrumanläggningen och något som också ingår i satsningen Söderortsvisionen. Det är en investering på 1,7 miljarder kronor.

Styrelsen har noga följt detta projekt och låtit oberoende instanser granska denna förvisso mycket stora investering för att vi ska kunna känna oss trygga i vårt beslut.

Karl Bern! Du var själv mycket engagerad i detta projekt. Du har varit med om att ta del av processen i alla faser. Styrelsen har också varit enig, och det har inte funnits några reservationer mot besluten. Anser du att detta har skötts oprofessionellt och inkompetent av oss och våra tjänstemän? Det var ju precis de orden du använde i förmiddags.

Bolaget har vidare som uppgift att delta i stadsdelsförnyelsen. För detta avsätts årligen 5 miljoner kronor. Några exempel på vad som har skett är: medborgarvårdar i Rinkeby, vilket har varit mycket uppskattat av såväl handlarna som de boende, åtgärder för att behålla och rusta upp apoteket i Bredängs centrum, vilket också bidrar till att centrumet kan hållas levande, och bevakning i Hässelby centrum, vilket är mycket uppskattat av affärsinnehavarna. Bolaget har också varit engagerat i och stöttat Livstycket, som ni känner till är en verksamhet i Tensta.

Tror någon att dessa åtgärder hade varit intressanta för marknaden?

Jag vill härmed yrka bifall till majoritetens förslag.

Anförande nr 431

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige, Karin Hanqvist! Marknaden tar inte ansvar för förortscentrum, sade du. Vi vet att ni inte tycker det. Vi vet att ni inte tycker att marknaden tar ansvar för speciellt mycket i den här staden, och då är lösningen alltid att det ska kommunaliseras och socialiseras.

På det här området vet vi att er lösning är att det ska köpas in ännu fler centra i förorten. Ni har ju lagt ett uppdrag om det i en tidigare budget. Jag tänkte fråga Karin: Hur går det med att köpa in ännu fler centrumanläggningar? Det är ju det uppdrag som fullmäktige beslutade om i fjol. Hur har det gått med att köpa in och socialisera ännu fler i dag privatägda köpcentrum och lyfta av affärsrisker från även de företagen, på samma sätt som vi i Stockholms stad redan har gjort med JM, det statliga Vasakronan och andra?

Hur går det med köpplanerna? Berätta mer om dem, Karin!

Anförande nr 432

K a r i n H a n q v i s t (s): Om du vill veta, Rolf, så är det inte aktuellt för tillfället att köpa något nytt centrum. Men naturligtvis finns de planerna med i vår verksamhetsplanering.

Jag har inte riktigt samma syn som du och använder inte samma begrepp, att "socialisera". Det kan finnas centrum som är intressanta för oss just med tanke på det jag sade om ansvar och att se till att alla områden i staden ska ha levande centrumanläggningar.

Just för tillfället är det alltså inte aktuellt med något köp.

Anförande nr 433

K a r l B e r n (fp): Du vet, Karin, att jag är mycket entusiastisk när det gäller utbyggnaden av Skärholmens centrum. Jag känner mycket för Centrumkompaniet och Centrumkompaniets bästa. Det är uppgiften för oss som sitter i styrelsen.

Men jag vidhåller fortfarande att Centrumkompaniet skulle må mycket bättre som bolag av att ha en professionell yrkesstyrelse med professionellt folk, i stället för oss politiker. Jag inkluderar även mig själv där, för jag är ju vice ordförande, och du är ordförande i Centrumkompaniet. Det vidhåller jag alltså fortfarande.

Vår princip är att bolaget skulle må bäst om det var privata aktörer som skötte om det. Se på de anläggningar som finns i Farsta, Täby och så vidare! Det är privata aktörer där, och de är mycket framgångsrika. Det vidhåller jag alltså fortfarande.

Varför Folkpartiet anser att Centrumkompaniet borde säljas är därför att vi tycker att de pengarna borde används i kärnverksamheten i stället för att man bedriver kommersiell verksamhet.

Anförande nr 434

K a r i n H a n q v i s t (s): Kalle! Jag tycker att det är synd att du nedvärderar dig själv och oss andra i styrelsen så. Du vet ju vilka livliga och intressanta diskussioner vi har fört inför de här besluten. Det är beklagligt att du talar med så kluven tunga just nu.

R II STADSBYGGNADS- OCH IDROTTSROTELN

**Idrottsnämnden, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, Förslag till ny nämnd:
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
Punkt 12, 28, 37)**

Anförande nr 435

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Majoriteten i Stockholms stad fastställer genom den här budgeten än en gång våra övergripande mål. Idrottsverksamheten bidrar på ett mycket konkret sätt till att förbättra välfärden, bryta segregationen och fördjupa demokratin.

Vi vet att många barn och unga rör sig allt mindre i dag, och vi vet också att motion och lek har stor betydelse för hälsan. Därför är det viktigt att vi skapar förutsättningar för idrott och rörelse såväl i spontan som i organiserad form.

Idrotten innebär också att barn och unga från olika delar av samhället möts och på lika villkor får lära känna och respektera varandra. Det gör idrotten till en av våra mest integrerade samhällsarenor.

Idrottsrörelsen fungerar också som en demokratiskola. Vi får genom idrotten lära oss att vi måste respektera våra medtävlare och spelets regler. Många ungdomar får i en idrottsförening för första gången tillfälle att pröva på att leda organiserade verksamheter.

Vi har därför under mandatperioden gjort en unik satsning på idrotten, där 580 miljoner kronor går till att bygga nya anläggningar och modernisera befintliga. Dessutom satsas 40 miljoner kronor på tillgänglighetsanpassning.

I årets budget utökar vi den satsningen med ytterligare 124 miljoner kronor till nya konstgräsplaner. Det är en unik satsning som är mycket efterlängtdad från idrottsrörelsen, och den satsningen gör att Stockholm inom några år kommer att ha 33 konstgräsplaner.

Mot detta kan Moderaternas budgetförslag ställas. Där vill man inte satsa en enda krona på nya anläggningar. Investeringar finansieras via exploatering av idrottsmark. Nu har man tydligen fått kalla fötter och strukit avsnittet om att exploatera Stadshagens idrottsplats på Kungsholmen för att på det sättet finansiera nya anläggningar.

Jag håller med om att det i vissa fall kan vara möjligt att bygga på bollplaner. Men Stadshagens idrottsplats är en mycket välanvänd idrottsplats som har stor betydelse för idrotten på Kungsholmen. Vi kommer att rusta Stadshagens idrottsplats och börja med att lägga nytt konstgräs.

Inte nog med att Moderaterna inte är beredda att satsa kommunala medel för att investera i nya hallar och anläggningar, utan i idrottsnämnden har man en stående reservation där man motsätter sig att nämnden hemställer om pengar för den utökade driftskostnad som uppstår när man investerar.

Jag tycker att Moderaterna är ett riktigt idrottsfientligt parti som inte alls tar ansvar för barns och ungas fritid. I ert budgetförslag tycker jag dessutom att ni uppvisar en oerhörd naivitet vad gäller föreningarnas möjligheter att ta över driften av hallar. Det viktiga för föreningarna är att få mer inflytande i hallarna. Där pågår ett arbete för att utveckla brukarmedverkan som vi har initierat.

Kristdemokraterna vill satsa på nyinvesteringar, precis som vi, men sparar samtidigt i sitt budgetförslag 17 miljoner kronor på driften. Nya investeringar ger ökade driftskostnader. Hur ni får den ekvationen att gå ihop vore intressant att få höra. Vi vill gärna veta vad ni har tänkt spara in på.

Idrottsförvaltningens organisation är i dag alltför slimmad. Utomhusdriften innebär tuff arbetsmiljö med skiftgång, kyla och ensamarbete. Att minska driftspengarna ytterligare skulle få konsekvenser för såväl personalens välbefinnande som möjligheterna att hålla anläggningarna öppna.

År 2003 gjorde vi en liten men välkommen personalförstärkning på driften, men den räcker inte. Ett mål för kommande budgetar måste vara att utöka driftspengarna så att vi kan nyanställa personal på våra idrottsanläggningar.

Idrotten måste vara tillgänglig och lockande även för de barn och unga som inte är med i en förening. Vi utvecklar därför våra befintliga idrottsanläggningar för spontanidrott.

Vi i majoriteten satsar alltså under denna mandatperiod drygt 700 miljoner kronor på att bygga nya idrottsanläggningar och modernisera dem vi har. Det är en helt unik satsning på idrotten i Stockholm och därmed också på barn och unga.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 436

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Jag hade tänkt börja mitt inlägg med att säga att vi i idrottsnämnden relativt ofta är relativt eniga, men nu gav Py en helt annan bild av vad som händer i idrottsnämnden.

Py säger att vi går emot att man i idrottsnämnden jämt och ständigt yrkar på extra pengar. Det gör vi därför att vi tycker att den budget som idrottsnämnden har fått av fullmäktige ska hållas. Därför är vi emot att ni vid vart och vartannat sammanträde föreslår utökning av budgeten utan att fullmäktige har fattat beslut. Det är ju fullmäktige som ska fatta de besluten.

I övrigt är vi helt överens om idrottens betydelse för folkhälsan och att det är jätteviktigt att alla människor kan idrotta i de anläggningar vi har. Vi har behov av ett stort antal anläggningar, inte minst på grund av ökningen av inomhusidrotten. Det är vi också helt överens om, liksom att konstgräsplaner ska byggas och att tjejer och grabbar ska ges lika stöd.

Däremot vill vi slå ihop idrottsnämnden och kulturnämnden, så att det blir en enda nämnd som har en helhetssyn för alla fritidsaktiviteter. Färre byråkrater och mer pengar till verksamhet!

Idrottsnämnden måste enligt vårt sätt att se ta mer till vara den initiativkraft som finns hos enskilda personer och inom föreningslivet. Därför bör driften av olika anläggningar upphandlas för att öka mångfalden.

Mats G Nilsson och jag skrev för ett år sedan en motion där vi hemställde att driften av Stockholms Stadion skulle upphandlas. Den motionen behandlades snabbt i idrottsnämnden under februari. Men som vi hörde under biltullsdebatten i början av veckan så bromsas verksamheten efter att frågan har kommit till facknämnderna, och det tar mycket lång tid. Det förstår jag, för ni är inte i takt med vad människor tycker.

En fråga till dig, Py, är: När ska fullmäktige behandla den här motionen?

Sedan finns det en del idrott som verkar i icke kommunala anläggningar, till exempel judoanläggningar. Det är beklagligt att de judoupphandlingar som har gjorts har havererat fler gånger, att folk har överklagat och fått rätt i högre instans. Utan att gå in på detaljer kan jag konstatera att vi moderater båda gångerna har velat återremittera för att ändra kriterierna för upphandlingen. Hade man gjort som vi sade hade det kanske inte behövt bli sådan försening.

Bifall till Moderaternas reservation!

Anförande nr 437

Caroline Silverudd Lundbom (fp): Ordförande, fullmäktige! Tänk nytt, kreativt och annorlunda när det handlar om nya hallar och idrottsytor! Stockholm har ett skrivande behov av nya bostäder men också av fler idrottshallar och idrottsytor. Men för att det inte ska bli konkurrens mellan bostadsbyggande och idrottshallar måste man tänka annorlunda, tänka nytt.

Det kan gälla som man har gjort till exempel i Hammarby Sjöstad, där man har byggt en hall som fungerar som bullerskydd. Sådant tror jag att vi behöver se mycket mer av i Stockholm.

Men vi kanske också får tänka helt annorlunda. Det kanske ska vara en idrottshall som hänger under en bro. Det ska kanske finnas en idrottshall i ett skyddsrum eller varför inte i tunnlar som inte nyttjas.

Det är några av huvuddragen i en skrivelse som Folkpartiet lade i idrottsnämnden på vårkanten och som vi hoppas få svar på snart.

I majoritetens budget står det att det idrottspolitiska programmet ska vara det huvudsakliga styrdokumentet för idrottsnämnden. Jag kan inte annat än hålla med. Programmet är gediget genomarbetat av en parlamentarisk grupp. Det är beslutat i idrottsnämnden, och det är beslutat i denna sal 2001.

Jag måste be att få citera ur det idrottspolitiska programmet på sidan 17: ”Investeringar i nya anläggningar ska i första hand riktas till idrotter där kvinnor är i majoritet.”

Då har jag en fråga till både Py Börjeson, Maria Hannäs och Peter Nilsson: Står ni fortfarande bakom detta idrottspolitiska program och detta citat? Egentligen skulle jag kunna citera hela sidan 17, men det tänker jag inte belasta fullmäktige med.

Står ni fortfarande bakom detta? Det vill jag gärna ha svar på.

Sedan finns det ett annat orosmoment. Under de senaste åren har en del andra nämnder börjat ta hand om olika idrottsprojekt. Det handlar till exempel om Skanstullshallen. Den råder inte idrottsnämnden över, utan det är stadsbyggnadsnämnden som gör det. Nu senast blev jag till min stora förvåning varse att det är gatu- och fastighetsnämnden som kommer att uppföra den tillfälliga hall bakom Eriksdalshallen som ska ersätta Åsöhallen.

Det föranledde mig att vid förra nämndsammanträdet fråga borgarrådet om detta var ett sätt att på sikt lägga ner idrottsnämnden. Borgarrådet bedyrade att så definitivt inte var fallet. Men jag måste säga att jag tyvärr inte är speciellt övertygad.

Bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 438

Tredje vice ordföranden M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige! Barns och ungdomars friluftsliv och idrottande är otroligt viktigt, dels för deras hälsa och allmänna välbefinnande, dels som förebyggande åtgärd, för att man inte ska hamna i dåligt sällskap, som man sade förr.

Den nuvarande majoriteten har under den här perioden satsat väldigt mycket på att bygga idrottshallar och på fler omdaningar av idrottsplatser än jag någonsin kan komma ihåg. Uppåt 700 miljoner kronor går till investeringar som gynnar idrotten i Stockholm, och då gäller det särskilt barn och ungdomar.

En lyckad satsning för dem som ännu inte idrottar är de idrottsskolor som har dragit igång i en del av våra stadsdelar. Där får barnen prova på olika idrotter och friluftaktiviteter.

En annan viktig sak är Handslaget, där våra skolor samarbetar med olika idrottsföreningar. Ett sådant roligt exempel är att några av dem har fått pröva på rodd.

Att stadens barn och ungdomar men även vuxna ska ha möjlighet till idrottande i närmiljö anses i dag självklart. Att ha tillgång till spontant utövande av olika aktiviteter blir mer och mer nödvändigt i en tid då användningen av tiden måste prioriteras. Det gäller även barn och ungdomar, eftersom många har skolarbete och flera aktiviteter som de sysslar med.

Därför satsar vi år 2005 på att öka möjligheterna till spontan idrott, det vill säga idrott utan bokning, på våra idrottsplatser. En kontrast till detta som redan existerar – ett spontant utövande som är ett härligt exempel – är det gäng av sex 80-åriga damer i Björkhagen som spelar boule på Kärrtorps IP. Oftast är det Sivan som drar ner boulekloten på sin rollator.

Vänsterpartiet vill behålla och inte bebygga de bollplaner som finns i våra stadsdelar. Om bebyggelse ändå måste ske på kringliggande mark måste ersättningsmark kompensera helt eller ligga geografiskt mycket nära, och slutresultatet ska bli bättre.

På sikt måste vissa stadsdelar kompenseras vad gäller såväl simhallar som idrottshallar. Underhåll måste ske av de befintliga hallarna. Några är på gång, och några är klara, som Sköndalshallen. Andra står på tur, däribland Vantör och Skarpnäck, som vi så småningom hoppas ska komma igång. Inga beslut är ännu fattade kring det.

Tillgängligheten för funktionshindrade har vi inte pratat så mycket om. Det är ett ämne som kommer upp i morgon. Det är jätteviktig prioritering som vi egentligen har pratat väldigt lite om hittills. Men det är fantastiskt viktigt, liksom att flickor ska ha lika stora möjligheter som pojkar när det gäller investeringar. Där ska vi komma ihåg dans, gym, aerobics och nya områden. Inte minst är konstgräsprogrammet viktigt även för flickfotbollen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 439

P e t e r N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Idrotten är en av de viktigaste folkrörelserna i dag. Det är den del av samhället som har lyckats bäst med integrationen. Idrotten ger ungdomar möjlighet till meningsfyllda och roliga aktiviteter. Man lär sig laganda och att långsiktigt nå mål. Det ger också ett stort bidrag till folkhälsan. Vi vet ju att fysisk inaktivitet kan innebära hälsorisker i paritet med till exempel rökning. Stillasittandet och bristen på motion är ett stort problem som ger ohälsa och medför ökade kostnaderna för samhället i stort. Det vi satsar på idrotten är att se som långsiktiga investeringar som vi har igen på lång och kort sikt.

När vi rustar upp idrottsanläggningar ska det inte finansieras genom exploatering av idrottsmark – Miljöpartiet anser att vi måste värna om såväl grönområden som idrottsytor. Skulle detta ske till nöds trots allt måste goda ersättningsytor skapas.

För övrigt måste idrottsplatser planeras in från början när man bygger bostadsområden, så att det inte blir dåliga efterkonstruktioner där grönområden står mot idrottsplatser.

Arbetet med att möta det stora behovet av idrottsanläggningar måste fortsätta. Men man måste också se hur stadens lokaler nyttjas. Vi hoppas att skolidrottshallarna kan användas mer effektivt.

Vi får inte heller glömma bort den idrott som inte är organiserad. Jag tänker då på spontanidrott och friluftsliv. Idrottsnämnden ska tillsammans med

stadsbyggnadsnämnden verka för att det finns fria ytor för spontanidrott för barn och unga över hela staden. Nämnden ska också i samarbete med gatu- och fastighetsnämnden ta fram en aktuell friluftskarta för Stockholms stad, så att allt fler människor kan upptäcka de möjligheter som friluftslivet i Stockholm har.

Något som jag ser som en stor utmaning för nämnden under kommande år är att hitta metoder för att få ner energiförbrukningen på stadens anläggningar. Här gäller det att se till att man använder så energisnål teknik som möjligt och är öppen för alternativa lösningar. Miljöpartiet kommer självfallet att driva på i den processen.

Jag kan inte låta bli att lite grann kommentera det moderaterna sade om att man vill slå ihop idrottsnämnden med kulturnämnden. En av de bra saker jag tyckte att man gjorde på den borgerliga kanten, när man hade makten under förra mandatperioden, var att skilja idrottsnämnden från kulturnämnden, för jag tyckte aldrig att det var någon bra lösning som det var.

När det gäller gymupphandlingen bör väl moderaterna höra av sig till idrottsnämndens tjänstemän, om man vet precis hur den ska utföras. Det blir de nog glada att höra.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till budget för 2005.

Anförande nr 440

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Idrott är verkligen härligt. Åtskilliga timmar har jag först tillsammans med mina egna barn och numera med barnbarnen stått vid idrottsplatser och hejat på. Men det har inte bara handlat om att heja på, utan det handlar också om det sociala nätverk som bildas mellan föräldrar och engagerade idrottsledare som på ett bra sätt kan engageras kring barnen och deras uppväxt.

Fler har redan sagt att idrottsrörelsen är vår största folkrörelse. Det stora ideella engagemang som finns där är verkligen värt all vår beundran men också vårt stöd.

Det idrottspolitiska program som beslutades i enighet under förra mandatperioden står fast. Jag vill precis som Caroline understryka vikten av tjejidrotten. Den behöver fortfarande prioriteras, eftersom den fortfarande är i underläge. Det är alltså viktigt att det lyfts fram.

Likaså är det många beslut från föregående mandatperiod som nu blir verklighet. Det är naturligtvis roligt. Det finns också ett fortsatt behov inte minst av hallar, och det är viktigt att planeringen för det fortsätter.

Det finns en risk att majoriteten tar större hänsyn till stora klubbar. Vi har här i fullmäktige haft flera borgensåtaganden uppe till diskussion, och då har man utan tvekan beviljat miljontals kronor när det gäller borgen för stora klubbar, medan små klubbar, som med stora ideella krafter kanske vill bygga ett litet klubbhus, har fått nej till borgen.

Vi kristdemokrater tycker att det är viktigt att man arbetar för att få in andra finansieringsformer också när det gäller idrottsrörelsen. Vi försökte under förra mandatperioden och lyckades i några fall. Jag tror inte att det är många som i dag tycker illa vara när man ser de fina bostadshus som finns på respektive sida om ingången till Eriksdalshallen.

Om man på det sättet kan få in andra finansieringsformer frigör man skattemedel för annan användning.

Stadshagen blev tyvärr inte verklighet. Det var långt framskridna planer, och många sade att det var korkat att inte fortsätta. Där hade det också kommit in pengar från näringslivet, och vi hade fått många fina utrymmen för olika sporter, inte minst nischsporter som annars inte får plats.

Sedan undrar jag en sak. Du talar, Py, om ökade driftskostnader och mer pengar. Ett av era huvudåtaganden är att ansvara för ekonomin. Det är klart att om man planerar nya investeringar vet man att det blir ökade driftskostnader, och då måste även det finnas med när man tar ansvar för ekonomin. I annat fall kanske man också inom äldreomsorgen hela tiden kan yrka på ökade anslag till driften.

Bifall till Kristdemokraternas reservation!

Anförande nr 441

K a r i n G u s t a f s s o n (s): År 1989 invigdes ett av Stockholms och kanske Sveriges mest kända och populäraste riktmärken, Globen. Globen, som i dag är 14 år och kanske är mest känd som nationalarena, är en multiarena som har gästats av Sting, Bob Dylan, Rolling Stones – listan kan göras lång.

I Globenområdet och i bolaget ryms Hovet, Annexet och Söderstadion. Söderstadion är inte minst känd som Bajens hemmaarena. Globen erbjuder stockholmare och självfallet tillresta svenskar och andra människor stora musikupplevelser och spännande fotbollsmatcher. Globen tillför helt enkelt Stockholmsregionen mer än 600 miljoner kronor årligen i form av ekonomisk nytta och sysselsätter indirekt 1 100 personer.

Vi har i fullmäktige i dag haft en lång debatt om hur vi ska göra Stockholm till en attraktiv stad för näringsliv och företag att etablera sig i och verka i. Besöksnäringen är en av världens mest expansiva näringar. I flera internationella prognoser spår man kraftig tillväxt inom detta område. Här är det viktigt att Stockholm inte halkar efter. Det är viktigt att Stockholm kan stå sig i konkurrensen inte bara gentemot Göteborg utan framför allt kan konkurrera med Helsingfors, Köpenhamn och München.

För att klara det krävs det att staden gör nödvändiga satsningar. Majoriteten vågar göra de satsningar som krävs för att fortsätta Globens framgångsrika verksamhet. Det är glädjande att i Kristdemokraternas budgetförslag avseende Globen se att de har sett det som även majoriteten har sett, att en fortsatt utveckling av Globenområdet kommer att ge positiva effekter för hela Stockholmsregionen.

Moderaternas och folkpartisternas påtagna roll som företagarens, näringslivets och tillväxtens påivrare ifrågasätter jag däremot rätt starkt. Med en tröttsamt dogmatisk inställning till offentliga ägande förblindas ni på något vis, och i stället för att värna Globen och den tillväxt som arenan bidrar till vill ni sälja. Det är tråkigt men föga förvånande.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 442

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag ska berätta en sak för dig, Karin. Även om inte Stockholms stad skulle äga Globen kommer tillväxten fortfarande att hamna i Stockholm. Det finns inget som säger att Stockholm måste äga denna i och för sig mycket vackra och populära anläggning, utan den kan mycket väl drivas privat.

Anförande nr 443

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Det är mycket riktigt, Caroline. Det är inget självändamål att Stockholms stad äger anläggningen. Däremot vet vi att det finns få exempel där det offentliga inte har gått in med pengar i en sådan multiarena och man har klarat det. Det finns få exempel i världen där det offentliga inte har stött en sådan arena.

Jag tror att vi måste vara lite mer offensiva. Ska vi klara av att bli en attraktiv stad som står sig i den internationella och europeiska konkurrensen måste vi våga satsa. Ett exempel på den satsning som vi socialdemokrater och majoriteten företräder är att våga satsa på Globenområdet. Vi tror att det är viktigt att utveckla Globenområdet inte bara så att 600 miljoner strömmar in i stadens och den övriga regionens kassa utan också för att sysselsätta än fler personer. Där vågar majoriteten, men där vågar inte ni – det är synd.

Anförande nr 444

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! En anledning till att privatisera är att man skulle kunna få in nya idéer och nytt blod och byta bort en eventuellt mycket trött ägare.

Karin! Du pratade länge, men du hade inte en enda idé och inte ett enda förslag, utan det var bara snömos och plattityder kring utveckling och satsning som ingen är emot som princip och idé. Du hade inget konkret förslag. Du personifierade en mycket trött ägare och därmed ett fullgott skäl för att sälja anläggningen och göra det nu!

Anförande nr 445

K a r i n G u s t a f s s o n (s): Jag är på intet sätt en trött ägare, Mats G Nilsson – tvärtom. Jag tror att vi måste utveckla Globen och Globenområdet än mer. Det handlar om att vi måste klara av att möta den internationella konkurrensen. I dag måste vi kunna få hit sådana stora rockartister som Sting, Bruce Springsteen och

Rolling Stones. Det är där vi står oss i konkurrensen. Det är inte Göteborg som vi konkurrerar med utan München, Helsingfors och Köpenhamn.

Jag tror att det snarare är du och dina kamrater på den borgerliga sidan som är trötta, för det finns ingen långsiktighet när man byter majoritet mandatperiod efter mandatperiod. Om vi som ägare vågar utveckla verksamheten och Globen och gör det gemensamt över blockgränsen, så som Kristdemokraterna vill, tror jag att vi kan tjäna ännu mer pengar på den vackra kupol som vi har söder om staden.

Anförande nr 446

Tredje vice ordföranden M a r i a H a n n ä s (v): Det var några saker till som jag tänkte säga.

I majoriteten är vi för låga planhyror. Inträderna ska inte vara så höga. Under 2005 kommer vi att utreda om barnen skulle kunna få någon form av annat inträde, till exempel familjekort eller fritt inträde för barn. Det är ett uppdrag som idrottsförvaltningen kommer att få eller har fått. Förhoppningsvis är det något som man skulle kunna införa 2006.

Caroline Silverudd Lundbom frågade om det idrottspolitiska programmet. En revidering av det programmet har vi begärt. Det gjorde vi på det senaste nämndsammanträdet, så det är en fråga som kommer upp senare. Det är alltså delvis svar på din fråga.

Sedan är jag bedrövad över moderaternas förslag till nedskärningar generellt. Det handlar ju inte om avgiftshöjningar bara för vuxna utan det gäller också barn och ungdomar. Det tycker jag är väldigt trist.

Anförande nr 447

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag kan upplysa Maria Hannäs om att det redan i dag finns familjekort på våra bad.

Det förvånar mig lite grann att Maria slingrar sig som hon gör. Hennes tidigare ordförande i idrotts- och kulturnämnden, Margareta Olofsson, var väldigt rak och tydlig vad gällde satsningar, jämställda satsningar på våra idrottsanläggningar.

Men när hon nu slingrar sig och inte står för det idrottspolitiska programmet, speciellt på den här punkten, kan jag bli riktigt orolig för vad majoriteten vill med revideringen av det idrottspolitiska programmet. Kan man inte ens säga att investeringar i nya anläggningar i första hand ska rikta sig till idrotter där kvinnor är i majoritet blir jag riktigt orolig för vad som kommer att hända på idrottsnämndens område.

Anförande nr 448

Tredje vice ordföranden M a r i a H a n n ä s (v): Först vill jag beträffande familjekort säga att jag menade ett kort som man kan ha som ett SL-kort, som flera personer kan använda – ett kort som inte är personligt.

Dessutom vet jag inte vad jag slingrade mig om. I mitt anförande tog jag bland annat upp nya områden, som jag kallade det. Jag vet inte om man riktigt kan kalla det så, men för mig känns det så. Det handlar om det enormt ökade behovet av lokaler för till exempel dans för tjejer, aerobics, gym och framför allt tjejfotbollen.

Det är självklart att jag tycker att investeringar och annat ska vara väldigt lika för tjejer, och det är bra om det är mer. Jag förstår inte vilken skillnad det skulle vara mellan mig och Margareta Olofsson, för det handlar i vart fall om vår politik. Jag tycker inte att jag slingrar mig – jag kan inte förstå hur du menar.

Anförande nr 449

E w a S a m u e l s s o n (kd): Maria! Jag skulle vilja fråga dig: Hur tungt väger det åtagande som majoriteten har för att ta ansvar för ekonomin och klara ökade driftskostnader?

När det gäller badanläggningar: Badandet har ökat under de senaste åren, och intäkterna har ökat. Det borde ni väl vara glada över, för att klara ökade driftskostnader, i stället för att föreslå avgiftsfria bad?

Anförande nr 450

Tredje vice ordföranden M a r i a H a n n ä s (v): Det är en målsättning att ha avgiftsfria bad.

Anförande nr 451

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, ledamöter! Idrottsnämnden har stora utmaningar att ta itu med i framtiden. Vi får den ena larmrapporten efter den andra om hur det står till med ungdomar och även vuxna. Fysisk inaktivitet i kombination med snabbmat äventyrar många människors hälsa. Vi måste ta dessa larmrapporter på största möjliga allvar och agera snabbt.

Genusperspektivet måste genomsyra verksamheterna och tjejer och killar ges samma förutsättningar och villkor. Därför satsar vi på en rad åtgärder. Det är att satsa på spontana idrottsytor, ökad tillgänglighet till idrottsanläggningar samt inträdesavgifter som inte är ett hinder för ungdomar som vill motionera och idrotta. Vi vill göra satsningar för att nå underrepresenterade grupper. Vi måste göra allt för att skapa förutsättningar för ett friskare och hälsosammare samhälle. Bekämpar vi ohälsoproblematiken och fetman bland barn och ungdomar kommer resultatet att gynna både individerna och samhället i framtiden. Detta torde alla vara eniga om.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 452

M a t s G N i l s s o n (m): Mehdi! Kan du bara besvara den enkla frågan: Hur tycker du att det går med ert genusperspektiv?

Anförande nr 453

M e h d i O g u z s o y (v): Det finns naturligtvis brister, men dem kommer vi att ta itu med. Det kan du vara säker på, Mats.

Anförande nr 454

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande! Jag kommer i mitt inlägg om en liten stund att förklara varför majoriteten inte lever upp till sitt genusperspektiv.

Jag studsar lite grann när Mehdi säger att det ska vara låga entréer för barn och ungdomar när de idrottar. Mig veterligen har vi nolltaxa på våra anläggningar.

Anförande nr 455

M e h d i O g u z s o y (v): Det är väl inte gratis för barn och ungdomar att besöka till exempel simhallarna, Caroline Silverudd Lundbom?

Anförande nr 456

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag kan inte hålla mig borta från idrottsdebatten. Den gör mig häpen!

Jag blir häpen när Py Börjeson låter självgod och klagar på Moderaterna. Du är ett stoppidrottsborgarråd. Du har samma lista på idrottshallar som du fortsätter att skicka pressmeddelanden om som du ärvde från den borgerliga majoriteten. Den fanns då, den var finansierad, och den var klar. Det är bara du som inte mäktar med att få igenom besluten.

Det är också en annan sak som gör mig häpen när jag tittar på idrottsverksamheten. Då vädjar jag till Vänsterpartiet att vakna till. Jag minns när jag själv satt i idrottsnämnden hur ni förr om åren klagade på att vi inte var tillräckligt jämställda. Men vi var ett föredöme för hela landet. Vi fick studiebesök från hela landet, eftersom vi ansågs vara oerhört bra på det. Men ni ansåg att vi var alldeles för dåliga.

Nu har en häpnadsväckande lång trend vänts. Andelen investeringar som går till flickidrotten har minskat totalt sett. Det var därför jag ställde en fråga om det. Ni har med gammal, vanlig sossepolitik gått tillbaka till den etablerade grabbidrotten och de stora, etablerade föreningarna – och ni vet vilka partisympatisörer som leder dem. Ni har totalt vänt skutan och dragit undan pengar för flickidrotten.

Jag vill också ta upp Globenarenan. Jag vidhåller att det var ett snömostal utan dess like som vi fick höra, men nu vill jag tala om framtiden och vänder mig till dig, Py.

Du lanserade Globenarenan, en ny arena som eventuellt skulle byggas, och sade bland annat följande om förutsättningarna: En förutsättning för en ny arena är att konsertarrangörerna vill ha den, vilket de ville, att Fotbollförbundet ville ha den, vilket de inte ville, eftersom de ville ha Råsunda, och att fotbollsklubbar ville ha den, vilket de inte ville. Från Moderaterna fanns ytterligare ett krav, nämligen att man skulle få en annan finansiär.

Nu är min fråga till dig: Vad händer med detta arbete just nu? Sedan du själv tillsammans med Annika Billström presenterade förslaget har förutsättningarna fallit, men det har du inte medgivit, åtminstone inte offentligt. Däremot har vi läst att Fotbollsförbundet har sagt att Stockholms stad är villigt att investera i Råsunda. Jag vill helt enkelt fråga om sanningshalten i det.

Jag tycker att dina attacker mot Moderaterna som ett idrottsfientligt parti nog var det största lågvattenmärke som har kommit från dig. Du har stoppat en mängd olika hallar som skulle byggas, och du verkar vara stolt över. Det är helt ofattbart för mig. Du stoppar anläggningar, för över resurser från flickidrotten till den etablerade herridrotten, och du verkar vara stolt. Om vi skulle vara idrottsfientliga är du åtminstone flickidrottsfientlig, och det finns det siffror på!

Anförande nr 457

M e h d i O g u z s o y (v): Mats! Som nämndes tidigare kommer vi naturligtvis att revidera programmet. Vi välkomnar Moderaternas nyvunna intresse för jämställdhetsidrott.

Anförande nr 458

M a t s G N i l s s o n (m): Jag har alltid haft jämställdhet som ett av mina signum när jag sysslade med idrottspolitik. Jag säger till och med att om du verkligen menar det du säger bör du ta Py Börjeson i örat, för nu händer någonting i den här staden.

Vi har haft en lång trend av att föra över resurser till flickor, så att vi låg någonstans mellan 47 och 48 procent till flickor i fördelningen – inte riktigt upp till 50 procent men ändå 47 eller 48 procent. Den siffran dalar nu drastiskt. Från att ha varit bland de bästa i Sverige, kanske till och med bäst, är vi nu långt under genomsnittet. Det är en sorglig utveckling, och det är under din period, Mehdi. Du har ett delansvar.

Anförande nr 459

P e t e r N i l s s o n (mp): Jag skulle vilja ställa en fråga till Mats G Nilsson. Vad jag förstår är du missnöjd med de investeringar som görs på idrottsområdet. Men jag har tittat i ert budgetförslag, och jag vet inte vad ni vill göra annorlunda och vilka investeringar ni är missnöjda med. Det kanske handlar om Stadshagen. Men utöver det vet jag inte vad det gäller.

Det går lätt att kritisera, men man måste ju ha någonting att komma med och kunna säga vad man tycker att vi skulle ha gjort annorlunda. Då borde också moderaterna i nämnden ha reagerat, när investeringarna diskuterades.

Det vore bra om du kunde definiera din kritik lite bättre.

Anförande nr 460

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Jag ska mycket ärligt, Peter, säga att jag inte hade tänkt gå upp i den här debatten, utan det gjorde jag när jag fick se

underlaget och reagerade mycket kraftigt på det. Jag kan alltså inte gå in i detalj och säga vad som är fel och rätt i investeringsbudgeten.

Det jag ser är att det är ledarskapsfråga. Detta är något Py Börjeson har ansvar för. Detta är något som hon tillsammans med förvaltningen och din majoritet har gjort. Jag misstror inte dig, Peter, i det här fallet, men det är en ledarskapsfråga att se till att resurserna fördelas på ett jämställt sätt. Så är inte fallet nu, och det är en lång trend och tradition i Stockholms stad som har brutits. Det har skett under ledning av den som kommer att tala härnäst, så nu ser jag fram emot att höra varför Py Börjeson nedprioriterar flickidrotten.

Anförande nr 461

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill börja med frågan om tjejidrotten. Det är inte så svart eller vitt som ni uttrycker det. Tjejidrotten kommer stort. I varje hall vi bygger finns det tjejer. När vi bygger om Enskedehallen för gymnastik, vilka är det som kommer att vara där i första hand, Mats Nilsson? Det är tjejer. När vi bygger ridhuset i Sättra, som nu håller på att projekteras, vilka är det som kommer att vara där i första hand? Det är tjejer. Detsamma gäller upprustningen av Farsta ridhus.

Det är inte alls så att vi på något vis nedprioriterar tjejidrotten. Hur kan ni tro det? I dag är det inte så svart eller vitt som ni tycks tro. Det är för övrigt inte så enkelt att definiera vilka anläggningar och vilka investeringar som går direkt till tjejer och vilka som går till killar. Det kan gälla hockey och ridning.

När investerade vi i en hockeyanläggning senast? För bandy investerar vi nu i en sjuannaplan, eftersom tjejerna kommer så starkt i bandy. Tycker inte du att de ska få den chansen, Mats G Nilsson?

Ni säger att vi har stoppat hallar. Det måste väl gälla Stadshagen – hallarna under Stadshagens idrottsplats. Där har vi lyssnat på Kungsholmsborna. Det borde även du göra. Sitter du inte i stadsdelsnämnden där? De ville ha kvar sin idrottsplats, och det ville vi också. När man bygger så mycket som man gör på nordvästra Kungsholmen tror vi att de friytorna behövs.

Du ljuger, Mats, när du säger att ni står bakom de andra hallarna. Visst projekterade ni Sköndalshallen, men jag grävde. Hässelbyhallen hade ni inte tänkt på. Skanstullshallen, Sjöstadshallen var en valrörelsefråga. Den kom upp i förra valrörelsen.

Jag tycker att man ska vara lite försiktig när man anklagar oss för att vara emot tjejidrott och säger att vi inte satsar.

Jag ser att jag inte hinner säga något om Globen. Då får jag återkomma.

Anförande nr 462

M a t s G N i l s s o n (m): Varje hall vi bygger, säger Py Börjeson. Men problemet är ju att ni inte bygger. Sedan radar du upp ett antal bra projekt. Ja, exakt,

det var den investeringsbudget du fick från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna!

Sedan säger du att allt inte är svart eller vitt och att det är lite svårt att beräkna. För det första är en av landets förnämsta idrottsforskare anställd på förvaltningen. Be honom räkna! För det andra hade ni aldrig några problem med att tro på dessa siffror när ni själva var i opposition.

Du säger sedan att det måste handla om Stadshagen och att jag som bor på Kungsholmen borde veta att folk inte vill ha den. Ja, jag bor på Kungsholmen, och jag vet sannerligen inte att folk inte vill ha den. Jag vet massor som vill ha den. Jag vet däremot att en person kampanjade emot den, och han är dessutom partikamrat till dig.

Du säger att jag ljugar. Men av allt som du har att berätta hade du rätt i ett avseende: en hall i Hässelby hade jag inte räknat med. Allt det andra har du fått från oss.

Du säger att jag ska försiktig. Jag har fakta på att du nedprioriterar flickidrotten. Du påstod att mitt parti var idrottsfientligt. Det var ingenting annat än en ren lögn!

Anförande nr 463

O r d f ö r a n d e n : Det är bra att ni blir upphetsade, men det är trist när någon säger att någon annan ljugar eller är lögnare. Går det inte att säga att man minns fel i stället? Det blir lite trevligare så. Det gäller alla.

Anförande nr 464

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara påpeka att när det gäller idrottshallarna är den lilla skillnaden att ni inte hade några pengar att bygga dem för.

Anförande nr 465

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Jag noterar att Py i vanlig ordning inte svarar på frågan om man står bakom sidan 17 i det idrottspolitiska programmet, där det står vad idrottsnämnden vill:

”Manlig och kvinnlig idrott ska värderas lika.

Satsningar på idrotter som flickor och kvinnor föredrar ska prioriteras.

Hälften av investeringarna ska satsas på flickors och kvinnors idrottande.

Ridanläggningar ska upprustas och utvecklas.

Fördelning av tider i idrottsanläggningar ska vara jämställd.

I särskilda projekt ska kvinnligt idrottande och ledarskap stödjas.”

Står du bakom detta, Py? Ja eller nej!

Anförande nr 466

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag trodde att jag var väldigt tydligt med det. Självfallet står vi bakom det idrottspolitiska programmet. Svaret är ja.

Anförande nr 467

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Då måste Py Börjeson upp till bevis. Jag har tittat igenom verksamhetsberättelserna för åren 2000, 2001, 2002 och 2003. Då ska man komma ihåg att det var borgerlig majoritet 2000-2002.

Inte ens vi lyckades till hundra procent uppnå 50-procentiga investeringar för både kvinnor och män. År 2000 hade vi fördelningen 47-53, år 2001 var den 48-52, och år 2002 var den 46-54. Men år 2003 är siffran 40-60, och när vi får verksamhetsberättelsen för 2004 är jag helt övertygad om att den siffran kommer att ha försämrats ytterligare.

Vad är det som gör att jag tror det? Det är bland annat det som hände på senaste nämndsammanträdet, när majoriteten – trots att jag lite försynt försökte påminna om det idrottspolitiska programmet – fattade beslut om att bygga en ny isbandybana på Gubbängens idrottsplats. Det är en jättebra satsning. Men vår idrottsforskare, som Mats påminde om och som har kontrollerat huruvida siffrorna har förändrats, säger att de inte har förändrats. En bandybana på Gubbängens idrottsplats innebär en satsning med fördelningen 90-10 till fördel för killarna. Det har jag gång efter annan försökt påminna majoriteten om, men man vägrar att lyssna.

Sedan vill jag ta upp en annan sak som också har varit på tapeten och som bland annat Maria har varit inne på. Under förra mandatperioden tjatade den dåvarande oppositionen om att man ville ha badstatistik. År 1995 badade 1,5 miljoner människor. Förra året var det 2,6 miljoner, och prognosen för 2004 är 2,8 miljoner besök. Det är rätt intressant att se utvecklingen beträffande skattesubventionen för varje badbesök och se vad den nu är nere på. År 2001 var den 10 kronor. År 2002 var den 9:65 kronor. I prognosen för 2004 pratar man om 3:75 kronor. Jag tycker att det är dags att ta bort skattesubventionen på baden i Stockholm.

Bifall till Folkpartiets förslag!

Anförande nr 468

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag måste nog be att få lite hjälp av Caroline och kompani. Vill ni vara snälla att definiera för mig exakt vad en investering för tjejer är? Exakt! När är en investering för tjejer, och när är den för killar?

Anförande nr 469

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Den bästa investering man kan göra i dag i idrottsnämnden är att bygga inomhusidrottshallar. Det är så nära 50-50 man kan komma. Sedan kunde majoriteten också ha stött vårt förslag om att göra enbart en ishall för konståkningen i Stockholm, men det gjorde man inte.

Anförande nr 470

P e t e r N i l s s o n (mp): Först beträffande badsiffrorna som Caroline gärna pratar om: Ändringen beror på att Eriksdalsbadet och Husbybadet byggdes. Båda de baden var Folkpartiet emot. Vi var emot Eriksdalsbadet.

Att ha konståkning på en enda isbana vet jag inte om alla konståkare skulle tycka är den absolut bästa lösningen. För många blir det ju rätt långa avstånd då. Jag är alltså lite tveksam till det.

Anförande nr 471

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Det förvånar mig inte att Peter är tveksam. Det är bara att konstatera: Att säga är en sak – att göra är något helt annat.

Anförande nr 472

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag tänkte slänga mig in i en helt annan debatt och prata om Stockholm Visitors Board. Jag ser en stor framtida potential vad gäller kommunens och näringslivets utveckling och därmed förknippade arbetstillfällen inom besöksnäringen i Stockholm.

Stockholm Visitors Board har gjort ett otroligt bra arbete med tämligen små medel. Det är en mycket slimmad organisation. Jag hoppas att arbetet kan fortsätta oförminskat även i den nya organisationsformen. Jag har varit väldigt orolig och är fortfarande lite orolig.

Jag läser lite grann ur en tidning som heter *Stand by*, som är en skandinavisk resetidning från juli 2004, där de berömmar Stockholm på alla sätt och vis. Det är fantastiskt. Vi har 57 broar. En tredjedel av stadens yta är vatten. En tredjedel är parker. Vi har 38 parker i innerstaden. Vi värnar väldigt mycket om miljön. Det är välkänt. Vi besöks mycket av *technical visits*-grupper, som kommer på besök för att höra om vårt miljöarbete. Där har vi faktiskt ett världsrykte.

Vi har också världens största nationalstadspark, Ekoparken, som har 15 miljoner besökare per år. Vi har ett vattenpris. Vi har 24 000 öar i skärgården. Vi har ett brett utbud av shopping och kultur. Vi har 70 museer i Stockholm. Det är den största koncentrationen av museer i världen på en liten yta.

Vi har 100 konstgallerier och 88 biografer. Vi har alltså hur mycket som helst att bjuda på.

Det är oerhört viktigt att fler ute i världen ska veta detta om denna fantastiska stad. Men då måste man satsa på marknadsföring. Servicemätningar i all ära, men jag föredrar service i praktiken. Jag ser fram emot ett kommande konstruktivt arbete med en evenemangsavdelning som ska underlätta och bereda vägen för större och mindre evenemang i staden, det vill säga service i stället för mätningar av servicenivån.

Sedan tänkte jag slänga mig in i baddebatten. Jag tycker att Centralbadet borde bli ett kommunalt bad. De bojkottar numera barnen. Det enda man kan göra där är att gå på

simundervisning eller babysim. Man kan inte längre ta dit sina barn för att gå och simma på helgerna. Inte en enda dag är det tillåtet att komma med sina barn och bada där, trots att de har en fantastisk badanläggning.

Det var ett snabbt in hopp i badbassängen!

Anförande nr 473

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har åtminstone tidigare uppfattat Py Börjeson som en väldigt schyst och ärlig politiker. Men jag får nu tyvärr omvärdera den inställningen något.

Py säger att vi inte vill investera nästan någonting och hänvisar till ett felaktigt sjätte stycke på sidan 80 i vårt budgetförslag.

Sedan i morse finns det ett rättelseblad där det tydligt står att det stycket inte ska vara med. Vi har alltså samma investeringsvolym som majoriteten. Skillnaden är att vi vill att budgeten ska hållas och att man inte ska begära extrapengar vid vartenda nämndsammanträde, som ni gör.

Det är inte bara investeringar med kommunala medel som vi tycker är okej, utan man kan också tänka sig investeringar av annat slag, med privata intressenter. Men det kan ju inte den nuvarande majoriteten acceptera.

Så till en annan fråga: idrottsplats för dem som bor i Hammarby Sjöstad. På mitt första nämndsammanträde i idrottsnämnden i januari 2003 var frågan uppe om man skulle bygga någonstans vid kolonilotterna vid Hammarbybacken eller vid Hammarbyhöjdens bollplan. Frågan bordlades vid fem sex sammanträden tills majoriteten började skämmas lite grann och tyckte att man inte kunde hålla på att bordlägga frågan varje gång, och då återremitterade man frågan.

Frågan har ännu inte kommit upp, och det är nästan två år sedan. Då är min fråga till borgarrådet: När tänker ni leverera någonting i den frågan?

Så till Peter om gymupphandlingen: När den frågan har varit uppe har ni ett antal gånger gjort påpekanden. Vi har velat återremittera och sagt att det ska vara andra kriterier för gymupphandlingen. Hade nämnden gått på vårt förslag finns det stor chans att eländet med alla överklaganden inte hade funnits nu. Då hade det kanske varit klart. Men ni ville inte göra som vi sade, att man skulle ändra kriterierna.

Anförande nr 474

Tredje vice ordföranden M a r i a H a n n ä s (v): Jag måste bara säga en sak, Billy Östh: Under hela förra mandatperioden fanns det vid nästan vartenda sammanträde i stadsbyggnadsnämnden en detaljplan eller något annat som hade med Hammarby Sjöstad att göra. Den borgerliga majoriteten sade alltid nej när vi tog upp att vi ville ha med en idrottsplats i någon av dessa detaljplaner för Hammarby Sjöstad. Kom ihåg det!

Anförande nr 475

B i l l y Ö s t h (m): Nu var frågan vad som händer denna mandatperiod. Ni har inte levererat ett smack i fråga om den idrottsplats som skulle ha funnits. Ni har bordlagt frågan och förhandlat med dem som har kolonilotterna och annat.

Ni har inte levererat ett smack i den frågan på två år, och det tycker jag är ynkligt.

Anförande nr 476

P e t e r N i l s s o n (mp): Gymupphandlingen fick göras om, och tjänstemännen hade ett elände. Man försökte göra precis vad man skulle, men problemet var att det var svårt att definiera vad som menades med ”kvalitet”.

Vad man ska ifrågasätta är väl egentligen alla upphandlingsregler som finns. Det är klart att det ska finnas regler kring detta, men man ser hur svårt det var. Man kan också tänka på att det finns fångelser som inte kan köpa in material som störningssändare för mobiltelefoner eftersom de inte kan göra en upphandling enligt reglerna. Egentligen borde man kanske ifrågasätta de alltför komplicerade upphandlingsreglerna.

Anförande nr 477

B i l l y Ö s t h (m): Det elände som personalen på idrottsförvaltningen har haft hade varit betydligt mindre om man hade gått på det moderata förslaget till beslut.